

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2025 – Numri: 238

Tiranë – E martë, 23 dhjetor 2025

PËRMBAJTJA

	Faqe
Ligj nr. 67/2025, datë 4.12.2025	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Traktatin e Marrakeshit për lehtësimin e aksesit në veprat e botuara për personat e verbër, me vështirësi në shikim ose me aftësi të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, bërë në Marrakesh, më 27.6.2013..... 29107
Dekret i Presidentit nr. 498, datë 19.12.2025	Për shpallje ligji..... 29114
Ligj nr. 68/2025, datë 4.12.2025	Për pranimin e ndryshimeve të statutit të Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale për Krimin e Agresionit, ratifikuar me ligjin nr. 8984, datë 23.12.2002..... 29115
Dekret i Presidentit nr. 485, datë 17.12.2025	Për shpallje ligji..... 29118
Ligj nr. 69/2025, datë 4.12.2025	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Memorandumin e Mirëkuptimit për Kontrollin Shtetëror Portual në rajonin e Mesdheut, bërë në Maltë, më 11 korrik 1997..... 29118
Dekret i Presidentit nr. 494, datë 18.12.2025	Për shpallje ligji..... 29238
Ligj nr. 70/2025, datë 4.12.2025	Për ratifikimin marrëveshjes së grantit ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bankës Evropiane për Investime për projektin “Infrastruktura hekurudhore e Korridorit VIII, Faza I – Shqipëri”.... 29238
Dekret i Presidentit nr. 495, datë 18.12.2025	Për shpallje ligji..... 29351

Ligj nr. 78/2025, datë 4.12.2025	Për një ndryshim në ligjin nr. 8454, datë 4.2.1999, “Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar.....	29351
Dekret i Presidentit nr. 486, datë 17.12.2025	Për shpallje ligji.....	29351

LIGJ
Nr. 67/2025

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË TRAKTATIN E MARRAKESHIT PËR LEHTËSIMIN E AKSESIT NË VEPRAT E BOTUARA PËR PERSONAT E VERBËR, ME VËSHITIRËSI NË SHIKIM OSE ME AFTËSI TË KUFIZUARA NË LEXIMIN E TEKSTEVE TË SHTYPURA, BËRË NË MARRAKESH, MË 27.6.2013

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në Traktatin e Marrakeshit për lehtësimin e aksesit në veprat e botuara për personat e verbër, me vështirësi në shikim ose me aftësi të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, bërë në Marrakesh, më 27.6.2013, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 4.12.2025

Shpallur me dekretin nr. 498, datë 19.12.2025, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.

TRAKTATI I MARRAKESHIT PËR LEHTËSIMIN E AKSESIT NË VEPRAT E BOTUARA PËR PERSONAT E VERBËR, ME VËSHITIRËSI NË SHIKIM OSE ME AFTËSI TË KUFIZUARA NË LEXIMIN E TEKSTEVE TË SHTYPURA¹

PËRMBAJTJA

Preambula

Neni 1: Lidhja me Konventat dhe Traktatet e Tjera

Neni 2: Përkufizime

Neni 3: Personat përfitues

Neni 4: Kufizimet dhe përjashtimet e ligjit kombëtar lidhur me kopjet në format të aksesueshëm

Neni 5: Shkëmbimi ndërkufitar i kopjeve në format të aksesueshëm

Neni 6: Importimi i kopjeve në format të aksesueshëm

Neni 7: Detyrimet lidhur me masat teknologjike

Neni 8: Respekti për privatësinë

Neni 9: Bashkëpunimi për të lehtësuar shkëmbimin ndërkufitar

Neni 10: Parimet e përgjithshme mbi zbatimin

Neni 11: Detyrimet e përgjithshme mbi kufizimet dhe përjashtimet

Neni 12: Kufizime dhe përjashtime të tjera

Neni 13: Asambleja

Neni 14: Byroja Ndërkombëtare

Neni 15: E drejta për t'u bërë palë në Traktat

Neni 16: Të drejtat dhe detyrimet sipas Traktatit

Neni 17: Nënshkrimi i Traktatit

Neni 18: Hyrja në fuqi e Traktatit

Neni 19: Data e hyrjes në fuqi të anëtarësimit në Traktat

Neni 20: Denoncimi i Traktatit

Neni 21: Gjuhët e Traktatit

Neni 22: Depozitari

Preambula

Palët Kontraktuese,

duke kujtuar parimet e mosdiskriminimit, mundësive të barabarta, aksesueshmërisë dhe pjesëmarrjes, dhe përfshirjes së plotë dhe efektive në shoqëri, të shpallura në Deklaratën Universale të të

¹ Ky Traktat u miratua nga Konferenca Diplomatike për të lidhur një Traktat për të lehtësuar aksesin në veprat e botuara nga personat me vështirësi në shikim dhe personat

me vështirësi në leximin e teksteve të shtypura, më 27 qershor 2013.

Drejtave të Njeriut dhe Konventën e Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara;

të vëmendshëm ndaj sfidave që dëmtojnë zhvillimin e plotë të personave me dëmtime në shikim ose me aftësi të tjera të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, të cilat kufizojnë lirinë e tyre të shprehjes, duke përfshirë lirinë për të kërkuar, marrë dhe përhapur informacione dhe ide të të gjitha llojeve mbi baza të barabarta me të tjerët, duke përfshirë edhe nëpërmjet të gjitha formave të komunikimit sipas zgjedhjes së tyre, gëzimin e së drejtës së tyre për arsim dhe mundësinë për të kryer kërkime;

duke theksuar rëndësinë e mbrojtjes së të drejtës së autorit si stimul dhe shpërblim për krijimet letrare dhe artistike dhe për rritjen e mundësive për të gjithë, duke përfshirë personat me dëmtime në shikim ose me aftësi të tjera të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, për të marrë pjesë në jetën kulturore të komunitetit, për të shijuar artet dhe për të ndarë progresin shkencor dhe përfitimet e tij;

të vetëdijshëm për pengesat e personave me dëmtime të shikimit ose me aftësi të tjera të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura për të aksesuar veprat e botuara në arritjen e mundësive të barabarta në shoqëri, si dhe nevojën për të zgjeruar numrin e veprave në formate të aksesueshme dhe për të përmirësuar qarkullimin e veprave të tilla;

duke marrë parasysh se shumica e personave me dëmtime në shikim ose me aftësi të tjera të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, jetojnë në vende në zhvillim dhe më pak të zhvilluara;

duke pranuar se pavarësisht ndryshimeve në ligjet kombëtare të të drejtave të autorit, ndikimi pozitiv i teknologjive të reja të informacionit dhe i komunikimit në jetën e personave me dëmtime në shikim ose me aftësi të tjera të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura mund të përforcohet nga një kuadër ligjor i përmirësuar në nivel ndërkombëtar;

duke pranuar se shumë Shtete Anëtare kanë vendosur kufizime dhe përjashtime në ligjet e tyre kombëtare të të drejtave të autorit për personat me dëmtime në shikim ose me aftësi të tjera të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, megjithatë ekziston një mungesë e vazhdueshme e veprave të disponueshme në kopje në format të aksesueshëm për persona të tillë, dhe se kërkohen burime të konsiderueshme për përpjekjet e tyre për t'i bërë veprat të aksesueshme për këta persona, dhe se mungesa e mundësive të shkëmbimit ndërkufitar të

kopjeve në format të aksesueshëm ka bërë të nevojshëm dyfishimin e këtyre përpjekjeve;

duke pranuar si rëndësinë e rolit të mbajtësve të të drejtave në bërjen e veprave të tyre të aksesueshme për personat me dëmtime të shikimit ose me aftësi të tjera kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, ashtu edhe rëndësinë e kufizimeve dhe të përjashtimeve të përshtatshme për t'i bërë veprat të aksesueshme për këta persona, veçanërisht kur tregu nuk mund të ofrojë një akses të tillë;

duke pranuar nevojën për të ruajtur një ekuilibër midis mbrojtjes efektive të të drejtave të autorëve dhe interesit më të gjerë publik, veçanërisht arsimit, kërkimit dhe aksesit në informacion, dhe se një ekuilibër i tillë duhet të lehtësojë aksesin efektiv dhe në kohë në vepra në interes të personave me dëmtime në shikim ose me aftësi të tjera të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura;

duke riafirmuar detyrimet e Palëve Kontraktuese sipas traktateve ndërkombëtare ekzistuese mbi mbrojtjen e së drejtës së autorit dhe rëndësinë dhe fleksibilitetin e testit me tre hapa për kufizimet dhe përjashtimet e përcaktuara në nenin 9(2) të Konventës së Bernës për Mbrojtjen e Veprave Letrare dhe Artistike dhe instrumenteve të tjera ndërkombëtare;

duke kujtuar rëndësinë e rekomandimeve të Agjendës së Zhvillimit, të miratuara në vitin 2007 nga Asambleja e Përgjithshme e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale (WIPO), të cilat synojnë të garantojnë që konsideratat e zhvillimit të jenë pjesë integrale e punës së Organizatës;

duke njothur rëndësinë e sistemit ndërkombëtar të të drejtave të autorit dhe duke dëshiruar të harmonizojnë kufizimet dhe përjashtimet, me qëllim lehtësimin e aksesit dhe përdorimit të veprave nga personat me dëmtime të shikimit ose me aftësi të tjera të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, kanë rënë dakord si më poshtë:

Neni 1

Lidhja me Konventat dhe Traktatet e Tjera

Asgjë në këtë Traktat nuk do të cenojë asnjë detyrim që Palët Kontraktuese kanë ndaj njëra-tjetrës sipas ndonjë traktati tjetër, as nuk do të cenojë ndonjë të drejtë që një Palë Kontraktuese ka sipas ndonjë traktati tjetër.

Neni 2 Përkufizime

Për qëllimet e këtij Traktati:

a) “Vepra” do të thotë vepra letrare dhe artistike sipas kuptimit të nenit 2(1) të Konventës së Bernës për Mbrotjtjen e Veprave Letrare dhe Artistike, në formën e tekstit, shënimeve dhe/ose ilustrimeve përkatëse, pavarësisht nëse janë botuar ose janë bërë të disponueshme publikisht në ndonjë media.²

b) “Kopje në format të aksesueshëm” do të thotë një kopje e një veprë në mënyrë, ose formë alternative, që i jep një personi përfitues akses në veprë, duke përfshirë edhe lejin e personit për të pasur akses po aq të mundshëm dhe komod sa një person pa dëmtime të shikimit, ose pa aftësi të tjera në leximin e teksteve të shtypura. Kopja në format të aksesueshëm përdoret ekskluzivisht nga personat përfitues dhe duhet të respektojë integritetin e veprës origjinale, duke marrë parasysh ndryshimet e nevojshme për ta bërë veprën të aksesueshme në formatin alternativ dhe nevojat e aksesueshmërisë së personave përfitues.

c) “Subjekt i autorizuar” do të thotë një subjekt që është i autorizuar, ose i njohur nga qeveria për të ofruar arsim, trajnim mësimor, lexim adaptiv ose akses në informacion për personat përfitues mbi baza jofitimprurëse. Ai përfshin, gjithashtu, një institucion qeveritar ose organizatë jofitimprurëse që ofron të njëjtat shërbime për personat përfitues, si një nga aktivitetet e saj kryesore ose detyrimet institucionale.³

Një subjekt i autorizuar përcakton dhe ndjek praktikën e veta:

- i. për të përcaktuar se personat të cilëve u shërben janë persona përfitues;
- ii. për të kufizuar shpërndarjen dhe vënien në dispozicion të kopjeve në format të aksesueshëm vetëm për personat përfitues dhe/ose subjektet e autorizuar;
- iii. për të shkurajuar riprodhimin, shpërndarjen dhe vënien në dispozicion të kopjeve të paautorizuara; dhe

² Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 2(a): për qëllimet e këtij Traktati, kuptohet që ky përkufizim përfshin vepra të tilla në formë audio, siç janë librat audio.

³ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 2(c): për qëllimet e këtij Traktati, kuptohet që “subjektet e njohura nga qeveria” mund të përfshijnë subjekte që marrin mbështetje financiare nga qeveria për të ofruar arsim,

iv. për të ruajtur kujdesin e duhur dhe për të regjistruar trajtimin e kopjeve të veprave, duke respektuar privatësinë e personave përfitues në përputhje me nenin 8.

Neni 3 Personat përfitues

Një person përfitues është një person i cili:

a) është i verbër;

b) ka një dëmtim të shikimit ose aftësi të kufizuara në perceptim ose lexim, e cila nuk mund të përmirësohet për të dhënë funksion vizual kryesisht ekuivalent me atë të një personi që nuk ka dëmtim, ose aftësi të kufizuara, të tillë dhe për këtë arsye nuk mund të lexojë vepra të shtypura kryesisht në të njëjtën shkallë me një person pa dëmtim ose aftësi të kufizuara; ose⁴

c) përndryshe, për shkak të aftësisë së kufizuar fizike, nuk mund të mbajë, ose të manipulojë një libër, ose të përqendrohet ose të lëvizë sytë në masën që do të ishte normalisht e pranueshme për lexim, pavarësisht nga ndonjë aftësi tjetër e kufizuar.

Neni 4 Kufizimet dhe përjashtimet e ligjit kombëtar në lidhje me kopjet në format të aksesueshëm

1. a) Palët Kontraktuese duhet të parashikojnë në ligjet e tyre kombëtare të të drejtave të autorit, një kufizim ose përjashtim nga e drejta e riprodhimit, e drejta e shpërndarjes dhe e drejta e vënies në dispozicion të publikut, siç parashikohet nga Traktati i të Drejtave të Autorit i WIPO-s (WCT), për të lehtësuar disponueshmërinë e veprave në kopje, në format të aksesueshëm për personat përfitues. Kufizimi ose përjashtimi i parashikuar në ligjin kombëtar duhet të lejojë ndryshimet e nevojshme për ta bërë veprën të aksesueshme në formatin alternativ.

b) Palët Kontraktuese mund të parashikojnë, gjithashtu, një kufizim ose përjashtim nga e drejta e

trajnim mësimor, lexim adaptiv ose akses në informacion për personat përfitues mbi baza jofitimprurëse.

⁴ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 3(b): asgjë në këtë gjuhë nuk nënkupton që “nuk mund të përmirësohet” kërkon përdorimin e të gjitha procedurave dhe trajtimeve të mundshme diagnostikuese mjekësore.

performancës publike për të lehtësuar aksesin në vepra për personat përfitues.

2. Një Palë Kontraktuese mund të përmbushë nenin 4(1) për të gjitha të drejtat e identifikuar në të, duke parashikuar një kufizim ose përjashtim në ligjin e saj kombëtar të të drejtave të autorit, në mënyrë të tillë që:

a) subjekteve të autorizuar do t'u lejohet, pa autorizimin e mbajtësit të së drejtës së autorit, të bëjnë një kopje në format të aksesueshëm të një veprë, të marrin nga një subjekt tjetër i autorizuar një kopje në format të aksesueshëm dhe t'ua ofrojnë këto kopje personave përfitues me çdo mjet, duke përfshirë huadhënien jokomerciale ose komunikimin elektronik me anë të mjeteve me tel ose pa tel, dhe të ndërmarrin çdo hap të ndërmjetëm për të arritur këta objektiva, kur plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme:

i. subjekti i autorizuar që dëshiron të ndërmarrë aktivitetin e lartpërmendur, ka akses të ligjshëm në atë vepër ose në një kopje të asaj veprë;

ii. vepra konvertohet në një kopje në format të aksesueshëm, e cila mund të përfshijë çdo mjet të nevojshëm për të naviguar në informacion në formatin e aksesueshëm, por nuk sjell ndryshime të tjera, përveç atyre të nevojshme për ta bërë veprën të aksesueshme për personin përfitues;

iii. kopje të tilla në format të aksesueshëm ofrohen ekskluzivisht për t'u përdorur nga personat përfitues; dhe

iv. aktiviteti ndërmerret mbi baza jofitimprurëse; dhe

b) një person përfitues ose dikush që vepron në emër të tij ose të saj, duke përfshirë një kujdestar kryesor ose kujdestar, mund të bëjë një kopje në format të aksesueshëm të një veprë për përdorim personal të personit përfitues ose mund ta ndihmojë personin përfitues të bëjë dhe të përdorë kopje në format të aksesueshëm, kur personi përfitues ka akses të ligjshëm në atë vepër, ose në një kopje të asaj veprë.

⁵ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 4(3): kuptohet që ky paragraf as nuk e redukton, as nuk e zgjeron fushëveprimin e zbatueshmërisë së kufizimeve dhe përjashtimeve të lejuara sipas Konventës së Bernës, në lidhje me të drejtën e përkthimit, në lidhje me personat me dëmtime të shikimit, ose me aftësi të tjera të kufizuara, në leximin e teksteve të shtypura.

3. Një Palë Kontraktuese mund të përmbushë nenin 4(1), duke parashikuar kufizime ose përjashtime të tjera në ligjin e saj kombëtar të së drejtës së autorit, në përputhje me nenet 10 dhe 11.⁵

4. Një Palë Kontraktuese mund të kufizojë kufizimet ose përjashtimet sipas këtij neni, për veprat të cilat, në formatin e veçantë të aksesueshëm, nuk mund të merren komercialisht sipas kushteve të arsyeshme për personat përfitues në atë treg. Çdo Palë Kontraktuese që përfiton nga kjo mundësi, duhet ta deklarojë këtë në një njoftim të depozituar te drejtori i përgjithshëm i WIPO-s në kohën e ratifikimit, pranimit ose aderimit në këtë Traktat ose në çdo kohë të mëpasshme.⁶

5. Do të jetë çështje e ligjit kombëtar që të përcaktojë nëse kufizimet ose përjashtimet sipas këtij neni, i nënshtrohen kompensimit.

Neni 5

Shkëmbimi ndërkufitar i kopjeve në format të aksesueshëm

1. Palët Kontraktuese do të parashikojnë që nëse një kopje në format të aksesueshëm bëhet sipas një kufizimi ose përjashtimi, ose në përputhje me zbatimin e ligjit, ajo kopje në format të aksesueshëm mund të shpërndahet, ose të vihet në dispozicion, nga një subjekt i autorizuar për një person përfitues, ose subjekt të autorizuar në një Palë tjetër Kontraktuese.⁷

2. Një Palë Kontraktuese mund të përmbushë nenin 5(1), duke parashikuar një kufizim ose përjashtim në ligjin e saj kombëtar të të drejtave të autorit, në mënyrë të tillë që:

a) Subjekteve të autorizuar do t'u lejohet, pa autorizimin e mbajtësit të së drejtës, të shpërndajnë ose të vënë në dispozicion për përdorim ekskluziv të personave përfitues kopje në format të aksesueshëm për një subjekt të autorizuar në një Palë tjetër Kontraktuese; dhe

b) Subjekteve të autorizuar do t'u lejohet, pa autorizimin e mbajtësit të së drejtës dhe në përputhje

⁶ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 4(4): kuptohet që një kërkesë për disponueshmëri komerciale nuk paragjykon nëse një kufizim ose përjashtim sipas këtij neni është në përputhje me testin me tre hapa.

⁷ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 5(1): kuptohet, gjithashtu, se asgjë në këtë Traktat nuk e redukton ose zgjeron fushëveprimin e të drejtave ekskluzive sipas ndonjë traktati tjetër.

me nenin 2(c), të shpërndajnë ose të bëjnë të disponueshme kopje në format të aksesueshëm për një person përfitues në një Palë tjetër Kontraktuese,

me kusht që para shpërndarjes ose vënies në dispozicion, subjekti i autorizuar fillestar nuk e dinte ose nuk kishte shkaqe të arsyeshme për të ditur se kopja në format të aksesueshëm do të përdorej për persona të tjerë përveç atyre përfitues⁸.

3. Një Palë Kontraktuese mund të përmbushë nenin 5(1), duke parashikuar kufizime ose përjashtime të tjera në ligjin e saj kombëtar të së drejtës së autorit në përputhje me nenet 5(4), 10 dhe 11.

4. a) Kur një subjekt i autorizuar në një Palë Kontraktuese merr kopje në format të aksesueshëm, në përputhje me nenin 5(1) dhe ajo Palë Kontraktuese nuk ka detyrime sipas nenit 9 të Konventës së Bernës, ajo do të garantojë, në përputhje me sistemin dhe praktikën e veta ligjore, që kopjet në format të aksesueshëm të riprodhohen, shpërndahen, ose të vihen në dispozicion vetëm në interes të personave përfitues në juridiksionin e asaj Pale Kontraktuese.

b) Shpërndarja dhe vënia në dispozicion e kopjeve në format të aksesueshëm nga një subjekt i autorizuar në përputhje me nenin 5(1) do të kufizohet në atë juridiksion, përveç nëse Pala Kontraktuese është Palë e Traktatit të të Drejtave të Autorit të WIPO-s, ose ndryshe kufizon kufizimet dhe përjashtimet që zbatojnë këtë Traktat në të drejtën e shpërndarjes dhe në të drejtën e vënies në dispozicion të publikut, në raste të caktuara të veçanta që nuk bien ndesh me një shfrytëzim normal të veprës dhe nuk dëmtojnë në mënyrë të paarsyeshme interesat legjitimë të mbajtësit të së drejtës.^{9, 10}

⁸ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 5(2): kuptohet që, për të shpërndarë, ose për të vënë në dispozicion kopje në format të aksesueshëm drejtpërdrejt për një person përfitues në një Palë tjetër Kontraktuese, mund të jetë e përshtatshme që një subjekt i autorizuar të zbatojë masa të mëtejshme për të konfirmuar që personi të cilit i shërben është një person përfitues dhe të ndjekë praktikën e veta, siç përshkruhet në nenin 2(c).

⁹ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 5(4)(b): kuptohet që asgjë në këtë Traktat nuk kërkon ose nënkupton që një Palë Kontraktuese të miratojë, ose të zbatojë testin me tre hapa përtej detyrimeve të saj, sipas këtij instrumenti ose sipas traktateve të tjera ndërkombëtare.

¹⁰ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 5(4)(b): kuptohet që asgjë në këtë Traktat nuk krijon detyrime për

c) Asgjë në këtë nen nuk ndikon në përcaktimin e çka përbën një akt shpërndarjeje ose një akt të vënies në dispozicion të publikut.

5. Asgjë në këtë Traktat nuk do të përdoret për të trajtuar çështjen e shterimit të të drejtave.

Neni 6

Importimi i kopjeve në format të aksesueshëm

Në masën që ligji kombëtar i një Pale Kontraktuese do të lejonte një person përfitues, dikë që vepron në emër të tij ose të saj, ose një subjekt të autorizuar, të bënte një kopje në format të aksesueshëm të një veprë, ligji kombëtar i asaj Pale Kontraktuese do t'i lejojë, gjithashtu, që të importojnë një kopje në format të aksesueshëm në interes të personave përfitues, pa autorizimin e mbajtësit të së drejtave.¹¹

Neni 7

Detyrimet në lidhje me masat teknologjike

Palët Kontraktuese marrin masat e duhura, sipas nevojës, për të garantuar që kur ato ofrojnë mbrojtje të mjaftueshme ligjore dhe mjete efektive ligjore kundër anashkalimit të masave teknologjike efektive, kjo mbrojtje ligjore të mos i pengojë personat përfitues që të gëzojnë kufizimet dhe përjashtimet e parashikuara në këtë Traktat.¹²

një Palë Kontraktuese për të ratifikuar ose aderuar në WCT ose për t'u pajtuar me ndonjë nga dispozitat e saj dhe asgjë në këtë Traktat nuk cenon ndonjë të drejtë, kufizim dhe përjashtim në përmbajtje të WCT-së.

¹¹ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 6: kuptohet që Palët Kontraktuese kanë të njëjtat fleksibilitete të përcaktuara në nenin 4, kur zbatojnë detyrimet e tyre sipas nenit 6.

¹² Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 7: kuptohet që subjektet e autorizuar, në rrethana të ndryshme, zgjedhin që të zbatojnë masa teknologjike në krijimin, shpërndarjen dhe vënien në dispozicion të kopjeve në format të aksesueshëm dhe asgjë këtu nuk i shqetëson praktika të tilla, kur janë në përputhje me ligjin kombëtar.

Neni 8

Respektimi i privatësisë

Në zbatimin e kufizimeve dhe të përjashtimeve të parashikuara në këtë Traktat, Palët Kontraktuese do të përpiqen të mbrojnë privatësinë e personave përfitues në mënyrë të barabartë me të tjerët.

Neni 9

Bashkëpunimi për të lehtësuar shkëmbimin ndërkufitar

1. Palët Kontraktuese do të përpiqen të nxisin shkëmbimin ndërkufitar të kopjeve në format të aksesueshëm, duke inkurajuar ndarjen vullnetare të informacionit për të ndihmuar subjektet e autorizuar në identifikimin e njëri-tjetrit. Byroja Ndërkombëtare e WIPO-s do të krijojë një pikë akses në informacion për këtë qëllim.

2. Palët Kontraktuese marrin përsipër të ndihmojnë subjektet e tyre të autorizuar të angazhuara në aktivitete, sipas nenit 5, për të vënë në dispozicion informacion në lidhje me praktikën e tyre, në përputhje me nenin 2(c), si nëpërmjet ndarjes së informacionit midis subjekteve të autorizuar, ashtu edhe nëpërmjet vënies në dispozicion të informacionit mbi politikën dhe praktikën e tyre, duke përfshirë shkëmbimin ndërkufitar të kopjeve në format të aksesueshëm, për palët e interesuara dhe anëtarët e publikut, sipas rastit.

3. Byroja Ndërkombëtare e WIPO-s ftohet të ndajë informacion, kur është i disponueshëm, në lidhje me funksionimin e këtij Traktati.

4. Palët Kontraktuese njohin rëndësinë e bashkëpunimit ndërkombëtar dhe nxitjen e tij, në mbështetje të përpjekjeve kombëtare për realizimin e qëllimit dhe objektivave të këtij Traktati.¹³

Neni 10

Parimet e përgjithshme mbi zbatimin

1. Palët Kontraktuese marrin përsipër të miratojnë masat e nevojshme për të garantuar zbatimin e këtij Traktati.

¹³ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 9: Kuptohet që neni 9 nuk nënkupton regjistrim të detyrueshëm për subjektet e autorizuar dhe as nuk përbën parakusht që subjektet e autorizuar të angazhohen në aktivitete të njohura sipas këtij Traktati; por ai parashikon një mundësi për ndarjen e informacionit për të lehtësuar shkëmbimin ndërkufitar të kopjeve në format të aksesueshëm.

2. Asgjë nuk do t'i pengojë Palët Kontraktuese që të përcaktojnë metodën e duhur të zbatimit të dispozitave të këtij Traktati brenda sistemit dhe praktikës së tyre ligjore.¹⁴

3. Palët Kontraktuese mund të përmbushin të drejtat dhe detyrimet e tyre sipas këtij Traktati nëpërmjet kufizimeve ose përjashtimeve specifike në interes të personave përfitues, kufizimeve ose përjashtimeve të tjera, ose një kombinimi të tyre, brenda sistemit dhe praktikës së tyre ligjore kombëtare. Këto mund të përfshijnë përcaktime/vendime gjyqësore, administrative ose rregullatore në interes të personave përfitues, në lidhje me praktikën, marrëveshjet ose përdorimet e drejta për të përmbushur nevojat e tyre, në përputhje me të drejtat dhe detyrimet e Palëve Kontraktuese, sipas Konventës së Bernës, traktateve të tjera ndërkombëtare dhe nenit 11.

Neni 11

Detyrimet e përgjithshme mbi kufizimet dhe përjashtimet

Në miratimin e masave të nevojshme për të garantuar zbatimin e këtij Traktati, një Palë Kontraktuese mund të ushtrojë të drejtat dhe duhet të përmbushë detyrimet që ajo Palë Kontraktuese ka sipas Konventës së Bernës, Marrëveshjes mbi Aspektet Tregtare të të Drejtave të Pronësisë Intelektuale dhe Traktatit të të Drejtave të Autorit të WIPO-s, duke përfshirë marrëveshjet e tyre interpretuese në mënyrë që:

a) në përputhje me nenin 9(2) të Konventës së Bernës, një Palë Kontraktuese mund të lejojë riprodhimin e veprave në raste të caktuara të veçanta, me kusht që një riprodhim i tillë të mos bjerë ndesh me shfrytëzimin normal të veprës dhe të mos dëmtojë në mënyrë të paarsyeshme interesat legjitimë të autorit;

b) Në përputhje me nenin 13 të Marrëveshjes mbi Aspektet Tregtare të të Drejtave të Pronësisë Intelektuale, një Palë Kontraktuese do të kufizojë

¹⁴ Deklaratë e dakordësuar në lidhje me nenin 10(2): Kuptohet që kur një vepër kualifikohet si vepër sipas nenit 2(a), duke përfshirë vepra të tilla në formë audio, kufizimet dhe përjashtimet e parashikuara nga ky Traktat zbatohen *mutatis mutandis* për të drejtat e lidhura sipas nevojës për të bërë kopjen në format të aksesueshëm, për ta shpërndarë dhe bërë atë të disponueshme për personin përfitues.

kufizimet ose përjashtimet e të drejtave ekskluzive, në raste të caktuara të veçanta, që nuk bien ndesh me shfrytëzimin normal të veprës dhe nuk dëmtojnë në mënyrë të paarsyeshme interesat legjitimë të mbajtësit të së drejtës;

c) Në përputhje me nenin 10(1) të Traktatit të të Drejtave të Autorit të WIPO-s, një Palë Kontraktuese mund të parashikojë kufizime ose përjashtime nga të drejtat e dhëna autorëve, sipas WCT-së, në raste të caktuara të veçanta, të cilat nuk bien ndesh me shfrytëzimin normal të veprës dhe nuk dëmtojnë në mënyrë të paarsyeshme interesat legjitimë të autorit;

d) Në përputhje me nenin 10(2) të Traktatit të të Drejtave të Autorit të WIPO-s, një Palë Kontraktuese, kur zbaton Konventën e Bernës, do të kufizojë çdo kufizim ose përjashtim nga të drejtat, në raste të caktuara të veçanta që nuk bien ndesh me një shfrytëzim normal të veprës dhe nuk dëmtojnë në mënyrë të paarsyeshme interesat legjitimë të autorit.

Neni 12

Kufizime dhe përjashtime të tjera

1. Palët Kontraktuese pranojnë që një Palë Kontraktuese mund të zbatojë në ligjin e saj kombëtar kufizime dhe përjashtime të tjera të së drejtës së autorit në interes të personave përfitues, sesa ato të parashikuara nga ky Traktat, duke pasur parasysh situatën ekonomike të asaj Pale Kontraktuese dhe nevojat e saj sociale dhe kulturore, në përputhje me të drejtat dhe detyrimet ndërkombëtare të asaj Pale Kontraktuese, dhe në rastin e një vendi më pak të zhvilluar, duke marrë parasysh nevojat e tij të veçanta dhe të drejtat dhe detyrimet e tij të veçanta ndërkombëtare dhe fleksibilitetet e tyre.

2. Ky Traktat nuk cenon kufizimet dhe përjashtimet e tjera për personat me aftësi të kufizuara të parashikuara nga ligji kombëtar.

Neni 13

Asambleja

1. a) Palët Kontraktuese do të kenë një Asamble.

b) Çdo Palë Kontraktuese do të përfaqësohet në Asamble nga një delegat/përfaqësues, i cili mund të ndihmohet nga delegatë/përfaqësues alternativë, këshilltarë dhe ekspertë.

c) Shpenzimet e secilit delegacion do të mbulohen nga Pala Kontraktuese që e ka emëruar delegacionin. Asambleja mund t'i kërkojë WIPO-së të japë ndihmë financiare për të lehtësuar pjesëmarrjen e delegacioneve të Palëve Kontraktuese, që konsiderohen vende në zhvillim, në përputhje me praktikën e vendosur të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara, ose që janë vende në tranzicion drejt një ekonomie tregu.

2. a) Asambleja do të trajtojë çështjet që lidhen me mbajtjen dhe zhvillimin e këtij Traktati dhe zbatimin dhe funksionimin e këtij Traktati.

b) Asambleja do të kryejë funksionin që i është caktuar sipas nenit 15, në lidhje me pranimin e organizatave të caktuara ndërqeveritare për t'u bërë palë në këtë Traktat.

c) Asambleja do të vendosë thirrjen e çdo konference diplomatike për rishikimin e këtij Traktati dhe do t'i japë udhëzimet e nevojshme drejtorit të përgjithshëm të WIPO-s për përgatitjen e një konference të tillë diplomatike.

3. a) Çdo Palë Kontraktuese që është Shtet, do të ketë një votë dhe do të votojë vetëm në emrin e vet.

b) Çdo Palë Kontraktuese që është organizatë ndërqeveritare, mund të marrë pjesë në votim në vend të Shteteve të saj Anëtare, me një numër votash të barabartë me numrin e Shteteve të saj Anëtare që janë palë në këtë Traktat. Asnjë organizatë e tillë ndërqeveritare nuk do të marrë pjesë në votim, nëse ndonjë nga Shtetet e saj Anëtare ushtron të drejtën për të votuar dhe anasjelltas.

4. Asambleja mblidhet me thirrjen nga drejtori i përgjithshëm dhe, në mungesë të rrethanave të jashtëzakonshme, gjatë së njëjtës periudhë dhe në të njëjtin vend me Asamblenë e Përgjithshme të WIPO-s.

5. Asambleja do të përpiqet të marrë vendimet e saj me konsensus dhe do të krijojë rregullat e veta të procedurës, duke përfshirë thirrjen e seancave të jashtëzakonshme, kërkesat e kuorumit dhe, në përputhje me dispozitat e këtij Traktati, shumicën e kërkuar për lloje të ndryshme vendimesh.

Neni 14

Byroja Ndërkombëtare

Byroja Ndërkombëtare e WIPO-s do të kryejë detyrat administrative që lidhen me këtë Traktat.

Neni 15

E drejta për t'u bërë palë në Traktat

1. Çdo Shtet Anëtar i WIPO-s mund të bëhet palë në këtë Traktat.

2. Asambleja mund të vendosë të pranojë çdo organizatë ndërqeveritare që të bëhet palë në këtë Traktat, e cila deklaron se është kompetente në lidhje me çështjet e mbuluara nga ky Traktat dhe ka legjislacionin e vet të detyrueshëm për të gjitha Shtetet e tij Anëtare mbi to, dhe se është autorizuar sipas rregullave, në përputhje me procedurat e saj të brendshme, për t'u bërë palë në këtë Traktat.

3. Bashkimi Evropian, pasi ka bërë deklaratën e përmendur në paragrafin pararendës në Konferencën Diplomatieke që ka miratuar këtë Traktat, mund të bëhet palë në këtë Traktat.

Neni 16

Të drejtat dhe detyrimet sipas Traktatit

Në bazë të ndonjë dispozite specifike për të kundërtën në këtë Traktat, secila Palë Kontraktuese gëzon të gjitha të drejtat dhe ndërmerr të gjitha detyrimet sipas këtij Traktati.

Neni 17

Nënshkrimi i Traktatit

Ky Traktat do të jetë i hapur për nënshkrim në Konferencën Diplomatieke në Marrakesh dhe më pas në selinë e WIPO-s nga çdo palë e pranueshme për një vit pas miratimit të tij.

Neni 18

Hyrja në fuqi e Traktatit

Ky Traktat do të hyjë në fuqi tre muaj pasi 20 palët e pranueshme të përmendura në nenin 15 të kenë depozituar instrumentet e tyre të ratifikimit ose të aderimit.

Neni 19

Data e hyrjes në fuqi e anëtarësimit në Traktat

Ky Traktat do të vendosë detyrim ligjor, për:

a) 20 palët e pranueshme të përmendura në nenin 18, nga data kur ky Traktat ka hyrë në fuqi;

b) çdo palë tjetër të pranueshme të përmendur në nenin 15, nga skadimi i tre muajve nga data kur ka

Faqe | 29114

depozituar instrumentin e saj të ratifikimit ose aderimit te drejtori i përgjithshëm i WIPO-s.

Neni 20

Denoncimi i Traktatit

Ky Traktat mund të denoncohet nga çdo Palë Kontraktuese me anë të një njoftimi drejtuar drejtorit të përgjithshëm të WIPO-s. Çdo denoncim hyn në fuqi një vit nga data kur drejtori i përgjithshëm i WIPO-s ka marrë njoftimin.

Neni 21

Gjuhët e Traktatit

1. Ky Traktat është nënshkruar në një original të vetëm në gjuhët angleze, arabe, kineze, frënge, ruse dhe spanjolle, versionet në të gjitha këto gjuhë janë njësoj autentike.

2. Një tekst zyrtar në çdo gjuhë tjetër, përveç atyre të përmendura në nenin 21(1), do të hartohet nga drejtori i përgjithshëm i WIPO-s me kërkesë të një pale të interesuar, pas konsultimit me të gjitha palët e interesuara. Për qëllimet e këtij paragrafi, “palë e interesuar” do të thotë çdo Shtet Anëtar i WIPO-s, gjuha zyrtare e të cilit ose një nga gjuhët zyrtare të të cilit është e përfshirë, dhe Bashkimi Evropian dhe çdo organizatë tjetër ndërqeveritare, që mund të bëhet palë në këtë Traktat, nëse është përfshirë një nga gjuhët e saj zyrtare.

Neni 22

Depozitari

Drejtori i përgjithshëm i WIPO-s është depozitari i këtij Traktati.

Bërë në Marrakesh, më 27 qershor 2013.

[Fundi i dokumentit]

DEKRET

Nr. 498, datë 19.12.2025

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 67/2025, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Traktatin e Marrakeshit

për lehtësimin e aksesit në veprat e botuara për personat e verbër, me vështirësi në shikim ose me aftësi të kufizuara në leximin e teksteve të shtypura, bërë në Marrakesh, më 27.6.2013”.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

LIGJ
Nr. 68/2025

**PËR PRANIMIN E NDRYSHIMEVE TË
STATUTIT TË ROMËS PËR GJYKATËN
NDËRKOMBËTARE PENALE PËR
KRIMIN E AGRESIONIT, RATIFIKUAR
ME LIGJIN NR. 8984, DATË 23.12.2002**

Në mbështetje të neneve 78, 81, pika 1, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Pranohen ndryshimet e Statutit të Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale për krimin e agresionit, bërë në Kampala, më 11 qershor 2010, ratifikuar me ligjin nr. 8984, datë 23.12.2002, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 4.12.2025.

**Shpallur me dekreten nr. 485, datë 17.12.2025,
të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bajram Begaj.**

(XVIII. 10)

ADRESA POSTARE – ADRESSE POSTALE.
UNITED NATIONS, N.Y. 10017
ADRESA KABLLORE – ADRESSE
TELEGRAPHIQUE UNATIONS
NEW YORK

Referencë: C.N.651.2010.TREATIES-8
(Njoftim për depozituesin)

STATUTI I ROMËS PËR GJYKATËN
NDËRKOMBËTARE PENALE
ROMË, 17 KORRIK 1998
**NDRYSHIME NË STATUTIN E ROMËS PËR
GJYKATËN NDËRKOMBËTARE PENALE**

KAMPALA, 11 QERSHOR 2010
MIRATIMI I NDRYSHIMEVE PËR KRIMIN E
AGRESIONIT

Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, duke vepruar në cilësinë e tij si depozitues, raporton si vijon:

Më 11 qershor 2010, në Konferencën e Rishikimit të Statutit të Romës, të mbajtur në Kampala, Uganda, nga data 31 maj deri më 11 qershor 2010, në përputhje me nenin 121, pika 3, të Statutit të Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale, Palët miratuan ndryshimet për krimin e agresionit në Statutin e Romës nëpërmjet rezolutës RC/Res.6.

Në përputhje me nenin 123, pika 3, të Statutit të Romës, dispozitat e nenit 121, pikat 3 deri në 7, vënë në zbatim miratimin dhe hyrjen në fuqi të çdo ndryshimi të Statutit të marrë në konsideratë në Konferencën e Rishikimit.

Neni 121, pikat 3, 4, 5, 6 dhe 7 parashtrojnë, si më poshtë:

“3. Miratimi i një ndryshimi në mbledhjen e Asamblesë së Shteteve Palë ose në Konferencën e Rishikimit, për të cilin nuk arrihet konsensus, kërkon shumicën me dy të tretat e Shteteve Palë.

4. Ndryshimi hyn në fuqi për të gjitha Shtetet Anëtare një vit pas depozitimit të Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara të instrumenteve të ratifikimit, ose të pranimit, me shtatë të tetat e tyre, me përjashtim të rasteve kur është parashikuar ndryshe në pikën 5.

5. Çdo ndryshim i neneve 5, 6, 7 dhe 8 të këtij Statuti do të hyjë në fuqi për ato Shtete Palë që e kanë pranuar ndryshimin një vit pas depozitimit të instrumenteve të tyre të ratifikimit, ose të pranimi. Për sa i përket një Shteti Anëtar që nuk e ka pranuar ndryshimin, Gjykata nuk do të ushtrojë juridiksionin e saj për një krim që mbulohet nga ky ndryshim në rast se kryhet nga shtetasit e atij Shteti Anëtar ose në territorin e tij.

6. Nëse një ndryshim pranohet nga shtatë të tetat e Shteteve Palë, në përputhje me pikën 4, çdo Shtet Palë që nuk e ka pranuar ndryshimin mund të tërhiqet nga ky Statut me efekt të menjëhershëm, pavarësisht nenit 127 pika 1, por duke zbatuar nenin 127, pika 2 për të njoftuar jo më vonë se një vit pas hyrjes në fuqi të këtij ndryshimi.

7. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara duhet t'u qarkullojë të gjitha Shteteve Anëtare çdo ndryshim të miratuar në mbledhjen e Asamblesë së Shteteve Palë ose në Konferencën e Rishikimit.”

(XVIII. 10)

Në paragrafin kryesor 1 të rezolutës RC/Res.6, Konferenca e Rishikimit, në përputhje me nenin 5, pika 2 të Statutit të Romës së Gjykatës Ndërkombëtare Penale miratoi ndryshimet në Statut të përfshira në shtojcën 1 të rezolutës, “që janë objekt i ratifikimit, ose i pranimi, dhe hyjnë në fuqi në përputhje me nenin 121, pika 5”.

Një kopje e tekstit të ndryshimeve për krimin e agresionit në gjuhët arabe, kineze, angleze, franceze, ruse dhe spanjolle përcillet nëpërmjet këtij dokumenti.

29 nëntor 2010

[Nënshkrimi]

Kujdes! Shërbimet e Traktateve të Ministrive të Punëve të Jashtme dhe të organizatave ndërkombëtare të përfshira. Njoftimet për depozituesin jepen vetëm në format elektronik. Njoftimet për depozituesin u vihen në dispozicion Misionëve të Përhershme në Kombet e Bashkuara në koleksionin në internet të Traktateve të Kombeve të Bashkuara, në faqen: <http://treaties.un.org>, te “Njoftimet për depozituesin (CNs)”. Për më tepër, Misionet e Përhershme edhe individët e tjerë të interesuar, mund të pajtohen për të marrë me *email* njoftimet për depozituesit nëpërmjet “Shërbimeve të Faqe|29116

automatizuara të abonimit”, në seksionin e traktateve, që, gjithashtu, disponohet në faqen: <http://treaties.un.org>.

Ndryshime në Statutin e Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale për krimin e agresionit

1. *Neni 5, pika 2, i Statutit është fshirë.*

2. *Teksti vijues është futur pas nenit 8 të Statutit:*

Neni 8 *bis*

Krimi i agresionit

1. Për qëllime të këtij Statuti, “krimi i agresionit” nënkupton planifikimin, përgatitjen, fillimin ose ekzekutimin prej një personi me një pozicion që ushtron kontroll mbi, ose që drejton veprimet politike ose ushtarake të një Shteti të një veprimi agresioni, i cili nga karakteri, rëndësia dhe shkalla përbën një shkelje të hapur të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

2. Për qëllime të paragrafit 1, “akti i agresionit” nënkupton përdorimin e forcave të armatosura nga një Shtet kundër sovranitetit, integritetit territorial ose pavarësisë politike të një Shteti tjetër, apo në ndonjë mënyrë tjetër që nuk është në përputhje me Kartën e Kombeve të Bashkuara:

a) Pavarësisht nëse është shpallur luftë, në përputhje me rezolutën 3314 (XXIX) të datës 14 dhjetor 1974 të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara, secili prej veprimeve vijuese do të cilësohet si veprim agresioni: pushtimi ose sulmi nga forcat e armatosura nga një Shtet i territorit të një Shteti tjetër, ose çdo pushtim ushtarak, edhe pse i përkohshëm, që rezulton nga një pushtim ose sulm i tillë, ose çdo aneksim me forcë i territorit të një Shteti tjetër ose i një pjese të tij;

b) Bombardimi nga forcat e armatosura të një shteti kundër territorit të një Shteti tjetër ose përdorimi i çdo arme nga një Shtet kundër territorit të një Shteti tjetër;

c) Bllokimi i porteve ose i brigjeve të një Shteti nga forcat e armatosura të një Shteti tjetër;

d) Sulmi nga forcat e armatosura të një Shteti mbi forcat tokësore, detare ose ajrore ose flotat detare dhe ajrore të një Shteti tjetër;

e) Përdorimi i forcave të armatosura të një Shteti, të cilat janë brenda territorit të një Shteti tjetër me

konsensusin e Shtetit marrës, në kundërshtim me kushtet e parashikuara në marrëveshje ose çdo shtyrje e pranisë së tyre në këtë territor përtej mbarimit të marrëveshjes;

f) Veprimi i një Shteti i cili ofron territorin e tij, të cilin e ka vendosur në dispozicion të një Shteti tjetër, që të përdoret nga ai Shtet tjetër për të kryer një veprim agresioni kundër një Shteti të tretë;

g) Dërgimi nga ose për llogari të një Shteti i bandave, grupeve të armatosura, guerilëve ose mercenarëve, që kryejnë veprime të armatosura kundër një Shteti tjetër të një rëndësie të tillë, sa t'u shtohen veprimeve të renditura më sipër, apo të kenë një përfshirje të konsiderueshme në të.

3. Teksti vijues është futur pas nenit 15 të Statutit:

Neni 15 *bis*

Ushtrimi i juridiksionit mbi krimin e agresionit (Referuar shteteve, *proprio motu*)

1. Gjykata mund të ushtrojë juridiksion mbi krimin e agresionit në përputhje me nenin 13, pikat (a) dhe (c), që është objekt i dispozitave të këtij neni.

2. Gjykata mund të ushtrojë juridiksion vetëm në lidhje me krimet e agresionit të kryera një vit pas ratifikimit ose pranimit të ndryshimeve nga tridhjetë Shtetet Anëtare.

3. Gjykata do të ushtrojë juridiksion mbi krimin e agresionit në përputhje me këtë nen, që është objekt i vendimit që do të merret pas datës 1 janar 2017 nga e njëjta shumicë e Shteteve Anëtare siç kërkohet për miratimin e një ndryshimi në Statut.

4. Në përputhje me nenin 12, Gjykata mund të ushtrojë juridiksion mbi një krim agresioni, që rezulton nga një veprim agresioni i kryer nga një Shtet Palë, përveçse nëse ai Shtet Palë ka deklaruar më parë që nuk e pranon këtë juridiksion, duke depozituar një deklaratë te Sekretari i Gjykatës. Tërheqja e një deklarate të tillë mund të kryhet në çdo kohë dhe duhet të merret në konsideratë nga Shteti Palë brenda tre vjetëve.

5. Për sa i përket një Shteti që nuk është palë në këtë Statut, Gjykata nuk duhet të ushtrojë juridiksionin e saj mbi krimin e agresionit kur kryhet nga shtetasit e atij Shteti ose në territorin e tij.

6. Aty kur Prokurori arrin në përfundimin se ka një bazë të arsyeshme për të proceduar me hetimin, në lidhje me një krim agresioni, ai ose ajo duhet fillimisht të sigurohet nëse Këshilli i Sigurimit e ka cilësuar si agresion veprimin e kryer nga Shteti në

fjalë. Prokurori duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara rreth situatës përpara se çështja të shkojë në Gjykatë, duke përfshirë çdo informacion dhe dokument të rëndësishëm.

7. Aty ku Këshilli i Sigurimit ka bërë një përcaktim të tillë, Prokurori mund të vijojë me hetimin në lidhje me krimin e agresionit.

8. Në rast se një cilësim i tillë nuk bëhet brenda gjashtë muajve pas datës së njoftimit, Prokurori mund të vijojë me hetimin në lidhje me krimin e agresionit, me kusht që Divizioni i shqyrtimit paraprak të çështjes ka autorizuar fillimin e hetimit, në lidhje me krimin e agresionit, në përputhje me procedurën që përmban neni 15 dhe se Këshilli i Sigurimit nuk ka vendosur ndryshe në përputhje me nenin 16.

9. Cilësimi i një veprimi agresioni nga një organ jashtë Gjykatës nuk do të cenojë gjetjet e vetë Gjykatës sipas këtij Statuti.

10. Ky nen nuk cenon dispozitat që lidhen me ushtrimin e juridiksionit, në lidhje me krimet e tjera referuar në nenin 5.

4. Teksti vijues është futur pas nenit 15 bis të Statutit:

Neni 15 *ter*

Ushtrimi i juridiksionit mbi krimin e agresionit (Referuar Këshillit të Sigurimit)

1. Gjykata mund të ushtrojë juridiksion mbi krimin e agresionit në përputhje me nenin 13, pika (b), që është objekt i dispozitave të këtij neni.

2. Gjykata mund të ushtrojë juridiksion vetëm në lidhje me krimet e agresionit të kryera një vit pas ratifikimit ose pranimit të ndryshimeve nga tridhjetë Shtete Anëtare.

3. Gjykata do të ushtrojë juridiksion mbi krimin e agresionit në përputhje me këtë nen, që është objekt i vendimit që do të merret pas datës 1 janar 2017 nga e njëjta shumicë e Shteteve Anëtare, siç kërkohet për miratimin e një ndryshimi në Statut.

4. Cilësimi i një veprimi agresioni nga një organ jashtë Gjykatës nuk do të cenojë gjetjet e vetë Gjykatës sipas këtij Statuti.

5. Ky nen nuk cenon dispozitat që lidhen me ushtrimin e juridiksionit, në lidhje me krimet e tjera referuar në nenin 5.

5. Teksti vijues është futur pas nenit 25, pika 3 të Statutit:

3 bis. Për sa i përket krimit të agresionit, dispozitat e këtij neni duhet të zbatohen vetëm për personat që kanë një pozicion nga i cili mund të ushtrojnë kontroll mbi, ose të drejtojnë veprimet politike, ose ushtarake të një Shteti.

6. Fjala e parë e nenit 9, pika 1 e Statutit është *zëvendësuar me fjalinë e mëposhtme:*

1. Elementet e krimit do të ndihmojnë Gjykatën në interpretimin dhe zbatimin e neneve 6, 7, 8 dhe 8 bis.

7. Hyrja e nenit 20, pika 3, e Statutit është *zëvendësuar nga paragrafi vijues. Pjesa tjetër e paragrafit mbetet e pandryshuar:*

3. Asnjë person i cili është gjykuar nga një gjykatë tjetër për sjellje që parashikohen në nenet 6, 7, 8 ose 8 bis nuk do të gjykohet nga Gjykata, në lidhje me të njëjtën sjellje, përveçse nëse procedurat gjyqësore në gjykatën tjetër

Nëpërmjet këtij dokumenti vërtetohet se teksti i mësipërm është kopje e vërtetë e ndryshimeve për krimin e agresionit të Statutit të Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale, miratuar më 11 qershor 2010, në mbledhjen plenare të 13-të të Konferencës së Rishikimit të Statutit të Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale, që u mbajt në Kampala, Uganda, nga data 31 maj deri më 11 qershor 2010.

Për Sekretarin e Përgjithshëm, zëvendëssekretari i përgjithshëm përgjegjës për zyrën e çështjeve ligjore Je certifie que le texte qui precede est unacopie conforae des Amendements sur le crime d'agression du Statut de Rome de la Cour Pénale Internationale, adoptés le 11 jum 2010 a la treizieme seance plémère de la Conference de revision du Statut de Rome de la Cour Pénale Internationale, tenue a Kampala, en Ouganda, du 31 mai au 11 jum 2010.

Pour le Secrétaire general,

Le Sous-Secrétaire general charge du Bureau des affaires juridiques

Stephen Mathias

[Nënshkrimi]

Kombet e Bashkuara, Nju-Jork

29 nëntor 2010

Organisation des Nations Unies New York,
le 29 novembre 2010

DEKRET

Nr. 485, datë 17.12.2025

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 68/2025, “Për pranimin e ndryshimeve të Statutit të Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale për krimin e agresionit, ratifikuar me ligjin nr. 8984, datë 23.12.2002”.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

LIGJ

Nr. 69/2025

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË MEMORANDUMIN E MIRËKUPTIMIT PËR KONTROLLIN SHTETËROR PORTUAL NË RAJONIN E MESDHEUT, BËRË NË MALTË, MË 11 KORRIK 1997

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në memorandumin e mirëkuptimit për kontrollin shtetëror portual në Rajonin e Mesdheut, bërë në Maltë, më 11 korrik 1997, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 4.12.2025.

Shpallur me dekretin nr. 494, datë 18.12.2025, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.

MEMORANDUM MIRËKUPtimi PËR KONTROLLIN SHtETËROR PORTUAL NË RAJONIN E MESDHEUT

Autoritetet Detare të¹

Algjerisë
Kroacisë²
Qipros
Egjiptit
Izraelit
Jordanisë³
Libanit
Maltës
Marokut
Tunizisë
Turqisë
Autoritetit Palestinez⁴

në vijim të referuara si “Autoritetet”

Duke njohur nevojën për të rritur sigurinë detare dhe mbrojtjen e mjedisit detar dhe rëndësinë e përmirësimit të kushteve të jetesës dhe punës në bordin e anijeve;

Duke kujtuar Deklaratën e miratuar më 28 nëntor 1995 me rastin e Konferencës Euro-Mesdhetare në Barcelonë, duke krijuar një partneritet Euro-Mesdhetar dhe duke përfshirë, ndër të tjera, bashkëpunimin në sigurinë detare dhe parandalimin e ndotjes në pellgun e Mesdheut;

Duke theksuar me vlerësim progresin e arritur në këto fusha, veçanërisht nga Organizata Ndërkombëtare Detare (IMO) dhe Organizata Ndërkombëtare e Punës (ILO);

Duke theksuar edhe kontributin që ka dhe që mund të jepet nga Komuniteti Evropian në përmbushjen e objektivave të lartpërmendura;

Duke pasur parasysh se përgjegjësia kryesore për zbatimin efektiv të standardeve të përcaktuara në instrumentet ndërkombëtare i mbetet autoriteteve të shtetit, flamurin e të cilit ka të drejtë të mbajë një anije;

Duke pranuar megjithatë se kërkohet veprim efektiv nga shtetet portuale për të parandaluar funksionimin e anijeve nën standarde;

¹ **Autoritetet Detare** janë administratat kombëtare detare të përcaktuara për zbatimin e këtij Memorandumi.

² **Kroacia** aderoi në Memorandum, duke filluar nga 1 janari 2024.

³ **Jordania** iu bashkua Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar (Med MoU) në vitin 1999 {Amendamenti Nr. (2)}.

⁴ Anëtarësimi i **Autoritetit Palestinez** u diskutua nga komiteti në takimin e tij të parë dhe u theksua komunikimi nga Autoriteti Detar i Izraelit për informacione mbi disa rregullime të brendshme procedurale që do të pengonin nënshkrimin e Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar nga Autoriteti Palestinez. Në mungesë të delegacioneve të Izraelit dhe Autoritetit Palestinez, komiteti ra dakord të shtyjë shqyrtimin e çështjes derisa të dy Autoritetet të paraqiten në mbledhjen e komitetit. Megjithatë, komiteti theksoi se meqenëse delegacioni i Autoritetit Palestinez nuk mund të nënshkruante Memorandumin e Mirëkuptimit Mesdhetar brenda periudhës së përcaktuar për nënshkrimin e tij (d.m.th. 12 korrik 1997 deri më 23 shkurt 1998), çështja e ngritur nga Autoriteti Detar i Izraelit mund të trajtohet në kohën e duhur sipas procedurave të përshkruara në nenin 8 të Memorandumit {Amendamenti Nr. (1)}.

Duke njohur gjithashtu nevojën për të shmangur shtrembërimin e konkurrencës ndërmjet porteve;

Të bindur për domosdoshmërinë, për këto qëllime, të një sistemi të përmirësuar dhe të harmonizuar të kontrollit shtetëror portual dhe të forcimit të bashkëpunimit dhe shkëmbimit të informacionit;

Kanë arritur mirëkuptimin e mëposhtëm:

Seksioni 1 Angazhimet

- 1.1** Çdo Autoritet do të zbatojë dispozitat e këtij Memorandumi dhe Shtojcave të tij, të cilat përbëjnë pjesë integrale të Memorandumit, dhe do të ndërmarrë të gjitha hapat e nevojshëm për të ratifikuar instrumentet përkatëse për qëllimet e këtij Memorandumi.
- 1.2** Çdo Autoritet do të mbajë një sistem efektiv të Kontrollit Shtetëror Portual me synimin për të garantuar që, pa diskriminim përsa i përket flamurit, anijet tregtare të huaja që lundrojnë në një port të shtetit të tij, ose të ankoruara jashtë një porti të tillë, të jenë në përputhje me standardet e përcaktuara në instrumentet përkatëse të përcaktuara në nenin 2. Çdo Autoritet mund të kryejë gjithashtu kontrolle mbi anijet në instalimet në det të hapur.
- 1.3** Çdo Autoritet do të arrijë, brenda një periudhe 3 vjeçare nga hyrja në fuqi e Memorandumit, një total vjetor inspektimesh që korrespondon me 15% të numrit të parashikuar të anijeve tregtare të huaja individuale, në vijim të referuara si “anije”, të cilat kanë hyrë në portet e shtetit të tij gjatë një periudhe të fundit përfaqësuese prej 12 muajsh. Komiteti i krijuar në përputhje me nenin 6.1 do të monitorojë aktivitetin e përgjithshëm të inspektimit dhe efektivitetin e tij në të gjithë rajonin. Komiteti gjithashtu do të rregullojë shkallën e synuar të inspektimit bazuar në përvojën e fituar dhe progresin e bërë në zbatimin e Memorandumit të Mirëkuptimit.
- 1.4** Çdo Autoritet do të konsultohet, bashkëpunojë dhe shkëmbejë informacion me Autoritetet e tjera për të zhvilluar më tej qëllimet e Memorandumit.
- 1.5** Çdo Autoritet, ose çdo organ tjetër, sipas rastit, do të vendosë një procedurë të përshtatshme për shërbimet pilot dhe autoritetet portuale që të informojnë menjëherë Autoritetin kompetent të Shtetit portual, sa herë që ata mësojnë gjatë kryerjes së detyrave të tyre normale se ka mangësi që mund të cenojnë sigurinë e anijes, ose që mund të përbëjnë një kërcënim për dëmtimin e mjedisit detar.

Seksioni 2 Instrumentet përkatëse

- 2.1** Për qëllimet e Memorandumit, “instrumentet përkatëse” janë në fuqi së bashku me Protokollat dhe amendamentet e këtyre instrumenteve dhe kodet përkatëse të statusit të detyrueshëm, siç specifikohet në (Shtojcën 1)
- 2.2** Në lidhje me Konventën e Transportit Tregtar (Standardet Minimale) të vitit 1976 (Konventa 147 e Organizatës Ndërkombëtare të Punës - ILO), çdo Autoritet do të zbatojë udhëzimet në Shtojcën 1 “Inspektimi i kushteve të punës në bordin e anijes: Udhëzimet për procedurën”.
- 2.3** Çdo Autoritet do të zbatojë ato instrumente përkatëse që janë në fuqi dhe në të cilat shteti i tij është palë. Në rastin e ndryshimeve në një instrument përkatës, çdo Autoritet do të zbatojë ato ndryshime që janë në fuqi dhe që shteti i tij ka pranuar. Një instrument i ndryshuar në këtë mënyrë do të konsiderohet më pas si “instrumenti përkatës” për atë Autoritet.
- 2.4** Kur inspektohet një anije që mban flamurin e një shteti që nuk është palë në një Konventë ose një “instrument përkatës” i ndryshuar për qëllime të kontrollit shtetëror portual, autoritetet që janë palë në këtë Konventë ose “instrument përkatës” të ndryshuar duhet të garantojnë që trajtimi i dhënë për një anije të tillë dhe ekuipazhin e saj nuk është më i favorshëm sesa ai që u jepet anijeve që mbajnë flamurin e një shteti që është palë në atë Konventë ose “instrument përkatës”.
- 2.5** Në rastin e anijeve nën 500 ton tonazh bruto, Autoritetet do të zbatojnë ato kërkesa të instrumenteve përkatëse që janë të zbatueshme dhe në masën që një instrument përkatës nuk zbatohet, do të ndërmarrë veprime të tilla që mund të jenë të nevojshme për të garantuar që ato anije nuk janë haptazi të rrezikshme për sigurinë, shëndetin ose mjedisin, duke pasur parasysh, veçanërisht Shtojcën 1.

Seksioni 3 Procedurat e inspektimit, Korrigjimit dhe Ndalimit

- 3.1.1** Në zbatimin e Memorandumit, autoritetet do të kryejnë inspektime të cilat do të konsistojnë në një vizitë në bordin e një anijeje për të kontrolluar vlefshmërinë e certifikatave dhe dokumenteve të tjera të rëndësishme për qëllimet e Memorandumit, si dhe gjendjen e anijes, pajisjet dhe ekuipazhin e saj, si dhe kushtet e jetesës dhe punës së ekuipazhit.
- 3.1.2** Autoriteti do të garantojë që inspektori, si minimum, do të kontrollojë certifikatat dhe dokumentet e renditura në Shtojcën 1, deri në masën e zbatueshme dhe të bindet për kushtet e përgjithshme të anijes, duke përfshirë sallën e motorit dhe akomodimet dhe kushtet higjienike.
- 3.2.1** Kurdoherë që ka arsye të qarta për të besuar se gjendja e një anijeje ose e pajisjeve ose ekuipazhit të saj nuk plotëson në thelb kërkesat e një instrumenti përkatës, do të kryhet një inspektim më i detajuar, duke përfshirë kontrollin e mëtejshëm të përputhshmërisë me kërkesat operationale në bord.
- 3.2.2** Ekzistojnë arsye të qarta kur inspektori gjen prova të cilat, në gjykimin e tij profesional, garantojnë një inspektim më të detajuar të anijes, pajisjeve ose

ekuipazhit. Autoritetet do të konsiderojnë si bazë të qartë, ndër të tjera, ato të përcaktuara në Shtojcën 3.

- 3.2.3** Asgjë në këto procedura nuk duhet të interpretohet si kufizim i kompetencave të Autoriteteve për të marrë masa brenda juridiksionit të tyre në lidhje me çdo çështje me të cilën lidhen instrumentet përkatëse.
- 3.2.4** Do të zbatohen gjithashtu procedurat dhe udhëzimet përkatëse për kontrollin e anijeve të specifikuara në Shtojcën 1.
- 3.3** Në përzgjedhjen e anijeve për inspektim, Autoritetet do t'u japin përparësi anijeve të mëposhtme:
- Anijet që vizitojnë një port të një shteti, Autoriteti i të cilit është nënshkrues i Memorandumit, për herë të parë ose pas një mungese prej 12 muajsh ose më shumë;
 - Anijet që janë lejuar të largohen nga porti i një shteti; Autoriteti i të cilit është nënshkrues i Memorandumit, me kusht që mangësitë e vërejtura duhet të korrigjohen brenda një periudhe të caktuar, pas skadimit të kësaj periudhe;
 - Anijet të cilat janë raportuar nga pilotët ose autoritetet portuale se kanë mangësi që mund të çenojnë lundrimin e tyre të sigurt;
 - Anijet, certifikatat statutores të të cilave për ndërtimin dhe pajisjet e anijes, nuk janë lëshuar në përputhje me instrumentet përkatëse.
 - Anijet që transportojnë mallra të rrezikshme ose ndotëse, të cilat nuk kanë raportuar të gjithë informacionin përkatës në lidhje me të dhënat e anijes, lëvizjet e anijes dhe në lidhje me mallrat e rrezikshme ose ndotëse që transportohen tek autoriteti kompetent i portit dhe shtetit bregdetar;
 - Anijet të cilat janë pezulluar nga shoqëria klasifikuese e tyre për arsye sigurie gjatë gjashtë muajve të fundit.
- 3.4** Autoritetet do të përpiqen të inspektojnë anijet të cilat nuk kanë qenë të inspektuara brenda 6 muajve të mëparshëm nga Autoritete të tjera, përveç rasteve kur ka arsye të qarta për inspektim. Këto procedura nuk janë të zbatueshme për anijet e listuara në paragrafin 3.3 të cilat mund të inspektohen sa herë që Autoriteti e çmon të përshtatshme.
- 3.5.1** Inspektimet do të kryhen vetëm nga një person, i autorizuar sipas rregullavenga Autoriteti i tij për të kryer inspektime shtetërore portuale dhe përgjegjës ndaj atij Autoriteti, i cili plotëson kërkesat e paragrafit 3.5.3 dhe kriteret e kualifikimit të specifikuara në Shtojcën 7.
- 3.5.2** Inspektori që kryen kontrollin shtetëror portual, mund të asistohet nga një person me ekspertizën e kërkuar kur një ekspertizë e tillë nuk mund të sigurohet nga Autoriteti i tij.
- 3.5.3** Inspektori që kryen kontrollin shtetëror portual dhe personi që e ndihmon atë, nuk do të kenë asnjë interes tregtar as në portin e inspektimit, as në anijet e inspektuara, as inspektori nuk duhet të punësohet apo kryejë punë në emër të organizatave joqeveritare që lëshojnë certifikatat statutores dhe të klasifikimit ose që kryejnë kontrollet e nevojshme për lëshimin e këtyre certifikatave për anijet.

- 3.5.4** Secili inspektor duhet të mbajë një dokument personal në formën e kartës së identitetit të lëshuar nga autoriteti i tij, që specifikon se inspektori është i autorizuar për të kryer inspektime. Një model i zakonshëm për një kartë të tillë identiteti i bashkëlidhet Shtojcës 7.
- 3.6.1** Pas përfundimit të një inspektimi, kapitenit të anijes do t'i jepet nga inspektori një dokument në formën e specifikuar në Shtojcën 5 të këtij Memorandumi Mirëkuptimi, duke dhënë rezultatet e inspektimit dhe detajet e çdo vendimi të marrë nga inspektori dhe të veprimit korrigjues që duhet të ndërmerret nga kapiteni, pronari ose operatori.
- 3.6.2** Autoriteti duhet të bindet që çdo mangësi e konfirmuar ose zbuluar nga inspektimi është korrigjuar.
- 3.6.3** Në rastin e mangësive që janë haptazi të rrezikshme për sigurinë, shëndetin ose mjedisin, Autoriteti do të ndalojë anijen ose operacionin gjatë të cilit janë zbuluar mangësitë. Urdhri i ndalimit ose ndalimi i operacionit nuk do të hiqet derisa të hiqet rreziku, përveç në kushtet e parashikuara në paragrafin 3.8.1 më poshtë.
- 3.6.4** Gjatë ushtrimit të gjykimit të tij profesional nëse një anije duhet të ndalohet apo jo, inspektori do të udhëhiqet nga kriteret e përcaktuara në Shtojcën 1.
- 3.6.5** Kur arsyeja për ndalim është rezultat i dëmtimit aksidental të pësuar gjatë udhëtimit të anijes në një port ose gjatë operacioneve të ngarkesave, nuk do të lëshohet asnjë urdher ndalimi, me kusht që:
1. kërkesat e Rregullores I/11(c) të Konventës Ndërkombëtare për Sigurinë e Jetës në Det (SOLAS) të jenë marrë në konsideratë në lidhje me njoftimin e Administratës së flamurit, kontrollorit të emëruar ose organizatës së njohur përgjegjëse për lëshimin e certifikatës përkatëse;
 2. para hyrjes në port ose menjëherë pasi ka ndodhur një dëm, kapiteni ose zotëruesi i anijes i ka paraqitur autoritetit të kontrollit shtetëror portual detaje mbi rrethanat e aksidentit dhe dëmin e pësuar dhe informacionin për njoftimin e kërkuar të Administratës së flamurit;
 3. anija po ndërmerr veprimet e duhura korrigjuese, sipas bindjes së Autoritetit, dhe
 4. Autoriteti ka siguruar, pasi është njoftuar për përfundimin e veprimit korrigjues, që mangësitë, të cilat ishin haptazi të rrezikshme për sigurinë, shëndetin ose mjedisin, janë trajtuar sipas bindjes së Autoritetit.
- 3.6.6** Në rrethana të jashtëzakonshme kur, si rezultat i një inspektimi më të detajuar, gjendja e përgjithshme e një anijeje dhe pajisjeve të saj, duke marrë parasysh edhe detarët dhe kushtet e tyre të jetesës dhe të punës, rezulton të jetë haptazi nën standarde, Autoriteti mund të pezullojë inspektimin. Pezullimi i inspektimit mund të vazhdojë derisa palët përgjegjëse të kenë ndërmarrë hapat e nevojshëm për të garantuar që anija të jetë në përputhje me kërkesat e instrumenteve përkatëse. Para pezullimit të një inspektimi, Autoriteti duhet të ketë regjistruar mangësi të ndalueshme në disa fusha. Në njoftimin e ndalimit palët përgjegjëse do të informohen se inspektimi është pezulluar derisa Autoriteti të jetë informuar se anija përmbush të gjitha kërkesat përkatëse.
- 3.7** Në rast se një anije ndalohet, Autoriteti do të informojë menjëherë administratën e shtetit, flamurin e të cilit anija ka të drejtë të mbajë dhe konsullin ose, në mungesë të tij, përfaqësuesin e tij diplomatik më të afërt për veprimin e ndërmarrë. Kur është e nevojshme, do të informohet edhe organizata përgjegjëse për lëshimin e certifikatave.

- 3.8.1** Kur mangësitë e përmendura në paragrafin 3.6.3 nuk mund të korrigjohen në portin e inspektimit, Autoriteti mund të lejojë anijen të vazhdojë në një port tjetër, ose në kantierin më të afërt të riparimit, duke iu nënshtruar kushteve të përshtatshme të përcaktuara nga ai Autoritet, me qëllim për të garantuar që anija mund të vazhdojë kështu pa rrezik për sigurinë, shëndetin ose mjedisin. Në rrethana të tilla, Autoriteti do të njoftojë Autoritetin kompetent të Shtetit të rajonit ku ndodhet porti tjetër i thirrjes ose kantieri i riparimit, palët e përmendura në paragrafin 3.7 dhe çdo autoritet tjetër sipas rastit. Njoftimi për Autoritetet do të bëhet në përputhje me Shtojcën 5. Autoriteti që merr një njoftim të tillë do të informojë Autoritetin njoftues për veprimet e ndërmarra.
- 3.8.2** Autoritetet do të marrin masa për të garantuar që anijeve të përmendura në paragrafin 3.8.1, të cilat ose shkojnë në det pa respektuar kushtet e përcaktuara nga Autoriteti që ndaloj anijen, ose që nuk hyjnë në portin ose kantierin e rënë dakord për të ndërmarrë riparime, do t'u refuzohet hyrja në çdo port brenda kuadrit të këtij Memorandumi, derisa pronari ose operatori dhe shteti i flamurit të njoftojnë Autoritetin e Shtetit, ku anija u konstatua me defekt, ose Autoritetin që merr anijen, që anija përmbush të gjitha kërkesat e zbatueshme të instrumenteve përkatëse. Në rastin e fundit, Autoriteti marrës do të njoftojë të gjitha Autoritetet e tjera për këtë pajtueshmëri.
- 3.8.3** Në rast të jashtëzakonshëm të “forcës madhore”, mund të lejohet hyrja në një port të caktuar, për të minimizuar rrezikun e jetës ose ndotjes.
- 3.9** Dispozitat e nenit 3.7 dhe 3.8 nuk çënojnë kërkesat e instrumenteve, ose procedurave përkatëse të vendosura nga organizatat ndërkombëtare, në lidhje me procedurat e njoftimit dhe raportimit për kontrollin shtetëror portual.
- 3.10** Gjatë ushtrimit të kontrollit sipas Memorandumit, Autoritetet do të bëjnë të gjitha përpjekjet e mundshme për të shmangur ndalimin ose vonimin e padrejtë të një anijeje. Asgjë në Memorandum nuk çënon të drejtat e krijuara nga dispozitat e instrumenteve përkatëse në lidhje me kompensimin për ndalimin ose vonesën e panevojshme.
- 3.11** Në rast se kapiteni, pronari ose agjenti i anijes njofton Autoritetet e kontrollit shtetëror portual para ose pas mbërritjes së anijes në port, për çdo dëmtim, avari ose mangësi të anijes, makinerive dhe pajisjeve të saj, të cilat synohet të riparohen ose korrigjohen para se anija të lundrojë nga ai port, ndalimi duhet të regjistrohet vetëm nëse konstatohen mangësi që justifikojnë ndalimin, pasi kapiteni të ketë dhënë njoftimin se anija ishte gati për inspektorët. E njëjta procedurë zbatohet kur autoritetet e kontrollit shtetëror portual, njoftohen se anija është planifikuar të kontrollohet në port në lidhje me kërkesat e flamurit, statutit ose të klasit.
- 3.12** Në rrethana të jashtëzakonshme, kur një anije në rrugën e saj për në një kantier të caktuar riparimi duhet të hyjë në një port për riparime të përkohshme për arsye sigurie, ajo mund të lejohet në atë port. Të gjitha operacionet tregtare janë të ndaluara, përveç shkarkimit të ngarkesës së saj, nëse kërkohet për arsye sigurie. Anija mund të lejohet të vazhdojë në kantierin e specifikuar të riparimit, vetëm nëse shteti i flamurit të anijes ka lëshuar certifikata statutores për anijen, që kufizojnë vlefshmërinë e tyre në atë lundrim specifik dhe shteti portual është i bindur se një anije e tillë nuk do të përbëjë rrezik të panevojshëm për sigurinë e anijes, ose mjedisin, ose të shkaktojë vështirësi të panevojshme për ekuipazhin.

- 3.13** Pronari ose operatori i një anijeje do të ketë të drejtën e ankimimit kundër vendimit të ndalimit në Autoritetin më të lartë administrativ, ose në Gjykatën e juridiksionit kompetent, sipas ligjit në çdo vend. Megjithatë, ankesa nuk shkakton pezullimin e ndalimit.
- 3.14** Nëse një inspektim zbulon mangësi që garantojnë ndalimin e një anijeje, të gjitha kostot në lidhje me inspektimet pas të parit, do të mbulohen nga pronari i anijes ose operatori. Ndalimi nuk do të hiqet derisa të jetë kryer pagesa e plotë ose të jetë dhënë një garanci e mjaftueshme për rimbursimin e shpenzimeve.

Seksioni 4 Sigurimi i informacionit

- 4.1** Çdo Autoritet do të raportojë për inspektimet e tij sipas Memorandumit dhe rezultatet e tyre, në përputhje me procedurat e specifikuara në Shtojcën 4.
- 4.2** Autoritetet do t'i japin informacionin e mëposhtëm Sekretariatit të Memorandumit:
- (a) Numri i inspektorëve që punojnë në emër të tyre në inspektimet shtetërore portuale. Kur inspektimet punojnë me kohë të pjesshme, totali korrigjohet në një numër inspektorësh të punësuar me kohë të plotë;
 - (b) Numri i anijeve individuale që hyjnë në portet e tyre në një vit përfaqësues para Memorandumit;
 - (c) Tarifat për inspektimet, nëse ka.

Ky informacion do të përditësohet të paktën çdo tre vjet.

Seksioni 5 Shkeljet operative

Autoritetet, me kërkesën e një autoriteti tjetër, do të përpiqen të sigurojnë prova në lidhje me shkeljet e dyshuara të kërkesave për çështjet e funksionimit të Rregullit 10 të Rregullores Ndërkombëtare për Parandalimin e Përplasjeve në Det të vitit 1972 dhe të Konventës Ndërkombëtare për Parandalimin e Ndotjes nga Anijet të vitit 1973, të ndryshuar nga Protokollin e vitit 1978, në lidhje me të. Në rast të shkeljeve të dyshuara që përfshijnë shkarkimin e substancave të dëmshme, një Autoritet, me kërkesën e një Autoriteti tjetër, do të vizitojë në port anijen e dyshuar për një shkelje të tillë për të marrë informacion dhe, kur është e përshtatshme, për të marrë një mostër të çdo substance ndotëse të dyshuar. Në rastet e përmendura në këtë nen, Autoriteti kërkues duhet të deklarojë se shteti i flamurit të anijes është njoftuar tashmë për shkeljen e pretenduar.

Seksioni 6 Organizimi

- 6.1** Do të krijohet një Komitet i përbërë nga një përfaqësues i secilit prej Autoriteteve që janë palë në Memorandum. Një përfaqësues i Organizatës Ndërkombëtare Detare, i Organizatës Ndërkombëtare të Punës dhe i Komisionit Evropian do të ftohet të marrë pjesë pa votë në punën e Komitetit. Përfaqësuesve të autoriteteve detare të shteteve të tjera bregdetare mesdhetare dhe, në përputhje me dispozitat e nenit 8, çdo organizate ose autoriteti tjetër që Komiteti mund ta gjykojë të përshtatshme, mund t'u jepet statusi i vëzhguesit pa votë.

- 6.2** Komiteti do të mbledhet një herë në vit dhe në ato raste të tjera që mund të vendosë.
- 6.3** Komiteti do të:
- * kryejë detyrat specifike që i janë caktuar sipas Memorandumit.
 - * promovojë me të gjitha mjetet e nevojshme, duke përfshirë seminare për kontrollorët, harmonizimin e procedurave dhe praktikave në lidhje me inspektimin, korrigjimin, zbulimin dhe zbatimin e paragrafit 2.4.
 - * zhvillojë dhe rishikojë udhëzimet për kryerjen e inspeksioneve sipas Memorandumit.
 - * zhvillojë dhe rishikojë procedurat, duke përfshirë ato që lidhen me shkëmbimin e informacionit.
 - * mbajë nën shqyrtim çështje të tjera në lidhje me funksionimin dhe efektivitetin e Memorandumit.
 - * promovojë me të gjitha mjetet e nevojshme harmonizimin e funksionimit dhe efektivitetit të këtij Memorandumi me ato të marrëveshjeve të ngjashme për Rajonet e tjera.
 - * miratojë buxhetin dhe do të vendosë kontributet e secilës palë në Memorandum.
- 6.4** Përveç rasteve kur parashikohet ndryshe (në nenin 7), Komisioni do të marrë vendimet e tij duke vepruar me shumicë të thjeshtë.
- 6.5** Një Sekretariat i siguar nga Autoriteti Detar i Egjiptit, do të ngrihet dhe do të ketë zyrën e tij në Aleksandri-Egjipt.
- 6.6** Sekretariati, duke vepruar nën drejtimin e Komitetit dhe brenda kufijve të burimeve të vëna në dispozicion të tij, do të:
- * përgatitë takime, qarkullojë dokumente dhe ofrojë një ndihmë të tillë që mund të kërkohej për të mundësuar Komitetin që të kryejë funksionet e tij.
 - * lehtësojë shkëmbimin e informacionit, kryerjen e procedurave të përshkruara në Shtojcën 4 dhe përgatitjen e raporteve, sipas nevojës, për qëllimet e Memorandumit.
 - * kryejë punë të tjera që mund të jenë të nevojshme për të garantuar funksionimin efektiv të Memorandumit dhe për të rishikuar Memorandumin periodikisht në kohëzgjatje 5-vjeçare.
- 6.7** Një Marrëveshje për tremujorin kryesor të Sekretariatit duhet të vendoset ndërmjet Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar të përfaqësuar nga Kryetari dhe Qeveria e Egjiptit.

Seksioni 7 Amendamentet

- 7.1** Çdo Autoritet, i cili e ka pranuar Memorandumin, mund të propozojë ndryshime në Memorandum.
- 7.2** Në rastin e ndryshimeve të propozuara në nenet e Memorandumit, do të zbatohet procedura e mëposhtme:

(a) Amendamenti i propozuar do të dorëzohet nëpërmjet Sekretariatit për shqyrtim nga Komiteti.

(b) Amendamentet do të miratohen me dy të tretat e shumicës së përfaqësuesve të Autoriteteve të pranishme dhe që votojnë në Komitet.

Nëse një amendament miratohet, do t'u komunikohet nga Sekretariati Autoriteteve për pranim.

Ndryshimet e paragrafit 1 të nenit 2 miratohen me dy të tretat e shumicës së përfaqësuesve të autoriteteve të pranishme dhe votuese, të cilat janë palë në Konventën e re të propozuar për t'u përfshirë si “instrument përkatës”.

(c) Një amendament do të konsiderohet se është pranuar ose në fund të një periudhe gjashtëmujore pas miratimit nga përfaqësuesit e Autoriteteve në Komitet, ose në fund të çdo periudhe tjetër të përcaktuar unanimisht nga përfaqësuesit e Autoriteteve në Komitet në momentin e miratimit, përveç nëse brenda periudhës përkatëse një kundërshtim i komunikohet Sekretariatit nga një Autoritet.

(d) Një amendament do të hyjë në fuqi 60 ditë pasi të jetë pranuar, ose në fund të një periudhe tjetër të përcaktuar unanimisht nga përfaqësuesit e Autoriteteve në Komitet.

7.3 Në rastin e amendamenteve të propozuara në Shtojcat e Memorandumit, do të zbatohet procedura e mëposhtme:

(a) amendamenti i propozuar do të dorëzohet nëpërmjet Sekretariatit për shqyrtim nga Autoritetet.

(b) amendamenti do të konsiderohet se është pranuar në fund të një periudhe prej tre muajsh nga data kur është komunikuar nga Sekretariati, përveç nëse një Autoritet kërkon me shkrim që amendamenti të shqyrtohet nga Komiteti. Në rastin e fundit do të zbatohet procedura e specifikuar në paragrafin 7.2.

(c) amendamenti do të hyjë në fuqi 60 ditë, pasi të jetë pranuar, ose në fund të çdo periudhe të përcaktuar unanimisht nga Autoritetet.

Seksioni 8 Dispozitat administrative

8.1 Memorandumi nuk cenon të drejtat dhe detyrimet sipas ndonjë marrëveshjeje ndërkombëtare.

8.2 Një Autoritet Detar i një Shteti, i cili përmbush kriteret e specifikuar në Shtojcën 6, mund t'i përmbahet Memorandumit me pranimin e shumicës së thjeshtë të përfaqësuesve të Autoriteteve të pranishëm dhe që votojnë në Komitet.

8.3 Memorandumi mbetet i hapur për nënshkrim, në selinë e Sekretariatit të Komitetit nga 11 korriku 1997 deri më 23 shkurt 1998. Autoritetet Detare që plotësojnë kërkesat e specifikuar në Shtojcën 6, mund të bëhen palë të Memorandumit duke:

a) nënshkruar pa asnjë rezervë për pranimin, ose duke

b) nënshkruar me nënshkrim që i nënshtrohet pranimi, i pasuar nga pranimi.

8.4 Pranimi ose aderimi do të bëhet me një komunikim me shkrim nga Autoritetet Detare drejtuar Sekretariatit.

- 8.5** Sekretariati do të informojë Autoritetet Detare që kanë nënshkruar Memorandumin për çdo nënshkrim ose komunikim me shkrim, ose për pranimin ose aderimin dhe për datën në të cilën ka ndodhur një rast i tillë.
- 8.6** Ky Memorandum do të hyjë në fuqi për çdo Autoritet në datën që i njoftohet Sekretariatit sipas rregullave.
- 8.7** Çdo Autoritet Detar ose Organizatë që dëshiron të marrë pjesë si vëzhgues, do t'i paraqesë me shkrim Komitetit një aplikim dhe do të pranohet si vëzhgues me pëlqimin unanim të përfaqësuesve të Autoriteteve të pranishëm dhe që votojnë në mbledhjen e Komitetit.
- 8.8** Çdo autoritet mund të tërhiqet nga Memorandumi duke e njoftuar Komitetin me shkrim 60 ditë para.
- 8.9** Versionet në anglisht, frëngjisht dhe arabisht janë njëlloj autentikë. Teksti në anglisht është versioni zyrtar i Memorandumit në rast mosmarrëveshjeje.

Seksioni 9 Programet e trajnimit dhe seminarët

Autoritetet do të përpiqen të krijojnë programe dhe seminare të përshtatshme trajnimi.

Seksioni 10 Mekanizmi Financiar

Shpenzimet për drejtimin e Sekretariatit dhe Qendrës së Informacionit financohen nga:

- Kontributi financiar i secilës palë në Memorandum.
- Nëse është e mundur, dhurata dhe subvencione nga vendet ose organizatat donatore.

Kontributet financiare për shpenzimet për drejtimin e Sekretariatit dhe Qendrës së Informacionit të Palëve në Memorandum duhet të paguhet, në përputhje me vendimet dhe procedurat e miratuara nga Komiteti.

Nënshkruar në Maltë, në gjuhën angleze, në datën të njëmbëdhjetë korrik të vitit njëmijë e nëntëqind e nëntëdhjetë e shtatë.

SHTOJCAT E MEMORANDUMIT

Shtojca 1	<u>Procedurat e Kontrollit Shtetëror Portual</u>
Shtojca 2	<u>Procedurat për hetim sipas MARPOL 73/78</u>
Shtojca 3	<u>Fakte të konsideruara si “Arsye të Qarta”</u>
Shtojca 4	<u>Sistemi informativ për inspektimet</u>
Shtojca 5	<u>Publikimi i informacionit për Kontrollin Shtetëror Portual</u>
Shtojca 6	<u>Kriteret cilësore për respektimin e Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar</u>
Shtojca 7	<u>Kriteret dhe kërkesat e Zyrtarit të Kontrollit Shtetëror Portual</u>
Shtojca 8	<u>Procedurat e ankimimit dhe rishikimit</u>
Shtojca 9	<u>Kriteret e përzgjedhjes (faktori i synuar)</u>
Shtojca 10	<u>Refuzimi i Hyrjes</u>
Shtojca 11	<u>Lista e Certifikatave që do të Verifikohen</u>

SHTOJCA 1**PROCEDURAT E KONTROLLIT SHTETËROR PORTUAL****Përmbajtja****Seksioni 1 Të përgjithshme**

- 1.1 Udhëzime që duhen respektuar në inspektimin e anijeve të huaja.
- 1.2 Parimet që rregullojnë korrigjimin e mangësive ose ndalimin e një anijeje.
- 1.3 Zbatimi i klauzolës “jo më trajtim favorizues”.
- 1.4 Inspektim më i detajuar

Seksioni 2 Standardet minimale të personelit dhe certifikimi

- 2.1 Hyrje
- 2.2 Kontrolli i personelit
- 2.3 Kontrolli i certifikimit
- 2.4 Ndalimi

Seksioni 3 Konventa Detare e Punës e vitit 2006 (MLC 2006), ose Konventa e Transportit Tregtar (Standardet Minimale) e vitit 1976 (Nr. 147) dhe Protokollin ILO 147 i vitit 1966, nëse është e zbatueshme**Seksioni 4 Udhëzime për kontrollorët që duhen respektuar në inspektimin e anijeve të ngarkesave nën 500 tonë tonazh bruto dhe anijeve të ndërtimit tradicional****Seksioni 1 Të përgjithshme****1.1 Udhëzime që duhen respektuar në inspektimin e anijeve të huaja.****1.1.1 Instrumentet përkatëse të përmendura në nenin 2.1 të Memorandumit, janë si më poshtë:**

- 1) Konventa Ndërkombëtare për Linjat e Ngarkesës, 1966 (LOAD LINE 66);
- 2) Protokollin e vitit 1988 në lidhje me Konventën Ndërkombëtare për Linjat e Ngarkesës, 1966 (LOAD LINE Prot 88);
- 3) Konventa Ndërkombëtare për Sigurinë e Jetës në Det, 1974 (SOLAS 74);
- 4) Protokollin e vitit 1988 në lidhje me Konventën Ndërkombëtare për Sigurinë e Jetës në Det, 1974 (SOLAS Prot 88);
- 5) Konventa Ndërkombëtare për Parandalimin e Ndotjes nga Anijet, 1973, e ndryshuar nga Protokollin e vitit 1978 në lidhje me të, dhe i ndryshuar më tej nga Protokollin e vitit 1997 (MARPOL);

- 6) Konventa Ndërkombëtare për Standardet e Trajnimit, Certifikimit dhe Mbajtjes së Vrojtimit për Detarët, 1978 (STCW 78);
- 7) Konventa mbi Rregulloret Ndërkombëtare për Parandalimin e Përplasjeve në Det, 1972 (COLREG 72);
- 8) Konventa Ndërkombëtare për Matjen e Tonazhit të Anijeve, 1969 (TONNAGE 69);
- 9) Konventa e Punës Detare, 2006 (MLC 2006);
- 10) Konventa e Transportit Tregtar (Standardet Minimale), 1976 (Konventa e ILO-s nr.147) (ILO 147);
- 11) Protokolli i vitit 1992 për ndryshimin e Konventës Ndërkombëtare mbi Përgjegjësinë Civile për Dëmtimin e Ndotjes nga Nafta, 1969 (CLC PROT 1992);
- 12) Konventa Ndërkombëtare për Kontrollin e Sistemeve të Dëmshme Kundër Ndotjes në Anije, 2001 (AFS 2001);
- 13) Konventa Ndërkombëtare për Përgjegjësinë Civile për Dëmtimin e Ndotjes nga Nafta të Rezervuarit të Karburantit në Anije, 2001;
- 14) Konventa Ndërkombëtare për Kontrollin dhe Menaxhimin e Ujit dhe Sedimenteve të Balastit të Anijeve (BWM).
- 15) Konventa Ndërkombëtare e Nairobit për Eliminimin e Mbetjeve (Nairobi WRC 2007).

1.1.2 Udhëzimet e përmendura në nenin 3.1 të Memorandumit, u referohen dispozitave përkatëse sa vijon:

- Procedurat për Kontrollin Shtetëror Portual, 2011 (Rezoluta IMO A.1052(27));
- Parimet e Personelit të Sigurt (Rezoluta IMO A.1047 (27)).
- Dispozitat e Kodit Ndërkombëtar të Mallrave të Rrezikshme Detare.
- Publikimi i ILO-s “Inspektimi i Kushteve të Punës në Bordin e Anijes: Udhëzime për procedurën”.
- Procedurat e përcaktuara në Shtojcën e Memorandumit.

1.2 Parimet që rregullojnë korrigjimin e mangësive ose ndalimin e një anijeje.

Në marrjen e një vendimi në lidhje me korrigjimin e një mangësie ose ndalimi të një anijeje, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të marrë parasysh rezultatet e inspektimit më të detajuar të kryer në përputhje me nenin 3 të Memorandumit. Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të ushtrojë gjykimin e tij profesional në përcaktimin nëse do ta ndalojë anijen derisa të korrigjohen mangësitë, ose do ta lejojë atë të lundrojë me disa mangësi pa rrezik të paarsyeshëm për sigurinë, shëndetin ose mjedisin, duke pasur parasysh rrethanat e veçanta të udhëtimit të synuar. Përsa u përket standardeve minimale të personelit dhe dispozitave të Konventës së Punës Detare, 2006 (MLC 2006) dhe/ose Konventës ILO nr.147, do të respektohen procedurat e veçanta të përcaktuara në nenet 3 dhe 4 të kësaj Shtojce.

1.3 Zbatimi i klauzolës “jo më trajtim favorizues”.

Në zbatim të nenit 2.4 të Memorandumit, duhet të respektohen sa vijon. Anijet që kanë të drejtë të mbajnë flamurin e një shteti, i cili nuk është palë në një instrument përkatës të listuar në nenin 2 të Memorandumit dhe si rrjedhojë, nuk pajiset me certifikata, që përfaqësojnë prova “prima facie” të kushteve të kënaqshme në bord, do të marrin informacion më të detajuar ose sipas rastit, një inspektim të zgjeruar. Në kryerjen e një inspektimi të tillë, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të ndjekë

të njëjtat udhëzime siç parashikohen për anijet për të cilat zbatohen instrumentet përkatëse.

Nëse anija ose ekuipazhi ka ndonjë formë alternative të certifikimit, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual, në kryerjen e këtij inspektimi, mund të marrë parasysh formën dhe përmbajtjen e këtij dokumentacioni. Kushtet në një anije të tillë dhe pajisjet e saj dhe certifikimi i ekuipazhit, numri dhe përbërja e tij duhet të jenë në përputhje me qëllimet e dispozitave të një instrumenti përkatës, përndryshe anija do t'i nënshtrohet kufizimeve të tilla që janë të nevojshme për të marrë një nivel të krahasueshëm sigurie dhe mbrojtjeje të mjedisit detar.

1.4 Inspektimi më i Detajuar:

Në masën që ka arsye të qarta për një inspektim më të detajuar në lidhje me dispozitat e Konventës SOLAS, Protokollit të saj, Konventës së Linjave të Ngarkesës, Konventës mbi Rregulloret e Përplasjes dhe MARPOL 73/78, gjatë kryerjes së këtij inspektimi, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të marrë marrë parasysh konsideratat e dhëna në udhëzimet për “Përgatitjen dhe llojin e një inspektimi të Kontrollit Shtetëror Portual”, dispozitat e Kodit Ndërkombëtar të Mallrave të Rrezikshme Detare në botimin e tij të fundit, dhe Dispozitat e nenit 3 të kësaj Shtojce në lidhje me kushtet e jetesës dhe punës në bordin e anijeve.

Seksioni 2 Standardet minimale të personelit dhe certifikimi

2.1 Hyrje

Parimi udhëzues për inspektimin shtetëror portual të personelit të një anijeje të huaj duhet të jetë vendosja e konformitetit me kërkesat e shtetit të flamurit për personel të sigurt. Kur kjo është në dyshim, duhet të konsultohet shteti i flamurit. Kërkesa të tilla për personel të sigurt burojnë nga:

- Konventa Ndërkombëtare për Sigurinë e Jetës në Det (SOLAS) 1974.
- Konventa e Transportit Tregtar (Standardet Minimale) 1976 (Konventa 147 e Organizatës Ndërkombëtare të Punës), e cila ndër të tjera i referohet Konventës nr. 53 të Organizatës Ndërkombëtare të Punës, nenet 3 dhe 4;
- Konventa e Punës Detare 2006 (MLC 2006);
- Konventa Ndërkombëtare për Standardet e Trajnimit, Certifikimit dhe Mbajtjes së Vrojtimit për Detarët (STCW) 1978;
- Parimet e Menaxhimit të Sigurt (Rezoluta e Organizatës Ndërkombëtare Detare A. 1047(27), e ndryshuar

Ndalimi, si veprim i Shtetit portual, do të ndërmerret vetëm mbi bazat e përcaktuara në instrumentet përkatëse dhe do të përdoret në lidhje me këshillat nga Shteti i flamurit. Kur një përgjigje e tillë nuk vjen menjëherë dhe shkalla e mungesës së personelit është e tillë që e bën anijen haptazi të pasigurt për udhëtimin ose shërbimin e synuar, ndalimi mund të jetë mjeti i vetëm.

2.2 Kontrolli i Personelit

- 2.2.1** Nëse një anije udhëhiqet në përputhje me një dokument të personelit të sigurt ose dokument ekuivalent të lëshuar nga Shteti i flamurit, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të pranojë që anija është e drejtuar në mënyrë të sigurt, përveç rastit kur

dokumenti është lëshuar qartë, pa marrë parasysh parimet e përfshira në instrumentet përkatëse dhe në Udhëzimet e Organizatës Ndërkombëtare Detare për Zbatimin e Parimeve të Personelit të Sigurt. Në këtë rast të fundit, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të veprojë sipas procedurave të përcaktuara në paragrafin 2.2.3

- 2.2.2** Nëse numri ose përbërja aktuale e ekuipazhit nuk konfirmon dokumentin e personelit, Shteti i portit duhet t'i kërkojë Shtetit të flamurit këshilla, nëse anija mund të lundrojë ose jo me numrin aktual të ekuipazhit dhe përbërjen e saj. Një kërkesë e tillë duhet të bëhet sa më shpejt që të jetë e mundur.

Përgjigja nëse ka, nga Shteti i flamurit, duhet të konfirmohet me shkrim. Nëse numri dhe përbërja aktuale e ekuipazhit nuk është në përputhje me dokumentin e personelit të sigurt ose Shteti i flamurit nuk këshillon që anija mund të lundrojë, anija mund të konsiderohet për ndalim pasi kriteret e përcaktuara në paragrafin 2.4 të kësaj shtojce të jenë marrë në konsideratë sipas rregullave.

- 2.2.3** Nëse anija nuk mban një dokument të personelit të sigurt ose ekuivalent, Shteti i portit duhet t'i kërkojë Shtetit të flamurit të specifikojë numrin e kërkuar të ekuipazhit dhe përbërjen e tij dhe të lëshojë një dokument sa më shpejt të jetë e mundur. Në rast se numri aktual ose përbërja e ekuipazhit nuk konfirmon specifikimet e marra nga Shteti i flamurit, zbatohet procedura e parashikuar në paragrafin 2.2.2. Nëse Shteti i flamurit nuk i përgjigjet kërkesës, kjo do të konsiderohet si bazë e qartë për një inspektim më të detajuar për të garantuar që numri dhe përbërja e ekuipazhit të jetë në përputhje me parimet e përcaktuara në paragrafin 2.1. Anija do të lejohet të vazhdojë vetëm nëse është e sigurt për ta bërë këtë, duke marrë parasysh kriteret e ndalimit sipas paragrafit 2.4. Në çdo rast të tillë, standardet minimale që do të zbatohen nuk do të jenë më rigorozë se ato që zbatohen për anijet që mbajnë flamurin e shtetit të portit. Mungesa e një dokumenti të personelit të sigurt do të raportohet si mangësi.

2.3 Kontrolli i Certifikimit

- 2.3.1** Kontrolli i përgjithshëm i certifikimit mbi anijet duhet të kryhet në përputhje me procedurat e përcaktuara në Nenin 10 dhe në Rregulloren 1/4 të Konventës Ndërkombëtare për Standardet e Trajnimit, Certifikimit dhe Rojes për Detarët (STCW).

- 2.3.2** Kontrolli i certifikimit mbi anijet e angazhuara në transportin e ngarkesave të rrezikshme të lëngshme me shumicë, duhet të jetë më i rreptë. Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të bindet që zyrtarët përgjegjës për trajtimin dhe operimin e ngarkesave të kenë prova të dokumentuara se kanë pasur trajnimin e duhur dhe përvojë.

Asnjë përjashtim nga mbartja e provave të tilla dokumentuese nuk duhet të pranohet. Kur konstatohet një mangësi, kapiteni i anijes duhet të informohet dhe mangësia të korrigjohet. Në lidhje me trajnimin e duhur, referohet kapitulli V i Konventës Ndërkombëtare për Standardet e Trajnimit, Certifikimit dhe Vrojtimit për Detarët STCW, Rezolutat 10, 11 dhe 12 të miratuara nga Konferenca Ndërkombëtare për Trajnimin dhe Certifikimin e Detarëve, e vitit 1978 dhe në nenet përkatëse të Kodit Ndërkombëtar për Ndërtimin dhe Pajisjet e Anijeve që transportojnë Kimikate të Rrezikshme me Shumicë dhe Kodin Ndërkombëtar për Ndërtimin dhe Pajisjen e Anijeve që transportojnë Gazra të Lëngshëm me Shumicë.

2.4 Ndalimi

Para ndalimit të një anijeje sipas paragrafit 2.2 ose 2.3 të kësaj Shtojce, duhet të merren parasysh rrethanat e mëposhtme:

1. Kohëzgjatja dhe natyra e udhëtimit ose shërbimit të synuar;
2. Nëse mungesa përbën apo jo rrezik për anijen, personat në bord ose mjedisin;
3. Nëse mund të vëzhgohen apo jo periudhat e duhura të pushimit të ekuipazhit;
4. Madhësia dhe lloji i anijes dhe pajisjeve të ofruara;
5. Natyra e ngarkesave

Mungesa e një oficeri të kuvertës ose inxhinierit që kërkohet të certifikohet, nuk duhet të jetë arsye për ndalim kur mungesa është në përputhje me ndonjë dispozitë të jashtëzakonshme të miratuar nga shteti i flamurit.

Seksioni 3 Konventa e Punës Detare, 2006 (MLC 2006) ose Konventa e Transportit Tregtar (Standardet Minimale), 1976 (Nr. 147) dhe Protokolli ILO 147, 1966, nëse është e zbatueshme

3.1 Konventa e Punës Detare, 2006 (MLC, 2006), nëse është e zbatueshme

- 3.1.1** Në ushtrimin e kontrollit të MLC, 2006, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të vendosë, në bazë të arsyeve të qarta të renditura në Shtojcën 3 dhe gjykimit të tij/saj profesional, nëse anija do të marrë një inspektim më të detajuar. Të gjitha ankesat që nuk janë haptazi të pabazuara në lidhje me kushtet në bord, do të hetohen tërësisht dhe do të ndërmerren veprime sipas gjykimit të tij/saj, për të përcaktuar nëse kushtet në bord shkaktojnë rrezik për sigurinë ose shëndetin e marinarëve, çka kërkon korrigjimin e kushteve dhe, nëse është e nevojshme, mund ta ndalojë anijen derisa të ndërmerren veprimet e duhura korrigjuese të raportimit për ndalimet. Procedurat e raportimit për ndalimet, jepen në Shtojcën 5.

[Zbatimi i procedurave të Kontrollit Shtetëror Portual që janë specifike për Konventën e Punës Detare, 2006, mund të gjendet në botimin e Organizatës Ndërkombëtare të Punës “Udhëzues për zyrtarët e kontrollit shtetëror portual që kryejnë inspektime sipas Konventës së Punës Detare 2006”]

3.2 Konventa e Transportit Tregtar (Standardet Minimale), 1976 (Organizata Ndërkombëtare e Punës 147) dhe Protokolli i Organizatës Ndërkombëtare të Punës 147, 1996, nëse është e zbatueshme.

- 3.2.1** Inspektimet në bordin e anijeve sipas Konventës së Transportit Tregtar (Standardet Minimale) 1976 (Konventa e Organizatës Ndërkombëtare të Punës Nr. 147) do të lidhen me:

1. Konventën për Moshën Minimale, 1973 (Nr.138); ose Konventën për Moshën Minimale (Det) (E rishikuar, 1936 (Nr.58), ose Konventën për Moshën Minimale (Det), 1920 (Nr.7);
2. Konventën e Ekzaminimit Mjekësor (Detarët), 1946 (Nr.73);
3. Konventën për Parandalimin e Aksidenteve (Detarët), 1970 (Nr.134) (Nenet 4 dhe 7);
4. Konventën e Akomodimit të Ekuipazheve (E rishikuar), 1949 (Nr.92);
5. Konventën e Ushqimit dhe Kateringut (Ekuipazhet e Anijeve), 1946 (Nr.68) (Neni 5);

6. Konventën për Certifikatat e Kompetencës së Oficerëve/Zyrtarëve, 1936 (Nr.53) (Nenet 3 e 4).

Inspektimi në lidhje me certifikatat e kompetencës trajtohet në nenin 2 të kësaj Shtojce. Në ushtrimin e kontrollit të Konventave të listuara më sipër nga (1) deri në (6), Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të vendosë në bazë të arsyeve të qarta të renditura në Shtojcën 3 dhe duke pasur parasysh përshtypjen e tij të përgjithshme mbi anijen, do të duhet të ushtrojë gjykimin e tij profesional për të vendosur nëse anija do të marrë një inspektim më të detajuar. Të gjitha ankesat në lidhje me kushtet në bordin e anijes duhet të hetohen tërësisht dhe të ndërmerren veprime sipas nevojës nga rrethanat. Ai do të ushtrojë gjithashtu gjykimin e tij profesional për të përcaktuar nëse kushtet në bord sjellin rrezik për sigurinë ose shëndetin e ekuipazhit që kërkon korrigjimin e kushteve dhe, nëse është e nevojshme, mund ta ndalojë anijen derisa të ndërmerren veprimet e duhura korrigjuese. Procedurat e raportimit për ndalimet, jepen në Shtojcën 5.

- 3.3** Për aq kohë sa ka arsye të qarta për një inspektim më të detajuar në lidhje me dispozitat e Konventës Nr.147 të Organizatës Ndërkombëtare të Punës, gjatë kryerjes së një inspektimi, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të marrë parasysh paragrafin e mëparshëm në këtë nen dhe konsideratat e dhëna në publikimin e Organizatës Ndërkombëtare të Punës “Inspektimi i kushteve të punës në bordin e anijes: Udhëzime për procedurën”.

- 3.4** Konventat përkatëse në kuadrin e dispozitave të paragrafit 3.5, janë:

1. Konventa e Marrëveshjes për Nenet e Detarëve, 1926 (Nr. 22);
2. Konventa e Riatdhesimit të Detarëve 1926 (Nr. 23);
3. Konventa për përgjegjësinë e pronarëve të anijeve (Detarët e Sëmurë dhe të Lënduar), 1936 (Nr.55); ose Konventa e Sigurimit të Sëmundjeve (Detit), 1936 (Nr. 56); ose Konventa për Kujdesin Mjekësor dhe Përfitimet e Sëmundjeve, 1969 (Nr. 130);
4. Konventa për Lirinë e Asociimit dhe Mbrojtjen e të Drejtës për Organizim, 1948 (Nr.87);
5. Konventa për të Drejtën për Organizim dhe Marrëveshje Kolektive, 1949 (Nr. 98);
6. Konventa e Dokumenteve të Identitetit të Detarëve, 1958 (Nr. 108);
7. Konventa e Përfaqësuesve të Punëtorëve, 1971 (Nr. 135);
8. Konventa për Mbrojtjen e Shëndetit dhe Kujdesit Mjekësor (Detarët), 1987 (Nr.164);
9. Konventa e Riatdhesimit të Detarëve (E rishikuar), 1987 (Nr. 166).

- 3.5** Nëse Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual merr një ankesë se standardet e përcaktuara në Konventat e renditura në paragrafin 3.4 nuk janë përmbushur, çështja duhet të raportohet në përfaqësinë më të afërt detare, konsullore ose diplomatike të shtetit të flamurit për veprime të mëtejshme. Nëse çmohet e nevojshme, Autoriteti përkatës mund të përgatisë një raport për shtetin e flamurit, nëse është e mundur me prova, me një kopje për Organizatën Ndërkombëtare të Punës.

- 3.6** Ato pjesë të botimit të Organizatës Ndërkombëtare të Punës “Inspektimi i Kushteve të Punës në Bordin e Anijes: Udhëzime për procedurë” të cilat lidhen me:

1. Procedurat e kontrollit për anijet me flamur kombëtar;
2. Formimin profesional;
3. Certifikatat e kompetencës së zyrtarit;
4. Orarin e punës dhe personelit;

Nuk duhet të konsiderohen si dispozita përkatëse për inspektimin e anijeve, por si informacion vetëm për Zyrtarët e Kontrollit Shtetëror Portual.

Seksioni 4 Udhëzimet për kontrollorët që duhen respektuar në inspektimin e anijeve të ngarkesave nën 500 tonë tonazh bruto dhe anijet e ndërtimit tradicional

4.1 Anije mallrash mesdhetare nën 500 tonë tonazh bruto

- 4.1.1** Më poshtë jepet një udhëzues për zbatimin e nenit 2.5 të Memorandumit në lidhje me anijet e ngarkesave mesdhetare nën 500 tonë tonazh bruto.
- 4.1.2** Autoritetet që kanë pranuar dhe zbatuar “Rregulloret Mesdhetare të Sigurisë së Anijeve të Mallrave” në anijet e tyre, në masën që një instrument përkatës nuk është i zbatueshëm për një anije nën 500 tonë tonazh bruto; udhëhiqen nga rregulloret në fjalë.
- 4.1.3** Autoritetet që nuk mund të zbatojnë dispozitat e paragrafit 4.1.2 më sipër, në masën që një instrument përkatës nuk është i zbatueshëm për një anije nën madhësinë e Konventës, detyra e Zyrtarit të Kontrollit Shtetëror Portual do të jetë që të vlerësojë nëse anija është e një standardi të pranueshëm të lidhur me sigurinë, shëndetin apo mjedisin. Në kryerjen e këtij vlerësimi, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të marrë parasysh faktorë të tillë si kohëzgjatja dhe natyra e udhëtimit ose shërbimit të synuar, madhësia dhe lloji i anijes, pajisjet e ofruara dhe natyra e ngarkesës.

4.2 Anije të Ndërtimit Tradicional

- 4.2.1** Më poshtë jepet një udhëzues për zbatimin e nenit 2.5 të Memorandumit në lidhje me anijet e ndërtimit tradicional
- 4.2.2** Në masën që një instrument përkatës nuk është i zbatueshëm për një anije të ndërtimit tradicional, detyra e Zyrtarit të Kontrollit Shtetëror Portual do të jetë që të vlerësojë nëse anija është e një standardi të pranueshëm në lidhje me sigurinë, shëndetin ose mjedisin. Në kryerjen e këtij vlerësimi, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të marrë parasysh faktorë të tillë si kohëzgjatja dhe natyra e udhëtimit ose shërbimit të synuar, madhësia dhe lloji i anijes, pajisjet e ofruara dhe natyra e ngarkesës.
- 4.2.3** Në ushtrimin e funksioneve të tij sipas paragrafit 2.2, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të udhëhiqet nga çdo certifikatë dhe dokument tjetër i lëshuar nga Shteti i flamurit. Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual, duke pasur parasysh këto certifikata dhe dokumente dhe nën përshtypjen e tij të përgjithshme për anijen, do të ushtrojë gjykimin e tij profesional për të vendosur nëse dhe në çfarë aspekti, anija do të marrë një inspektim më të detajuar, duke marrë parasysh faktorët e përmendur në paragrafin 2.2. Kur kryen një inspektim më të detajuar, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual në

masën që e çmon të nevojshme, do t'u kushtojë vëmendje pikave të renditura në paragrafin 2.4. Lista nuk merret parasysh.

4.2.4 Artikuj me rëndësi të përgjithshme

4.2.4.1 Zërat që lidhen me kushtet e caktimit të linjave të ngarkesës:

1. Integriteti i ngushtë i motit të kuvertave të ekspozuara (ose të papërshkueshme nga uji, sipas rastit);
2. Çelësat dhe pajisjet mbyllëse;
3. Mbylljet e ngushta ndaj hapjeve në superstruktura;
4. Marrëveshjet e lirimimit;
5. Daljet anësore;
6. Ventilatorët dhe gypat e ajrit;
7. Informacioni i stabilitetit.

4.2.4.2 Artikuj të tjerë që lidhen me sigurinë e jetës në det:

1. Pajisjet për shpëtimin e jetës;
2. Aparatet kundër zjarrit;
3. Kushtet e përgjithshme strukturore (d.m.th. byk, kuvertë, mbulesa të kapakut etj.);
4. Makineritë kryesore dhe instalimet elektrike;
5. Pajisjet e lundrimit, duke përfshirë instalimet radio.

4.2.4.3 Artikujt që lidhen me parandalimin e ndotjes nga anijet:

6. Mjete për kontrollin e shkarkimit të vajit dhe përzierjeve vajore, p.sh., ndarja e ujit vajor ose mjete të tjera ekuivalente (rezervuar(et)) për mbajtjen e vajit, përzierjeve vajore, mbetjeve të vajit;
7. Prania e vajit në avullimin e motorit.

4.2.5 Në rastin e mangësive që konsiderohen për sigurinë, shëndetin ose mjedisin, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të ndërmarrë veprime të tilla, të cilat mund të përfshijnë ndalimin sipas nevojës, duke pasur parasysh faktorët e përmendur në paragrafin 2.2, për të garantuar që mungesa të korrigjohet ose që anija, nëse lejohet të vazhdojë në një port tjetër, nuk paraqet rrezik të qartë për sigurinë, shëndetin ose mjedisin.

SHTOJCA 2**PROCEDURAT PËR HETIMET SIPAS MARPOL 73/78****Përmbajtja**

Seksioni 1 **Procedurat për kërkesat e shkarkimit sipas Shtojcave I dhe II të MARPOL 73/78**

Seksioni 2 **Kundërshtimi i dispozitave të shkarkimit sipas Shtojcës I të MARPOL 73/78**

Seksioni 3 **Lista e detajuar e provave të mundshme mbi shkeljen e pretenduar të dispozitave të shkarkimit të Shtojcës I të MARPOL 73/78**

- 3.1 Veprimi për shikimin e ndotjes nga nafta
- 3.2 Hetimi në bord
- 3.3 Hetimi në breg
- 3.4 Informacioni që nuk mbulohet nga sa më sipër
- 3.5 Përfundime

Seksioni 4 **Shkelje e dispozitave të shkarkimit sipas Shtojcës II të MARPOL 73/78**

Seksioni 5 **Lista e detajuar e provave të mundshme mbi shkeljen e pretenduar të dispozitave të shkarkimit të Shtojcës II të MARPOL 73/78**

- 5.1 Veprimi për shikimin e ndotjes
- 5.2 Hetimi në bord
- 5.3 Hetimi në breg
- 5.4 Informacioni që nuk mbulohet nga sa më sipër
- 5.5 Përfundime

Seksioni 1 Procedurat për kërkesat e shkarkimit sipas Shtojcave I dhe II të MARPOL**73/78**

- 1.1** Duke vepruar në bazë të një raporti ose njoftimi për një shkelje të pretenduar të kërkesave të shkarkimit sipas Shtojcave I dhe II të MARPOL 73/78, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të udhëhiqet nga procedurat e përcaktuara në nenet 2 dhe 3 të kësaj Shtojce në lidhje me hetimet për shkeljen e pretenduar të dispozitave të shkarkimit të Shtojcës I të MARPOL 73/78 dhe në nenet 4 dhe 5 të kësaj Shtojce në lidhje me hetimet për shkeljen e pretenduar të dispozitave të shkarkimit të Shtojcës II të MARPOL 73/78.
- 1.2** Kur ushtron kontroll mbi shkeljet e pretenduara të kërkesave të shkarkimit sipas shtojcave I dhe II të MARPOL 73/78, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do t'i kushtojë vëmendje dispozitave 4.3.1 dhe 4.3.2 të Rezolutës A. 1052(27) të Organizatës Ndërkombëtare Detare, të ndryshuar dhe Shtojcës 3 të së njëjtës Rezolutë, dhe udhëzimeve të Administratës Shtetërore të Portit, bazuar në këto dispozita.
- 1.3** Në rast se hetimi i tij zbulon mangësi që janë haptazi të rrezikshme për sigurinë, shëndetin ose mjedisin, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të zbatojë dispozitat e 3.6.3 të Memorandumit.

Seksioni 2 Shkelja e dispozitave të shkarkimit sipas Shtojcës I të MARPOL 73/78

- 2.1** Dispozitat e neneve 2 dhe 3 të kësaj Shtojce synojnë të identifikojnë informacionin që shpesh i nevojitet një administrate shtetërore të flamurit për ndjekjen penale të shkeljeve të tilla të mundshme.
- 2.2** Rekomandohet që në përgatitjen e një raporti të kontrollit shtetëror portual për mangësitë, ku përfshihet shkelje e kërkesave të shkarkimit, autoritetet e shtetit bregdetar ose portual të udhëhiqen nga lista e detajuar e provave të mundshme, siç specifikohet në nenin 3 të kësaj shtojce. Në lidhje me këtë duhet pasur parasysh se:
1. Raporti synon të garantojë renditjen optimale të të dhënave të arritshme; megjithatë, edhe nëse i gjithë informacioni nuk mund të jepet, duhet të dorëzohet sa më shumë informacion që të jetë e mundur;
 2. Është e rëndësishme që të gjitha informacionet e përfshira në raport të mbështeten nga fakte të cilat, kur konsiderohen në tërësi, do ta shtynin portin ose shtetin bregdetar të besonte se ka ndodhur një shkelje.
- 2.3** Përveç raportit të kontrollit shtetëror portual për mangësitë, një raport duhet të plotësohet nga një shtet port ose bregdetar, mbi bazën e listës së detajuar të provave të mundshme. Është e rëndësishme që këto raporte të plotësohen me dokumente të tilla si:
1. Një deklaratë nga vëzhguesi i ndotjes. Përveç informacionit të kërkuar në pikën 3.1 të kësaj Shtojce, deklarata duhet të përfshijë konkluzione që e çojnë vëzhguesin në përfundimin se asnjë nga burimet e tjera të mundshme të ndotjes nuk është në fakt burimi;

2. Deklaratat në lidhje me procedurat e marrjes së mostrave si të njollave të naftës në det ashtu edhe në bord. Këto duhet të përfshijnë vendndodhjen dhe kohën kur janë marrë mostrat, identitetin e personave që marrin mostrat dhe faturat që identifikojnë personat që kanë përgjegjësinë dhe marrin transferimin e mostrave;
3. raportet e analizave të mostrave të marra të njollave të naftës në det dhe në bord; raportet duhet të përfshijnë rezultatet e analizave, një përshkrim të metodës së përdorur, referencë ose kopje të dokumentacionit shkencor që vërteton saktësinë dhe vlefshmërinë e metodës së përdorur dhe emrat e personave që kryejnë analizat dhe përvojën e tyre;
4. një deklaratë nga Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual në bord së bashku me gradën dhe organizimin e Zyrtarit të Kontrollit Shtetëror Portual;
5. deklaratat e personave të pyetur;
6. deklaratat e dëshmitarëve;
7. fotografi të njollave të naftës;
8. Kopje të faqeve përkatëse të Librave të Regjistrimit të Naftës, regjistrave, regjistrimeve të shkarkimeve etj.

Të gjitha vëzhgimet, fotografitë dhe dokumentacioni duhet të mbështeten nga një verifikim i nënshkruar i autenticitetit të tyre. Të gjitha vërtetimet, autentikimet ose verifikimet do të ekzekutohen në përputhje me ligjet e shtetit që i përgatit ato. Të gjitha deklaratat duhet të nënshkruhen dhe datohen nga personi që bën deklaratën dhe, nëse është e mundur, nga një dëshmitar i nënshkrimit. Emrat e personave që nënshkruajnë deklaratat duhet të shtypen me shkrim të lexueshëm sipër ose poshtë nënshkrimit.

- 2.4** Raporti i përmendur në paragrafët 2.2 dhe 2.3 të kësaj shtojce duhet t'i dërgohet Administratës së Shtetit të Flamurit. Nëse shteti bregdetar që vëzhgon ndotjen dhe shteti portual që kryen hetimin në bord nuk janë të njëjtë, shteti që kryen hetimin e fundit duhet t'i dërgojë gjithashtu një kopje të konstatimeve të tij shtetit që vëzhgon ndotjen dhe kërkon hetimin.

Seksioni 3 **Lista e detajuar e provave të mundshme mbi shkeljen e pretenduar të**

dispozitave të shkarkimit të Shtojcës I të MARPOL 73/78

3.1 Veprimi për shikimin e ndotjes nga nafta

3.1.1 Të dhënat e anijes ose anijeve të dyshuara për shkelje

1. Emri i anijes
2. Arsyet për të dyshuar në anije
3. Data dhe ora (Koha Universale e Koordinuar) e vëzhgimit ose identifikimit
4. Pozicioni i anijes
5. Flamuri dhe porti i regjistrit
6. Lloji (p.sh. cisternë, anije mallrash, anije pasagjerësh, anije peshkimi), madhësia (tonazhi i vlerësuar) dhe të dhëna të tjera përshkruese (p.sh. ngjyra e mbistrukturës dhe shenja e oxhakut)
7. Gjendja e thellësisë së lundrimit (me ngarkesë ose me balaste)
8. Kursi dhe shpejtësia e përafërt

9. Pozicioni i njollave të naftës në lidhje me anijen (p.sh. bordi I majtë, bordi i djathtë)
10. Një pjesë e anijes nga e cila është parë shkarkimi anësor
11. Nëse shkarkimi ndaloi kur anija u vëzhgua, ose u kontaktua me radio

3.1.2 Të veçantat e njollave të naftës në det

1. Data dhe ora (Koha Universale e Koordinuar) e vëzhgimit nëse janë të ndryshme nga paragrafi 3.1.1.3 i kësaj Shtojce;
2. Pozicioni i njollave të naftës në gjatësi dhe gjerësi gjeografike nëse është i ndryshëm nga paragrafi 3.1.1.4 i kësaj Shtojce;
3. Distanca e përafërt në milje detare nga pika e referimit më e afërt;
4. Dimensioni i përgjithshëm i përafërt i njollës së naftës (kohëzgjatja, gjerësia dhe përqindja e saj e mbuluar me naftë);
5. Përshkrimi fizik i njollave të naftës (drejtimi dhe forma p.sh. e vazhdueshme, në copa ose në vargje të gjatë);
6. Paraqitja e njollave të naftës (specifikoni kategoritë);
7. Kategoria A: Mezi e dukshme në kushtet më të favorshme të dritës;
8. Kategoria B: E dukshme si shkëlqim argjendi në sipërfaqen e ujit;
9. Kategoria C: Mund të vërehet gjurma e parë e ngjyrës;
10. Kategoria D: Shirit të ndritshëm të ngjyrave;
11. Kategoria E: Ngjyrat fillojnë të zbehen;
12. Kategoria F: Ngjyrat janë shumë më të errëta;
13. Kushtet e qiellit (diell i shndritshëm, vranësira etj.), rënia e dritës dhe dukshmëria (në kilometra) në momentin e vëzhgimit;
14. Shteti detar;
15. Drejtimi dhe shpejtësia e erës sipërfaqësore;
16. Drejtimi dhe shpejtësia e rrymës.

3.1.3 Identifikimi i vëzhguesit(ve)

1. Emri i vëzhguesit;
2. Organizata me të cilën vëzhguesi është i lidhur (nëse ka);
3. Statusi i vëzhguesit brenda organizatës;
4. Vëzhgimi i kryer nga avioni/anija/bregu/ndryshe;
5. Emri ose identiteti i anijes ose avionit nga i cili është kryer vëzhgimi;
6. Vendndodhja specifike e anijes, avionit, vendit në breg ose në ndonjë mënyrë tjetër nga i cili është kryer vëzhgimi;
7. Veprimtaria e kryer nga vëzhguesi kur kryhej vëzhgimi, p.sh.: patrullë, lundrim, fluturim (gjatë rrugës nga në), etj.

3.1.4 Mënyra e vëzhgimit dhe dokumentimi

1. Pamore;
2. Fotografí konvencionale;
3. Të dhënat me sensorë në distancë dhe/ose fotografí me sensorë në distancë;
4. Mostrat e marra nga njolla e naftës;
5. Çdo formë tjetër vëzhgimi (specifikoni);

Shënim: Një fotografi e shkarkimit preferohet të jetë me ngjyra. Fotografitë mund të japin informacionin e mëposhtëm: që një material në sipërfaqen e detit është nafta; që sasia e naftës së shkarkuar përbën shkelje të Konventës; që nafta është duke u shkarkuar ose është shkarkuar nga një anije e caktuar; dhe identitetin e anijes.

Përvoja ka treguar se sa më sipër mund të merren me tre fotografitë e mëposhtme:

1. detajet e njollës së naftës të marra pothuajse vertikalisht poshtë nga një lartësi prej më pak se 300 metra me diellin pas fotografit;
2. një pamje e përgjithshme e anijes dhe “njollës së shkëlqyeshme” që specifikon naftën që buron nga një anije e caktuar; dhe
3. detajet e anijes për qëllime identifikimi.

3.1.5 Informacione të tjera nëse mund të vendoset kontakti me radio

1. Kapiteni i informuar për ndotjen
2. Shpjegimi i Kapitenit
3. Porti i fundit i thirrjes së anijes
4. Porti tjetër i thirrjes së anijes
5. Emri i kapitenit dhe pronarit të anijes
6. Shenja e thirrjes së anijes

3.2 Hetimi në bord

3.2.1 Inspektimi i Certifikatës Ndërkombëtare të Parandalimit të Ndotjes së Naftës

1. Emri i anijes
2. Numri ose shkronjat dalluese
3. Porti i regjistrimit
4. Lloji i anijes
5. Data dhe vendi i lëshimit
6. Data dhe vendi i miratimit

Shënim: Nëse anijes nuk i është lëshuar një Certifikatë Ndërkombëtare e Parandalimit të Ndotjes së Naftës (IOPP), duhet të jepet sa më shumë nga informacioni i kërkuar.

3.2.2 Inspektimi i Suplementit të Certifikatës Ndërkombëtare të Parandalimit të Ndotjes së Naftës (IOPP)

1. Paragrafët e zbatueshëm të neneve 2, 3, 4, 5 dhe 6 të shtojcës së Certifikatës Ndërkombëtare të Parandalimit të Ndotjes së Naftës (cisterna jonaftëmbajtëse)
2. Paragrafët e zbatueshëm të neneve 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dhe 10 të suplementit të Certifikatës Ndërkombëtare të Parandalimit të Ndotjes së Naftës (cisterna naftëmbajtëse)

Shënim: Nëse anija nuk ka një Certifikatë Ndërkombëtare të Parandalimit të Ndotjes së Naftës, duhet të jepet një përshkrim i pajisjeve dhe materialeve në bord, të projektuara për të parandaluar ndotjen detare.

3.2.3 Inspektimi i Librit të Regjistrimit të Naftës

1. Faqe e mjaftueshme të Librit të Regjistrimit të Naftës - Pjesa I duhet të kopjohet për të mbuluar një periudhë prej 30 ditësh para incidentit të raportuar
2. Faqet e mjaftueshme të Librit të Regjistrimit të Naftës - Pjesa II (nëse në bord) duhet të kopjohen për të mbuluar një cikël të plotë ngarkimi/shkarkimi/çakëllimi dhe pastrimi të rezervuarit të anijes. Duhet të merret gjithashtu një kopje e diagramit të rezervuarit.

3.2.4 Inspektimi i regjistrit

1. Porti i fundit, data e nisjes, zhytja e anijes para dhe pas
2. Porti aktual, data e mbërritjes, zhytja e anijes para dhe pas
3. Pozicioni i anijes në ose afër kohës kur u raportua incidenti
4. Kontrolli në vend nëse pozicionet e përmendura në librin e ditarit përputhen me pozicionet e shënuara në Librin e Regjistrimeve të Naftës. (ORB)

3.2.5 Inspektimi i dokumentacionit tjetër në bord

Dokumentacion tjetër i përshtatshëm për prova (nëse është e nevojshme bëni kopje) si:

1. fletët e fundit të ulazhit;
2. të dhënat e pajisjeve të monitorimit dhe kontrollit.

3.2.6 Inspektimi i anijes

1. Pajisjet e anijes në përputhje me suplementin e Certifikatës Ndërkombëtare të Parandalimit të Ndotjes së Naftës;
2. Mostrat e marra. Vendndodhja në bord;
3. Gjurmët e naftës në afërsi të pikave të shkarkimit në det;
4. Gjendja e motorrit dhe përmbajtja e bishtave;
5. Gjendja e ndarësit të ujit nga nafta (seperator), pajisjet e filtrimit dhe alarmit, mjetet e ndalimit ose monitorimit;
6. Mbajtëset e llumit(sludge) dhe/ose rezervuarëve mbajtës;
7. Burimet e rrjedhjeve të mundshme;
8. Për cisternat e naftës, provat e mëposhtme shtesë mund të jenë të përshtatshme:
 - a. Naftë në sipërfaqen e balasteve të pastër të veçuar ose të dedikuar
 - b. Gjendja e ujrave të ndotur të sallës së pompës
 - c. Gjendja e sistemit të larjes së naftës së papërpunuar
 - d. Gjendja e sistemit të gazit inert
 - e. Gjendja e sistemit të monitorimit dhe kontrollit
 - f. Përmbajtja e rezervuarit (llogaritni sasinë e ujit dhe naftës)

3.2.7 Deklaratat e personave të interesuar

Nëse Pjesa I e Librit të Regjistrimit të Naftës nuk është plotësuar siç duhet, informacioni për pyetjet e mëposhtme mund të jetë me vend:

1. A ka pasur një shkarkim (aksidental apo të qëllimshëm) në kohën e treguar në raportin e incidentit?
2. A kontrollohet automatikisht shkarkimi i ujrave të ndotura?

3. Nëse po, në cilën orë është vënë në funksion për herë të fundit ky sistem dhe në cilën orë është vënë për herë të fundit ky sistem në modalitetin manual?
4. Nëse jo, cila ishte data dhe ora e shkarkimit të fundit të derdhjes?
5. Cila ishte data e asgjësimit të fundit të mbetjeve dhe si u krye asgjësimi?
6. A është e zakonshme të kryhet shkarkimi i ujit të kullimit direkt në det, apo të ruhet fillimisht në një rezervuar grumbullimi? Identifikoni rezervuarin e grumbullimit
7. A janë përdorur kohët e fundit rezervuarët e karburantit të naftës si rezervuarë balasti?
8. Nëse Pjesa II e Librit të Regjistrimit të Naftës nuk është plotësuar siç duhet, informacioni për pyetjet e mëposhtme mund të jetë me vend:
9. Cila ishte shpërndarja e ngarkesës/balasteve në anije në nisje nga porti i fundit?
10. Cila ishte shpërndarja e ngarkesës/balasteve në anije me mbërritjen në portin aktual?
11. Kur dhe ku është cënuar ngarkimi i fundit?
12. Kur dhe ku është kryer shkarkimi i fundit?
13. Kur ka qenë shkarkimi i fundit i balasteve të pista?
14. Kur dhe ku ishte pastrimi i fundit i rezervuarëve të mallrave?
15. Kur dhe ku ka qenë operacioni i fundit i larjes së naftës bruto dhe cilat depozita janë larë?
16. Kur dhe ku ka qenë dekantimi i fundit i rezervuarëve të slopeve?
17. Sa është ulazhi në rezervuarët e slopeve dhe lartësia përkatëse e matjes?
18. Cilët rezervuarë përmbanin balastin e ndotur gjatë udhëtimit me balaste (nëse anija arrinte me balaste)?
19. Cilët rezervuarë përmbanin balaste të pastër gjatë udhëtimit me balaste(nëse anija arrinte me balaste)?
20. Përveç kësaj, informacioni i mëposhtëm mund të jetë me vend:
21. Detajet e lundrimit aktual të anijes (portet e mëparshme, portet e ardhshme, udhëtimi)
22. Përmbajtja e karburantit të naftës dhe rezervuarëve të balastit.
23. Rezervuari i mëparshëm dhe i ardhshëm i karburantit, lloji i karburantit të naftës
24. Disponueshmëria ose mosdisponueshmëria e kompanive të terheqjes për mbetjet e vajore gjatë lundrimit aktual
25. Transferimi i brendshëm i karburantit gjatë lundrimit aktual
26. Në rastin e cistenave, informacioni shtesë i mëposhtëm mund të jetë me vend:
27. Udhëtimi në të cilën angazhohet anija, si p.sh. në distanca të shkurtra/të gjata, bruto ose produkt, ose bruto/produkt i alternuar, ngarkesa te ndezshme, vajore/ngarkesa të thata
28. Cilët rezervuarë janë të pastër dhe cilët të ndotur?
29. Riparimet e kryera ose të parashikuara në depozita mallrash
30. Informacione të ndryshme:
31. Komente në lidhje me gjendjen e pajisjeve të anijes
32. Komentet në lidhje me raportin e ndotjes
33. Komentet e tjera

3.3 Hetimi në breg

3.3.1 Analizat e mostrave të naftës

Specifikoni metodën dhe rezultatet e analizave të mostrave

3.3.2 Informacione të mëtejshme

Informacione shitesë mbi anijen, të marra nga stafi i terminalit të naftës, kontraktorët e pastrimit të rezervuarëve ose objektet e pritjes në breg mund të jenë të përshtatshme.

Shënim: Çdo informacion nën këtë titull, nëse është e mundur, duhet të vërtetohet me dokumentacion të tillë si deklarata të nënshkruara, fatura, dëftesa, etj.

3.4 Informacion që nuk mbulohet nga sa më sipër

3.5 Përfundim

3.5.1 Përmbledhja e konkluzioneve teknike të hetuesit

3.5.2 Tregimi i dispozitave të zbatueshme të Shtojcës I të MARPOL 73/78 të cilat dyshohet se anija i ka shkelur.

3.5.3 A garantuan rezultatet e hetimit paraqitjen e një raporti të mangësive?

Seksioni 4 Shkelja e dispozitave të shkarkimit sipas Shtojcës II të MARPOL 73/78

4.1 Dispozitat e neneve 4 dhe 5 të kësaj Shtojce synojnë të identifikojnë informacionin që do t'i nevojitet një administratë shtetërore të flamurit për ndjekjen penale të shkeljeve të dispozitave të shkarkimit sipas Shtojcës II të MARPOL 73/78.

4.2 Rekomandohet që në përgatitjen e një raporti të Kontrollit Shtetëror Portual mbi mangësitë, ku përfshihet shkelja e kërkesave të shkarkimit, autoritetet e një shteti bregdetar ose portual do të udhëhiqen nga lista e detajuar e provave të mundshme siç specifikohet në seksionin 5 të kësaj Shtojce. Në lidhje me këtë duhet pasur parasysh se:

1. raporti synon të garantojë renditjen optimale të të dhënave të bindshme; megjithatë, edhe nëse i gjithë informacioni nuk mund të jepet, duhet të dorëzohet sa më shumë informacion që të jetë e mundur; dhe
2. është e rëndësishme që i gjithë informacioni i përfshirë në raport të mbështetet nga fakte të cilat, kur konsiderohen si një e tërë, do ta shtynin portin ose shtetin bregdetar të besonte se ka ndodhur një shkelje; dhe
3. Shkarkimi mund të ketë qenë naftë, në rastin e të cilit zbatohet aneksi 2 i shtojcës II të aneksit I të procedurave të kontrollit MARPOL 73/78.

4.3 Përveç raportit të Kontrollit Shtetëror Portual për mangësitë, një raport duhet të plotësohet nga një shtet port ose bregdetar, mbi bazën e listës së detajuar të provave të mundshme. Është e rëndësishme që këto raporte të plotësohen me dokumente të tilla si:

1. një deklaratë nga vëzhguesi i ndotjes. Përveç informacionit të kërkuar në pikën 5.1 të kësaj Shtojce, deklarata duhet të përfshijë konsiderata të cilat e kanë çuar vëzhguesin në përfundimin se asnjë nga burimet e tjera të mundshme të ndotjes nuk është në fakt burimi;
2. Deklaratat në lidhje me procedurat e marrjes së mostrave si të njollave të naftës në det ashtu edhe në bord. Këto përfshijnë vendndodhjen dhe kohën e marrjes së

- mostrave, identitetin e personit(ve) që marrin mostrat dhe faturat që identifikojnë personat që kanë kujdestarinë dhe marrin transferimin e mostrave;
3. raportet e analizave të mostrave të marra nga njollat e naftës në det dhe në bord; raportet duhet të përfshijnë rezultatet e analizave, një përshkrim të metodës së përdorur, referencë ose kopje të dokumentacionit shkencor që vërteton saktësinë dhe vlefshmërinë e metodës së përdorur dhe emrat e personave që kryejnë analizat dhe përvojën e tyre;
 4. një deklaratë nga Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual në bord së bashku me gradën dhe organizatën e Zyrtarit të Kontrollit Shtetëror Portual;
 5. deklaratat e personave të pyetur;
 6. deklaratat e dëshmitarëve;
 7. fotografi të njollave të naftës në det; dhe
 8. kopje të faqeve përkatëse të Librit të Regjistrimit të Transportit, regjistrave, regjistrimeve të shkarkimeve etj.

Të gjitha vëzhgimet, fotografitë dhe dokumentacioni duhet të mbështeten nga një verifikim i nënshkruar i origjinalitetit të tyre. Të gjitha vërtetimet, origjinalitetet ose verifikimet do të ekzekutohen në përputhje me ligjet e shtetit që i përgatit ato. Të gjitha deklaratat duhet të nënshkruhen dhe datohen nga personi që bën deklaratën dhe, nëse është e mundur, nga një dëshmitar i nënshkrimit. Emrat e personave që nënshkruajnë deklaratat duhet të shtypen me shkrim të lexueshëm sipër ose poshtë nënshkrimit.

- 4.4 Raporti i përmendur në paragrafët 4.2 dhe 4.3 të kësaj Shtojce duhet t'i dërgohet Administratës së Shtetit të Flamurit. Nëse shteti bregdetar që vëzhgon ndotjen dhe shteti portual që kryen hetimin në bord nuk janë të njëjtë, shteti që kryen hetimin e fundit duhet t'i dërgojë gjithashtu një kopje të konstatimeve të tij shtetit që vëzhgon ndotjen dhe kërkon hetimin.

Seksioni 5 Lista e detajuar e provave të mundshme mbi shkeljen e pretenduar të dispozitave të shkarkimit të Shtojcës II të MARPOL 73/78

5.1 Veprimi për shikimin e ndotjes

5.1.1 Të dhënat e anijes ose anijeve të dyshuara për shkelje

1. Emri i anijes
2. Arsyet për të dyshuar në anije
3. Data dhe ora (Koha Universale e Koordinuar) e vëzhgimit ose identifikimit
4. Pozicioni i anijes
5. Flamuri dhe porti i regjistrit
6. Lloji, madhësia (tonazhi i vlerësuar) dhe të dhëna të tjera përshkruese (p.sh. superstruktura, ngjyra dhe shenja e hinkës)
7. Gjendja e thellësisë së lundrimit (me ngarkesë ose me çakëll)
8. Kursi dhe shpejtësia e përafërt
9. Pozicioni i njollave të naftës në det në lidhje me anijen (p.sh. në anën e pasme, portin, në anën e djathtë)
10. Një pjesë e anijes, nga e cila u pa shkarkimi
11. Nëse shkarkimi pushoi kur anija u vëzhgua ose u kontaktua me radio

5.1.2 Të veçantat e njollës së naftës

1. Data dhe ora (Koha Universale e Koordinuar) e vëzhgimit nëse janë të ndryshme nga paragrafi 5.1.1.3 i kësaj Shtojce
2. Pozicioni i njollës së naftës në gjatësi dhe gjerësi gjeografike nëse është i ndryshëm nga paragrafi 5.1.1.4 i kësaj Shtojce
3. Distanca e përafërt në milje detare nga toka më e afërt
4. Thellësia e ujit sipas grafikut detar
5. Matja e përafërt i përgjithshëm i njollës së naftës (kohëzgjatja, gjerësia dhe përqindja e mbuluar)
6. Përshkrimi fizik i njollave të naftës (drejtimi dhe forma p.sh. e vazhdueshme, në copa ose në vargje të gjatë)
7. Ngjyra e njollës së naftës
8. Kushtet e qiellit (diell i shndritshëm, vranësira etj.), rënia e dritës dhe dukshmëria (në kilometra) në momentin e vëzhgimit
9. Gjendja detare
10. Drejtimi dhe shpejtësia e erës sipërfaqësore
11. Drejtimi dhe shpejtësia e rrymës

5.1.3 Identifikimi i vëzhguesit(ve)

1. Emri i vëzhguesit
2. Organizata me të cilën vëzhguesi është i lidhur (nëse ka)
3. Statusi i vëzhguesit brenda organizatës
4. Vëzhgimi i kryer nga avioni (anija) (bregu), ose ndryshe
5. Emri ose identiteti i anijes ose avionit, nga i cili është kryer vëzhgimi
6. Vendndodhja specifike e anijes, avionit, vendit në breg ose në ndonjë mënyrë tjetër nga i cili është kryer vëzhgimi
7. Veprimtaria e kryer nga vëzhguesi kur është kryer vëzhgimi, p.sh.: patrullë, lundrim, fluturim (gjatë rrugës nga ... në ...), etj.

5.1.4 Mënyra e vëzhgimit dhe dokumentimi

1. Vizuale
2. Fotografi konvencionale
3. Regjistrime me sensorë në distancë dhe/ose fotografi me sensorë në distancë
4. Mostrat e marra nga njolla e naftës në det
5. Çdo formë tjetër vëzhgimi (specifikoni)

Shënim: Një fotografi e shkarkimit preferohet të jetë me ngjyra. Rezultatet më të mira mund të merren me tre fotografitë e mëposhtme:

1. detaje të njollës së naftës në det të marra pothuajse vertikalisht poshtë nga një lartësi prej më pak se 300 metra me diellin pas fotografit;
2. një pamje e përgjithshme e anijes dhe “e njollës së naftës në det” që specifikon një substancë që buron nga anija e caktuar; dhe
3. detajet e anijes për qëllime identifikimi.

5.1.5 Informacione të tjera nëse mund të vendoset kontakt radio

1. Kapiteni i informuar për ndotjen

2. Shpjegimi i kapitenit
3. Porti i fundit i thirrjes së anijes
4. Porti tjetër i thirrjes së anijes
5. Emri i kapitenit dhe pronarit të anijes
6. Shenja e thirrjes së anijes

5.2 Hetimi në bord

5.2.1 Inspektimi i certifikatës (Certifikata e Përshtatshmërisë në Cisterna Kimike ose Certifikata e Substancave të Lëngshme të Dëmshme)

1. Emri i anijes
2. Numri ose shkronjat dalluese
3. Porti i regjistrit
4. Lloji i anijes
5. Data dhe vendi i lëshimit
6. Data dhe vendi i miratimit

5.2.2 Inspektimi i Manualit P dhe A

1. Lista e substancave të Shtojcës II që anija lejohet të mbajë
2. Kufizimet në lidhje me rezervuarët në të cilët mund të transportohen këto substanca
3. Anije e pajisur me një sistem efikas zhveshjeje
4. Sasitë e mbetjeve të përcaktuara në survejim

5.2.3 Inspektimi i Librit të Regjistrimit të Ngarkesës

Faqet e mjaftueshme të Librit të Regjistrimit të Ngarkesave duhet të kopjohen për të mbuluar një cikël të plotë ngarkimi/shkarkimi/balastimi dhe pastrimi të rezervuarit të anijes. Duhet të merret gjithashtu një kopje e diagramit të rezervuarit.

5.2.4 Inspektimi i regjistrit

1. Porti i fundit, data e nisjes, thellësia e lundrimit para dhe pas;
2. Porti aktual, data e mbërritjes, thellësia e lundrimit para dhe pas;
3. Pozicioni i anijes në ose afër kohës kur u raportua incidenti;
4. Kontrollimi në vend nëse kohët e regjistruara në Librin e Regjistrimit të Ngarkesës në lidhje me shkarkimet korrespondojnë me distancën e mjaftueshme nga toka më e afërt, shpejtësinë e kërkuar të anijes dhe me thellësi të mjaftueshme uji.

5.2.5 Inspektimi i dokumentacionit tjetër në bord

Dokumentacion tjetër i përshtatshëm për prova (nëse është e nevojshme të bëhen kopje) të tilla si:

1. dokumentet e ngarkesave të ngarkesave të transportuara aktualisht ose së fundmi, së bashku me informacionin përkatës mbi temperaturën e kërkuar të shkarkimit, viskozitetin dhe/ose pikën e shkrirjes;
2. regjistrimet e temperaturës së substancave gjatë shkarkimit;

3. të dhënat e pajisjeve monitoruese nëse ka të tilla.

5.2.6 Inspektimi i anijes

1. Pajisjet e anijes në përputhje me Manualin P dhe A;
2. Mostrat e marra; vendndodhja në bord;
3. Burimet e rrjedhjeve të konsiderueshme;
4. Mbetjet e ngarkesave në sipërfaqen e balastit të pastër të veçuar ose të dedikuar;
5. Gjendja e ujrave të ndotura (bilgeve) të sallës së pompës;
6. Gjendja e sistemit të monitorimit;
7. Përmbajtja e rezervuarit (llogaritni sasinë e ujit dhe mbetjet).

5.2.7 Deklaratat e personave të interesuar

Nëse Libri i Regjistrimit të Ngarkesave nuk është plotësuar siç duhet, informacioni për pyetjet e mëposhtme mund të jetë me vend:

1. A ka pasur një shkarkim (aksidental apo të qëllimshëm) në kohën e treguar në raportin e incidentit?
2. Cilët rezervuarë do të ngarkohen në port?
3. Cilët rezervuarë kishin nevojë për pastrim në det? A ishin larë paraprakisht rezervuarët?
4. Kur dhe ku janë pastruar këta?
5. Mbetjet e cilave substanca u përfshinë?
6. Çfarë u bë me mbetjet e rezervuarëve?
7. A u shkarkua në det rezervuari i mbetjeve, ose rezervuari i ngarkesave që përdorej si rezervuar i mbetjeve?
8. Kur dhe ku është kryer shkarkimi?
9. Cila është përmbajtja e rezervuarit të mbetjeve ose rezervuarit të ngarkesave që përdoret si rezervuar mbetjesh?
10. Cilët rezervuarë përmbanin balastet e ndotura gjatë lundrimit me balaste (nëse anija arrinte me balaste)?
11. Cilët rezervuarë përmbanin balaste të pastëra gjatë lundrimit me balaste (nëse anija arrinte me balaste)?
12. Detajet e lundrimit aktual të anijes (portet e mëparshme, portet e ardhshme, udhëtimi)
13. Vështirësitë e përjetuara me shkarkimin në objektet e pritjes në breg
14. Vështirësitë e përjetuara me operacionet efikase të zhveshjes
15. Cilët rezervuarë janë të pastër ose të pisët në momentin e mbërritjes?
16. Riparimet e kryera ose të parashikuara në rezervuarët e ngarkesave
17. Informacione të ndryshme
18. Komentet në lidhje me gjendjen e pajisjeve të anijes
19. Komentet në lidhje me raportin e ndotjes
20. Komente të tjera.

5.3 Hetimi në breg

5.3.1 Analizat e mostrave

Specifikoni metodën dhe rezultatet e analizave të mostrave

5.3.2 Informacione të mëtejshme

Informacionet shitesë mbi anijen, të marra nga stafi i terminalit, kontraktorët e pastrimit të rezervuarëve ose objektet e pritjes në breg mund të jenë të rëndësishme. Shënim: Çdo informacion nën këtë titull, nëse është e mundur, duhet të vërtetohet me dokumentacion të tillë si deklarata të nënshkruara, fatura, dëftesa, etj.

5.3.3 Informacion nga terminali i mëparshëm i portit të shkarkimit

1. Konfirmimi që anija është shkarkuar, pastruar ose paralarë në përputhje me manualin e saj P dhe A
2. Natyra e vështirësive nëse ka
3. Kufizimet nga autoritetet sipas të cilave anija lejohej të lundronte
4. Kufizimet në lidhje me kompanitë e grumbullimit të mbetjeve vajore në breg

5.4 Informacioni që nuk mbulohet nga sa më sipër

5.5 Përfundim

1. Përmbledhja e përfundimeve të hetuesit;
2. Tregimi i dispozitave të zbatueshme të Shtojcës II të MARPOL 73/78, të cilat anija dyshohet se i ka shkelur;
3. A garantuan rezultatet e hetimit paraqitjen e një raporti të mangësive?

SHTOJCA 3**FAKTET E KONSIDERUARA SI “ARSYE TË QARTA”**

1. Autoritetet do të konsiderojnë si “arsye të qarta” ndër të tjera sa vijon:

1. një raport ose njoftim nga një autoritet tjetër;
2. gjatë ekzaminimit të certifikatave dhe dokumenteve të përmendura në Shtojcën 11 të Memorandumit, janë zbuluar pasaktësi ose dokumentet nuk janë mbajtur, përditësuar ose janë mbajtur në mënyrë të rreme;
3. indikacionet që anëtarët përkatës të ekuipazhit nuk janë në gjendje të komunikojnë siç duhet me njëri-tjetrin, ose me persona të tjerë në bord, ose se anija nuk është në gjendje të komunikojë me autoritetet me bazë në breg as në një gjuhë të përbashkët të këtyre autoriteteve;
4. certifikata është marrë me mashtrim ose mbajtësi i certifikatës nuk është personi të cilit i është lëshuar fillimisht ajo certifikatë;
5. anija ka një kapiten, oficer ose detar që mban një certifikatë të lëshuar nga një vend që nuk e ka ratifikuar Konventën Ndërkombëtare për Standardet e Trajnimit, Certifikimit dhe Vrojtimit për Detarët;
6. dëshmi të mallrave dhe operacioneve të tjera që nuk kryhen në mënyrë të sigurtë ose në përputhje me udhëzimet e Organizatës Ndërkombëtare Detare;
7. dështimi i kapitenit të një cisterne naftë për të prodhuar të dhënat e sistemit të monitorimit dhe kontrollit të shkarkimit të naftës për lundrimin e fundit të çakëllit;
8. mungesa e një liste të përditësuar të personelit, ose anëtarët e ekuipazhit nuk janë të vetëdijshëm për detyrat e tyre në rast zjarri ose urdhri për të braktisur anijen;
9. emetimi i sinjalizimeve të rreme të shqetësimit që nuk ndiqen nga procedurat e duhura të anulimit;
10. mungesa e pajisjeve ose aranzhimeve kryesore të kërkuara nga konventat;
11. dëshmi nga përshtypjet dhe vëzhgimet e përgjithshme të Zyrtari të Kontrollit Shtetëror Portual se ekzistojnë përkeqësime serioze të trupit, ose strukturore, ose mangësi që mund të vënë në rrezik integritetin strukturor, të papërshtueshëm nga uji ose ndaj motit të anijes;
12. informacion ose dëshmi se kapiteni ose ekuipazhi nuk janë të familjarizuar me operacionet thelbësore të anijes në lidhje me sigurinë e anijeve ose parandalimin e ndotjes, ose që operacione të tilla nuk janë kryer;
13. mungesa e një table të aranzhimeve të punës së anijeve ose të shënimeve të orëve të punës ose pushimit të detarëve;
14. anija ka ndryshuar flamurin me qëllim të shmangies së përputhshmërisë me Konventën e Punës Detare ose anija mban flamurin e një shteti që nuk e ka ratifikuar Konventa e Punës Detare, 2006;
15. ka një ankesë që pretendon se kushtet specifike të punës dhe të jetesës në anije nuk janë në përputhje me kërkesat e Konventës së Punës Detare, 2006 ose pas hetimit të një ankese në breg;
16. kushtet e punës dhe të jetesës në anije nuk janë në përputhje me kërkesat e Konventës së Punës Detare;
17. një raport ose ankesë nga kapiteni, një anëtar i ekuipazhit, ose çdo person ose organizatë me një interes legjitim në funksionimin e sigurt të kushteve të jetesës dhe të punës në bordin e anijes ose parandalimin e ndotjes, përveç rasteve kur Autoriteti në fjalë e gjykon raportin ose ankesën të jetë haptazi i pabazuar. Identiteti i personit që

paraqet raportin ose ankesën nuk duhet t'i zbulohet kapitenit ose pronarit të anijes në fjalë.

2. Më poshtë janë shembuj të arsyeve të qarta për kontrollin e anijeve në aspektet e sigurisë:

1. Certifikata Ndërkombëtare e Sigurisë së Anijeve nuk është e vlefshme ose ka skaduar.
2. Anija është në një nivel sigurie më të ulët se porti.
3. Stërvitjet në lidhje me sigurinë e anijes nuk janë kryer.
4. Regjistrimet për 10 ndërfaqet e fundit anije/port ose anije/anije janë të paplotësuara.
5. Dëshmi ose vëzhgim që anëtarët kryesorë të personelit të anijes nuk mund të komunikojnë me njëri-tjetrin.
6. Dëshmi nga vëzhgimet se ekzistojnë mangësi serioze në pajisjet dhe aparaturat e sigurisë.
7. Informacion nga palët e treta, të tilla si një raport ose një ankesë në lidhje me informacionin e lidhur me sigurinë.
8. Anija mban një Certifikatë Ndërkombëtare të Sigurisë së Anijes (ISSC) të mëvonshme, të lëshuar në mënyrë të njëpasnjëshme dhe sipas gjykimit profesional të inspektorit, një nga qëllimet e anijes ose kompanisë në kërkimin e një certifikate të tillë është të shmangë pajtueshmërinë e plotë me Konventën Ndërkombëtare për Sigurinë e Jetës në Det SOLAS 74 Kapitulli XI -2 dhe Pjesa A e Kodit Ndërkombëtar të Sigurisë së Anijeve dhe Porteve (Kodi ISPS), përtej periudhës së certifikatës fillestare të ndërmjetme. Kodi Ndërkombëtar i Sigurisë së Anijeve dhe Porteve, Pjesa A specifikon rrethanat kur mund të lëshohet një Certifikatë e Përkohshme.

Nëse përcaktohen arsye të qarta siç përshkruhet më lart, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të informojë menjëherë autoritetin kompetent të sigurisë (përveç rastit kur Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual është gjithashtu një Zyrtar i autorizuar sipas rregullave për sigurinë). Autoriteti kompetent i sigurisë do të vendosë më pas se cilat masa të tjera kontrolli janë të nevojshme duke marrë parasysh nivelin e sigurisë në përputhje me Rregulloren 9 të Konventës Ndërkombëtare për Sigurinë e Jetës në Det 74, Kapitulli XI.

SHTOJCA 4**SISTEMI I INFORMACIONIT MBI INSPEKTIMET**

1. Për të ndihmuar Autoritetet në përzgjedhjen e anijeve me flamur të huaj që do të inspektohen në portet e tyre, është e nevojshme të kenë në dispozicion të Autoriteteve informacione të përditësuara për inspektimin e një anijeje të caktuar me flamur të huaj në një nga portet e tjera rajonale.
2. Për këtë qëllim, Autoritetet marrin përsipër t'i garantojnë një Qendër Informacioni, mundësisht me anë të transmetimit kompjuterik të të dhënave, informacion për anijet e inspektuara në portet kombëtare, duke u bazuar në informacionin e përcaktuar në shtojcën 5 të Memorandumit. Futja e informacionit në dosjet e inspektimit preferohet të realizohet me anë të hyrjeve të drejtpërdrejta dhe të kompjuterizuara në baza ditore.
3. Për qëllimin e shkëmbimit të informacionit të shpejtë, sistemi i informacionit do të përfshijë një lehtësi komunikimi që lejon një shkëmbim të drejtpërdrejtë, të kompjuterizuar të mesazheve ndërmjet autoriteteve individuale, duke përfshirë njoftimet e përmendura në Seksionin 3.8 të Memorandumit dhe shkëmbimin e informacionit mbi shkeljet operationale siç përmendet në Seksionin 5 të Memorandumit.
4. Informacioni si në paragrafin 2 dhe 3 më sipër do të trajtohet në një formë të standardizuar dhe në përputhje me standardizimin e përcaktuar në udhëzuesin për përdoruesit e sistemit të informacionit të ofruar nga Qendra e Informacionit.
5. Qendra e Informacionit do të organizojë përpunimin e informacionit si në paragrafin 2 më sipër në mënyrë që të garantojë që të dhënat e inspektimit të jenë lehtësisht të aksesueshme si për qëllime konsultimi ashtu edhe për përditësime në përputhje me procedurat e përcaktuara në udhëzuesin për përdoruesit e sistemit të informacionit të ofruar nga Qendra e Informacionit.
6. Informacioni për qëllime administrative, siç është informacioni statistikor, do të garantohet nga Sekretariati nën drejtimin e Komitetit. Kjo do të bazohet në të dhënat e ofruara nga Qendra e Informacionit.
7. Sistemi i informacionit i treguar në paragrafët e mësipërm do të zbatohet për sa kohë që Memorandumi të hyjë në fuqi.
8. Studimet për monitorimin dhe, kur është e nevojshme, për përmirësimin e cilësisë së sistemit do të kryhen në mënyrë të vazhdueshme.
9. Sa herë që konstatohen mangësi që çojnë në vonesën ose ndalimin e një anijeje, Autoriteti Shtetëror Portual do t'i dërgojë një kopje të raportit, siç referohet në Shtojcën 5 të Memorandumit, administratës së flamurit përkatës.

SHTOJCA 5

PUBLIKIMI I INFORMACIONIT PËR KONTROLLIN SHETËROR PORTUAL

Përmbajtja

- Raporti i Inspektimit në përputhje me Memorandumin e Mirëkuptimit Mesdhetar për Kontrollin Shtetëror Portual në “Formë A/1” dhe “Formën A/2”
- Raporti i Inspektimit në përputhje me Memorandumin e Mirëkuptimit Mesdhetar për Kontrollin Shtetëror Portual “Forma B”
- NJOFTIMI PËR NDALIMIN E ANIJES
- NJOFTIMI PËR LIRIMIN E ANIJES
- SHKËMBIMI I MESAZHEVE NGA AUTORITETET E RAJONIT SIPAS SEKSIONIT 3.8 TË MEMORANDUMIT

**RAPORTI I INSPEKTIMIT NË PËRPUTHJE ME
MEMORANDUMIN MESDHEHTAR TË MIRËKUPITIMIT PËR
KONTROLLIN SHITËTËROR PORTUAL¹**

FORMULARI A/1

(Autoriteti Raportues)

(Emri i Zyrës)

(Adresa)

(Telefoni)

(Faksi)

(E-maili)

Kopje për:

- Kapitein e Anijes

- Zyrën Qendrore

- Zyrtarin e Kontrollit Shtetëror Portual

nëse anija është e ndaluar, kopje për:

- Shtetin e Flamurit

- Organizatën e njohur, nëse është e zbatueshme

TË DHËNAT E ANIJES³

1. Emri i anijes.....

3. Lloji i anijes.....

5. Numri Organizatës Ndërkombëtare Detare.....

7. Data e vendosjes së anijes/fillimi i konvertimit të madh.....

8. Peshë e vdekur (kur është e zbatueshme).....

9. Të dhënat e plotë të kompanisë (identike me të dhënat si në Certifikatën e Menaxhimit të Sigurisë)**²

Numri i Kompanisë së Organizatës Ndërkombëtare Detare:

Adresa:

Qyteti:

Emri:

Vendi:

10. Emri dhe nënshkrimi i kapitenit të anijes për të vërtetuar se informacioni në pikën 9 është i saktë:

Emri:

TË DHËNAT E INSPEKTIMIT³

11. Data e hipjes në anije:

13. Nëse anija ndalohet: Data e lëshimit të njoftimit të ndalimit:

14. Data e raportimit:

15. Lloji i inspektimit: ☐ Inspektimi fillestar ☐ Inspektimi më i detajuar ☐ Inspektimi i zgjeruar ☐ (C.I.C⁴) :

12. Vendi i inspektimit:

Kohëzgjatja e ndalimit:

Ditë(t)

¹ Ky raport inspektimi është lëshuar vetëm për qëllimin e informimit të kapitenit dhe shteteve të tjera portuale se është kryer një inspektim nga shteti portual, i përmendur në titull. Ky raport inspektimi nuk mund të interpretohet si një certifikatë e vlefshme për defin që tejkalon certifikatat që anija duhet të mbajë.

² Anije jo-ISM: Kapiteni duhet të furnizojë dhe nënshkruajë pikën 10 për të dhënat e plotë e të sakta të kompanisë.

³ Kapiteni, pronarët e anijeve dhe/ose operatorët këshillohen që informacioni i detajuar mbi inspektimin mund t'i nënshkruhet publikimit (www.medmou.org)

⁴ Fushata e Përqendruar e Inspektimit, një pyetësor i veçantë duhet të depozitohet dhe të regjistrohet në THETIS-Med.

FORMULARI A/2

16. Vazhdimi i inspektimit(ve):

Nr.

1

2

Data e vizitës

Ekipi i Inspektimit

Vëzhgimet

17. Kontrollët operacionale (nëse ka):

☐ Tjetër

☐ Pajisjet e komunikimit

☐ Stërviqja për braktisjen e anijes.....

☐ Stërviqja e zjarrit

☐ Pajisje për filtrimin e vajrave

☐ Stërviqja e zjarrit

☐ Kontrolli i dëmtimit

☐ Gjeneratori i urgjencës

☐ Pompë zjarri emergjente.....

☐ Pompë zjarri emergjente.....

18. Certifikatat përkatëse

Nr.	a. Titulli	b. Autoriteti Lëshues	c. Data e lëshimit	d. Data e skadencës	Informacion mbi Anketën e fundit të ndërmjetme, periodike ose vjetore	
					Data e sondazhit	Autoriteti Gjyegrafik
1						Vendi
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						

FORMULARI A/3

19. Shoqëria (shoqëritë) e klasifikimit përgjegjëse për lëshimin e certifikatave të klasit:

..... Lëshuar më: Ka skaduar më:
 Lëshuar më: Ka skaduar më:

20. Organizatat e Njohura përgjegjëse për lëshimin e certifikatave në emër të shtetit të flamurit:

.....

21. Veprimet e ndërmarra për inspektimin e anijes:

- ☐ U njohua administrata e shtetit të flamurit
☐ Shteti Bregdetar është informuar
☐ Organizata e Njohur u informua
☐ Porti tjetër i thirrjes u informua
☐ Organizata Ndërkombëtare e Punës u informua
☐ Përfaqësi i sindikatës u informua
☐ Inspektimi është kryer në det
☐ Inspektimi i pezulluar
☐ Pushuar për arsye të sistemeve kundër ndotjes
☐ Anija dëbohet për siguri
☐ Anija e dëbuar për arsye të tjera
☐ Autoriteti tjetër i informuar
☐ Vëzhgimet për inspektimin
☐ Bazat e sistemeve kundër ndotjes
☐ Hetimi MARPOL i shkeljes së dispozitës së shkarkimit
☐ Shtetit të flamurit i është kërkuar një plan veprimi brenda afatit
☐ Faktori Mbështetës

22. Mangësitë

☐ jo ☐ po (shiko Formularin B) bashkëlidhur

23. Dokumentacion mbështetës

☐ jo ☐ po (shiko Shtojcën)

TË DHËNAT E SHITËTIT PORTUAL

Zyra e Rrethit:

Adresa:

Telefoni:

Faksi:

E-mail:

Emri(at)

(Oficerët e Kontrollit Shtetëror Portual të autoritetit raportues të autorizuar sipas rregullave)

Nënshkrimi(et)

Ky raport duhet të ruhet në bord për një periudhë prej të paktën dy vjetësh dhe duhet të jetë gjithmonë i disponueshëm për konsultim nga Oficerët e Kontrollit Shtetëror Portual.

**RAPORTI I INSPEKTIMIT NË PËRPUTHJE ME
MEMORANDUMIN MESDHEHTAR TË MIRËKUPTIMIT PËR
KONTROLLIN SHETËROR PORTUAL**

FORMULARI B

(Autoriteti Raportues) (Adresa) (Telefoni) (Faksi) (E-mail)	Kopje për: - Kapitëin e Anijes - Zyrën Qendrore - Zyrtarin e Kontrollit Shtetëror Portual nëse anija është e ndaluar, kopje për: - Shtetin e Flamurit - Organizatën e njohur, nëse është e zbatueshme - Organizatës Ndërkombëtare Detare	3. Data e Raportit	4. Vendi i Inspektimit							
1. Emri i anijes..... 2. Nr. Organizatës Ndërkombëtare Detare.....										
Mangësitë e konstatuara dhe veprimet vijuese***										
Kodi	Artikulli me defekt	Natyra e defektit¹	Konventa ref.²	Baza për ndalim	(AT)	Data e duhur	Komente shpeshë	RO	AD	ISM
.....				☐				☐	☐	☐
.....				☐				☐	☐	☐
.....				☐				☐	☐	☐
.....				☐				☐	☐	☐
.....				☐				☐	☐	☐
Emri(at)				☐				☐	☐	☐
(Oficerët e Kontrollit Shtetëror Portual të autoritetit raportues të autorizuar sipas rregullave)										
Nënshkrimi(et).....										

*** Kapitënët, pronarët e anijeve dhe/ose operatorët këshillohen që informacioni i detajuar mbi inspektimin mund të jetë objekt publikimi (www.medmou.org)

¹ Ky inspektim nuk ishte një studim i plotë dhe mangësitë e listuara mund të mos jenë shteruese. Në rast ndalimi, rekomandohet që të kryhet një studim i plotë dhe të korrigjohet të gjitha mangësitë para se të bëhet një kërkesë për ri-inspektim.

² Të plotësohet në rast ndalimi. (për anijet jo-konvencionale <500 GT vetëm si referencë)

KONTROLI SHTETËROR PORTUAL NJOFTIMI PËR NDALIMIN E ANIJES *

Shteti i Flamurit / Konsullata
Shoqëria e klasifikimit/organizata e njohur
Nr. Faksi
E-mail
Numri i faqeve, përfshirë këtë

I nderuar zotëri, zonjë,

[Emri i anijes, flamuri, Nr. Organizatës Ndërkombëtare të Punës] - Ndalimi i anijes

Autoriteti Detar ka kryer më [datë] një inspektim të anijes së mësipërme në [Portin, Vendin].

Anija ndalohet në orën e [kohës së ndalimit] për shkak të mangësive të mëposhtme të ndalimit:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Bashkëlidhur ju lutemi gjeni një kopje të Raportit të formularëve të inspektimit A & B.

Për pyetje të mëtejshme, ju lutemi kontaktoni: [Emri dhe detajet e kontaktit]

I juaji me besnikëri,

* Sipas Qarkores 1011 të Organizatës Ndërkombëtare Detare (IMO) - Këshillit të Kujdestarisë Detare (MSC) dhe Qarkores 383 të Komitetit për Mbrojtjen e Mjedisit Detar (MEPC)

KONTROLI SHTETËROR PORTUAL
NJOFTIMI PËR LIRIMIN E ANIJES *

Shteti i Flamurit / Konsullata

Shoqëria e klasifikimit/organizata e njohur

Nr. Faksi

E-mail

Numri i faqeve, përfshirë këtë

I nderuar zotëri, zonjë,

[Emri i anijes, flamuri, Nr. Organizatës Ndërkombëtare të Punës] – Lirimi i anijes

Autoriteti Detar ka kryer më **[datë]** një inspektim të anijes së mësipërme në [Portin, Vendin].

Anija lirohet në orën e **[kohës së lirimit]**.

[Futja e tekstit të lirë, nëse ka].

Bashkëlidhur ju lutemi gjeni një kopje të Raportit të formularëve të inspektimit A & B.

I juaji me besnikëri,

* Sipas Qarkores 1011 të Organizatës Ndërkombëtare Detare (IMO) - Këshillit të Kujdestarisë Detare (MSC) dhe Qarkores 383 të Komitetit për Mbrojtjen e Mjedisit Detar (MEPC)

**SHKËMBIMI I MESAZHEVE NGA AUTORITETET E RAJONIT SIPAS SEKSIONIT
3.8 TË MEMORANDUMIT**

1. Në rastin e mangësive të pa korrigjuara plotësisht ose vetëm të riparuar përkohësisht, një mesazh do t'i dërgohet Autoritetit kompetent të Shtetit rajonal ku ndodhet porti i ardhshëm i thirrjes së anijes.
2. Shkëmbimi i mesazheve, si në paragrafin 1 më sipër, do të hyjë në fuqi nëpërmjet përdorimit të lehtësive të komunikimit të inkuorporuara në sistemin e informacionit siç përshkruhet në aneksin 4 dhe/ose me faks në formularin e përfshirë në shtojcën e kësaj shtojce.
3. Çdo mesazh si në paragrafin 1 më sipër, duhet të përmbajë informacionin e mëposhtëm:
 - data:
 - nga (vendi):
 - porti:
 - për (vendin): portin:
 - një deklaratë që lexon mangësitë që duhen korrigjuar:
 - emri i anijes:
 - Numri i identifikimit të Organizatës Ndërkombëtare Detare (nëse disponohet):
 - lloji i anijes:
 - flamuri i anijes:
 - shenja e thirrjes:
 - tonazhi bruto:
 - viti i ndërtimit:
 - autoriteti lëshues i certifikatave përkatëse:
 - data e nisjes:
 - vendi dhe koha e parashikuar e mbërritjes:
 - natyra e mangësive:
 - veprimet e marra:
 - veprim i sugjeruar në portin tjetër të thirrjes:
 - emri dhe numri i faksit të dërguesit.

SHTOJCA 6**KRITERET CILËSORE PËR ZBATIMIN E MEMORANDUMIT MESDHETAR TË
MIRËKUPITIMIT**

1. Autoriteti Detar i një Shteti mund të aderojë si anëtar i plotë, me kusht që të plotësohen të gjitha kriteret e mëposhtme cilësore:
2. Ky Autoritet Detar do të pajtohet në mënyrë eksplicite për angazhimet sipas Memorandumit me qëllim që të kontribuojë në përpjekjen e përbashkët për të eliminuar funksionimin e anijeve nën standarde;
3. Ky Autoritet Detar do të marrë të gjitha masat e nevojshme për të inkurajuar ratifikimin e të gjitha instrumenteve përkatëse në fuqi. Kontrolli Shtetëror Portual nuk do të zbatohet nga ky Autoritet Detar për ato instrumente që nuk i ka ratifikuar ende.
4. Autoritete të tilla detare do të kenë kapacitete të mjaftueshme, logjistike dhe thelbësore, për të zbatuar në mënyrë të përshtatshme përpunimin me standardet ndërkombëtare detare në lidhje me sigurinë detare, parandalimin e ndotjes dhe kushtet e jetesës dhe të punës në bord në lidhje me anijet që kanë të drejtë të mbajnë flamurin e saj, që përfshin punësimin e inspektorëve të kualifikuar siç duhet që veprojnë nën përgjegjësinë e Administratës së tij, për t'u demonstruar sipas bindjes së Komitetit të përmendur në paragrafin 6.1 të Memorandumit;
5. Ky Autoritet Detar do të ketë kapacitete të mjaftueshme, logjistike dhe thelbësore, për të përmbushur plotësisht të gjitha dispozitat dhe aktivitetet e specifikuara në Memorandum, në mënyrë që të rrisë angazhimin e tij, i cili do të përfshijë punësimin e oficerëve të kontrollit të shtetit portual të kualifikuar që veprojnë nën përgjegjësinë e administrimit të tij, për t'u demonstruar sipas bindjes së Komitetit të përmendur në paragrafin 6.1 të Memorandumit;
6. Ky Autoritet Detar, në datën efektive të anëtarësimit, do të krijojë një lidhje online me sistemin e informacionit të përmendur në Shtojcën 4;
7. Ky Autoritet Detar do të nënshkruajë një marrëveshje financiare për pagesën e pjesës së tij në koston operative të Memorandumit dhe në datën e hyrjes në fuqi të tij do të paguajë kontributin e tij financiar në buxhet siç është miratuar nga Komiteti i përmendur në paragrafin 6.1 të Memorandumit.

SHTOJCA 7

**KRITERET DHE KËRKESAT E ZYRTARIT TË KONTROLLIT SHETËROR
PORTUAL**

Përmbajtja

Seksioni 1	Kriteret e Kualifikimit për Oficerët e Kontrollit Shtetëror Portual
Seksioni 2 Portual	Kërkesat për Kartën e Identitetit për Inspektorët e Kontrollit Shtetëror

Seksioni 1 KRITERET E KUALIFIKIMIT PËR OFICERËT E KONTROLLIT SHTETËROR PORTUAL

1. Në zbatim të dispozitave të paragrafit 3.5 të Memorandumit, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të jetë i kualifikuar dhe i autorizuar siç duhet nga Autoriteti për të kryer inspektime të kontrollit shtetëror portual [pa cenuar dispozitat kombëtare].
2. Një Oficer i Kontrollit Shtetëror Portual i kualifikuar siç duhet duhet të ketë kryer të paktën një vit shërbim si kontrollor i shtetit flamur që merret me sondazhet dhe certifikimin në përputhje me instrumentet përkatëse dhe të ketë në zotërim:

1. një certifikatë kompetence si kapiten, që i mundëson atij personi të marrë komandën e një anijeje me tonazh bruto 1,600 tonë ose më shumë (shih STCW, Rregullorja II/2), ose
2. një certifikatë kompetence si kryeinxhinier, që i mundëson atij personi të marrë atë detyrë në bordin e një anijeje, termocentrali kryesor i së cilës ka një fuqi të barabartë ose më të lartë se 3,000 kW (shih STCW, Rregullorja II/2), ose
3. ka dhënë një provim të njohur nga Autoriteti si arkitekt detar, inxhinier mekanik ose inxhinier në fushën e detit dhe ka punuar në atë cilësi për të paktën 5 vjet.

Oficerët e Kontrollit Shtetëror Portual të përmendur në paragrafët 2.1 dhe 2.2 më sipër duhet të kenë shërbyer për një periudhë jo më pak se pesë vjet në det si oficerë në departamentin e kuvertës ose motorit.

3. Përndryshe, një Oficer i Kontrollit Shtetëror Portual konsiderohet i kualifikuar siç duhet nëse ai person:
 1. zotëron një diplomë universitare përkatëse ose një trajnim të barasvlershëm, dhe
 2. është trajnuar dhe kualifikuar në një shkollë për inspektorët e sigurisë së anijeve, dhe
 3. ka shërbyer të paktën 2 vjet si kontrollor i shtetit flamur që merret me sondazhet dhe certifikimin në përputhje me instrumentet përkatëse.
4. Një Oficer i Kontrollit Shtetëror Portual i kualifikuar siç duhet duhet të jetë në gjendje të komunikojë me gojë dhe me shkrim me detarët në gjuhën që flitet më shpesh në det.
5. Një oficer i kontrollit të shtetit portual i kualifikuar siç duhet duhet të ketë njohuritë e duhura për dispozitat e instrumenteve përkatëse dhe për procedurat përkatëse për kontrollin e shtetit portual.
6. Një oficer i kontrollit shtetëror portual i kualifikuar siç duhet duhet të mbetet i përditësuar me instrumentet dhe rregulloret e reja përkatëse. Në arritjen e qëllimit të ruajtjes dhe përditësimit të njohurive të tyre, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të përdorë Programet e Mësimi në Distançë në dispozicion.
7. Oficerët e Kontrollit Shtetëror Portual që nuk plotësojnë kriteret e mësipërme pranohen gjithashtu nëse janë punësuar për kontrollin shtetëror portual nga Autoritetet para datës 1 korrik 1996.

**Seksioni 2 KËRKESAT PËR KARTËN E IDENTITETIT PËR INSPEKTORËT
E KONTROLLIT SHTETËROR PORTUAL**

1. Karta e identitetit duhet të përmbajë të paktën të dhënat e mëposhtme:
 1. emrin dhe Autoritetin lëshues;
 2. emrin e plotë të mbajtësit të kartës së identitetit
 3. fotografinë e përditësuar të mbajtësit të letërnjoftimit;
 4. nënshkrimin e mbajtësit të letërnjoftimit;
 5. një deklaratë që pohon se mbajtësi i kartës së identitetit është i autorizuar të kryejë kontrolle në përputhje me legjislacionin kombëtar.
2. Nëse gjuha kryesore e përdorur në kartën e identitetit nuk është anglishtja, ajo duhet të përfshijë një përkthim në atë gjuhë.
3. Formati i kartës së identitetit lihet në gjykimin e autoriteteve kompetente.

SHTOJCA 8
PROCEDURAT E ANKESAVE DHE SHQYRTIMIT

Seksioni 1 Procedura e ankimit

- 1 Neni 3.13 i Memorandumi i Mirëkuptimit Mesdhetar thotë se “pronari ose operatori i një anijeje do të ketë të drejtën e ankimimit kundër një vendimi ndalimi në Autoritetin më të lartë administrativ ose në Gjykatën e juridiksionit kompetent, sipas ligjit në çdo vend. Megjithatë, ankesa nuk shkakton pezullimin e ndalimit.”
- 2 Pronarët ose operatorët këshillohen të përdorin procedurën e Autoritetit zyrtar nëse dëshirojnë të apelojnë një urdhër ndalimi. Procedurat bazë të apelimit në shtetet anëtare të Memorandumi të Mirëkuptimit Mesdhetar janë renditur në dokumentin e quajtur: Procedurat e apelimit në shtetet anëtare të Med MoU (siç është publikuar në faqen e internetit www.medmou.org).

Seksioni 2 Procedura e Rishikimit

- 1 Në rast se një pronar ose operator refuzon të përdorë procedurën zyrtare të apelimit të Autoritetit, por ende dëshiron të ankohet për një vendim ndalimi, një ankesë e tillë duhet t'i dërgohet shtetit të flamurit ose organizatës së njohur (nëse autorizohet të veprojë për shtetin e flamurit).
- 2 Shteti i flamurit ose organizata e njohur mund t'i kërkojë më pas shtetit portual të rishqyrtojë vendimin e tij për ndalimin e anijes.
- 3 Në raste të tilla, shteti portual duhet të hetojë vendimin dhe të informojë shtetin e flamurit ose organizatën e njohur për rezultatin. Nëse shteti portual pranon të rezervojë vendimin e tij, ai duhet gjithashtu të informojë menaxherin e bazës së të dhënave të Memorandumi të Mirëkuptimit Mesdhetar dhe Sekretariatit të Memorandumi të Mirëkuptimit Mesdhetar.
- 4 Nëse shteti i flamurit ose organizata e njohur nuk pajtohen me rezultatin e hetimit siç u përmend më lart, një kërkesë për rishikim mund t'i dërgohet Sekretariatit të Memorandumi të Mirëkuptimit Mesdhetar brenda 90 ditëve, nga data e ndalimit. Një kërkesë e tillë duhet të shoqërohet me të gjitha informacionet që kanë të bëjnë me ndalimin në format elektronik (dorëzim me e-mail në: secretariat@medmou.org) dhe në gjuhën angleze.
- 5 Sekretariati do të ngrejë një “Panel Shqyrtues: i përbërë nga Sekretariati si Koordinator dhe 3 Autoritetet e Memorandumi të Mirëkuptimit Mesdhetar të kërkuara në bazë të rotacionit alfabetik, duke përfshiruar portin dhe shtetin e flamurit. Sekretariati do të informojë gjithashtu shtetin portual për kërkesën e

rishikimit dhe do të ftojë shtetin portual të paraqesë informacionin përkatës në format elektronik.

- 6 Paneli Shqyrtues do të marrë në konsideratë aspektet procedurale dhe teknike të inspektimit bazuar në informacionin e dhënë nga shteti i flamurit dhe/ose Organizata e Njohur dhe shteti portual. Anëtarët e Panelit Shqyrtues i kthejnë opinionet e tyre Sekretariatit. Nëse kërkohet informacion shtesë, Sekretariati do të organizojë që ky informacion t'u jepet të gjithë anëtarëve të Panelit Shqyrtues. Detajet e korrespondencës ruhen si një çështje e brendshme. Konstatimet e Panelit Shqyrtues përfaqësojnë opinionin e shumicës.
- 7 Sekretariati do të përgatisë një përmbledhje të opinioneve të Panelit Shqyrtues dhe do të informojë shtetin e flamurit ose Organizatën e Njohur, sipas rastit, kontrollin shtetëror portual dhe Bordin këshillues të Memorandumit të Mirëkuptimit.
- 8 Nëse pikëpamja e Panelit Shqyrtues mbështet ankesën e Shtetit të flamurit ose të Organizatës së Njohur, kontrollin shtetëror portual do t'i kërkohet të rishqyrtojë sërish vendimin e tij.
- 9 Konstatimet e Panelit Shqyrtues nuk janë të detyrueshme, por mund të ofrojnë justifikim për shtetin port që të ndryshojë të dhënat e tij të inspektimit të futura tashmë në bazën e të dhënave dhe të informojë menaxherin e bazës së të dhënave dhe Sekretariatin në përputhje me rrethanat. Sekretariati do të informojë Shtetin e flamurit ose Organizatën e Njohur, sipas rastit, për veprimin (jo) të ndërmarrë nga shteti portual.
- 10 Konstatimet e Panelit Shqyrtues nuk mund të përdoren si bazë për të kërkuar kompensim financiar.

SHTOJCA 9
KRITERET E PËRZGJEDHJES (FAKTORI I SYNUAR)

Llogaritja e Faktorit të Synuar ndahet në dy pjesë:

- 1 Faktori Gjenerik, bazuar në elementë të profilin të anijeve.
- 2 Faktori Historik, bazuar në historikun e inspektimit të anijeve në Memorandumin e Mirëkuptimit Mesdhetar

1 Faktori Gjenerik

Faktori Gjenerik për një anije individuale llogaritet duke mbledhur së bashku elementët përkatës të profilin të saj:

- Flamujt e synuar
- Llojin e anijes në shënjestër
- Shoqëritë klasifikuese jo anëtare të Shoqatës Ndërkombëtare të Shoqërive të Klasifikimit IACS
- Moshën e anijeve

Faktori Gjenerik përditësohet kur të dhënat e anijes ndryshojnë ose statusi i flamurit të saj ekzistues ndryshon.

2 Faktori Historik

Faktori Historik zbatohet në Faktorin Gjenerik për të pasqyruar gjendjen aktuale të anijes së konstatuar pas inspektimeve të Kontrollit Shtetëror Portual.

Faktori Historik llogaritet duke zbatuar elementët e mëposhtëm të Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar për çdo inspektim të kryer të anijes:

- Intervalin e inspektimit
- Ndalimin
- Numrin e mangësive
- Mangësitë e pazgjidhura

3 Faktori i përgjithshëm i synuar llogaritet duke shtuar Faktorin Gjenerik dhe Historik, por ai nuk mund të jetë më i vogël se Faktori Gjenerik.

4 Pavarësisht nga vlera e faktorit të synuar, anijet e mëposhtme do të konsiderohen si parësi kryesore për inspektim:

1. Anijet të cilat janë raportuar si parësi kryesore nga pilotët ose autoritetet portuale në përputhje me nenin 1.5 të Memorandumit;
2. Anijet që transportojnë mallra të rrezikshme ose ndotëse, të cilat nuk kanë raportuar të gjithë informacionin përkatës në lidhje me të dhënat e anijes, lëvizjet e anijes dhe në lidhje me mallrat e rrezikshme ose ndotëse që transportohen tek autoriteti kompetent i portit dhe shtetit bregdetar;
3. Anijet që kanë qenë objekt raportimi ose njoftimi nga një autoritet tjetër;

4. Anijet të cilat kanë qenë objekt i një raporti ose ankese nga kapiteni, një anëtar i ekuipazhit, ose çdo person ose organizatë me një interes legjitim për funksionimin e sigurt të anijes, kushtet e jetesës dhe punës në anije ose parandalimin e ndotjes, përveç rasteve kur Autoriteti në fjalë e konsideron raportin ose ankesën si haptazi të pabazuar; identiteti i personit që paraqet raportin ose ankesën nuk duhet t'i zbulohet kapitenit ose pronarit të anijes në fjalë;
5. Anijet të cilat kanë qenë:
 - i. të përfshira në një përplasje, tokëzim ose bllokim në rrugën e tyre për në port,
 - ii. të akuzuara për shkelje të pretenduar të dispozitave për shkarkimin e substancave ose efluentëve të dëmshme,
 - iii. manovruar në një mënyrë të çrregullt ose të pasigurtë ku nuk janë ndjekur masat e rrugës, të miratuara nga IMO, ose praktikrat dhe procedurat e sigurta të navigimit, ose
 - iv. operuar në atë mënyrë që të paraqesë rrezik për personat, pronën ose mjedisin;
6. Anijet të cilat janë pezulluar ose tërhequr nga klasa e tyre për arsye sigurie gjatë 6 muajve të mëparshëm;
7. Anije që nuk mund të identifikohen në sistemin e informacionit THETIS-Med¹.

5 Autoritetet do t'i japin përparësi për inspektim anijeve me Faktor të Synuar më të lartë siç specifikohet nga sistemi THETIS-Med¹. Kriteret dhe pesha e tyre specifikohen në tabelën 1 të kësaj shtojce. Faktori i Synuar i anijes do të jetë shuma e të gjithë pikëve të kriterëve të zbatueshme. Zbatimi i plotë i Sistemit të targetimit do të bëhet i zbatueshëm kur të dhënat statistikore për të gjitha kriteret janë të disponueshme në sistemin THETIS-Med¹. Elementët e mëposhtëm janë të rëndësishëm për faktorin e synimit:

1. Anijet që vizitojnë një port të një shteti, Autoriteti i të cilit është nënshkruar i Memorandumit, për herë të parë ose pas një mungese prej 12 muajsh ose më shumë.
2. Anije të pa inspektuara nga ndonjë autoritet brenda 6 muajve të mëparshëm;
3. Anijet, certifikatat statutorë të të cilave për ndërtimin dhe pajisjet e anijes, të lëshuara në përputhje me Konventat, dhe certifikatat e klasifikimit, janë lëshuar nga një organizatë jo pjesë e Shoqërisë Ndërkombëtare të Shoqërive të Klasifikimit (IACS);
4. Anijet që mbajnë flamurin e një shteti që figurojnë në listën e zezë siç është publikuar në raportin vjetor të Memorandumit të Mirëkuptimit;
5. Anijet të cilat janë lejuar nga Autoriteti të largohen nga një port i shtetit të tij në kushte të caktuara:
 - i. mangësi që duhet të korrigjohen para nisjes;
 - ii. mangësi që do të korrigjohen në portin tjetër;
 - iii. mangësi që duhet të korrigjohen brenda 14 ditëve;
 - iv. mangësi për të cilat janë specifikuar kushte të tjera;
 - v. nëse lidhur me anijen janë ndërmarrë veprimet e duhura dhe të gjitha mangësitë janë korrigjuar;
6. Anijet për të cilat janë regjistruar mangësi gjatë një kontrolli të mëparshëm, sipas numrit të mangësive;
7. Anijet që janë ndalur në një port të mëparshëm;

¹ PSCC23/16 - duke zëvendësuar të gjitha referencat për MEDSIS (sistemet e informacionit të Med MoU) për të qenë THETIS-Med

8. Anijet që mbajnë flamurin e një shteti që nuk është palë në një instrument përkatës;
9. Anije të tjera mbi 13 vite të vjetra.

TABELA 1

KRITERET	FAKTORI I SYNUAR
Mosha e anijes	0 - 5 vite: 0 pikë 6 - 10 vite: 5 pikë 11 - 15 vite: 10 pikë 16 - 20 vite: 10 + 1 pikë për çdo vit mbi 15 vjet >20 vite: 15 + 2 pikë për çdo vit mbi 20 vjet
Lloji i anijes	4 pikë për anijet me kodet e tipit 13, 30, 40, 55, 60, 61, 70, 71 dhe prej 15 vitesh dhe mbi 0 pikë për të gjithë të tjerët
Flamuri i anijes - Tejkalmimi i ndalimit mesatar, bazuar në shifrën mesatare 3-vjeçare	+1 pikë për çdo pikë përqindje të tepërt (numri dhjetor i rrumbullakosur)
Mangësitë	0,6 pikë për çdo mangësi të konstatuar në 4 inspektimet e fundit fillestare ose në vazhdim me mangësi të re (numri dhjetor i rrumbullakosur)
Ndalimet	Në varësi të numrit të ndalimeve në 4 inspektimet e fundit: 1 ndalim - 15 pikë 2 ndalime - 30 pikë 3 ndalime - 60 pikë 4 ndalime - 100 pikë
Shoqëria e Klasifikimit - jo pjesë e IACS	10 pikë
Mangësi të theksuara (Një mangësi e regjistruar në THETIS-Med ⁱ në inspektimin e fundit dhe e pa shënuar si e korigjuar (Kodi10))	2 pikë për çdo mangësi të pazgjidhur
Koha që nga inspektimi i fundit: 6-12 muaj 12-24 muaj Mbi 24 muaj ose nuk është inspektuar kurrë në rajonin e Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar Med MoU (përfshirë anijet e reja)	3 pikë 6 pikë 50 pikë
Mënyra e llogaritjes	Faktori i Synuar është shuma e vlerave të Faktorëve të Synuar të llogaritur çdo ditë
Niveli i prioritetit Faktori i Synuar 101 - 41 - 100 11 - 40 0 - 10	Prioriteti 1 (shumë i lartë) Prioriteti 2 (i lartë) Prioriteti 3 (i mesëm) Prioriteti 4 (i ulët)

SHTOJCA 10
REFUZIMI I HYRJES

Seksioni 1 Dispozitat e Përgjithshme

- 1** Në përputhje me seksionin 3.8.2 të Memorandumit, Shtetet e Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar duhet të refuzojnë hyrjen në portet e tyre për anijet që:
1. kanë shkuar në det pa respektuar masat korrigjuese të përcaktuara nga porti i ndalimit (ndalimi i shkelur);
 2. nuk kanë shkuar në kantierin e treguar të riparimit;
- Ndalimi mund të hiqet vetëm pas një riinspektimi të anijes me shpenzimet e kompanisë në një port të rënë dakord nga Oficerët e Kontrollit Shtetëror Portual të shtetit ndalues dhe nëse ofrohen prova sipas bindjes së tij se anija përputhet plotësisht me kërkesat e zbatueshme të Konventave Ndërkombëtare.
- 2** Kontrolli Shtetëror Portual mund të lejojë hyrjen e një anijeje në rast të forcës madhore ose konsideratave mbizotëruese të sigurisë ose për të zvogëluar ose minimizuar rrezikun e ndotjes ose për të korrigjuar mangësitë.
- 3** Procedurat për rastet e mëposhtme si dhe dokumentet e sugjeruara të komunikimit janë përshkruar më poshtë:
1. Lejimi i një anijeje të lundrojë në një kantier riparimi;
 2. Veprimet nëse një anije nuk ia del të arrijë në një kantier riparimi të dakorduar;
 3. Veprimet nëse një anije nuk përmbush urdhrin e ndalimit (ndalimi i shkelur).

Seksioni 2 Procedura për Lejimin e një Anijeje të Lundrojë në një Kantier Riparimi të Rënë Dakord

- 1** Shteti i flamurit ose Organizata e Njohur që vepron në emër të shtetit të flamurit duhet të konfirmojë me shkrim se anija lejohet të kalojë në portin më të afërt të disponueshëm dhe të përshtatshëm të riparimit dhe të këshillojë çdo kusht për udhëtimin (shih letrën “Kërkesë për Marrëveshje për të Vazhduar me Një Kantier Riparimi”). Kantieri i caktuar i riparimit duhet të jetë i pranueshëm nga shteti i flamurit/Organizata e Njohur dhe autoriteti i Kontrollit Shtetëror Portual. Kushtet për lirim duhet të jenë të pranueshme për shtetin port që mund të vendosë kushte shtesë.
- 2** Shteti i flamurit ose organizata e njohur që vepron në emër të shtetit të flamurit duhet gjithashtu të lëshojë certifikata të vetme udhëtimi ose mundësisht të miratojë certifikatat ekzistuese. Udhëtimi do të jetë në balaste dhe do të përjashtojë çdo operacion tregtar. Përjashtimisht, ngarkesa tashmë në bord mund të transportohet në portin e riparimit, ose në portet e ndërmjetme të specifikuara, kur është e sigurtë për ta kryer këtë. Këto porte duhet të përfshihen në kushtet e

lëshimit (shih letrën “Kushtet e Lirimit nga Ndalimi në një Port Riparimi”) dhe të informohen nëse do ta pranonin anijen.

- 3 Kompania dhe/ose Kapiteni duhet t'i japin Autoritetit të Kontrollit Shtetëror Portual konfirmimin me shkrim të një kontrate riparimi ose furnizimi me pajisje sipas rastit.
- 4 Kantieri i riparimit për të cilin është rënë dakord do të jetë në një port në të cilin do të ndërmerren veprimet vijuese dhe para se të lirojë anijen, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të marrë konfirmimin me shkrim nga autoriteti shtetëror portual përkatës se anija do të pranohet dhe se ata do t'i përmbahen procedurës së komunikimit të Marrëveshjes së Mirëkuptimit (shih letrën “Kërkesë për Marrëveshje për të Vazhduar në një Kantier Riparimi”)
- 5 Kapiteni duhet të informohet me shkrim për kushtet e lirimit. Kapiteni duhet gjithashtu të informohet se anija mund të ndalohet nëse nuk përmbush këto kushte ose nuk hyn në portin e riparimit (shih letrën “Kushtet e Lirimit nga Ndalimi në një Port Riparimi”).
- 6 Kapiteni duhet të informohet me shkrim se, si kusht liri, porti i ndalimit duhet të njoftohet menjëherë me shkrim nga autoriteti i kontrollit shtetëror portual të portit të riparimit se anija ka mbërritur në kantierin e dakorduar të riparimit (shih letrën “Kushtet e Lirimit nga Ndalimi në një Port Riparimi”). Nëse nuk dërgohet një njoftim, porti ndalues mund të vazhdojë me lëshimin e një urdhri për Refuzimin e Hyrjes.
- 7 Formulari i inspektimit të Kontrollit Shtetëror Portual duhet të bëjë të qartë se në cilin port lejohet të lundrojë anija dhe kohën e parashikuar të mbërritjes së saj.
- 8 Autoriteti i kontrollit shtetëror portual i portit të riparimit, shteti i flamurit dhe organizata e njohur duhet të informohen për nisjen e anijes dhe kohën e parashikuar të mbërritjes së saj në portin e riparimit (shih letrën “Kushtet e Lirimit nga Ndalimi në një Port Riparimi”).

Seksioni 3 Procedura Nëse një Anije nuk Arrin të Hyjë në një Kantier Riparimi të Rënë Dakord

- 1 Nëse një anije nuk arrin të hyjë në kantierin e riparimit të rënë dakord ose nuk arrin të arrijë në kohën e paracaktuar, anija është përgjegjëse për ndalimin. Vendimi për të zbatuar një ndalim është për shtetin portual që ndalon, pas konfirmimit se anija nuk është drejtuar në kantierin e dakorduar të riparimit ose nuk përmbush kushtet e lirimit (përfshirë njoftimin e mbërritjes) ose ndryshe nuk ka respektuar urdhër ndalimin. Para lëshimit të Urdhrit të Refuzimit të Hyrjes, shteti ndalues mund të kërkojë konsultime me Administratën Shtetërore të flamurit të anijes.

- 2 Kur zbatohet një ndalim, Autoriteti Detar i shtetit ndalues do të këshillojë Kompaninë ISM¹ që ndalimi është në fuqi. Kjo letër do t'i dërgohet edhe shtetit të flamurit, organizatave të njohura, shoqërive të klasifikimit, anëtarëve të Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar, Sekretariatit të Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar, menaxherit të THETIS-Medⁱ, Sekretariateve të Memorandumit të Mirëkuptimit bashkëpunues dhe Rojes Bregdetare të Shteteve të Bashkuara. Menaxheri i bazës së të dhënave duhet të informohet përmes sistemit të informacionit.
- 3 Njoftimi se një anije e ndaluar do të shfaqet në ekranin e identifikimit të anijes në sistemin e informacionit THETIS-Medⁱ dhe lista e anijeve të ndaluara në faqen e internetit të Med MoU do të përditësohet njëkohësisht.
- 4 Në rastin e një anijeje të ndaluar për mospërputhje me kushtet për një lundrim të sigurtë dhe të vetëm në një kantier riparimi, një kërkesë zyrtare nga kompania ISM për heqjen e ndalimit duhet t'i bëhet shtetit ndalues. Ndalimi mund të hiqet vetëm pas një ri-inspektimi të anijes me shpenzimet e kompanisë në një port të rënë dakord nga Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual i shtetit ndalues dhe nëse ofrohen prova sipas bindjes së tij se anija është plotësisht në përputhje me kërkesat e zbatueshme të Konventave Ndërkombëtare.
- 5 Nëse porti i ri-inspektimit për të cilin është rënë dakord është në rajonin e Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar, autoriteti shtetëror portual i atij porti, me marrëveshjen e shtetit port ndalues, mund të autorizojë anijen të vazhdojë me të, me qëllimin e vetëm për të verifikuar që anija përmbush kushtet e specifikuar në paragrafin 4. Kur shteti ndalues dhe kompania ISM bien dakord të riinspektojnë në një port jashtë rajonit të Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar, kompania do të konsultohet me atë shtet port për të rënë dakord për hyrjen dhe nëse po, kompania do t'i dërgojë konfirmim me shkrim shtetit ndalues. Vendimi për heqjen e ndalimit i mbetet shtetit ndalues.
- 6 Të gjitha shpenzimet që lidhen me ri-inspektimin e një anijeje të ndaluar do të përballohen nga kompania ISM.
- 7 Nëse ri-inspektimi nuk ka rezultate të kënaqshme, ndalimi nuk do të hiqet.
- 8 Nëse anija është në një port jashtë juridiksionit të Zyrtarit të Kontrollit Shtetëror Portual që kryen ri-inspektimin dhe Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual beson se anija është në gjendje të ndalueshme, atëherë Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual duhet të informojë shtetin port ku ndodhet anija në mënyrë që të mund të shqyrtojë veprimet për ndalimin e anijes. Nëse anija nuk përmbush kërkesat, ndalimi nuk do të hiqet.

¹ *Shënim i Përkthyesit:* Kompania ISM nënkupton entitetin juridik që menaxhon anijen në përputhje me Kodet e Menaxhimit Ndërkombëtar të Sigurisë (ISM) dhe Kodet Ndërkombëtare të Anijeve dhe Porteve (ISPS).

- 9** Për të hequr ndalimin, kompania duhet t'i drejtojë një kërkesë zyrtare autoritetit Kontrollit Shtetëror Portual të shtetit anëtar që ka vendosur ndalimin. Kjo kërkesë duhet të shoqërohet me:
1. një dokument nga administrata e shtetit të flamurit që specifikon se anija është plotësisht në përputhje me të gjitha dispozitat e konventave ndërkombëtare në fuqi. Dokumenti mund të jetë në formën e një deklarate zyrtare, por duhet të lëshohet nga administrata e flamurit dhe jo një organizatë e njohur.
 2. një dokument nga shoqëria/shoqatat e klasifikimit që klasifikon anijen që anija përputhet me standardet e klasës të përcaktuara nga ajo shoqëri/shoqëri. Shoqëria(të) e klasifikimit duhet gjithashtu të sigurojë dëshmi se një vizitë në bord është kryer para lëshimit të dokumentit, nëse është e përshtatshme
- 10** Nëse ri-inspektimi siguron prova të kënaqshme për shtetin ndalues se anija përmbush plotësisht të gjitha kërkesat e Konventave, ndalimi do të hiqet. Kompania do të informohet për heqjen e ndalimit nga shteti ndalues. Kjo letër do t'i kopjohet shtetit të flamurit, organizatave të njohura, shoqërive të klasifikimit, anëtarëve të Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar, Sekretariatit të Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar, menaxherit të THETIS-Medⁱ, Sekretariateve të Memorandumit të Mirëkuptimit bashkëpunues dhe Roja Bregdetare e Shteteve të Bashkuara.
- 11** THETIS-Medⁱ do të heqë njoftimin nga ekrani i identifikimit të anijes. Anija do të hiqet nga lista e ndaluar në faqen e internetit të Memorandumit të Mirëkuptimit Mesdhetar njëkohësisht.
- 12** Kompania ka të drejtë të apelojë kundër ndalimit në përputhje me legjislacionin e vetë shteteve portuale.

KONTROLI SHETËROR PORTUAL
KËRKESË PËR MARRËVESHJE PËR TË VAZHDUAR NË NJË KANTIER RIPARIMI

Nga: (Zyra e Kontrollit Shtetëror Portual e (portit)) **Faksi:**

Për: (Autoriteti Shtetëror Portual i kantierit të riparimit)
 (Autoriteti i Shtetit të Flamurit)

Kopie për: (Organizatën e Njohur që lëshon certifikatat përkatëse)

Emri i anijes Nr. IMO..... Flamuri
 Lloji i anijes Shenja e thirrjes Viti i vendosjes
 Tonazhi bruto
 Organizata(t) e Njohura Shoqëria(të) e Klasifikimit

Anija e lartpërmendur është e ndaluar në (port) por nuk mund të korrigjojë të gjitha mangësitë. Mjeti lundrues ka kërkuar që të riparohen mangësitë e mëposhtme në (port).

Mangësitë që nuk mund të riparohen në portin aktual

.....

**Veprimi i sugjeruar:
 (përfshirë veprimin në portin tjetër)**

.....

Para se të lëshojë anijen, ky Autoritet kërkon:

1. Autoriteti i Kontrollit Shtetëror Portual për portin e [emri] të konfirmojë me faks ose email nëse anija e sipërpërmendur lejohet të hyjë në atë port dhe se do të kryhet një inspektim vijues;
2. Autoriteti i Shtetit të Flamurit (nëse është e nevojshme nëpërmjet organizatës së tij të njohur) të konfirmojë me faks se anija e sipërpërmendur lejohet të vazhdojë në (port) dhe çdo kusht për lundrimin.

Autoriteti Raportues	Zyra:
	Faksi:
	Email:
	Tel:
	Data

Emri & Nënshkrimi

(Oficeri i Kontrollit Shtetëror Portual i autorizuar sipas rregullave)

SHTOJCA 11
LISTA E CERTIFIKATAVE QË DUHET VERIFIKUAR

Gjatë një inspektimi, Zyrtari i Kontrollit Shtetëror Portual do të shqyrtojë minimalisht dhe në masën e zbatueshme dokumentet e mëposhtme:

1. Certifikata Ndërkombëtare e Tonazhit (1969) (ITC, Neni 7);
2. Certifikata e Regjistrimit ose dokument tjetër i shtetësisë (Konventa e Kombeve të Bashkuara për të Drejtën e Detit);
3. Certifikatat për forcën e trupit të anijes dhe instalimet e makinerive të lëshuara nga shoqëria e klasifikimit në fjalë (që kërkohej vetëm nëse anija mban klasën e saj me një shoqëri klasifikimi);
4. Raportet e inspektimeve të mëparshme të kontrollit shtetëror portual;
5. Certifikata e sigurisë së anijes së pasagjerëve (SOLAS 1988 Amendamenti/CI/Regj.12, Protokoli SOLAS 1988/CI/Regj.12);
6. Certifikata e ndërtimit të sigurisë së anijes së ngarkesave (SOLAS/CI/Regj.12, Protokoli SOLAS 1988/CI/Regj.12);
7. Certifikata e Sigurisë së Pajisjeve të Anijeve të Mallrave (SOLAS 1988 Amendamenti/CI/Regj.12, protokoli SOLAS 1988/CI/Regj.12);
8. Certifikata e Radios së Sigurisë së Anijeve të Mallrave (SOLAS 1988 Amendamenti/CI/Regj.12, Protokoli SOLAS 1988/CI/Regj.12);
9. Certifikata e sigurisë së anijes së ngarkesave (Protokoli SOLAS 1988/CI/Regj.12);
10. Certifikata e sigurisë së anijes për qëllime të veçanta (Kodi SPS, CI/Art.1.7.4, Res. A.791 (19));
11. Për anijet e pasagjerëve ro-ro, informacion mbi raportin A/A-maksimal (SOLAS 1995 Amendamenti/CII-1/Regj.8-1);
12. Planet dhe broshurat e kontrollit të dëmeve (SOLAS 2006 Amendamenti/CII-1/Regj.19, 20, 239);
13. Broshura e Stabilitetit dhe informacioni (SOLAS 2008 Amendamenti/CII-1/Regj.5, SOLAS/C/-1/Regj.22, LLP88, Regj.10);
14. Broshura i manovrimit dhe informacionit (SOLAS 1981 Amendamenti/CII-1/Regj.28.2);
15. Evidenca e hapësirave të pambikëqyrura të makinerisë (UMS) (SOLAS 1981 Amendamenti/CII-1/Regj.46.3);
16. Certifikata e përjashtimit dhe çdo listë ngarkesash (SOLAS/CII-2/Regj.10.7.1.4);
17. Plani i kontrollit të zjarrit (SOLAS 2000 Amendamenti/CII-2/Regj.15.2.4);
18. Broshura operacionale e sigurisë nga zjarri (SOLAS 2000 Amendamenti/CII-2/Regj.16.3.1);
19. Lista speciale ose manifesti i mallrave të rrezikshme, ose plani i detajuar i depozitimit (SOLAS 2000 Amendamenti/CII-2/Regj.19);
20. Dokumenti i përputhshmërisë Mallrat e Rrezikshme (SOLAS 2001 Amendamenti/CII-2/Regj.19.4);
21. Ditari i anijes në lidhje me të dhënat e stërvitjeve, duke përfshirë stërvitjet e sigurisë, dhe regjistrin për regjistrimet e inspektimit dhe mirëmbajtjes së pajisjeve dhe rregullimeve për shpëtimin e jetës dhe pajisjeve dhe rregullimeve të zjarrfikësve (SOLAS 2006 Amendamenti/CIII/Regj.37, 19.3, 19.4, 20);
22. Dokumenti Personeli Minimal i Sigurisë (SOLAS 2000 Amendamenti/CV/Regj.14.2);

23. Plani i koordinimit të Konventës Ndërkombëtare për Kërkimin dhe Shpëtimin Detar (SAR) për anijet e pasagjerëve që tregtojnë në rrugë fikse (SOLAS 1995 Amendamenti/CV/Regj.15, 7.2);
24. Raporti i Testit të Konformitetit LRIT (SOLAS/CV/Regj.19.1);
25. Kopje e Dokumentit të përputhshmërisë të lëshuar nga objekti i testimit, duke treguar datën e përputhshmërisë dhe standardet e zbatueshme të performancës së VDR (Regjistruesit të të Dhënave të Udhëtimit) (SOLAS/CV/Regj.18.8);
26. Raporti i testit të Sistemit Automatik të Identifikimit AIS (SOLAS 2010 Amendamenti/CV/Regj.18.9);
27. Për anijet e pasagjerëve, Lista e kufizimeve operacionale (SOLAS 2001 Amendamenti/CV/Regj.30.2);
28. Manuali i Sigurimit të Ngarkesave (SOLAS 2002 Amendamenti/CVI/Regj.5.6);
29. Broshura e Transportuesit me Shumicë (SOLAS 1996 Amendamenti/CVI/Regj.7.3);
30. Plani i Ngarkimit/Shkarkimit për Transportuesit me Shumicë (SOLAS 1996 Amendamenti/CVI/Regj. 7.3);
31. Dokumenti i autorizimit për transportin e grurit (SOLAS 1991 Amendamenti/CVI/Regj.9);
32. Fletët e të Dhënave të Sigurisë së Materialit (MSD) (SOLAS 2009 Amendamenti/CVI/Regj.5-1);
33. INF (Kodi Ndërkombëtar për Transportin e Sigurtë të Karburantit Bërthamor të Paketuar të Rrezatuar, Plutoniumit dhe Mbetjeve Radioaktive të Nivelit të Lartë në Bord) Certifikata e Përshtatshmërisë (SOLAS 1999 Amendamenti/CVII/Regj.16, INFC 1.39);
34. Kopja e Dokumentit të Pajtuëshmërisë e lëshuar në përputhje me Kodin Ndërkombëtar të Menaxhimit për Operimin e Sigurtë të Aniëve për Parandalimin e Ndotjes (DoC) Kodi ISM (SOLAS 1994 Amendamenti/CIX/Regj.4.1);
35. Certifikata e Menaxhimit të Sigurisë e lëshuar në përputhje me Kodin Ndërkombëtar të Menaxhimit për Operimin e Sigurtë të Aniëve dhe për Parandalimin e Ndotjes (SMC) (SOLAS 1994 Amendamenti/CIX/Regj.4.2, 4.3);
36. Certifikata e Sigurisë së Mjeteve me Shpejtësi të Lartë dhe Leja për të Operuar me Anije me Shpejtësi të Lartë (SOLAS 1994 Amendamenti/CX/Regj.3.2, HSCC 1.8.1,2);
37. Regjistrim i Përmbledhjes së Vazhdueshme (SOLAS 2005 Amendamenti/CXI-1/Regj.5);
38. Certifikata Ndërkombëtare e Përshtatshmërisë për Transportimin e Gazrave të Lëngshëm me Shumicë, ose Certifikata e Përshtatshmërisë për Transportin e Gazrave të Lëngshëm me Shumicë, cilado që është e përshtatshme (GCC-4/CI/NI.6.4, IGCC/CI/NI.5.4);
39. Certifikata Ndërkombëtare e Përshtatshmërisë për Transportin e Kimikateve të Rrezikshme me Shumicë, ose Certifikata e Përshtatshmërisë për Transportin e Kimikateve të Rrezikshme me Shumicë, cilado që është e përshtatshme (BCC-10/CI/NI.6.3, IBCC/CI/NI.5.4, BCH/1/1.6.1);
40. Certifikata Ndërkombëtare e Parandalimit të Ndotjes nga Nafta (MARPOL/ANI/Regj.7.1);
41. Dosjet e Raportit të Anketës (në rastin e transportuesve me shumicë ose cisternave të naftës) (SOLAS X/-1 Regj.2, 2011 Kodi Programi i Mbikqyrjes së Përmirësuar (ESP));
42. Libri i të Dhënave të Naftës, pjesa I dhe II (MARPOL/ANI/R17, Regj.36);
43. Plani i emergjencës për ndotjen detare të aniëve për substancat e lëngshme të dëmshme (MARPOL/ANII/Regj.17);

44. Deklarata (e ndërmjetme) e Përputhshmërisë Skema e Vlerësimit të Gjendjes (CAS) (MARPOL/ANI/Regj.20.6, 21.6.1);
45. Për cisternat e naftës, regjistrimi i sistemit të monitorimit dhe kontrollit të shkarkimit të naftës për lundrimin e fundit të çakëllit (MARPOL/ANI/Regj.31.2);
46. Plani Emergjent i Ndotjes së Naftës në Anije (SOPEP) (MARPOL/ANI/Regj.37.1);
47. Plani i Operacionit Anije në Anije STS dhe Regjistrimet e Operacioneve Anije në Anije (MARPOL ANI/Regj.41);
48. Certifikata Ndërkombëtare e Parandalimit të Ndotjes për Transportin e Substancave të Lëngshme të Dëmshme me Shumicë (NLS) (MARPOL/ANII/Regj.9.1);
49. Libri i Regjistrimit të Ngarkesave (MARPOL/ANII/Regj.15, MARPOL/ANII-Shtojca 2);
50. Manuali i Procedurave dhe Marrëveshjeve (cisterna kimike dhe cisterna të Substancave të Lëngshme të Dëmshme) (MARPOL/ANII/Regj.14.1+ manuali P&A);
51. Certifikata Ndërkombëtare e Parandalimit të Ndotjes së Ujërave të Zeza (ISPPC) (MARPOL/ANIV/Regj.5.1);
52. Plani i Menaxhimit të Plehrave (MARPOL/ANV/Shtojca I);
53. Libri i Regjistrimit të Mbetjeve (MARPOL/ANV/Shtojca II);
54. Certifikata Ndërkombëtare e Parandalimit të Ndotjes së Ajrit (IAPPC) (MARPOL/ANVI/Regj.6.1);
55. Ditari për ndërrimin e karburantit (MARPOL/ANVI/Regj.14.5);
56. Certifikata e miratimit të tipit të inceneratorit (MARPOL/ANVI/Regj.16.6.1+Shtojca IV(I);
57. Fletën e dorëzimit të karburantit të naftës (MARPOL/ANVI/Regj.18.5+ Shtojca V);
58. Certifikata Ndërkombëtare e Efijencës së Energjisë (MARPOL/ANVI/Regj.6);
59. Plani i Menaxhimit të Efijencës së Energjisë së Anijeve (SEEMP) (MARPOL/ANVI/Regj.22);
60. Dosja Teknike Indeksi i Projektimit të Efikasitetit të Energjisë EEDI (ARPOL/ANVI/Regj. 20);
61. Deklarata e Pajtuëshmërisë-Raportimi i Konsumit të Naftës (MARPOL/ANVI/Regj.6);
62. Certifikata Ndërkombëtare e Parandalimit të Ndotjes së Ajrit të Motorit (EIAPPC) (NoxTC2008/21.1.1);
63. Dosjet teknike (NoxTC2008/2.3.6);
64. Libri i regjistrimeve të parametrave të motorit (NoxTC2008/6.2.2.7.1);
65. Certifikata Ndërkombëtare e Linjës së Ngarkesës (1966) (LLP'88 Art.16 .1);
66. Certifikata e Përjashtimit nga Linja Ndërkombëtare e Ngarkesës (LLP'88 Neni 16.2);
67. Certifikatat e Lëshuara në përputhje me Konventën Ndërkombëtare për Standardet e Trajnimit, Certifikimit dhe Vrojtimit për Detarët (STCW) (STCW95/Neni VI, RI/2, Kodi STCW/Neni A-1/2);
68. Certifikata e Punës Detare dhe Deklarata e Përputhshmërisë së Punës Detare pjesë e tokës II (Konventa e Punës Detare dhe Deklarata e Përputhshmërisë së Punës Detare (DMLC) pjesa I dhe II) (MLC, 2006/Regj.5.1/standardi A5.1.3);
69. Certifikata mjekësore (MLC, 2006/ Regj.1.2/Standard AI.2);
70. Tabela e aranzhimeve të punës në anije (MLC, 2006/Regj.2.3/standard A2.3, 10 dhe STCW95/A VIII/1.5);
71. Të dhënat e orëve të punës ose pushimit të detarëve (MLC, 2006/Reg. 2.3/standard A2.3, 12 dhe STCW95/A-VIII/1.5);

72. Certifikatë ose dëshmi dokumentare e sigurisë financiare për riatdhësim (MLC, 2006/Regj.2.5/standard A2.5.2);
73. Certifikatë ose dëshmi dokumentare e sigurisë financiare në lidhje me detyrimin e pronarëve të anijeve (MLC, 2006/Regj.4.2/standard A4.2.1);
74. Certifikata e Sigurisë e Njesisë së Shpimit të Lëvizshëm në Det të hapur (MODU Kodi/I/Neni 6);
75. Certifikatë sigurimi ose çdo garanci tjetër financiare në lidhje me përgjegjësinë civile për dëmet nga ndotja e naftës (CLC69P92/AVII.2);
76. Certifikatë sigurimi ose çdo garanci tjetër financiare në lidhje me përgjegjësinë civile për dëmtimin e ndotjes nga nafta e bunkerit (BUNKERS 2001/Neni 7.2);
77. Certifikata Ndërkombëtare e Sigurisë së Anijeve (ISSC) (ISPSC/PA/19.2.1);
78. Regjistrimi i Sistemeve Kundër Ndotjes (AFS/Shtojca 4/Rregullorja 2(1);
79. Certifikata Ndërkombëtare e Sistemit Kundër Ndotjes (Certifikata IAFS) (AFS/Shtojca4/Regj.2(1);
80. Deklarata për Sistemet Kundër Ndotjes (AFS/Shtojca 4/Rregullorja 5(1));
81. Certifikata Ndërkombëtare e Menaxhimit të Ujit Çakëll (IBWMC) (BWMC Neni 9.1 (a));
82. Libri i Regjistrimit të Ujit Çakëll (BWRB) (BWMC Neni 9.1 (b));
83. Certifikatë sigurimi ose siguri tjetër financiare në lidhje me përgjegjësinë për eliminimin e rrënojave (Nairobi WRC 2007/Neni 12.2)

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING ON PORT STATE CONTROL IN THE MEDITERRANEAN REGION

The Maritime Authorities¹of

Algeria
Croatia²
Cyprus
Egypt
Israel
Jordan³
Lebanon
Malta
Morocco
Tunisia
Turkey
Palestinian Authority⁴

hereinafter referred to as "the Authorities"

Recognizing the need to increase maritime safety and the protection of the marine environment and the importance of improving living and working conditions on board ships;

Recalling the Declaration adopted on 28 November 1995 on the occasion of the Euro-Mediterranean Conference in Barcelona, establishing a Euro-Mediterranean partnership and including, inter alia, co-operation in maritime safety and pollution prevention in the Mediterranean basin;

Noting with appreciation the progress achieved in these fields, in particular by the International Maritime Organization (IMO) and the International Labour Organization (ILO);

Noting also the contribution which has and which can be made by the European Community towards meeting the above-mentioned objectives;

Mindful that the principal responsibility for the effective application of standards laid down in international instruments rests upon the authorities of the State whose flag a ship is entitled to fly;

Recognizing nevertheless that effective action by port States is required to prevent the operation of substandard ships;

Recognizing also the need to avoid distorting competition between ports;

Convinced of the necessity, for these purposes, of an improved and harmonized system of port State control and of strengthening co-operation and the exchange of information;
Have reached the following understanding:

¹ Maritime Authorities are the national maritime administrations designated for the implementation of this Memorandum.

² Croatia adhered to the Memorandum starting from the 1st of January 2024

³ Jordan joined the Med MoU in 1999 (Amendment No.(2))

⁴ Palestine Authority memberships was discussed by the committee in its 1st meeting and noted the communication by the Maritime Authority of Israel informing on certain internal procedural arrangements which would prevent the signing of the Mediterranean MoU by the Palestinian Authority. In the absence of the delegations of Israel and Palestinian Authority, the committee agreed to defer consideration of the matter until both Authorities presented in the committee meeting. The committee noted, however, that as the delegation of the Palestinian Authority was unable to sign the Mediterranean MoU within the period prescribed for its signature (i.e. 12 July 1997 to 23 Feb. 1998) considered that the matter raised by the Maritime Authority of Israel can be dealt with in due course under the procedures prescribed in Section 8 of the Memorandum. (Amendment No.(1))

Section 1 Commitments

- 1.1** Each Authority will give effect to the provisions of the present Memorandum and the Annexes thereto which constitute an integral part of the Memorandum, and take all necessary steps to ratify instruments relevant for the purposes of this Memorandum.
- 1.2** Each Authority will maintain an effective system of Port State Control with a view to ensuring that, without discrimination as to flag, foreign merchant ships calling at a port of its State, or anchored off such a port, comply with the standards laid down in the relevant instruments as defined in section 2. Each Authority may also carry out controls on ships at off-shore installations.
- 1.3** Each Authority will achieve, within a period of 3 years from the coming into effect of the Memorandum an annual total of inspections corresponding to 15% of the estimated number of individual foreign merchant ships, hereinafter referred to as "ships", which entered the ports of its State during a recent representative period of 12 months. The Committee established pursuant to Section 6.1 will monitor the overall inspection activity and its effectiveness throughout the region. The Committee will also adjust the target inspection rate based on experience gained and progress made in the implementation of the Memorandum of Understanding.
- 1.4** Each Authority will consult, co-operate and exchange information with the other Authorities in order to further the aims of the Memorandum.
- 1.5** Each Authority, or any other body, as the case may be, will establish an appropriate procedure for pilot services and port authorities to immediately inform the competent Authority of the port State, whenever they learn in the course of their normal duties that there are deficiencies which may prejudice the safety of the ship, or which may pose a threat of harm to the marine environment.

Section 2 Relevant instruments

- 2.1** For the purposes of the Memorandum "relevant instruments" are, together with the Protocols and amendments to these instruments and related codes of mandatory status in force is as indicated in (Annex 1)
- 2.2** With respect to the Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 (ILO Convention 147). Each Authority will apply the instructions in Annex 1 for the application of ILO publication "Inspection of Labour Conditions on board Ship: Guidelines for procedure".
- 2.3** Each Authority will apply those relevant instruments which are in force and to which its State is a Party. In the case of amendments to a relevant instrument, each Authority will apply those amendments which are in force and which its State has accepted. An instrument so amended will then be deemed to be the "relevant instrument" for that Authority.
- 2.4** When inspecting a ship flying the flag of a State not party to a Convention or a "relevant instrument" as amended for the purposes of port State control, the Authorities which are party to such Convention or "relevant instrument" as amended shall ensure that the treatment given to such ship and its crew is not more favorable than that given to ships flying the flag of a State which is party to that Convention or "relevant instrument".

- 2.5 In the case of ships below 500 tons gross tonnage the Authorities will apply those requirements of the relevant instruments which are applicable and will to the extent that a relevant instrument does not apply take such action as may be necessary to ensure that those ships are not clearly hazardous to safety, health or the environment, having regard, in particular to Annex 1.

Section 3 Inspection procedures, Rectification and Detention

- 3.1.1 In implementing the Memorandum, the Authorities will carry out inspections which will consist of a visit on board a ship in order to check the validity of the certificates and other documents relevant for the purposes of the Memorandum as well as the condition of the ship, its equipment and crew, as well as the living and working conditions of the crew.
- 3.1.2 The Authority shall ensure that the inspector shall, as a minimum, check the certificates and documents listed in Annex 1, to the extent applicable and satisfy himself of the overall conditions of the ship including the engine room and the accommodations and the hygienic conditions.
- 3.2.1 Whenever there are clear grounds for believing that the condition of a ship or of its equipment or crew does not substantially meet the requirements of a relevant instrument a more detailed inspection shall be carried out, including further checking of compliance with on-board operational requirements.
- 3.2.2 Clear grounds exist when the inspector finds evidence which in his professional judgement warrants a more detailed inspection of ship, equipment or crew. The Authorities will regard as clear ground, inter alia, those set out in Annex 3.
- 3.2.3 Nothing in these procedures should be construed as restricting the powers of the Authorities to take measures within its jurisdiction in respect of any matter to which the relevant instruments relate.
- 3.2.4 The relevant procedures and guidelines for control of ships specified in Annex 1 shall also be applied.
- 3.3 In selecting ships for inspection, the Authorities shall give priority to the following ships:
- Ships visiting a port of a State, the Authority of which is a signatory to the Memorandum, for the first time or after an absence of 12 months or more;
 - Ships which have been permitted to leave the port of a State; the Authority of which is a signatory to the Memorandum, on the condition that the deficiencies noted must be rectified within a specified period, upon expiry of such period;
 - Ships which have been reported by pilots or port authorities as having deficiencies which may prejudice their safe navigation;
 - Ships whose statutory certificates on the ship's construction and equipment, have not been issued in accordance with the relevant instruments.
 - Ships carrying dangerous or polluting goods, which have failed to report all relevant information concerning the ship's particulars, the ship's movements and concerning the dangerous or polluting goods being carried to the competent authority of the port and coastal State;

- Ships which have been suspended from their class for safety reasons in the course of the preceding six months.
- 3.4** The Authorities will seek to endeavour to inspect ships which have not been inspected within the previous 6 months by other Authorities unless there are clear grounds for inspection. These procedures are not applicable to ships listed under 3.3 which may be inspected whenever the Authority deems appropriate.
- 3.5.1** Inspections will be carried out only by a person, duly authorized by his Authority to carry out port State inspections and responsible to that Authority, who fulfils the requirements of paragraph 3.5.3 and the qualification criteria specified in Annex 7.
- 3.5.2** The inspector carrying out port State control may be assisted by a person with the required expertise when such expertise cannot be provided by his Authority.
- 3.5.3** The inspector carrying out port State control and the person assisting him shall have no commercial interest either in the port of inspection or in the ships inspected, nor shall the inspector be employed or undertake work on behalf of non-governmental organizations which issue statutory and classification certificates or which carry out the surveys necessary for the issue of those certificates to ships.
- 3.5.4** Each Inspector shall carry a personal document in the form of an identity card issued by his authority indicating that the inspector is authorized to carry out inspections. A common model for such an identity card is attached at Annex 7.
- 3.6.1** On completion of an inspection the master of ship shall be provided by the inspector with a document in the form specified in Annex 5 to this Memorandum of Understanding, giving the results of the inspection and details of any decision taken by the inspector and of the corrective action to be taken by the master, owner, or operator.
- 3.6.2** The Authority shall be satisfied that any deficiencies confirmed or revealed by the inspection are rectified.
- 3.6.3** In the case of deficiencies which are clearly hazardous to safety, health or the environment the Authority will detain the ship or will stop the operation in the course of which the deficiencies have been revealed. The detention order or the stoppage of the operation shall not be lifted until the hazard is removed, except under the conditions provided for in 3.8.1 below.
- 3.6.4** When exercising his professional judgment as to whether or not a ship should be detained, the inspector shall be guided by the criteria set out in Annex 1.
- 3.6.5** Where the ground for a detention is the result of accidental damage suffered on the ship's voyage to a port or during cargo operations, no detention order will be issued, provided that:
 - 1. due account has been given to the requirements contained in Regulation I/11(c) of SOLAS regarding notification to the flag Administration, the nominated surveyor or the recognized organization responsible for issuing the relevant certificate;

2. prior to entering a port or immediately after a damage has occurred, the master or ship owner has submitted to the port State control authority details on the circumstances of the accident and the damage suffered and information about the required notification of the flag Administration;
 3. appropriate remedial action, to the satisfaction of the Authority, is being taken by the ship, and
 4. the Authority has ensured, having been notified of the completion of the remedial action, that deficiencies which were clearly hazardous to safety, health or the environment have been addressed to the satisfaction of the Authority.
- 3.6.6** In exceptional circumstances where, as a result of a more detailed inspection, the overall condition of a ship and its equipment, also taking the seafarers and their living and working conditions into account, is found to be obviously substandard, the Authority may suspend an inspection. The suspension of the inspection may continue until the responsible parties have taken the steps necessary to ensure that the ship complies with the requirements of the relevant instruments. Prior to suspending an inspection, the Authority must have recorded detainable deficiencies in several areas. The notification of the detention to the responsible parties will state that the inspection is suspended until the Authority has been informed that the ship complies with all relevant requirements.
- 3.7** In the event that a ship is detained the Authority shall immediately inform the administration of the State whose flag the ship is entitled to fly and the consul or, in his absence, its nearest diplomatic representative of the action taken. Where relevant, the organization responsible for the issue of the certificates shall also be informed.
- 3.8.1** Where deficiencies referred to in 3.6.3 cannot be remedied in the port of inspection, the Authority may allow the ship to proceed to another port, or the nearest repair yard subject to any appropriate conditions determined by that Authority with a view to ensuring that the ship can so proceed without danger to safety, health or the environment. In such circumstances the Authority will notify the competent Authority of the region State where the next port of call or the repair yard is situated, the parties mentioned in 3.7 and any other Authority as appropriate. Notification to Authorities will be made in accordance with Annex 5. The Authority receiving such notification will inform the notifying Authority of action taken.
- 3.8.2** The Authorities will take measures to ensure that ships referred to in 3.8.1 which either proceed to sea without complying with the conditions determined by the Authority which detained the ship or which do not call into the agreed port or yard to undertake repairs, shall be refused access to any port within this Memorandum until the owner or operator and the flag State notify the Authority of the State where the ship was found defective or the Authority which receives the vessel that the ship complies with all applicable requirements of the relevant instruments. In the latter case, the receiving Authority will notify all other Authorities of such compliance.
- 3.8.3** In the exceptional event of "force majeure", access to a specific port may be permitted to minimize the risk of life or of pollution.
- 3.9** The provisions of Section 3.7 and 3.8 are without prejudice to the requirements of relevant instruments or procedures established by international organizations concerning notification and reporting procedures related to port State control.

- 3.10** When exercising control under the Memorandum, the Authorities will make all possible efforts to avoid unduly detaining or delaying a ship. Nothing in the Memorandum affects rights created by provisions of relevant instruments relating to compensation for undue detention or delay.
- 3.11** In case the master, owner or agent of the ship notifies the port State control Authorities prior to or upon arrival of the vessel at the port, of any damage, breakdown or deficiency to the ship, its machinery and equipment, which is intended to be repaired or rectified before the ship sails from that port, the detention should be recorded only if deficiencies justifying detentions are found after the master has given notification that the ship was ready for inspectors. The same procedure applies when the port State control Authorities are notified that the ship is scheduled to be surveyed at the port with respect to flag, statutory or class requirements.
- 3.12** In exceptional circumstances, when a ship on its way to a specified repair yard needs to call at a port for temporary repairs for safety reasons, it may be allowed into that port. All commercial operations are forbidden, except the unloading of its cargo if required for safety reasons. The ship may be allowed to proceed to the specified repair yard only if the flag State of the ship has issued statutory certificates to the ship restricting their validity to that specific voyage, and the port State is satisfied that such ship shall not pose undue risk to safety of ship, or to the environment or cause undue hardship to the crew.
- 3.13** The owner or the operator of a ship will have the right of appeal against a detention decision to higher administrative Authority or to the Court of competent jurisdiction, according to the law in each country. However, an appeal shall not cause the detention to be suspended
- 3.14** Should an inspection reveal deficiencies warranting detention of a ship, all costs relating to inspections subsequent to the first shall be covered by the ship owner or the operator. The detention shall not be lifted until full payment has been made or a sufficient guarantee has been given for the reimbursement of the costs.

Section 4 Provision of information

- 4.1** Each Authority will report on its inspections under the Memorandum and their results, in accordance with the procedures specified in Annex 4.
- 4.2** The Authorities will supply the following information to the Memorandum Secretariat :
- (a) Number of inspectors working on their behalf on port State inspections. Where inspections work on a part-time basis, the total is corrected into a number of full time employed inspectors;
 - (b) Number of individual ships entering their ports in a representative year prior to the Memorandum;
 - (c) Fees for inspections, if any.

This information will be updated at least every three years.

Section 5 Operational violations

The Authorities will upon the request of another Authority endeavour to secure evidence relating to suspected violations of the requirements on operation matters of Rule 10 of the International Regulations for Preventing Collisions at Sea, 1972 and the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978, relating thereto. In case of suspected violations involving the discharge of harmful substances, an Authority will, upon the request of another Authority, visit in port the ship suspected of such a violation in order to obtain information and, where appropriate, to take a sample of any alleged pollutant. In the cases referred to in this article, the requesting Authority should state that the flag State of the ship has already been notified of the alleged violation.

Section 6 Organization

- 6.1** A Committee composed of a representative of each of the Authorities that are party to the Memorandum will be established. A representative of the International Maritime Organization, of the International Labour Organization and of the European Commission will be invited to participate without vote in the work of the Committee. Representatives of the maritime Authorities of other Mediterranean Coastal States and, subject to the provisions of Section 8, any other Organization or Authority which the Committee may deem appropriate, may be accorded the status of observer without vote.
- 6.2** The Committee will meet once a year and at such other times as it may decide.
- 6.3** The Committee will:
- * Carry out the specific tasks assigned to it under the Memorandum.
 - * Promote by all means necessary, including seminars for surveyors, the harmonization of procedures and practices relating to the inspection, rectification, detection and the application of 2.4.
 - * Develop and review guidelines for carrying out inspections under the Memorandum.
 - * Develop and review procedures, including those related to the exchange of information.
 - * Keep under review other matters relating to the operation and the effectiveness of the Memorandum.
 - * Promote by all means necessary the harmonization of the operation and effectiveness of this Memorandum with those of similar agreements for other Regions.
 - * Adopt the budget and decide the contributions of every Party to the Memorandum.
- 6.4** Except where provided otherwise (in Section 7), the Committee will take its decisions acting on simple majority.
- 6.5** A Secretariat provided by the Maritime Authority of Egypt will be set up and will have its office in Alexandria-Egypt.
- 6.6** The Secretariat, acting under the guidance of the Committee and within the limits of the resources made available to it, will:

- * Prepare meetings, circulate papers and provide such assistance as may be required to enable the Committee to carry out its functions.
- * Facilitate the exchange of information, carry out the procedures outlined in Annex 4 and prepare reports as may be necessary for the purposes of the Memorandum.
- * Carry out such other work as may be necessary to ensure the effective operation of the Memorandum and to revise the Memorandum periodically in 5 years duration.

6.7 A Secretariat Head Quarter Agreement must be established between the Med. MoU represented by its Chairman & the Government of Egypt.

Section 7 Amendments

7.1 Any Authority, which has accepted the Memorandum, may propose amendments to the Memorandum.

7.2 In the case of proposed amendments to sections of the Memorandum the following procedure will apply:

- (a) The proposed amendment will be submitted through the Secretariat for consideration by the Committee.
- (b) Amendments will be adopted by a two-thirds majority of the representative of the Authorities present and voting in the Committee.

If so adopted an amendment will be communicated by the Secretariat to the Authorities for acceptance.

The amendments of paragraph 1 of Section 2 are adopted by a two-thirds majority of the representatives of the Authorities present and voting which are party to the new Convention proposed for inclusion as "relevant instrument".

- (c) An amendment will be deemed to have been accepted either at the end of a period of six months after adoption by the representatives of the Authorities in the Committee or at the end of any different period determined unanimously by the representatives of the Authorities in the Committee at the time of adoption, unless within the relevant period an objection is communicated to the Secretariat by an Authority.
- (d) An amendment will take effect 60 days after it has been accepted or at the end of any different period determined unanimously by the representatives of the Authorities in the Committee.

7.3 In the case of proposed amendments to Annexes of the Memorandum the following procedure will apply:

- (a) the proposed amendment will be submitted through the Secretariat for consideration by the Authorities.
- (b) the amendment will be deemed to have been accepted at the end of a period of three months

from the date on which it has been communicated by the Secretariat unless an Authority requests in writing that the amendment should be considered by the Committee. In the latter case the procedure specified in 7.2 will apply.

- (c) the amendment will take effect 60 days after it has been accepted or at the end of any period determined unanimously by the Authorities.

Section 8 Administrative provisions

- 8.1** The Memorandum is without prejudice to the rights and obligations under any international Agreement.
- 8.2** A Maritime Authority of a State, which complies with the criteria specified in Annex 6, may adhere to the Memorandum by the acceptance of simple majority of the representatives of the Authorities present and voting in the Committee.
- 8.3** The Memorandum remains open for signature, at the Headquarters of the Secretariat of the Committee from 11 July 1997 to 23 February 1998. Maritime Authorities meeting the requirements specified in Annex 6 may become parties of the Memorandum by:
 - a) Signature without any reservations as to acceptance, or
 - b) Signature subject to acceptance, followed by acceptance.
- 8.4** Acceptance or accession will be effected by a written communication by the Maritime Authorities to the Secretariat.
- 8.5** The Secretariat will inform the Maritime Authorities who have signed the Memorandum of any signature or written communication, or of acceptance or accession and of the date on which such an event has taken place.
- 8.6** This Memorandum will enter into force for each Authority on the date duly notified to the Secretariat.
- 8.7** Any Maritime Authority or Organization wishing to participate as an observer will submit in writing an application to the Committee and will be accepted as an observer subject to the unanimous consent of the representatives of the Authorities present and voting at the Committee meeting.
- 8.8** Any Authority may withdraw from the Memorandum by providing the Committee with 60 days notice in writing.
- 8.9** The English, French and Arabic versions are equally authentic. The English text is the official version of the Memorandum in case of dispute.

Section 9 Training programmes and seminars

The Authorities will endeavour to establish appropriate training programmes and seminars.

Section 10 Financial Mechanism

The costs for running the Secretariat and the Information Centre are financed by:

- The financial contribution of every party to the Memorandum.
- If possible, gifts and subventions by donor countries or organizations.

Financial contributions to the costs for running the Secretariat and the Information Centre of Parties to the Memorandum are to be settled, in conformity with the decisions and procedures adopted by the Committee.

Signed at Malta in the English language, this Eleventh day of July of One Thousand Nine Hundred and Ninety Seven.

ANNEXES TO MEMORANDUM

Annex 1	<u>Port State control procedures</u>
Annex 2	<u>Procedures for investigation under MARPOL 73/78</u>
Annex 3	<u>Facts regarded as "Clear Grounds"</u>
Annex 4	<u>Information system on inspections</u>
Annex 5	<u>Publication of information for PSC</u>
Annex 6	<u>Qualitative criteria for adherence to the Med MoU</u>
Annex 7	<u>Port State control officer criteria and requirements</u>
Annex 8	<u>Appeal and review procedures</u>
Annex 9	<u>Selection criteria (target factor)</u>
Annex 10	<u>Refusal of Access</u>
Annex 11	<u>List of Certificates to be Verified</u>

ANNEX 1**PORT STATE CONTROL PROCEDURES****Contents****Section 1 General**

- 1.1** Guidelines to be observed in the inspection of foreign ships.
- 1.2** Principles governing rectification of deficiencies or detention of a ship.
- 1.3** Application of the clause of "no more favourable treatment".
- 1.4** More Detailed Inspection

Section 2 Minimum manning standards and certification

- 2.1** Introduction
- 2.2** Manning control
- 2.3** Certification control
- 2.4** Detention

Section 3 Maritime Labour Convention, 2006 (MLC 2006) or Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 (No. 147) and ILO 147 Protocol, 1966, if applicable**Section 4 Guidelines for surveyors to be observed in the inspection of cargo ships below 500 tons gross tonnage and ships of traditional Build**

Section 1 General**1.1 Guidelines to be observed in the inspection of foreign ships.**

1.1.1 The relevant instruments mentioned in section 2.1 of the Memorandum is as following:

- 1) The International Convention on Load Lines, 1966 (LOAD LINES 66);
- 2) the Protocol of 1988 relating to the International Convention on Load Lines, 1966 (LL PROT 88);
- 3) The International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974 (SOLAS 74);
- 4) The Protocol of 1988 relating to the International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974 (SOLAS PROT 88);
- 5) The International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto, and as further amended by the Protocol of 1997 (MARPOL);
- 6) The International Convention on Standards of Training, Certification and Watch keeping for Seafarers, 1978 (STCW 78);
- 7) The Convention on the International Regulations for Preventing Collisions at Sea, 1972 (COLREG 72);
- 8) the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969 (TONNAGE 69);
- 9) The Maritime Labour Convention, 2006 (MLC 2006);
- 10) The Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 (ILO Convention No. 147) (ILO 147);
- 11) Protocol of 1992 to amend the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969 (CLC PROT 1992);
- 12) International Convention on the Control of Harmful Anti Foulings Systems on Ships, 2001 (AFS 2001);
- 13) The International Convention on Civil Liability for Bunker Oil Pollution Damage, 2001;
- 14) The International Convention for the Control and Management of Ships' Ballast Water and Sediments (BWM).
- 15) The Nairobi International Convention on the Removal of Wrecks (Nairobi WRC 2007).

1.1.2 The guidelines mentioned in section 3.1 of the Memorandum refer to the relevant provisions of the following:

- Procedures for Port State Control, 2011 (IMO resolution A.1052(27));
- Principles of Safe Manning (IMO resolution A.1047 (27).
- The Provisions of the International Maritime Dangerous Goods Code.
- ILO publication " Inspection of Labour Conditions on board Ship: Guidelines for procedure ".
- The Procedures lay down in the Annex to the Memorandum.

1.2 Principles governing rectification of deficiencies or detention of a ship.

In taking a decision concerning the rectification of a deficiency or detention of a ship, the PSCO shall take into consideration the results of the more detailed inspection carried out in accordance with section 3 of the Memorandum. The PSCO shall exercise his professional judgment in determining whether to detain the ship until the deficiencies are corrected or to allow it to sail with certain deficiencies without unreasonable danger to the safety, health, or the environment, having regard to the particular circumstances of the intended voyage. As regards minimum manning standards and the provisions of the Maritime Labour Convention, 2006 (MLC 2006) and / or ILO Convention No.147, special procedures shall be observed set out in sections 3 and 4 of this Annex.

1.3 Application of the clause of "no more favourable treatment".

In applying Section 2.4 of the Memorandum, the following shall be observed. Ships entitled to fly the flag of a State which is not a party to a relevant instrument listed in Section 2 of the Memorandum and thus not provided with certificates representing *prima facie* evidence of satisfactory conditions on board, shall receive a more detailed, or as appropriate, an expanded inspection. In making such an inspection the PSCO should follow the same guidelines as provided for ships to which the relevant instruments are applicable.

If the ship or the crew has some alternative form of certification, the Port State Control Officer, in making this inspection, may take the form and content of this documentation into account. The conditions of and on such a ship and its equipment and the certification of the crew, its number and composition shall be compatible with the aims of the provisions of a relevant instrument otherwise the ship shall be subject to such restrictions as are necessary to obtain a comparable level of safety, otherwise the ship must be subject to such restrictions as are necessary to obtain a comparable level of safety and protection of the marine environment.

1.4 More Detailed Inspection

In so far as there are clear grounds for a more detailed inspection relating to the provisions of the SOLAS Convention, the Protocol thereto, the Load Lines Convention, Convention on Collision Regulations and MARPOL 73/78, the PSCO when carrying out this inspection shall take into account the considerations given in the guidelines for "Preparation and Type of a PSC Inspection", the provisions of the International Maritime Dangerous goods Code in its latest edition, and the Provisions of Section 3 of this Annex with regard to living and working conditions on board ships.

Section 2 Minimum manning standards and certification

2.1 Introduction

The guiding principle for port State inspection of the manning of a foreign ship should be to establish conformity with the flag State's safe manning requirements. Where this is in doubt the flag State should be consulted. Such safe manning requirements stem from:

- The International Convention for the Safety of life at Sea (SOLAS) 1974.
- The Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention 1976 (ILO Convention 147) which *inter*

alia refers to the ILO Convention No. 53 Articles 3 and 4;

- The Maritime Labour Convention 2006 (MLC 2006);
- The International Convention on Standards of Training, Certification and Watch keeping for Seafarers (STCW) 1978;
- The Principles of Safe Manning (IMO resolution A. 1047(27) as amended

Detention as port State action shall only be taken on the grounds laid down in the relevant instruments and used in conjunction with advice from the flag State. Where such response is not readily forthcoming, and the extent of the manning deficiency is such as to render the ship clearly unsafe for the intended voyage or service, detention may be the only resort.

2.2 Manning control

2.2.1 If a ship is manned in accordance with a safe manning document or equivalent document issued by the flag State, the PSCO should accept that the ship is safely manned unless the document has clearly been issued without regard to the principles contained in the relevant instruments and in the IMO Guidelines for the Application of Principles of Safe Manning. In this last case, the PSCO should act according to the procedures defined in paragraph 2.2.3

2.2.2 If the actual crew number or composition does not confirm to the manning document, the port State should request the flag State for advice whether or not the ship can sail with the actual number of crew and its composition. Such request should be made as quickly as possible.

The reply if any, from the flag State should be confirmed writing. If the actual crew number and composition is not brought into accordance with the safe manning document or the flag State does not advise that the ship could sail, the ship may be considered for detention after the criteria set out in paragraph 2.4 of this Annex have been taken into proper account.

2.2.3 If the ship does not carry a safe manning document or equivalent, the port State should request the flag State to specify the required number of crew and its composition and to issue a document as quickly as possible. In case the actual number or composition of the crew does not confirm to the specifications received from the flag State, the procedure as contained in paragraph 2.2.2 applies. If the flag State does not respond to the request this will be considered as a clear ground for a more detailed inspection to ensure that the number and composition of the crew is in accordance with the principles laid down in Paragraph 2.1. The ship shall only be allowed to proceed if it is safe to do so, taking into account the criteria for detention under paragraph 2.4. In any such case the minimum standards to be applied shall be no more stringent than those applied to ships flying the flag of the port State. The lack of a safe manning document shall be reported as a deficiency.

2.3 Certification control

2.3.1 General certification control upon ships should be carried out in accordance with the procedures stipulated in Article X and in Regulation 1/4 of the STCW Convention.

2.3.2 Certification control upon ships engaged in the carriage of liquid hazardous cargo in bulk should be more stringent. The PSCO should satisfy himself that the officers responsible for cargo handling and operation possess documentary evidence of having had the appropriate training and

experience.

No exemption from the carriage of such documentary evidence should be accepted. Where a deficiency is found the master should be informed and the deficiency rectified. With regard to appropriate training, reference is made to chapter V of the STCW Convention, to resolutions 10, 11 and 12 adopted by the International Conference on Training and Certification of Seafarers 1978 and to the relevant sections of the International Code for the Construction and Equipment of ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk and the International Code for the Construction and Equipment of Ships carrying Liquefied Gases in Bulk.

2.4 Detention

Before detaining a ship under paragraph 2.2 or 2.3 of this Annex, the following circumstances should be considered:

1. Length and nature of the intended voyage or service;
2. Whether or not the deficiency poses a danger to ship, persons on board or the environment;
3. Whether or not appropriate rest periods of the crew can be observed;
4. Size and type of ship and equipment provided;
5. Nature of cargo

The absence of a Deck or Engineer Officer required to be certificated should not be grounds for detention where the absence is in accordance with any exceptional provisions approved by the flag State.

Section 3 Maritime Labour Convention, 2006 (MLC 2006) or Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 (No. 147) and ILO 147 Protocol, 1966, if applicable

3.1 Maritime Labour Convention, 2006 (MLC, 2006), if applicable

3.1.1 In the exercise of control of the MLC, 2006, the Port State Control Officer (PSCO) will decide, on the basis of the clear grounds listed in Annex 3 and his/her professional judgment, whether the ship will receive a more detailed inspection. All complaints not manifestly unfounded regarding conditions on board will be investigated thoroughly and action taken as deemed necessary. The PSCO will also use his/her professional judgment to determine whether the conditions on board give rise to a hazard to the safety or health of the seafarers which necessitates the rectification of conditions and may, if necessary, detain the ship until appropriate corrective action is taken. Reporting procedures for detentions are provided in Annex 5.

[Implementation of PSC procedures which are specific to MLC, 2006, may be found in the ILO publication "Guidelines for port State control officers carrying out inspections under the Maritime Labour Convention 2006"]

3.2 Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention, 1976 (ILO147) and ILO 147 Protocol, 1966, if applicable

3.2.1 Inspections on board ships under the Merchant Shipping (Minimum Standards) Convention 1976 (ILO Convention No. 147) shall relate to:

1. the Minimum Age Convention, 1973 (No.138); or the Minimum Age (Sea) Convention (Revised, 1936 (No.58), or the Minimum Age (Sea) Convention, 1920 (No.7);
2. the Medical Examination (Seafarers) Convention, 1946 (No.73);
3. the Prevention of Accidents (Seafarers) Convention, 1970 (No.134) (Articles 4 and 7);
4. the Accommodation of Crews Convention (Revised), 1949 (No.92);
5. the Food and Catering (Ship's Crews) Convention, 1946 (No.68) (Articles 5);
6. the Officers' Competency Certificates Convention, 1936 (No.53) (Articles 3 and 4).

Inspection regarding certificates of competency is dealt with in Section 2 of this Annex. In the exercise of control of the conventions listed above in (.1) to (.6) the Port State Control Officer PSCO will decide on the basis of the clear grounds listed in Annex 3, and in the light of his/hers general impression of the ship, will have to use his / hers professional judgment to decide whether the ship shall receive a more detailed inspection. All complaints regarding conditions on board should be investigated thoroughly and action taken as deemed necessary by the circumstances. He shall also use his professional judgment to determine whether the conditions on board give rise to a hazard to the safety or health of the crew which necessitates the rectification of conditions, and may if necessary detain the ship until appropriate corrective action is taken. Reporting procedures for detentions are provided in Annex 5.

3.3 In so far as there are clear grounds for a more detailed inspection relating to the provisions of ILO Convention No.147, the Port State Control Officer when carrying out an inspection shall take into account the previous paragraph in this section and the considerations given in the ILO publication "Inspection of Labour Conditions on board Ship: guidelines for procedure".

3.4 The Conventions relevant in the framework of the provisions of paragraph 3.5 are:

1. the Seamen's Articles of Agreement Convention, 1926 (No.22);
2. the Repatriation of Seamen Convention 1926 (No.23);
3. the Ship owners' Liability (Sick and Injured Seamen) Convention, 1936 (No.55); or the Sickness Insurance (Sea) Convention, 1936 (No.56); or the Medical Care and Sickness Benefits Convention, 1969 (No.130);
4. the Freedom of Association and protection of the Right to Organize Convention, 1948 (No.87);
5. the Right to Organize and Collective Bargaining Convention, 1949 (No.98);
6. the Seafarers' Identity Documents Convention, 1958 (no. 108);
7. the Workers' Representatives Convention, 1971 (no. 135);
8. the Health Protection and Medical Care (Seafarers) Convention, 1987 (no. 164);
9. the Repatriation of Seafarers Convention (Revised), 1987, (no. 166).

3.5 If the Port State Control Officer receives a complaint to the effect that the standards laid down in the Conventions listed in paragraph 3.4 are not met, the matter should be reported to the nearest maritime, consular or diplomatic representation of the flag State for further action. If deemed necessary, the appropriate Authority may prepare a report to the flag State, if possible with evidence, with a copy to the ILO.

3.6 Those parts of the ILO publication "Inspection of Labour Conditions on board Ship: Guidelines for

procedure" which deal with:

1. Control procedures for national flag ships;
2. Vocational training;
3. Officer's certificates of competency;
4. Hours of work and manning;

Should not be considered as relevant provisions for the inspection of ships but as information to Port State Control Officers only.

Section 4 Guidelines for surveyors to be observed in the inspection of cargo ships below 500 tons gross tonnage and ships of traditional build

4.1 Mediterranean cargo ships below 500 tons gross tonnage

- 4.1.1** The following is a guide for the application of section 2.5 of the Memorandum in respect of Mediterranean cargo ships below 500 tons gross tonnage.
- 4.1.2** Authorities that have accepted and applied the "Mediterranean Cargo Ship Safety Regulations" on their vessels may to the extent a relevant instrument is not applicable to a ship below 500 tons gross tonnage; be guided with said regulations.
- 4.1.3** Authorities that cannot apply the provisions of 4.1.2 above, to the extent a relevant instrument is not applicable to a ship below convention size, the Port State Control Officer's task will be to assess whether the ship is of an acceptable standard in regard to safety, health or the environment. In making that assessment, the Port State Control Officer will take due account of such factors as the length and nature of the intended voyage or service, the size and type of the ship, the equipment provided and the nature of the cargo.

4.2 Ships of Traditional build

- 4.2.1 The following is a guide for the application of Section 2.5 of the Memorandum in respect of ships of traditional build**
- 4.2.2** To the extent a relevant instrument is not applicable to a ship of traditional build, the PSCO's task will be to assess whether the ship is of an acceptable standard in regard to safety, health or the environment. In making that assessment the PSCO shall take due account of such factors as the length and nature of the intended voyage or service, the size and type of the ship, the equipment provided and the nature of the cargo.
- 4.2.3** In the exercise of his functions under paragraph 2.2, the PSCO should be guided by any certificates and other documents issued by the flag State. The PSCO will, in the light of such certificates and documents and in his general impression of the ship, use his professional judgment in deciding whether and in what respects the ship shall receive a more detailed inspection, taking into account the factors mentioned in paragraph 2.2 when carrying out a more detailed inspection the PSCO shall, to the extent he deems necessary, pay attention to the items listed in paragraph 2.4. The list is not considered

4.2.4 Items of general importance**4.2.4.1** Items related to the conditions of assignment of load lines:

1. Weather tight (or watertight as the case may be) integrity of exposed decks;
2. Hatches and closing appliances;
3. weather tight closures to openings in superstructures;
4. freeing arrangements;
5. side outlets;
6. ventilators and air pipes;
7. Stability information.

4.2.4.2 Other items related to the safety of life at sea:

1. life-saving appliances;
2. fire-fighting appliances;
3. General structural conditions (i.e. hull, deck, hatch covers, etc.);
4. Main machinery and electrical installations;
5. Navigational equipment including radio installations.

4.2.4.3 Items related to the prevention of pollution from ships:

6. means for the control of discharge of oil and oily mixtures, e.g., oily water separating or other equivalent means (tank(s)) for retaining oil, oily mixtures, oil residues;
7. Presence of oil in the engine room bilges.

4.2.5 In the case of deficiencies which are considered to safety, health or the environment the PSCO shall take such action, which may include detention as may be necessary, having regard to the factors mentioned in paragraph 2.2, to ensure that the deficiency is rectified or that the ship, if allowed to proceed to another port, does not present a clear hazard to safety, health or the environment.

ANNEX 2**PROCEDURES FOR INVESTIGATIONS UNDER MARPOL 73/78****Contents**

- Section 1** **Procedures for discharge requirements under Annexes I and II to MARPOL 73/78**
- Section 2** **Contravention of discharge provisions under Annex I to MARPOL 73/78**
- Section 3** **Itemized list of possible evidence on alleged contravention of the discharge provisions of Annex I to MARPOL 73/78**
- 3.1** Action on sighting oil pollution
- 3.2** Investigation on board
- 3.3** Investigation ashore
- 3.4** Information not covered by the foregoing
- 3.5** Conclusion
- Section 4** **Contravention of discharge provisions under Annex II to MARPOL 73/78**
- Section 5** **Itemized list of possible evidence on alleged contravention of the discharge provisions of Annex II to MARPOL 73/78**
- 5.1** Action on sighting pollution
- 5.2** Investigation on board
- 5.3** Investigation ashore
- 5.4** Information not covered by the foregoing
- 5.5** Conclusion

Section 1 Procedures for discharge requirements under Annexes I and II to MARPOL 73/78

- 1.1** Acting upon a report or notification of an alleged violation of the discharge requirements under Annexes I and II to MARPOL 73/78, the port State control officer will be guided by the procedures set out in sections 2 and 3 of this Annex with regard to investigations into alleged contravention of the discharge provisions of Annex I to MARPOL 73/78 and in sections 4 and 5 of this Annex with regard to investigations into alleged contravention of the discharge provisions of Annex II to MARPOL 73/78.
- 1.2** When exercising control on alleged violations of the discharge requirements under Annexes I and II to MARPOL 73/78, the port State control officer will give due regard to the provisions of 4.3.1 and 4.3.2 of IMO Resolution A. 1052(27) as amended and of Appendix 3 of the same Resolution, and to the instructions of the port State Administration based on these provisions.
- 1.3** In the event that his investigation reveals deficiencies which are clearly hazardous to safety, health or the environment, the port State control officer will apply the provisions of 3.6.3 of the Memorandum.

Section 2 Contravention of discharge provisions under Annex I to MARPOL 73/78

- 2.1** The provisions of sections 2 and 3 of this Annex are intended to identify information which is often needed by a flag State Administration for the prosecution of such possible violations.
- 2.2** It is recommended that in preparing a port State control report on deficiencies, where contravention of the discharge requirements is involved, the authorities of the coastal or port State be guided by the itemized list of possible evidence as shown in section 3 of this Annex. It must be borne in mind in this connection that:
1. The report aims to provide the optimal collation of obtainable data; however, even if all the information cannot be provided, as much information as possible must be submitted;
 2. It is important for all the information included in the report to be supported by facts which, when considered as a whole, would lead the port or coastal State to believe a contravention had occurred.
- 2.3** In addition to the port State control report on deficiencies, a report must be completed by a port or coastal State, on the basis of the itemized list of possible evidence. It is important that these reports are supplemented by documents such as:
1. A statement by the observer of the pollution. In addition to the information required in 3.1 of this Annex, the statement must include considerations which lead the observer to conclude that none of any other possible pollution sources is in fact the source;
 2. Statements concerning the sampling procedures both of the slick and on board. These must include location of and time when samples were taken, identity of person(s) taking the samples and receipts identifying the persons having custody and receiving transfer of the samples;

3. reports of analyses of samples taken of the slick and on board; the reports must include the results of the analyses, a description of the method employed, reference to or copies of scientific documentation attesting to the accuracy and validity of the method employed and names of persons performing the analyses and their experience;
4. a statement by the port State control officer on board together with the port State control officer's rank and organization;
5. statements by persons being questioned;
6. statements by witnesses;
7. photographs of the oil slick;
8. Copies of relevant pages of Oil Record Books, log books, discharge recordings, etc.

All observations, photographs and documentation must be supported by a signed verification of their authenticity. All certifications, authentications or verifications shall be executed in accordance with the laws of the State which prepares them. All statements must be signed and dated by the person making the statement and, if possible, by a witness to the signing. The names of the persons signing statements must be printed in legible script above or below the signature.

- 2.4** The report referred to in 2.2 and 2.3 of this annex must be sent to the flag State Administration. If the coastal State observing the pollution and the port State carrying out the investigation on board are not the same, the State carrying out the latter investigation must also send a copy of its findings to the State observing the pollution and requesting the investigation.

Section 3 Itemized list of possible evidence on alleged contravention of the discharge provisions of Annex I to MARPOL 73/78

3.1 Action on sighting oil pollution

3.1.1 Particulars of ship or ships suspected of contravention

1. Name of ship
2. Reasons for suspecting the ship
3. Date and time (UTC) of observation or identification
4. Position of ship
5. Flag and port of registry
6. Type (e.g. tanker, cargo ship, passenger ship, fishing vessel), size (estimated tonnage) and other descriptive data (e.g. superstructure colour and funnel mark)
7. Draught condition (loaded or in ballast)
8. Approximate course and speed
9. Position of slick in relation to ship (e.g. astern, port, starboard)
10. Part of the ship from which side discharge was seen emanating
11. Whether discharge ceased when ship was observed or contacted by radio

3.1.2 Particulars of slick

1. Date and time (UTC) of observation if different from 3.1.1.3 of this Annex;

2. Position of oil slick in longitude and latitude if different from 3.1.1.4 of this Annex;
3. Approximate distance in nautical miles from the nearest landmark;
4. Approximate overall dimension of oil slick (length, width and percentage thereof covered by oil);
5. Physical description of oil slick (direction and form e.g. continuous, in patches or in windrows);
6. Appearance of oil slick (indicate categories);
7. Category A: Barely visible under most favourable light condition;
8. Category B: Visible as silvery sheen on water surface;
9. Category C: First trace of colour may be observed;
10. Category D: Bright band of colour;
11. Category E: Colours begin to turn dull;
12. Category F: Colours are much darker;
13. Sky conditions (bright sunshine, overcast, etc.), light fall and visibility (kilometres) at the time of observation;
14. Sea state;
15. Direction and speed of surface wind;
16. Direction and speed of current.

3.1.3 Identification of the observer(s)

1. Name of the observer;
2. Organization with which observer is affiliated (if any);
3. Observer's status within the organization;
4. Observation made from aircraft/ship/shore/otherwise;
5. Name or identity of ship or aircraft from which the observation was made;
6. Specific location of ship, aircraft, place on shore or otherwise from which observation was made;
7. Activity engaged in by observer when observation was made, for example: patrol, voyage, flight (en route from to), etc.

3.1.4 Method of observation and documentation

1. Visual;
2. Conventional photographs;
3. Remote sensing records and/or remote sensing photographs;
4. Samples taken from slick;
5. Any other form of observation (specify);

Note: A photograph of the discharge must preferably be in colour. Photographs can provide the following information: that a material on the sea surface is oil; that the quantity of oil discharged does constitute a violation of the Convention; that the oil is being, or has been discharged from a particular ship; and the identity of the ship.

Experience has shown that the aforementioned can be obtained with the following three photographs:

1. details of the slick taken almost vertically down from an altitude of less than 300 metres with the sun behind the photographer;
2. an overall view of the ship and “slick” showing oil emanating from a particular ship; and
3. details of the ship for the purposes of identification.

3.1.5 Other information if radio contact can be established

1. Master informed of pollution
2. Explanation of master
3. Ship's last port of call
4. Ship's next port of call
5. Name of ship's master and owner
6. Ship's call sign

3.2 Investigation on board

3.2.1 Inspection of IOPP Certificate

1. Name of ship
2. Distinctive number or letters
3. Port of registry
4. Type of ship
5. Date and place of issue
6. Date and place of endorsement

Note: If the ship is not issued an IOPP Certificate, as much as possible of the requested information must be given.

3.2.2 Inspection of supplement to the IOPP Certificate

1. Applicable paragraphs of sections 2, 3, 4, 5 and 6 of the supplement to the IOPP Certificate (non-oil tankers)
2. Applicable paragraphs of sections 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 and 10 of the supplement to the IOPP Certificate (oil tankers)

Note: If the ship does not have an IOPP Certificate, a description must be given of the equipment and arrangements on board, designed to prevent marine pollution.

3.2.3 Inspection of Oil Record Book

1. Sufficient pages of the Oil Record Book - Part I must be copied to cover a period of 30 days prior to the reported incident
2. Sufficient pages of the Oil Record Book - Part II (if on board) must be copied to cover a full loading/unloading/ballasting and tank cleaning cycle of the ship. A copy of the tank diagram must also be taken.

3.2.4 Inspection of log book

1. Last port, date of departure, draught forward and aft
2. Current port, date of arrival, draught forward and aft
3. Ship's position at or near the time the incident was reported
4. Spot check if positions mentioned in the log book agree with positions noted in the Oil Record Book.

3.2.5 Inspection of other documentation on board

Other documentation relevant for evidence (if necessary make copies) such as:

1. recent ullage sheets;
2. records of monitoring and control equipment.

3.2.6 Inspection of ship

1. Ship's equipment in accordance with the supplement of the IOPP Certificate;
2. Samples taken. State location on board;
3. Traces of oil in vicinity of overboard discharge outlets;
4. Condition of engine room and contents of bilges;
5. Condition of oily water separator, filtering equipment and alarm, stopping or monitoring arrangements;
6. Contents of sludge and/or holding tanks;
7. Sources of considerable leakage;
8. On oil tankers the following additional evidence may be pertinent:
 - a. Oil on surface of segregated or dedicated clean ballast
 - b. Condition of pump-room bilges
 - c. Condition of crude oil washing system
 - d. Condition of inert gas system
 - e. Condition of monitoring and control system
 - f. Slop tank contents (estimate quantity of water and of oil)

3.2.7 Statements of persons concerned

If Part I of the Oil Record Book has not been properly completed, information on the following questions may be pertinent:

1. Was there a discharge (accidental or intentional) at the time indicated on the incident report?
2. Is the bilge discharge controlled automatically?
3. If so, at what time was this system last put into operation and at what time was this system last put on manual mode?
4. If not, what were date and time of the last bilge discharge?
5. What was the date of the last disposal of residue and how was disposal effected?
6. Is it usual to effect discharge of bilge water directly to the sea, or to store bilge water first in a collecting tank? Identify the collecting tank
7. Have oil fuel tanks recently been used as ballast tanks?

8. If Part II of the Oil Record Book has not been properly completed, information on the following questions may be pertinent:
9. What was the cargo/ballast distribution in the ship on departure from the last port?
10. What was the cargo/ballast distribution in the ship on arrival in the current port?
11. When and where was the last loading affected?
12. When and where the last unloading was effected?
13. When and where was the last discharge of dirty ballast?
14. When and where was the last cleaning of cargo tanks?
15. When and where was the last crude oil washing operation and which tanks were washed?
16. When and where was the last decanting of slop tanks?
17. What is the ullage in the slop tanks and the corresponding height of interface?
18. Which tanks contained the dirty ballast during the ballast voyage (if ship arrived in ballast)?
19. Which tanks contained the clean ballast during the ballast voyage (if ship arrived in ballast)?
20. In addition the following information may be pertinent:
21. Details of the present voyage of the ship (previous ports, next ports, trade)
22. Contents of oil fuel and ballast tanks
23. Previous and next bunkering, type of oil fuel
24. Availability or non-availability of reception facilities for oily wastes during the present voyage
25. Internal transfer of oil fuel during the present voyage
26. In the case of oil tankers the following additional information may be pertinent:
27. The trade the ship is engaged in, such as short/long distance, crude or product or alternating crude/product, lightering service, oil/dry bulk
28. Which tanks clean and dirty
29. Repairs carried out or envisaged in cargo tanks
30. Miscellaneous information:
31. Comments in respect of condition of ship's equipment
32. Comments in respect of pollution report
33. Other comments

3.3 Investigation ashore

3.3.1 Analyses of oil samples

Indicate method and results of the samples' analyses

3.3.2 Further information

Additional information on the ship, obtained from oil terminal staff, tank cleaning contractors or shore reception facilities may be pertinent.

Note: Any information under this heading is, if practicable, to be corroborated by documentation such as signed statements, invoices, receipts, etc.

3.4 Information not covered by the foregoing

3.5 Conclusion

3.5.1 Summing up of the investigator's technical conclusions

3.5.2 Indication of applicable provisions of Annex I of MARPOL 73/78 which the ship is suspected of having contravened.

3.5.3 Did the results of the investigation warrant the filing of a deficiency report?

Section 4 Contravention of discharge provisions under Annex II to MARPOL 73/78

4.1 The provisions of sections 4 and 5 of this Annex are intended to identify information which will be needed by a flag State Administration for the prosecution of violations of the discharge provisions under Annex II to MARPOL 73/78.

4.2 It is recommended that in preparing a port State control report on deficiencies, where contravention of the discharge requirements is involved, the authorities of a coastal or port State will be guided by the itemized list of possible evidence as shown in section 5 of this Annex. It must be borne in mind in this connection that:

1. the report aims to provide the optimal collation of obtainable data; however, even if all the information cannot be provided, as much information as possible must be submitted; and
2. it is important for all the information included in the report to be supported by facts which, when considered as a whole, would lead the port or coastal State to believe a contravention has occurred; and
3. The discharge may have been oil, in which case annex 2 to appendix II of Annex I to MARPOL 73/78 Control Procedures applies.

4.3 In addition to the port State control report on deficiencies, a report must be completed by a port or coastal State, on the basis of the itemized list of possible evidence. It is important that these reports are supplemented by documents such as:

1. a statement by the observer of the pollution. In addition to the information required in 5.1 of this Annex, the statement must include considerations which have led the observer to conclude that none of any other possible pollution sources is in fact the source;
2. statements concerning the sampling procedures both of the slick and on board. These include location of and time when samples were taken, identity of person(s) taking the samples and receipts identifying the persons having custody and receiving transfer of the samples;
3. reports of analyses of samples taken of the slick and on board; the reports must include the results of the analyses, a description of the method employed, reference to or copies of scientific documentation attesting to the accuracy and validity of the method employed and names of persons performing the analyses and their experience;
4. a statement by the port State control officer on board together with the port State control officer's rank and organization;
5. statements by persons being questioned;
6. statements by witnesses;
7. photographs of the slick; and

8. copies of relevant pages of the Cargo Record Book, log books, discharge recordings, etc.

All observations, photographs and documentation must be supported by a signed verification of their authenticity. All certifications, authentications or verifications shall be executed in accordance with the laws of the State which prepares them. All statements must be signed and dated by the person making the statement and, if possible, by a witness to the signing. The names of the persons signing statements must be printed in legible script above or below the signature.

- 4.4** The report referred to in 4.2 and 4.3 of this Annex must be sent to the flag State Administration. If the coastal State observing the pollution and the port State carrying out the investigation on board are not the same, the State carrying out the latter investigation must also send a copy of its findings to the State observing the pollution and requesting the investigation.

Section 5 Itemized list of possible evidence on alleged contravention of the discharge provisions of Annex II to MARPOL 73/78

5.1 Action on sighting pollution

5.1.1 Particulars of ship or ships suspected of contravention

1. Name of ship
2. Reasons for suspecting the ship
3. Date and time (UTC) of observation or identification
4. Position of ship
5. Flag and port of registry
6. Type, size (estimated tonnage) and other descriptive data (e.g. superstructure, colour and funnel mark)
7. Draught condition (loaded or in ballast)
8. Approximate course and speed
9. Position of slick in relating to ship (e.g. astern, port, starboard)
10. Part of the ship from which discharge was seen emanating
11. Whether discharge ceased when ship was observed or contacted by radio

5.1.2 Particulars of slick

1. Date and time (UTC) of observation if different from 5.1.1.3 of this Annex
2. Position of slick in longitude and latitude if different from 5.1.1.4 of this Annex
3. Approximate distance in nautical miles from the nearest land
4. Depth of water according to sea chart
5. Approximate overall dimension of slick (length, width and percentage thereof covered)
6. Physical description of slick (direction and form, e.g. continuous, in patches or in windrows)
7. Colour of slick
8. Sky conditions (bright sunshine, overcast, etc.), light fall and visibility (kms) at the time of observation
9. Sea state

10. Direction and speed of surface wind
11. Direction and speed of current

5.1.3 Identification of the observer(s)

1. Name of the observer
2. Organization with which observer is affiliated (if any)
3. Observer's status within the organization
4. Observation made from aircraft (ship) (shore) or otherwise
5. Name or identity of ship or aircraft from which the observation was made
6. Specific location of ship, aircraft, place on shore or otherwise from which observation was made
7. Activity engaged in by observer when observation was made, for example: patrol, voyage, flight (en route from ... to ...), etc.

5.1.4 Method of observation and documentation

1. Visual
2. Conventional photographs
3. Remote sensing records and/or remote sensing photographs
4. Samples taken from slick
5. Any other form of observation (specify)

Note: A photograph of the discharge must preferably be in colour. The best results may be obtained with the following three photographs:

- .1 details of the slick taken almost vertically down from an altitude of less than 300 metres with the sun behind the photographer;
- .2 an overall view of the ship and "slick" showing a substance emanating from the particular ship; and
- .3 details of the ship for the purposes of identification.

5.1.5 Other information if radio contact can be established

1. Master informed of pollution
2. Explanation of master
3. Ship's last port of call
4. Ship's next port of call
5. Name of ship's master and owner
6. Ship's call sign

5.2 Investigation on board**5.2.1** Inspection of the certificate (CoF or NLS Certificate)

1. Name of ship
2. Distinctive number or letters

3. Port of registry
4. Type of ship
5. Date and place of issue
6. Date and place of endorsement

5.2.2 Inspection of P and A Manual

1. List of Annex II substances the ship is permitted to carry
2. Limitations as to tanks in which these substances may be carried
3. Ship equipped with an efficient stripping system
4. Residue quantities established at survey

5.2.3 Inspection of Cargo Record Book

Sufficient pages of the Cargo Record Book should be copied to cover a full loading/unloading/ballasting and tank cleaning cycle of the ship. A copy of the tank diagram should also be taken.

5.2.4 Inspection of log book

1. Last port, date of departure, draught forward and aft;
2. Current port, date of arrival, draught forward and aft ;
3. Ship's position at or near the time the incident was reported ;
4. Spot check if times entered in the Cargo Record Book in respect of discharges correspond with sufficient distance from the nearest land, the required ship's speed and with sufficient water depth.

5.2.5 Inspection of other documentation on board

Other documentation relevant for evidence (if necessary make copies) such as:

- .1 cargo documents of cargo presently or recently carried, together with relevant information on required unloading temperature, viscosity and/or melting point;
- .2 records of temperature of substances during unloading ;
- .3 records of monitoring equipment if fitted.

5.2.6 Inspection of ship

1. Ship's equipment in accordance with the P and A Manual;
2. Samples taken; state location on board;
3. Sources of considerable leakage;
4. Cargo residues on surface of segregated or dedicated clean ballast ;
5. Condition of pump room bilges;
6. Condition of monitoring system;
7. Slop tank contents (estimate quantity of water and residues).

5.2.7 Statements of persons concerned

If the Cargo Record Book has not been properly completed, information on the following questions may be pertinent:

1. Was there a discharge (accidental or intentional) at the time indicated on the incident report?
2. Which tanks are going to be loaded in the port?
3. Which tanks needed cleaning at sea? Had the tanks been prewashed?
4. When and where were these cleaned?
5. Residues of which substances were involved?
6. What was done with the tank washing slops?
7. Was the slop tank, or cargo tank used as a slop tank, discharged at sea?
8. When and where was the discharge effected?
9. What are the contents of the slop tank or cargo tank used as slop tank?
10. Which tanks contained the dirty ballast during the ballast voyage (if ship arrived in ballast)?
11. Which tanks contained the clean ballast during the ballast voyage (if ship arrived in ballast)?
12. Details of the present voyage of the ship (previous ports, next ports, trade)
13. Difficulties experienced with discharge to shore reception facilities
14. Difficulties experienced with efficient stripping operations
15. Which tanks are clean or dirty on arrival?
16. Repairs carried out or envisaged in cargo tanks
17. Miscellaneous information
18. Comments in respect of condition of ship's equipment
19. Comments in respect of pollution report
20. Other comments.

5.3 Investigation ashore**5.3.1** Analyses of samples

Indicate method and results of the samples' analyses

5.3.2 Further information

Additional information on the ship, obtained from terminal staff, tank cleaning contractors or shore reception facilities may be pertinent

Note: Any information under this heading is, if practicable, to be corroborated by documentation such as signed statements, invoices, receipts, etc.

5.3.3 Information from previous unloading port terminal

1. Confirmation that the ship unloaded, stripped or prewashed in accordance with its P and A Manual
2. The nature of difficulties if any
3. Restrictions by authorities under which the ship was permitted to sail

4. Restrictions in respect of shore reception facilities

5.4 Information not covered by the foregoing

5.5 Conclusion

1. Summing up of the investigator's conclusions;
2. Indication of applicable provisions of Annex II to MARPOL 73/78 which the ship is suspected of having contravened ;
3. Did the results of the investigation warrant the filing of a deficiency report?

ANNEX 3**FACTS REGARDED AS "CLEAR GROUNDS"**

1. The Authorities will regard as "clear grounds" *inter alia* the following:
 1. a report or notification by another Authority;
 2. during examination of the certificates and documents referred to in Annex 11 of the Memorandum, inaccuracies have been revealed or the documents have not been properly kept, updated, or they have been falsely maintained;
 3. indications that the relevant crew members are unable to communicate appropriately with each other, or with other persons on board, or that the ship is unable to communicate with the shore-based authorities either in a common language of those authorities;
 4. a certificate has been fraudulently obtained or the holder of a certificate is not the person to whom that certificate was originally issued;
 5. the ship has a master, officer or rating holding a certificate issued by a country which has not ratified the STCW Convention;
 6. evidence of cargo and other operations not being conducted safely or in accordance with the IMO guidelines;
 7. failure of the master of an oil tanker to produce the record of the oil discharge monitoring and control system for the last ballast voyage;
 8. absence of an up to date muster list, or crew members not aware of their duties in the event of fire or an order to abandon the ship;
 9. the emission of false distress alerts not followed by proper cancellation procedures;
 10. the absence of principal equipment or arrangements required by the conventions;
 11. evidence from the Port State Control Officer's general impressions and observations that serious hull or structural deterioration or deficiencies exist that may place at risk the structural, watertight or weather tight integrity of the ship;
 12. information or evidence that the master or crew is not familiar with essential shipboard operations relating to the safety of ships or the prevention of pollution, or that such

- operations have not been carried out;
13. the absence of a table of shipboard working arrangements or records of hours of work or rest of seafarers;
 14. the ship has changed flag for the purpose of avoiding compliance with the MLC or the ship flies the flag of a State that has not ratified the MLC, 2006;
 15. there is a complaint alleging that specific working and living conditions on the ship do not conform to the requirements of the MLC, 2006 or following investigation of an on shore complaint;
 16. the working and living conditions on the ship do not conform to the requirements of the MLC;
 17. a report or complaint by the master, a crew member, or any person or organization with a legitimate interest in the safe operation of the ship shipboard living and working conditions or the prevention of pollution, unless the Authority concerned deems the report or complaint to be manifestly unfounded. The identity of the person lodging the report or the complaint must not be revealed to the master or the shipowner of the ship concerned.
2. Following are examples of clear grounds for the control of ships on security aspects:
1. ISSC is not valid or it has expired.
 2. The ship is at a lower security level than the port.
 3. Drills related to the security of the ship have not been carried out.
 4. Records for the last 10 ship/port or ship/ship interfaces are incomplete.
 5. Evidence or observation that key members of the ship's personnel cannot communicate with each other.
 6. Evidence from observations that serious deficiencies exist in security arrangements.
 7. Information from third parties such as a report or a complaint concerning security related information.
 8. The ship holds a subsequent, consecutively issued Interim International Ship Security Certificate (ISSC) and in the professional judgement of the inspector one of the purposes of the ship or company in requesting such a certificate is to avoid full compliance with SOLAS 74 Chapter XI-2 and Part A of the ISPS Code, beyond the period of the initial Interim Certificate. ISPS Code Part A specifies the circumstances when an Interim Certificate may be issued.

If clear grounds as described above are established, the PSCO shall immediately inform the competent security authority (unless the PSCO is also an Officer Duly Authorized for Security). The competent security authority shall then decide on what further control measures are necessary taking into account the security level in accordance with Regulation 9 of SOLAS 74, Chapter XI.

ANNEX 4**INFORMATION SYSTEM ON INSPECTIONS**

1. To assist Authorities in their selection of foreign flag ships to be inspected in their ports it is necessary to have at the disposal of Authorities up to date information of inspection of an individual foreign flag ship in one of the other regional ports.
2. For that purpose the Authorities undertake to provide an Information Centre, preferably by means of computerizing data transmission, with information on ships inspected in the national ports, basing themselves on the information set out in Annex 5 to the Memorandum. The insertion of information into the inspection files should preferably be realized by means of direct, computerized input on a daily basis.
3. For the purpose of exchanging rapid information, the information system shall embrace a communication facility which allows for a direct, computerized exchange of messages between individual Authorities, including the notifications as referred to in section 3.8 of the Memorandum and the exchange of information on operational violations as referred in Section 5 of the Memorandum.
4. The information as in paragraph 2 and 3 above shall be handled in a standardized form and in accordance with standardization as set out in the guide for users of the information system provided by the Information Centre.
5. The Information Centre will organize the processing of information as in paragraph 2 above so as to ensure that inspection data are easily accessible both for purposes of consultation and updating in accordance with procedures as set out in the guide for users of the information system provided by the Information Centre.
6. Information for administrative purpose, such as statistical information, will be provided by the Secretariat under the guidance of the Committee. This will be based on data provided by the Information Centre.
7. The information system indicated in the foregoing paragraphs will be implemented as long as the Memorandum takes effect.
8. Studies to monitor and, where necessary, to improve the quality of the system will be carried out on a continuous basis.
9. Whenever deficiencies are found which lead to the delay or detention of a ship, the port State Authority will send a copy of the report, as referred to in Annex 5 to the Memorandum, to the flag Administration concerned.

ANNEX 5

PUBLICATION OF INFORMATION FOR PSC

Contents

- **Report of Inspection in Accordance with the Med MoU on PSC "Form A/1" and "Form A/2"**
- **Report of Inspection in Accordance with the Med MoU on PSC "Form B"**
- **NOTIFICATION OF DETENTION OF SHIP**
- **NOTIFICATION OF RELEASE OF SHIP**
- **EXCHANGE OF MESSAGES BY REGION AUTHORITIES IN ACCORDANCE WITH SECTION 3.8 OF THE MEMORANDUM**

**REPORT OF INSPECTION IN ACCORDANCE WITH THE
MEDITERRANEAN MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
ON PORT STATE CONTROL¹**

FORM A/1

(Reporting authority)

(Name of Office)

(address)

(telephone)

(fax)

(e-mail)

SHIP PARTICULARS

1. Name of ship

3. Type of ship

5. IMO number

7. Date keel laid / major conversion commenced

8. Deadweight (where applicable)

9. Full particulars of company (identical to particulars as in the SMC)^{**2}

IMO Company number:

Address:

City:

10. Name and signature of master to certify that the information under 9 is correct:

Name:

Signature

Country:

INSPECTION PARTICULARS³

11. Date of boarding ship:

13. If vessel is detained: Date of issue of detention notice:

14. Date of report:

15. Type of inspection: ☐ Initial inspection ☐ More detailed inspection ☐ Expanded inspection ☐ (C.I.C⁴):

12. Place of inspection:

Duration of Detention: Day(s)

Copy to:

- Master
- head office
- PSCO

if ship is detained, copy to:

- flag State
- recognized organization, if applicable

2. Flag of ship

4. Call sign

6. Gross tonnage

Name:

¹ This inspection report has been issued solely for the purpose of informing the master and other port States that an inspection by the port State, mentioned in the heading, has taken place. This inspection report cannot be construed as a seaworthiness certificate in excess of the certificates the ship is required to carry.

² Non-ISM ships: Master to supply and sign under 10, for correct full particulars of company.

³ Masters, Shipowners and/or Operators are advised that detailed information on the inspection may be subject to publication (www.medmol.org)

⁴ Concentrated Inspection Campaign, a separate questionnaire should be filed up and recorded into THETIS-Med.

Annex 5 to the Mediterranean MoU

FORM A/2

16. Follow-Up of inspection(s) :

Nr.	Visit date	Inspection Team	Observations
1			
2			

17. Operational controls (if any):

- ☐ Other ☐ Communication equipment ☐ Abandon Ship drill
☐ Fire drill ☐ Oil filtering equipment ☐ Emergency fire pump
☐ Damage control ☐ Emergency generator ☐ Emergency steering

18. Relevant certificate(s)

Nr.	a. Title	b. Issuing Authority	c. Date of issue	d. Date of expiry	e. Information on Last intermediate, periodical, or annual survey	Country
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						

FORM A/3

19. Classification society (ies) responsible for issuance of class certificates:

..... Issued on: Expired on:
..... Issued on: Expired on:

20. Recognized Organization (s) responsible for issuance of certificates on behalf of the flag State:

.....
.....
.....

21. Ship related inspection action taken:

- ☐ Flag State administration informed ☐ Inspection done at sea ☐ Observations to inspection
☐ Coastal State informed ☐ Inspection suspended ☐ Excluded AFS grounds
☐ Recognized Organization informed ☐ Dismissed on AFS grounds ☐ MARPOL investigation of contravention of discharge provision
☐ Next port of call informed ☐ Vessel expelled on security ☐ The flag State has been requested an action plan within a deadline
☐ ILO informed ☐ Vessel expelled on other grounds ☐ Overriding Factor
☐ Union representative informed ☐ Other authority informed

22. Deficiencies

- ☐ no ☐ yes (see attached FORM B)
☐ no ☐ yes (see annex)

23. Supporting documentation**PORT STATE PARTICULARS**

District office

Address

Telephone

Fax

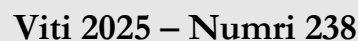
E-mail

Name(s):

(duly authorized PSCO of reporting authority)

Signature

This report must be retained on board for a period of at least two years and must be readily available for consultation by Port State Control Officers at all times.

Page | 29219

**PORT STATE CONTROL
NOTIFICATION OF DETENTION OF SHIP*****Flag State / Consulate****Classification society/recognized organization****Fax no.****E-mail****Number of pages, incl. this****Dear Sir / Madam,****[Ship's name, flag, IMO No.] – Detention of ship**

The Maritime Authority have on [date] carried out an inspection of the above ship at [Port, country].

The ship is detained at [time of detention] hours due to the following detainable deficiencies:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Enclosed please find a copy of the Report of inspection forms A & B.

For further inquiries, please contact: [Name and contact details]

Yours faithfully,

* As per IMO-MSC/Circ.1011 and MEPC/Circ.383

INCERT AT THE BACK OF THE PRESENT DOCUMENT THE DEDICATED APPEAL PROCEDURE

Revision 2

**PORT STATE CONTROL
NOTIFICATION OF RELEASE OF SHIP***

Flag State / Consulate

Classification society/recognized organization

Fax no.

E-mail

Number of pages, incl. this

Dear Sir / Madam,

[Ship's name, flag, IMO No.] – Release of ship

The Maritime Authority have on [date] carried out a re-inspection of the

above ship at [Port, country].

The ship was released at [time of release] hours.

[Insertion of free text, if any]

Enclosed please find a copy of the Report of inspection forms A & B.

Yours faithfully,

* As per IMO-MSC/Circ.1011 and MEPC/Circ.383

EXCHANGE OF MESSAGES BY REGION AUTHORITIES IN ACCORDANCE WITH SECTION 3.8 OF THE MEMORANDUM

- 1 In the case of deficiencies not fully rectified or only provisionally repaired, a message shall be sent to the competent Authority of the region State where the next port of call of the ship is situated.
- 2 The exchange of messages, as in paragraph 1 above, shall take effect through the use of the communication facilities incorporated in the information system as described in Annex 4 and/or by facsimile on the form contained in the Appendix to this Annex.
- 3 Each message as in paragraph 1 above, shall contain the following information:
 - date:
 - from (country):
 - port:
 - to (country):
 - port:
 - a statement reading deficiencies to be rectified:
 - name of ship:
 - IMO identification number (if available):
 - type of ship:
 - flag of ship:
 - call sign:
 - gross tonnage:
 - year of build:
 - issuing Authority of relevant certificate(s):
 - date of departure:
 - estimated place and time of arrival:
 - nature of deficiencies:
 - action taken:
 - suggested action at next port of call:
 - name and facsimile number of sender.

ANNEX 6**QUALITATIVE CRITERIA FOR ADHERENCE TO THE MED MOU**

1. Maritime Authority of a State may adhere as a full member, provided that all of the following qualitative criteria have been met:
2. Such Maritime Authority shall explicitly subscribe to the commitments under the Memorandum with a view to contributing to the common endeavour to eliminate the operation of substandard ships;
3. Such Maritime Authority shall take all necessary measures to encourage the ratification of all relevant instruments in force. Port State Control shall not be applied by such Maritime Authority to those instruments it has not yet ratified.
4. Such Maritime Authorities shall have sufficient capacity, logistically and substantially, to appropriately enforce compliance with international maritime standards regarding maritime safety, pollution prevention and living and working conditions on board with regard to ships entitled to fly its flag, which shall include the employment of properly qualified inspectors acting under the responsibility of its Administration, to be demonstrated to the satisfaction of the Committee referred to in 6.1 of the Memorandum;
5. Such Maritime Authority shall have sufficient capacity, logistically and substantially, to comply in full with all provisions and activities specified in the Memorandum in order to enhance its commitment, which shall include the employment of properly qualified port State control officers acting under the responsibility of its Administration, to be demonstrated to the satisfaction of the Committee referred to in 6.1 of the Memorandum;
6. Such Maritime Authority shall, as of its effective date of membership, establish an online connection to the information system referred to in Annex 4;
7. Such Maritime Authority shall sign a financial agreement for paying its share in the operating cost of the Memorandum and shall, as of its effective date pay its financial contribution to the budget as approved by the Committee referred to in 6.1 of the Memorandum.

ANNEX 7**PORT STATE CONTROL OFFICER CRITERIA AND REQUIREMENTS****Contents**

Section 1	Qualification Criteria for Port State Control Officers
Section 2	Requirements for the Identity Card for Port State Control Inspectors

Section 1 QUALIFICATION CRITERIA FOR PORT STATE CONTROL OFFICERS

1. In pursuance of the provisions of 3.5 of the Memorandum, the port State control officer must be properly qualified and authorized by the Authority to carry out port State control inspections [without prejudice to national provisions].
2. A properly qualified port State control officer must have completed a minimum of one year's service as a flag State surveyor dealing with surveys and certification in accordance with the relevant instruments and be in possession of:
 1. a certificate of competency as master, enabling that person to take command of a ship of 1,600 tons gross tonnage or more (see STCW, Regulation II/2), or
 2. a certificate of competency as chief engineer, enabling that person to take up that task on board a ship whose main power plant has a power equal or superior to 3,000 kW (see STCW, Regulation III/2), or
 3. has passed an examination recognized by the Authority as a naval architect, mechanical engineer or an engineer related to the maritime fields and worked in that capacity for at least 5 years.

The port State control officers mentioned under 2.1 and 2.2 above must have served for a period of not less than five years at sea as officer in the deck or engine department.

3. Alternatively, a port State control officer is deemed to be properly qualified if that person:
 1. holds a relevant university degree or an equivalent training, and
 2. has been trained and qualified at a school for ship safety inspectors, and
 3. has served at least 2 years as a flag State surveyor dealing with surveys and certification in accordance with the relevant instruments.
4. A properly qualified port State control officer must be able to communicate orally and in writing with seafarers in the language most commonly spoken at sea.
5. A properly qualified port State control officer must have appropriate knowledge of the provisions of the relevant instruments and of the relevant procedures on port State control.
6. A properly qualified port State control officer must remain updated with the new relevant instruments and regulations. In achieving the goal of retaining and updating their knowledge the PSCO should use the Distance Learning Programs available.
7. Port State control officers not fulfilling the above criteria are also accepted if they are employed for port State control by the Authorities before 1 July 1996.

Section 2 REQUIREMENTS FOR THE IDENTITY CARD FOR PORT STATECONTROL INSPECTORS

1. The identity card shall contain at least the following information:
 1. name and issuing Authority;
 2. full name of the holder of the identity card
 3. an up to date picture of the holder of the identity card;
 4. the signature of the holder of the identity card;
 5. a statement to the effect that the holder of the identity card is authorized to carry out inspections in accordance with the national legislation.
2. If the main language used on the identity card is not English, it must include a translation into that language.
3. The format of the identity card is left to the discretion of the competent Authorities.

ANNEX 8
APPEAL AND REVIEW PROCEDURES

Section 1 Appeal Procedure

- 1 Section 3.13 of the Med MoU memorandum states that "the owner or the operator of a ship will have the right of appeal against a detention decision to higher administrative Authority or to the Court of competent jurisdiction, according to the law in each country. However, an appeal shall not cause the detention to be suspended."
- 2 Owners or operators are advised to use the official Authority's procedure if they wish to appeal against a detention order. The basic appeal procedures in the Med MoU member States are listed in the document called: Appeal procedures in Med MoU member States (as published on the website www.medmou.org).

Section 2 Review Procedure

- 1 In case an owner or operator declines to use the Authority's official appeal procedure but still wishes to complain about a detention decision, such a complaint should be sent to the flag State or the Recognised Organisation (if authorized to act for the flag State).
- 2 The flag State or Recognised Organisation may then ask the port State to reconsider its decision to detain the ship.
- 3 In such cases the port State should investigate the decision and inform the flag State or the Recognised Organisation of the outcome. If the port State agrees to reserve its decision it should also inform the Med MoU database manager and the Med MoU Secretariat.
- 4 If the flag State or the Recognised Organisation disagrees with the outcome of the investigation as mentioned above, a request for review may be sent within 90 days, from the date of detention to the Med MoU Secretariat. Such a request should be accompanied by all information relevant to the detention in electronic format (submission by E-mail to: secretariat@medmou.org) and in English language.
- 5 The Secretariat will set up a "Review Panel: comprising of the Secretariat as Coordinator and 3 MoU Authorities requested on an alphabetically rotating basis, excluding the port and flag State. The Secretariat will also inform the port State of the request of review and invite the port State to submit relevant information in electronic format.
- 6 The Review Panel will consider the procedural and technical aspects of the inspection based on the information provided by the flag State and / or the Recognised Organisation and the port State. The Review Panel members return their opinions to the Secretariat. Should additional information been required, the Secretariat will arrange this information to be provided to all Review Panel members. The detail of correspondence is kept as an

- 7 internal matter. The Review Panel findings represent a majority opinion
The Secretariat will prepare a summary of the opinions of the Review Panel and will inform the flag State or the Recognised Organisation, as appropriate, the port State and the MoU advisory Board.
- 8 If the view of the Review Panel supports the flag State or the Recognised Organisation's complaint, the port State will be requested to reconsider its decision again.
- 9 The findings of the Review Panel are not binding but could provide justification for the port State to amend its inspection data already inserted in the database and to inform the database manager and the Secretariat accordingly. The Secretariat will inform the flag State or Recognised Organisation, as appropriate on the action (not) taken by the Port State.
- 10 The findings of Review Panel could not be used as a ground for claiming a financial compensation.

ANNEX 9
SELECTION CRITERIA (TARGET FACTOR)

The calculation of the Target Factor is divided into two parts:

1. Generic Factor, based on elements of the ships profile.
2. History Factor, based on the ships inspection history in the Med MoU

1 Generic Factor

The Generic Factor for an individual ship is calculated by adding together the relevant elements of its profile:

- Targeted flag
- Targeted ship type
- Non IACS member classification society
- Ships age

The Generic Factor is updated when the particulars of the ship change or the status of its existing flag change.

2 History Factor

The History Factor is applied to the Generic Factor to reflect the actual condition of the ship found following PSC inspections.

The History Factor is calculated by applying the elements below to each Med MoU inspection of the ship carried out:

- Inspection interval
- Detained
- Number of deficiencies
- Outstanding deficiencies

3 The Overall Target Factor is calculated by adding the Generic and History Factor but it cannot be less than the Generic Factor.

4 Regardless of the target factor value the following ships shall be considered as overriding priority for inspection:

1. Ships which have been reported as overriding priority by pilots or port authorities in accordance with section 1.5 of the Memorandum;
2. Ships carrying dangerous or polluting goods, which have failed to report all relevant information concerning the ship's particulars, the ship's movements and concerning the dangerous or polluting goods being carried to the competent authority of the port and coastal State;
3. Ships which have been the subject of a report or notification by another Authority;
4. Ships which have been the subject of a report or complaint by the master, a crew member, or any person or organization with a legitimate interest in the safe

operation of the ship, shipboard living and working conditions or the prevention of pollution, unless the Authority concerned deems the report or complaint to be manifestly unfounded; the identity of the person lodging the report or complaint must not be revealed to the master or the shipowner of the ship concerned;

5. Ships which have been:
 - i. involved in a collision, grounding or stranding on their way to the port,
 - ii. accused of an alleged violation of the provisions on discharge of harmful substances or effluents,
 - iii. maneuvered in an erratic or unsafe manner whereby routing measures, adopted by the IMO, or safe navigation practices and procedures have not been followed, or
 - iv. otherwise operated in such a manner as to pose a danger to persons, property or the environment;
6. Ships which have been suspended or withdrawn from their class for safety reasons in the course of the preceding 6 months;
7. Ships which cannot be identified in the THETIS-Medⁱ information system.

5 The Authorities will give priority for inspection to the ships with the higher Target Factor as indicated by the THETIS-Medⁱ system. The criteria and their weight are indicated in table 1 of this annex. The Target Factor of the ship will be the sum of all applicable criteria points. Full implementation of the targeting System will become applicable when statistical data for all criteria is available in the THETIS-Medⁱ system. The following elements are relevant for the targeting factor:

- .1 Ships visiting a port of a State, the Authority of which is a signatory to the Memorandum, for the first time or after an absence of 12 months or more.
- .2 Ships not inspected by any Authority within the previous 6 months;
- .3 Ships whose statutory certificates on the ship's construction and equipment, issued in accordance with the Conventions, and the classification certificates, have been issued by a non IACS organization;
- .4 Ships flying the flag of a State appearing in the blacklist as published in the annual report of the MoU;
- .5 Ships which have been permitted by the Authority to leave a port of its State on certain conditions:
 - i. deficiency to be rectified before departure;
 - ii. deficiency to be rectified at the next port;
 - iii. deficiencies to be rectified within 14 days;
 - iv. deficiencies for which other conditions have been specified;
 - v. if ship related action has been taken and all deficiencies have been rectified;
- .6 Ships for which deficiencies have been recorded during a previous inspection, according to the number of deficiencies;
- .7 Ships which have been detained in a previous port;
- .8 Ships flying the flag of a non-party to a relevant instrument;

ⁱ PSCC23/16 - replacing all references to MEDSIS to be THETIS-Med

.9 Other ships above 13 years old.

TABLE 1

CRITERIA	TARGET FACTOR
Ship Age	0 - 5 years: 0 point 6 - 10 years: 5 points 11-15 years: 10 points 16 - 20 years: 10 + 1 point for each year exceeding 15 years >20 years: 15 + 2 points for each year exceeding 20 years
Ship type	4 points for ships with type codes 13, 30, 40, 55, 60, 61, 70, 71 and of 15 years of age and over 0 points for all others
Ship flag - Excess of average detention, based upon 3 year rolling average figure	+1 point for each percentage point in excess (decimal number rounded up)
Deficiencies	0.6 points for each deficiency found in last 4 initial inspections or follow up with new deficiency (decimal number rounded up)
Detentions	Depending on number of detentions in last 4 inspections: 1 detention - 15 points 2 detentions - 30 points 3 detentions - 60 points 4 detentions - 100 points
Classification Society - non IACS	10 points
Outstanding deficiencies (A deficiency recorded in the <u>THETIS-Med</u> ⁱ in the last inspection and not marked as rectified (Code10))	2 points for each outstanding deficiency
Time since last inspection: 6 - 12 months 12 - 24 months Over 24 months or never inspected in Med MoU region (including new ships)	3 points 6 points 50 points
Calculation method	The target factor is the sum of the TFV Values Calculated daily
Priority level Target Factor 101 - 41 – 100 11 – 40 0 – 10	Priority 1 (very high) Priority 2 (high) Priority 3 (medium) Priority 4 (low)

ANNEX 10
REFUSAL OF ACCESS

Section 1 General Provisions

1 In accordance with section 3.8.2 of the Memorandum the Mediterranean MoU States must refuse access to their ports to ships which have:

1. proceeded to sea without complying with the corrective measures laid down by the detaining port (jumped detention);
2. not called at the indicated repair yard;

The ban may only be lifted following a reinspection of the ship at the company's expense at an agreed port by PSCO's of the banning State and if evidence is provided to its satisfaction that the vessel fully complies with the applicable requirements of the International Conventions.

2 A port State may permit the access of a ship in the event of force majeure or overriding safety considerations or to reduce or minimize the risk of pollution or to have deficiencies rectified.

3 Procedures for the following cases as well as suggested communication documents are described below:

1. Allowing a ship to sail to a repair yard;
2. Actions if a ship fails to arrive at an agreed repair yard;
3. Actions if a ship fails to comply with the detention order (jumped detention).

Section 2 Procedure For Allowing A Ship To Sail To An Agreed Repair Yard

1 The flag State or Recognized Organization acting on behalf of the flag State must confirm in writing that the ship is permitted to proceed to the nearest available and appropriate repair port and advise any conditions for the voyage (see letter "Request For Agreement To Proceed To A Repair Yard"). The designated repair yard must be acceptable by the flag state / RO and the PSC authority. The conditions for release must be acceptable to the port State that may impose additional conditions.

2 The flag State or recognized organization acting on behalf of the flag State must also issue single voyage certificates or preferably endorse existing certificates. The voyage will be in ballast and exclude any commercial operations. Exceptionally, cargo already on board may be carried to the repair port, or specified intermediate ports, when it is safe to do so. These ports should be included in the conditions of release (see letter "Conditions Of Release from Detention to a Repair Port") and be informed if they would accept the vessel.

3 The company and / or Master must provide to the PSC Authority written confirmation of a repair yard contract or supply of equipment as appropriate.

- 4 The agreed repair yard will be in a port in which follow up action will be taken and before releasing the ship the PSCO should obtain confirmation in writing from the relevant port State authority that the ship will be accepted and that they will adhere to the MoU communication procedure (see letter “Request For Agreement To Proceed To A Repair Yard”)
- 5 The master must be informed in writing of the conditions of release. The master must also be advised that the ship may be banned if it does not comply with these conditions or does not call at the repair port (see letter “Conditions Of Release from Detention to a Repair Port”).
- 6 The master must be informed in writing that, as a condition of release, the detaining port must be notified by the port State control authority of the repair port in writing immediately that the ship has arrived at the agreed repair yard (see letter “Conditions Of Release from Detention to a Repair Port”). If a notification is not sent the detaining port may proceed with the issuance of a Refusal of Access order.
- 7 The PSC inspection form is to make clear to which port the ship is allowed to sail and its ETA.
- 8 The port State control authority of the repair port, the flag State and the recognized organization should be informed of the departure of the vessel and its ETA at the repair port (see letter “Conditions Of Release from Detention to a Repair Port”).

Section 3 Procedure If A Ship Fails To Call At An Agreed Repair Yard

- 1 If a ship fails to call at the agreed repair yard or fails to arrive at the prearranged time the ship is liable for banning. The decision to apply a ban is for the detaining port State, following confirmation that the ship has not called at the agreed repair yard or fails to comply with the conditions of release (including the notification of arrival) or has not otherwise complied with the detention order. Before issuing the Refusal of Access order the detaining State may request consultations with the flag State Administration of the ship.
- 2 When a ban is applied, the Maritime Authority of the banning State will advise the ISM Company that the ban is in place. This letter will be copied to the flag State, recognized organization(s), classification society(ies), Med MoU members, Med MoU Secretariat, the THETIS-Medⁱ manager, Secretariats of cooperating MoU's and USCG. The database manager must be informed through the information system.
- 3 Notification of a banned ship will appear on the ship's identification screen on the THETIS-Medⁱ information system and the list of banned ships on the Med MoU website will be updated simultaneously.
- 4 In the case of a ship banned for not complying with the conditions for a safe, single voyage to a repair yard a formal request by the ISM company for the ban to be lifted must be made to the banning State. The ban may only be lifted following a re inspection of the ship

at the company's expense at an agreed port by PSCO's of the banning State and if evidence is provided to its satisfaction that the vessel fully complies with the applicable requirements of the International Conventions.

- 5 If the agreed port of re inspection is in the Med MoU region, the port State authority of that port may, with the agreement of the banning port State, authorise the ship to proceed thereto, for the sole purpose of verifying that the ship meets the conditions specified in paragraph 4. When the banning State and the ISM company agree to re inspect in a port outside the Med MoU region, the company will consult with that port State to agree access and if so the company will send written confirmation to the banning State. The decision to lift the ban shall remain with the banning State.
- 6 All costs related to the re inspection of a banned ship will be borne by the ISM company.
- 7 If the re inspection has no satisfactory results the ban will not be lifted.
- 8 If the ship is in a port outside the jurisdiction of the PSCO carrying out the re inspection and the PSCO believes the ship is in a detainable condition then PSCO has to inform the port State where the ship lies so that it may consider action to detain the ship. If the ship does not comply with the requirements the ban will not be lifted.
- 9 In order to have the ban lifted, the company must address a formal request to the port State authority of the Member State that imposed the ban. This request must be accompanied by:
 1. a document from the flag State administration showing that the ship fully conforms to all the provisions of the applicable international conventions. The document may be in the form of an official statement but it must be issued by the flag administration and not a recognized organization.
 2. a document from the classification society(ies) classing the ship that the ship conforms to the class standards stipulated by that society(ies). The classification society(ies) must also provide evidence that an on board visit has taken place prior to issue of the document, if appropriate
- 10 If the re inspection provides evidence to the satisfaction of the banning State that the ship fully complies with all the requirements of the Conventions the ban will be lifted. The company will be informed of the lifting of the ban by the banning State. This letter will be copied to the flag State, recognized organization(s), classification society(ies), Med MoU members, Med MoU Secretariat, THETIS-Medⁱ manager, Secretariats of cooperating MoU's and USCG.
- 11 The THETIS-Medⁱ will remove the notification from ship's identification screen. The ship will be removed from the banned list on the Med MoU website simultaneously.
- 12 The company has a right of appeal against the banning in accordance with the port States own legislation.

PORT STATE CONTROL

REQUEST FOR AGREEMENT TO PROCEED TO A REPAIR YARD

From: (PSC office of (port)) fax:

To: (Port State Authority of repair yard)
(Flag State Authority)

cc: (Recognized organization issuing the relevant certificates)

Ship Name IMO No Flag
Type of ship Call sign Year of keel laid
Gross Tonnage
Recognised Organization(s) Classification Society(ies)

The above named vessel is detained in (port) but cannot rectify all deficiencies. The vessel has requested that the following deficiencies are repaired in (port).

Deficiencies that cannot be repaired
in the present port

Suggested action:
(including action at next port)

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Before releasing the vessel this Authority requests:

- the PSC Authority for the port of [name] to confirm by fax or email if the above mentioned ship is permitted to call in that port and that a follow up inspection will be carried out;
- the Flag State Authority (if necessary through its recognized organization) to confirm by fax that the above mentioned ship is permitted to proceed to (port) and any conditions for the voyage.

Reporting Authority	Office:
	Fax:
	Email:
	Tel:
	Date:

Name & Signature
(duly authorized Port State Control Officer)

ANNEX 11**LIST OF CERTIFICATES TO BE VERIFIED**

During an inspection the PSCO will as a minimum and to the extent applicable examine the following documents:

1. International Tonnage Certificate (1969) (*ITC, Art .7*);
2. Certificate of Registry or other document of nationality (*UNCLOS*);
3. Certificates as to the ship's hull strength and machinery installations issued by the classification society in question (only to be required if the ship maintains its class with a classification society);
4. Reports of previous port State control inspections;
5. Passenger Ship Safety Certificate (*SOLAS 1988 Amend./CI/Reg.12, SOLAS Protocol 1988/CI/Reg.12*);
6. Cargo Ship Safety Construction Certificate (*SOLAS/CI/Reg.12, SOLAS Protocol 1988/CI/Reg.12*);
7. Cargo Ship Safety Equipment Certificate (*SOLAS 1988 Amend./CI/Reg.12, SOLAS Protocol 1988/CI/Reg. 12*);
8. Cargo Ship Safety Radio Certificate (*SOLAS 1988 Amend./CI/Reg.12, SOLAS Protocol 1988/CI/Reg.12*);
9. Cargo Ship Safety Certificate (*SOLAS Protocol 1988/CI/Reg. 12*);
10. Special Purpose Ship Safety Certificate (*SPS Code, C1/Art.1.7.4, Res. A.791 (19)*);
11. For ro-ro passenger ships, information on the A/A-max ratio (*SOLAS 1995 Amend./CII-1/Reg.8-1*);
12. Damage control plans and booklets (*SOLAS 2006 Amend./CII-1/Reg.19, 20, 23*);
13. Stability Booklet and information (*SOLAS 2008 Amend/CII-1/Reg.5, SOLAS/CII-1/Reg.22, LLP88, Reg.10*);
14. Manoeuvring Booklet and information (*SOLAS 1981 Amend./CII-1/Reg.28.2*);
15. Unattended Machinery spaces (UMS) evidence (*SOLAS 1981 Amend./CII-I/Reg.46.3*);
16. Exemption Certificate and any list of cargoes (*SOLAS/CII-2/Reg.10.7.1.4*);
17. Fire control plan (*SOLAS 2000 Amend./CII-2/Reg.15.2.4*);
18. Fire safety operational booklet (*SOLAS 2000 Amend./CII-2/Reg.16.3.1*);
19. Dangerous goods special list or manifest, or detailed stowage plan (*SOLAS 2000 Amend./CII-2/Reg.19*);
20. Doc. of compliance Dangerous Goods (*SOLAS 2001 Amend./CII-2/Reg.19.4*);
21. Ship's log book with respect to the records of drills, including security drills, and the log for records of inspection and maintenance of lifesaving appliances and arrangements and fire fighting appliances and arrangements (*SOLAS 2006 Amend./CIII/Reg.37,19.3, 19.4, 20*);
22. Minimum Safe Manning Document (*SOLAS 2000 Amend./CV/Reg.14.2*);
23. SAR coordination plan for passenger ships trading on fixed routes (*SOLAS 1995 Amend./CV/Reg.15, 7.2*);
24. LRIT Conformance Test Report (*SOLAS/CV/Reg.19.1*);
25. Copy of the Document of compliance issued by the testing facility, stating the date of compliance and the applicable performance standards of VDR (voyage data recorder) (*SOLAS/CV/Reg.18.8*);
26. AIS test report (*SOLAS 2010 Amend./CV/Reg.18.9*);

27. For passenger ships, List of operational limitations (*SOLAS 2001 Amend./CV/Reg.30.2*);
28. Cargo Securing Manual (*SOLAS 2002 Amend./CVI/Reg.5.6*);
29. Bulk Carrier Booklet (*SOLAS 1996 Amend./CVI/Reg.7.3*);
30. Loading/Unloading Plan for bulk carriers (*SOLAS 1996 Amend./CVI/Reg.7.3*);
31. Document of authorization for the carriage of grain (*SOLAS 1991 Amend./CVI/Reg.9*);
32. Material Safety Data Sheets (MSDs) (*SOLAS 2009 Amend./CVI/Reg.5-1*);
33. INF (International Code for the Safe Carriage of Packaged Irradiated Nuclear Fuel, Plutonium and High-Level Radioactive Wastes on Board Ships) Certificate of Fitness (*SOLAS 1999 Amend./CVII/Reg.16, INFC 1.3*);
34. Copy of Document of Compliance issued in accordance with the International Management Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention (DoC) ISM Code (*SOLAS 1994 Amend./CIX/Reg.4.1*);
35. Safety Management Certificate issued in accordance with the International Management Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention (SMC) (*SOLAS 1994 Amend./CIX/Reg.4.2, 4.3*);
36. High Speed Craft Safety Certificate and Permit to Operate High Speed Craft (*SOLAS 1994 Amend./CX/Reg.3.2, HSCC 1.8.1, 2*);
37. Continuous Synopsis Record (*SOLAS 2005 Amend./CXI-1/Reg.5*);
38. International Certificate of Fitness for the Carriage of Liquefied Gases in Bulk, or the Certificate of Fitness for the Carriage of Liquefied Gases in Bulk, whichever is appropriate (*GCC-4/CI/N1.6.4, IGCC/CI/N1.5.4*);
39. International Certificate of Fitness for the Carriage of Dangerous Chemicals in Bulk, or the Certificate of Fitness for the Carriage of Dangerous Chemicals in Bulk, whichever is appropriate (*BCC-10/CI/N1.6.3, IBCC/CI/N1.5.4, BCH/I/1.6.1*);
40. International Oil Pollution Prevention Certificate (*MARPOL/ANI/Reg.7.1*);
41. Survey Report Files (in case of bulk carriers or oil tankers) (*SOLAS XI-1 reg.2, 2011 ESPcode*);
42. Oil Record Book, parts I and II (*MARPOL/ANI/R17, Reg.36*);
43. Shipboard Marine pollution emergency plan for Noxious Liquid Substances (*MARPOL/ANII/Reg.17*);
44. (Interim) Statement of compliance Condition Assessment Scheme (CAS) (*MARPOL/ANI/Reg.20.6, 21.6.1*);
45. For oil tankers, the record of oil discharge monitoring and control system for the lastballast voyage (*MARPOL/ANI/Reg.31.2*);
46. Shipboard Oil Pollution Emergency Plan (SOPEP) (*MARPOL/ANI/Reg.37.1*);
47. STS Operation Plan and Records of STS Operations (*MARPOL ANI/Reg.41*);
48. International Pollution Prevention Certificate for the Carriage of Noxious Liquid Substances in Bulk (NLS) (*MARPOL/ANII/Reg.9.1*);
49. Cargo Record Book (*MARPOL/ANII/Reg.15, MARPOL/ANII-Appendix2*);
50. Procedures and Arrangements Manual (chemical tankers and NLS tankers) (*MARPOL/ANII/Reg.14.1 + P&A manual*);
51. International Sewage Pollution Prevention Certificate (ISPPC) (*MARPOL/ANIV/Reg.5.1*);
52. Garbage Management Plan (*MARPOL/ANV/Appendix I*);

53. Garbage Record Book (MARPOL/ANV/Appendix II);
54. International Air Pollution Prevention Certificate (IAPPC) (MARPOL/ANVI/Reg.6.1);
55. Logbook for fuel oil change-over (MARPOL/ANVI/Reg.14.5);
56. Type approval certificate of incinerator (MARPOL/ANVI/Reg.16.6.1 + Appendix IV(1));
57. Bunker delivery notes (MARPOL/ANVI/Reg.18.5+ Appendix V);
58. International Energy Efficiency Certificate (MARPOL/ANVI/Reg.6);
59. Ship Energy Efficiency Management Plan (SEEMP) (MARPOL/ANVI/Reg.22);
60. EEDI Technical File (MARPOL/ANVI/Reg. 20);
61. Statement of Compliance – Fuel Oil Consumption Reporting (MARPOL/ANVI/Reg.6);
62. Engine International Air Pollution Prevention Certificate (EIAPPC) (NoxTC2008/ 2.1.1.1);
63. Technical files (NoxTC2008/2.3.6);
64. Record book of engine parameters (NoxTC2008/6.2.2.7.1);
65. International Load Line Certificate (1966) (LLP'88 Art.16.1);
66. International Load Line Exemption Certificate (LLP'88 Art.16.2);
67. Certificates issued in accordance with STCW Convention (STCW95/Art. VI, RI/2, STCW code/Sect. A-I/2);
68. Maritime Labour Certificate and Declaration of Maritime Labour Compliance part I and II (MLC and DMLC part I and II) (MLC, 2006/Reg.5.1/ standard A5.1.3);
69. Medical certificates (MLC, 2006/ Reg. 1.2/Standard A1.2);
70. Table of shipboard working arrangements (MLC, 2006/ Reg.2.3/ standard A2.3, 10 and STCW95/A-VIII/1.5);
71. Records of hours of work or rest of seafarers (MLC, 2006/Reg. 2.3/standard A2.3, 12 and STCW95/A-VIII/1.5);
72. Certificate or documentary evidence of financial security for repatriation (MLC, 2006/Reg.2.5/standard A2.5.2);
73. Certificate or documentary evidence of financial security relating to shipowners liability (MLC, 2006/Reg.4.2/standard A4.2.1);
74. Mobile Offshore Drilling Unit Safety Certificate (MODU Code/I/Section 6);
75. Certificate of insurance or any other financial security in respect of civil liability for oil pollution damage (CLC69P92/AVII.2);
76. Certificate of insurance or any other financial security in respect of civil liability for Bunker oil pollution damage (BUNKERS 2001/Art.7.2);
77. International Ship Security Certificate (ISSC) (ISPS/PA/19.2.1);
78. Record of AFS (AFS/Annex 4/Reg.2(1));
79. International Anti-Fouling System Certificate (IAFS Certificate) (AFS/Annex 4/Reg.2(1));
80. Declaration on AFS (AFS/Annex 4/Reg.5(1));
81. International Ballast Water Management Certificate (IBWMC) (BWMC Art 9.1(a));
82. Ballast Water Record Book (BWRB) (BWMC Art 9.1 (b));
83. Certificate of insurance or other financial security in respect of liability for the removal of wrecks (Nairobi WRC 2007 / Art. 12.2)

DEKRET

Nr. 494, datë 18.12.2025

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 69/2025, “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në memorandumun e mirëkuptimit për kontrollin shtetëror portual në Rajonin e Mesdheut, bërë në Maltë, më 11 korrik 1997”.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj

LIGJ
Nr. 70/2025

**PËR RATIFIKIMIN MARRËVESHJES SË
GRANTIT NDËRMJET REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË DHE BANKËS
EVROPIANE PËR INVESTIME PËR
PROJEKTIN “INFRASTRUKTURA
HEKURUDHORE E KORRIDORIT VIII,
FAZA I – SHQIPËRI”**

Në mbështetje të neneve 78, 83, pika 1, dhe 121, pika 1, shkronja “ç”, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:**Neni 1**

Ratifikohet marrëveshja e grantit ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bankës Evropiane për Investime për projektin “Infrastruktura hekurudhore e Korridorit VIII, faza I – Shqipëri”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji dhe është pjesë përbërëse e tij.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 4.12.2025.

Shpallur me dekretin nr. 495, datë 18.12.2025, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.

Numri i Kontratës (FI N°) 98364

Numri i Veprimit (Serapis N°) 2017-0608

**INFRASTRUKTURA HEKURUDHORE E KORRIDORIT VIII
FAZA I-SHQIPËRI**

**MARRËVESHJE GRANTI
WB-IG09-ALB-TRA-01**

ndërmjet

Republikës së Shqipërisë

dhe

Bankës Evropiane të Investimeve

Tiranë, 8 prill 2025

NENI 1 Përkufizimet dhe interpretimi

NENI 2 Objekti

NENI 3 Financimi i Punimeve, Furnizimeve dhe/ose Shërbimeve

NENI 4 Projektimi dhe Prokurimi

NENI 5 Pagesa e Grantit

NENI 6 Kushtet për Disbursimin

NENI 7 Kostot e Pranueshme

NENI 8 Informacioni dhe Raportimi

NENI 9 Sipërmarrjet e Informacionit

NENI 10 Pronësia e Rezultateve dhe të Drejtat e Pronësisë Intelektuale

NENI 11 Vizibiliteti dhe Transparenca

NENI 12 Konflikti i Interesave

NENI 13 Monitorimi dhe Vlerësimi

NENI 14 Verifikimet, Kontrollat dhe Auditimet

NENI 15 Mbrojtja e të Dhënave Personale

NENI 16 Angazhimi i Integritetit

NENI 17 Pezullimi

NENI 18 Rikuperimi

NENI 19 Ndryshimet

NENI 20 Transferimi

NENI 21 Ndërprerja

NENI 22 Tarifat dhe Shpenzimet

NENI 23 Përgjegjësia dhe Dëmshpërblimi

NENI 24 Njoftimet dhe Komunikimet e tjera

NENI 25 Ligji në Fuqi dhe Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve

NENI 26 Mos-heqja dorë

NENI 27 Marrëveshja e Plotë

NENI 28 Pavlefshmëria

NENI 29 Gjuha Angleze

NENI 30 Hyrja në Fuqi

Aneksi 1 PERSHKRIMI I VEPRIMIT

Aneksi 2 Modeli i Kërkesës për Pagesë

Aneksi 3 Të dhënat

Aneksi 4 MODEL I RAPORTIMIT VJETOR TË ZBATIMIT (RVZ)

Aneksi 5 MODEL I RAPORTIMIT PERFUNDIMTAR TE ZBATIMIT

KJO MARRËVESHJE E GRANTIT TË INVESTIMEVE LIDHET NDËRMJET:

Republikës së Shqipërisë, të përfaqësuar nga Ministria e Financave, e cila vepron nëpërmjet Zëvendëskryeminstres, Znj. Belinda Balluku ("**Përfituesi**"), dhe

BANKËS EVROPIANE TË INVESTIMEVE, një institucion financiar i krijuar nga Traktati për Funksionimin e Bashkimit Evropian, me seli në adresën: 100, boulevard Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg, Luxembourg, të përfaqësuar nga Drejtori, Lionel Rapaille, dhe Këshilltari Ligjor, Hazal Hatunoglu ("**Banka**"),

secila individualisht "**Pala**" dhe bashkërisht "**Palët**".

DUKE PASUR PARASYSH SE:

- A. Përfituesi ka deklaruar se, nëpërmjet Subjektit Zbatues, është duke ndërmarrë një projekt për modernizimin e një linje hekurudhore të vetme 34 km midis portit të Durrësit dhe Rrogozhinës në pjesën qendrore të Shqipërisë, të shtrirë në Korridorin VIII multi-modal që lidh portet e Italisë jugore, Shqipërinë, Maqedoninë e Veriut dhe Bullgarinë ("**Projekti**"), siç përshkruhet më specifikisht në përshkrimin teknik ("**Përshkrimi Teknik**"), të përcaktuar në Skedulin A të Kontratës Financiare. Pjesët/komponentët e Projektit që do të financohen nga Granti, me kusht që të rezultojnë të pranueshëm në përputhje me Nenin 7 (*Kostot e Pranueshme*), përshkruhen në përshkrimin e Veprimit të përcaktuar në Aneksin 1 të kësaj Marrëveshjeje ("**Veprimi**") dhe në GAF (siç përkufizohet më poshtë).

Në bazë të një Kontrate Financiare të datës 8 prill 2025, të lidhur ndërmjet Përfituesit dhe Bankës ("**Kontrata Financiare**"), Banka i ka vënë në dispozicion Përfituesit, në cilësinë e tij si Huamarrës, një hua në një shumë maksimale principal prej 30,000,000.00 Euro (tridhjetë milionë Euro) ("**Huaja**") për të mbështetur financimin e Projektit.

- B. Për të përfunduar Projektin dhe mbuluar një pjesë të kostove të Projektit, Përfituesi ka kërkuar mbështetjen e Bankës për marrjen e fondeve nga Fondi i Përbashkët Evropian i Ballkanit Perëndimor ("**Fondi**").
- C. Në përputhje me Kushtet e Përgjithshme, më 8 dhjetor 2023 Asambleja e Kontributorëve të Fondit miratoi Veprimin si të pranueshëm për përfitim nga mbështetja me grant nga burimet e Fondit. Në bazë të termave të kësaj Marrëveshjeje, dhe duke pasur parasysh deklaratat dhe faktet e cituara në këto Pika, Banka do të vendosë në dispozicion të Përfituesit një grant në shumën maksimale prej 60,453,160 EURO (gjashtëdhjetë milionë e katërqind e pesëdhjetë e tre mijë e njëqind e gjashtëdhjetë Euro) ("**Granti**"), për financimin e kostove të pranueshme të Punimeve, Furnizimeve dhe Shërbimeve të Veprimit. Qëllimi i kësaj Marrëveshjeje është të përcaktojë të drejtat dhe detyrimet e Palëve në lidhje me përdorimin e Grantit për zbatimin e Punimeve, Furnizimeve dhe/ose Shërbimeve të Veprimit.
- D. Më 5 shkurt 1998, Republika e Shqipërisë dhe Banka nënshkruan një marrëveshje kuadër që rregullon aktivitetet e Bankës në territorin e Republikës së Shqipërisë, e cila është në fuqi dhe efekt të plotë dhe do të vazhdojë të jetë në fuqi dhe efekt të plotë gjatë kohëzgjatjes së kësaj Marrëveshjeje ("**Marrëveshja Kuadër**"). Financimi i Projektit (përfshirë Grantin) hyn në objektin e Marrëveshjes Kuadër.
- E. Përfituesi është i autorizuar sipas rregullave që të marrë Grantin sipas termave dhe kushteve të përcaktuara në këtë Marrëveshje. Përfituesi do t'ia vendosë në dispozicion të ardhurat e Grantit Subjektit Zbatues, nëpërmjet një marrëveshjeje kanalizimi ndërmjet Përfituesit dhe Subjektit Zbatues.
- F. Banka merr parasysh se aksesit në informacion luan rol thelbësor në reduktimin e rreziqeve mjedisore dhe sociale, duke përfshirë shkeljet e të drejtave të njeriut, të lidhura me projektet që financon, dhe për këtë arsye ka krijuar politikën e saj të transparencës, qëllimi i së cilës është të rrisë llogaridhënien nga ana e Bankës (dhe filialeve të saj) ndaj palëve të interesit dhe qytetarëve të Bashkimit në përgjithësi.
- G. Banka mbështet zbatimin e standardeve ndërkombëtare dhe të BE-së në fushën e luftës kundër pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit dhe promovon standardet e qeverisjes së mirë tatimore. Ajo ka vendosur politika dhe procedura për të shmangur rrezikun e keqpërdorimit të fondeve të saj për qëllime që janë të paligjshme ose abuzive në lidhje me ligjet në fuqi. Deklarata e grupit të Bankës mbi mashtrimin tatimor, evazionin tatimor, shmangien e taksave, planifikimin agresiv të taksave, pastrimin e parave dhe financimin e terrorizmit disponohet në faqen e internetit të Bankës dhe ofron udhëzime të mëtejshme për palët kontraktuese të Bankës¹.
- H. Banka ka krijuar një kuadër politikash gjithëpërfshirës që i lejon Grupit të Bankës të fokusohet në zhvillimin e qëndrueshëm dhe gjithëpërfshirës, duke u angazhuar për një tranzicion të saktë dhe të drejtë dhe mbështetur tranzicionin drejt ekonomive dhe komuniteteve që janë rezistente ndaj klimës

¹ <http://www.eib.org/about/compliance/tax-good-governance/index.htm?f=search&media=search>

dhe fatkeqësive, me karbon të ulët, të sigurt nga ana mjedisore dhe më të efektshëm në burime. Kuadri i politikave përfshin Politikën për Çështjet Mjedisore dhe Sociale të Grupit BEI dhe Standardet Mjedisore dhe Sociale të BEI-t. Politika për Çështjet Mjedisore dhe Sociale të Grupit BEI dhe Standardet Mjedisore dhe Sociale të BEI-t disponohen në faqen e internetit të Bankës dhe japin udhëzime të mëtejshme për palët kontraktuese të Bankës.

SI RRJEDHOJË, është dakordësuar si më poshtë:

NENI 1

Përkufizimet dhe interpretimi

1.1. Kudo që përdoren në këtë Marrëveshje, termat e mëposhtëm do të kenë kuptimet e mëposhtme:

“Veprim”

ka kuptimin që i është dhënë nën Pikën A.

“Raport Vjetor Zbatimi (RVZ)”

është raporti në formë dhe përmbajtje të pranueshme për Bankën, siç përcaktohet aktualisht në Aneksin 4 (*Modeli i Raportit Vjetor të Zbatimit (RVZ)*) të kësaj Marrëveshjeje, siç mund të ndryshohet herë pas here sipas gjykimit të Bankës dhe t'i komunikohet Përfituesit, që mbulon zbatimin vjetor të Veprimit për vitin kalendarik që i paraprin raportit, me kusht që raporti i parë të mbulojë periudhën nga fillimi i Periudhës së Zbatimit deri në fund të TA të vitit kalendarik.

“Marrëveshje”

është kjo marrëveshje granti, duke përfshirë Pikat e saj, Skedulin dhe Aneksat e saj, siç mund të plotësohen, ndryshohen ose ripërcaktohen herë pas here.

“Asambleja e Kontributorëve”

është organi drejtues i Fondit që përbëhet nga përfaqësues të Kontributorëve.

“Autorizim”

është një autorizim, leje, pëlqim, miratim, rezolutë, licencë, përjashtim, depozitim, noterizim ose regjistrim.

“Llogaria e Grantit të Bankës”

është llogaria në Euro, e hapur dhe mbajtur nga Banka në përputhje me Kushtet e Përgjithshme, përmes së cilës shumat që korrespondojnë me Grantin do t'i transferohen Përfituesit dhe do të shpërndahen ekskluzivisht për pagesën e kostove të pranueshme.

“Ditë Pune”

është një ditë (përveç të shtunës ose të dielës) në të cilën Banka dhe bankat tregtare janë të hapura për biznes të përgjithshëm në Luksemburg.

“Norma e bashkë-financimit”

është norma e përqindjes së zbatueshme e përcaktuar në Përshkrimin e Veprimit.

“Informacion Konfidencial”

është çdo dokument, informacion ose material tjetër, që *jepet* në lidhje me ose në përputhje me këtë Marrëveshje, dhe i cili është, në mënyrë kumulative, me shkrim ose në formë tjetër të përhershme (përfshirë elektronike) dhe identifikohet qartë dhe në mënyrë të dukshme si "Informacion konfidencial".

“Kontratë”

është një marrëveshje e lidhur ndërmjet Subjektit Zbatues dhe një Kontraktori, në bazë të një procedure prokurimi publik, siç përcaktohet në Nenin 4 (*Projektimi dhe Prokurimi*) për ofrimin e Punimeve, Furnizimeve dhe/ose Shërbimeve.

“Kontraktor”

është personi fizik ose juridik, ose një filial i tij – qoftë formale apo joformale – me të cilën Subjekti Zbatues lidh një Kontratë.

“Konvertim”

është ose blerja e një shume në një valutë në këmbim të shitjes së një shume në një valutë tjetër, ose llogaritja e ekuivalentit të valutës së një shume të shprehur në një valutë tjetër nga Banka ose nga ndonjë palë e tretë, siç është Përfituesi, Subjekti Zbatues dhe/ose Kontraktorët me Normën FX në lidhje me çdo shumë të kryer ose të pagueshme nga Granti.

“Marrëveshje Kontributi”

është marrëveshja e lidhur ndërmjet një Kontributori, BERZH-it dhe Bankës në lidhje me burimet e kontribuuara në Fond.

“Kontributor”

është, në përputhje me Kushtet e Përgjithshme, (i) një ose disa shtete anëtare të BERZH-it të përfaqësuar nga çdo subjekt publik i atij/atyre shteteve anëtare, (ii) çdo institucion financiar dypalësh të një shteti anëtar të BERZH-it ose (iii) çdo organizatë ndërkombëtare ose ndërqeveritare që ka dhënë një kontribut financiar në Fond, duke përfshirë Bankën dhe Komisionin Evropian, me kusht që çdo shtet ose subjekt i përmendur në (i), (ii) ose (iii) më sipër të jenë pranuar nga Bordi i WBIF-it dhe Asambleja e Kontributorëve si kontributor i Fondit.

"Llogari Disbursimi"

Llogaria e përcaktuar në Euro e hapur dhe e mbajtur nga Përfituesi në Bankën e Shqipërisë në emër të tij, të përdorur me qëllim marrjen e fondeve të Grantit për Veprimin, dhe përmes së cilës fondet e Grantit për Veprimin do të vendosen në Llogarinë e Projektit për pagesë nga Subjekti Zbatues të kostove përkatëse të pranueshme për Kontraktorët.

"Datë e hyrjes në fuqi"

ka kuptimin që i është dhënë në Nenin 30.1 të kësaj Marrëveshjeje.

"Standardet Mjedisore dhe Sociale të BEI-t"

janë standardet mjedisore dhe sociale të BEI-t të vitit 2022, të cilat janë publikuar në faqen e internetit të Bankës dhe që përshkruajnë kërkesat mjedisore dhe sociale që duhet të plotësojnë të gjitha projektet e financuara nga BEI dhe përgjegjësitë e palëve të ndryshme, duke përfshirë Përfituesin dhe Subjektin Zbatues.

"Mjedis"

është sa vijon:

- (a) fauna dhe flora, organizmat e gjallë, duke përfshirë sistemet ekologjike;
- (b) toka, dheu, uji (përfshirë ujërat detare dhe bregdetare), ajri, klima dhe peizazhi (strukturat natyrore ose të krijuara nga njeriu, mbi ose nën tokë);
- (c) trashëgimia kulturore (natyrore, materiale dhe jomateriale);
- (d) mjedisi i ndërtuar; dhe
- (e) shëndeti dhe mirëqenia e njeriut.

"Studimi i Vlerësimit të Ndikimit Mjedisor dhe Social"

është raporti i datës shkurt 2022, siç mund të ndryshohet në marrëveshje me Bankën, që dokumenton rezultatin e vlerësimit të ndikimit mjedisor dhe social, duke identifikuar dhe vlerësuar ndikimet e mundshme të konsiderueshme mjedisore dhe sociale dhe/ose rreziqet të lidhura me projektin e propozuar dhe rekomandon masa për të shmangur, minimizuar dhe/ose korrigjuar çdo ndikim dhe/ose rrezik.

"Dokumentet Mjedisore dhe Sociale"

është (a) Studimi i Vlerësimit të Ndikimit Mjedisor dhe Social; (b) Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social, (c) Korniza e Blerjes dhe Ri-transferimit të Tokës, (d) Plani i Blerjes dhe Ri-transferimit të Tokës dhe (e) Plani i Angazhimit të Palëve të Interesit.

"Standardet Mjedisore dhe Sociale "

janë:

- (a) Ligjet në fushën mjedisore dhe ligjet në fushën sociale të zbatueshme për Veprimin ose Përfituesin;
- (b) Standardet Mjedisore dhe Sociale të BEI-t;
- (c) Dokumentet Mjedisore dhe Sociale.

"E drejta mjedisore"

është:

- (a) E drejta e BE-së, duke përfshirë parimet dhe standardet, me përjashtim të ndonjë derogimi të pranuar nga Banka për qëllim të kësaj Marrëveshjeje, bazuar në ndonjë marrëveshje ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe BE-së;

(b) ligjet dhe rregulloret kombëtare; dhe

- (c) traktatet dhe konventat ndërkombëtare të nënshkruara dhe ratifikuara nga ose ndryshe të zbatueshme dhe që përbëjnë detyrim ligjor për Republikën e Shqipërisë,

në çdo rast, objektivi kryesor i të cilit është ruajtja, mbrojtja ose përmirësimi i Mjedisit.

"Miratim Mjedisor ose Social "

është çdo autorizim i kërkuar nga një ligj për çështjet mjedisore ose një ligj për çështjet sociale.

"Pretendimet Mjedisore ose Sociale"

është çdo pretendim, procedim, njoftim zyrtar ose hetim nga çdo person në lidhje me ndonjë shkelje ose shkelje të pretenduar të ndonjë standardi mjedisor dhe social.

"Organi i BE-së" ose "Organet e BE-së"

është Banka, agjentët e Bankës, Gjykata Evropiane e Audituesve, Komisioni Evropian (përfshirë OLAF-in dhe agjentët e jashtëm të angazhuar nga Komisioni Evropian), Zyra e Prokurorit Publik Evropian ose çdo institucion tjetër i Bashkimit Evropian ose organ i Bashkimit Evropian që ka të drejtë të verifikojë përdorimin e Grantit dhe çdo organ tjetër i autorizuar sipas ligjit në fuqi për të kryer aktivitete auditimi ose kontrolli kur kërkohet sipas ligjit në fuqi.

"E drejta e BE-së "

është *acquis communautaire* e Bashkimit Evropian, siç pasqyrohet nëpërmjet Traktateve të Bashkimit Evropian, rregulloreve, direktivave, akteve të deleguara, akteve zbatuese dhe praktikës gjyqësore të Gjykatës së Drejtësisë të Bashkimit Evropian.

"Raport Përfundimtar Zbatimi"	është një raport në formë dhe përmbajtje i pranueshëm për Bankën siç përcaktohet aktualisht në Aneksin 5 (<i>Modeli i Raportit Përfundimtar të Zbatimit</i>) të kësaj Marrëveshjeje, i ndryshuar herë pas here sipas gjykimit të Bankës dhe që Banka i komunikon Përfituesit, duke dhënë ndër të tjera, një përshkrim të detajuar të aktiviteteve të financuara nga Granti të kryera gjatë Periudhës së plotë të Zbatimit dhe verifikimin e shumës përfundimtare të Grantit që aktualisht është përdorur për të mbuluar kostot e pranueshme të Veprimit. Ky raport do të hartohet në gjuhën angleze, informacioni financiar do të konsolidohet në EURO.
"Kontratë Financiare"	ka kuptimin që i është dhënë në Pikën A.
"Forma e Identifikimit Financiar"	është një dokument që identifikon llogarinë e disbursimit dhe përkatësisht llogarinë e projektit në të cilën janë kryer disbursimet e Grantit sipas kësaj Marrëveshjeje.
"Financimi i Terrorizmit"	është sigurimi ose mbledhja e fondeve, me çfarëdo mënyre, drejtpërdrejt ose tërthorazi, me qëllim që ato duhet të përdoren ose me dijeninë se ato do të përdoren, plotësisht ose pjesërisht, për të kryer ndonjë nga veprat penale të listuar në Direktivën (BE) 2017/541 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, e datës 15 mars 2017, për luftën kundër terrorizmit, dhe që zëvendëson Vendimin Kuadër të Këshillit 2002/475/JHA dhe ndryshon Vendimin e Këshillit 2005/671/JHA (i ndryshuar, i zëvendësuar ose ri-miraturar herë pas here).
"Marrëveshje Kuadër"	ka kuptimin që i është dhënë në Pikën D.
"Fond"	ka kuptimin që i është dhënë në Pikën B.
"Norma FX"	është kursi referues i këmbimit të huaj të shfaqur herë pas here nga Banka Qendrore Evropiane në faqen e saj të internetit dhe që bazohet në procedurën e konsultimit të përditshëm ndërmjet bankave qendrore brenda dhe jashtë Sistemit Evropian të Bankave Qendrore ose, nëse një normë e tillë nuk është ose nuk është më e disponueshme në kohën përkatëse, kursi përkatës referues i këmbimit të huaj, i shfaqur nga banka qendrore kombëtare përkatëse, ose nëse një normë e tillë nuk është ose nuk është më e disponueshme në kohën përkatëse, ose ekonomikisht e paarsyeshme në kohën përkatëse siç përcaktohet vetëm nga Banka, çdo zëvendësim i një kursi të tillë që përcaktohet në një mënyrë të arsyeshme tregtare nga Banka, ose nga pala e tretë përkatëse (siç përcaktohet vetëm nga Banka), që mund të përfshijë një kuotim të zbatueshëm për një kurs këmbimi valutor që prej ditës përkatëse të këtij konvertimi të marrë nga subjekti që kryen konvertimin nga një tregtar kryesor i pavarur në valutën përkatëse të zgjedhur nga ky i fundit në mirëbesim dhe në një mënyrë të arsyeshme komerciale.
"GAAP"	janë parimet e kontabilitetit të pranuara përgjithësisht në Republikën e Shqipërisë, duke përfshirë SNRF-në.
"GAF"	është Formulari i Aplikimit për Grant i dorëzuar nga Përfituesi në përputhje me një thirrje për propozime të WBIF-it dhe mbi bazën e të cilit Granti është miratur nga Asambleja e Kontributorëve më 8 dhjetor 2023, dhe i ndryshuar ose përditësuar herë pas here me marrëveshjen e Bankës.

"Kushtet e Përgjithshme" janë Kushtet e Përgjithshme të Fondit të miratuara nga Asambleja e Kontributorëve dhe Menaxherët e Fondit më 7 nëntor 2006 dhe të ndryshuara më pas më 2 tetor 2009, 16 qershor 2016 dhe 6 shtator 2023.

"Grant" ka kuptimin që i është dhënë në Pikën C.

"Udhëzues për Prokurimin" është Udhëzuesi i Prokurimit i publikuar në faqen e internetit të Bankës, i cili informon promovuesit e projekteve të financuara tërësisht ose pjesërisht nga Banka për angazhimet që duhen bërë për prokurimin e Punimeve, Furnizimeve dhe Shërbimeve të kërkuara për Veprimin.

"SNRF" janë standardet ndërkombëtare të kontabilitetit sipas kuptimit të Rregullores SNK 1606/2002, në masën e zbatueshme për pasqyrat financiare përkatëse.

"ONP" është Organizata Ndërkombëtare e Punës.

"Standardet e ONP-së" është çdo traktat, konventë ose pakt i ONP-së, i nënshkruar dhe ratifikuar nga ose ndryshe i/e zbatueshëm/me dhe që përbëjnë detyrim ligjor për Republikën e Shqipërisë, dhe Standardet Themelore të Punës (siç përcaktohet në Deklaratën e ONP-së mbi Parimet dhe të Drejtat Themelore në Punë).

"Periudhë Zbatimi" është periudha nga data e hyrjes në fuqi deri në datën më të hershme të (i) datës së fundit të përfundimit të Marrëveshjes së Kontributit ose (i) datës kur Punimet, Furnizimet dhe/ose Shërbimet e financuara tërësisht ose pjesërisht nga Granti janë dorëzuar plotësisht dhe pranuar nga Subjekti Zbatues, sipas kërkesave të Bankës (të ndryshuara herë pas here).

"Të Drejtat e Pronësisë Intelektuale" është çdo e drejtë autori dhe të drejta të lidhura, të drejta në projektim, të drejta të bazës së të dhënave, të drejta në softuer kompjuterik, emra domenesh, marka tregtare, marka shërbimi, patenta, emra tregtarë ose çdo aplikim për ndonjë nga sa më sipër, të drejta në informacionin konfidencial (duke përfshirë njohuritë dhe sekretet tregtare) ose të drejta ose detyrime të ngjashme, të drejta morale, në çdo rast, qofshin të regjistruara ose të paregjistruara dhe duke përfshirë të gjitha aplikimet (ose të drejtat për të aplikuar) për, dhe rinovimet ose zgjatjet e këtyre të drejtave dhe të gjitha të drejtat ose format e mbrojtjes të ngjashme ose ekuivalente që mund të vijojnë aktualisht ose në të ardhmen në çdo pjesë të botës.

"Subjekti Zbatues" është Hekurudha Shqiptare sh.a. ose çdo pasues ligjor ose të transferuar të saj, i cili është përgjegjës për zbatimin e veprimit.

"Hua" ka kuptimin që i është dhënë në Pikën A.

"Kuangër i Blerjes dhe Risistemimit të Tokës" është raporti i datës shtator 2021, siç mund të ndryshohet në marrëveshje me Bankën, i cili përcakton kuadrin për të shmangur, zbutur, menaxhuar dhe kompensuar çdo transferim të pavullnetshëm ose ndikim në komunitet që mund të lindë si rezultat i Projektit.

“Plan i Blerjes dhe Risistemimit të Tokës”

është një raport që duhet të përgatitet nga Subjekti Zbatues dhe dakordësuar me Bankën, i cili përcakton masat e detajuara të menaxhimit të përgatitura për të shmangur, zbutur, menaxhuar dhe kompensuar çdo zhvendosje të pavullnetshme ose ndikim në komunitet që mund të lindë si rezultat i Veprimit.

“Pastrim i parave”

është

- (a) konvertimi ose transferimi i pronës, duke pasur dijeni se kjo pronë rrjedh nga aktiviteti kriminal ose nga një akt pjesëmarrjeje në një aktivitet të tillë, me qëllim fshehjen ose maskimin e origjinës së paligjshme të pronës ose dhënien e ndihmës çdo personi të përfshirë në kryerjen e një veprimtarie të tillë për të shmangur pasojat juridike të veprimit të tij;
- (b) fshehja ose maskimi i natyrës së vërtetë, burimit, vendndodhjes, disponimit, lëvizjes, të drejtave në lidhje me, ose pronësisë së pronës, duke pasur dijeninë se kjo pronë rrjedh nga aktiviteti kriminal ose nga një akt pjesëmarrjeje në një aktivitet të tillë;
- (c) përvetësimi, zotërimi ose përdorimi i pronës, duke pasur dijeni, në momentin e marrjes, se një pasuri e tillë rrjedh nga veprimtari kriminale ose nga një akt pjesëmarrjeje në një veprimtari të tillë; ose
- (d) pjesëmarrja në, bashkëpunimi për të kryer, tentativat për të kryer dhe dhënia e ndihmës, nxitjes, lehtësimit dhe këshillimit në kryerjen e ndonjë prej veprimeve të përmendura në pikat e mësipërme.

“Të dhëna personale”

ka kuptimin që i është dhënë në Nenin 3 të Rregullores (BE) 2018/1725 të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, të datës 23 tetor 2018, për mbrojtjen e personave fizikë në lidhje me përpunimin e të dhënave personale nga institucionet, organet, zyrat dhe agjencitë e Bashkimit Evropian dhe mbi lëvizjen e lirë të dhënave të tilla, dhe që shfuqizon Rregulloren (KE) Nr. 45/2001 dhe Vendimin Nr. 1247/2002/EC (GZ L 295, 21.11.2018, fq.39-98) të ndryshuar, shtuar dhe konsoliduar herë pas here.

“Projekt”

ka kuptimin që i është dhënë në Pikën A.

“Llogaria e Projektit”

është llogaria në Euro e hapur dhe mbajtur nga Subjekti Zbatues në emër të tij në një institucion financiar të pranueshëm për Bankën, për qëllim ekskluziv marrjen e fondeve të Grantit të kanalizuar nga Përfituesi nga Llogaria e Disbursimit në mënyrë që të vendosen ekskluzivisht për pagesën e kostove përkatëse të pranueshme për Kontraktorët.

“Njësi e Zbatimit të Projektit ose “NJZP”

është njësi e zbatimit të projektit e krijuar nga Subjekti Zbatues, e përbërë nga personel profesional dhe mbështetës, që ka kompetencat e nevojshme administrative, si dhe burimet fizike dhe financiare të nevojshme për zbatimin e Projektit.

“Sjellje e Ndaluar”

është Financimi i Terrorizmit, Pastrimi i Parave dhe Praktika e Ndaluar.

“Praktikë e Ndaluar”

është ndonjë nga sa më poshtë:

- (a) Praktikë Shtrenguese, që do të thotë dëmtimi apo lëndimi ose rreziku për të dëmtuar apo lënduar, drejtpërdrejt ose tërthorazi, një person apo pronë të ndonjë personi për të ndikuar në

mënyrë të papërshtatshme mbi veprimet e një pale;

- (b) Praktikë e Fshehtë, që do të thotë një marrëveshje midis dy apo më shumë palëve, me synim arritjen e një qëllimi të papërshtatshëm, duke përfshirë të ndikuarit në mënyrë të papërshtatshme në veprimet e një personi tjetër;
- (c) Praktikë Korruptive, që do të thotë ofrimi, dhënia, marrja ose kërkimi, qoftë drejtpërdrejt ose tërthorazi, i çdo gjëje me vlerë nga një palë, për të ndikuar në mënyrë të papërshtatshme në veprimet e një pale tjetër;
- (d) Praktikë Mashtruese, që do të thotë çdo veprim ose mosveprim, përfshirë një keqinterpretim, që me vetëdije ose pakujdesi mashtron, ose përpiket të mashtrojë një palë me qëllim marrjen e një përfitimi financiar (duke përfshirë, për shmangien e dyshimit, tatim të lidhur) ose përfitime të tjera ose shmangien e një detyrimi; ose
- (e) Praktikë penguese, që do të thotë në lidhje me një hetim për praktikë shtrënguese, të fshehtë, korruptive ose mashtruese në lidhje me Veprimin ose Projektin, (a) shkatërrimi, falsifikimi, ndryshimi ose fshehja e qëllimshme e provave materiale për hetimin; dhe/ose kërcënimi, ngacmimi ose frikësimi i ndonjë pale për të mos e lejuar të tregojë për çështjet që lidhen me hetimin ose të kryejë hetimin, ose (b) veprimet që synojnë të pengojnë materialisht ushtrimin e të drejtave kontraktuale të auditimit ose aksesit në informacion;
- (f) Vjedhja që nënkupton keqpërdorimin e pasurisë që i përket një pale tjetër;
- (g) Krimi tatimor, që do të thotë të gjitha veprat penale, përfshirë krimet tatimore të lidhura me taksat direkte dhe taksat indirekte dhe siç përcaktohet në legjislacionin kombëtar të Republikës së Shqipërisë, të cilat dënohen me heqje lirie ose me urdhër ndalimi për një periudhë maksimale më shumë se një vit;
- (h) Keqpërdorimi i burimeve dhe aseteve të Grupit BEI, që do të thotë çdo aktivitet i paligjshëm i kryer në përdorimin e burimeve ose aseteve të Grupit BEI (duke përfshirë fondet e dhëna hua sipas kësaj Marrëveshjeje) me dijeni ose pakujdesi.

"Të dhëna"

ka kuptimin që i është dhënë në Aneksin 3 (*Të dhënat*).

"Person Relevant"

do të thotë në lidhje me Përfituesin dhe Subjektin Zbatues, që është:

- (a) çdo ministri, organe të tjera të qeverisë qendrore ekzekutive, bankë qendrore ose nënndarje të tjera qeveritare, ose ndonjë nga zyrtarët ose përfaqësuesit e tyre, ose çdo person tjetër që vepron për cilindo prej tyre, në emër të tij ose nën kontrollin e tij, i cili ka autoritetin për të menaxhuar dhe/ose mbikëqyrur Veprimin ose Projektin; dhe
- (b) çdo anëtar i organeve të tij drejtuese; ose çdo person tjetër që vepron për të, në emër ose nën kontrollin e tij, që ka tagrin të japë udhëzime dhe/ose të ushtrojë kontroll në lidhje me Veprimin ose Projektin.

"Person i sanksionuar" është çdo individ ose subjekt (për shmangien e dyshimit, termi subjekt përfshin, por nuk kufizohet tek ndonjë qeveri, grup ose organizatë terroriste) i cili është një objektiv i caktuar i, ose ndryshe është objekt i sanksioneve (duke përfshirë, pa kufizim, si rezultat i të qenit në pronësi ose ndryshe të kontrolluar, drejtpërdrejt ose tërthorazi, nga ndonjë individ ose subjekt, i cili është një objektiv i caktuar ose i cili ndryshe është objekt i Sanksioneve).

"Sanksionet"

janë sanksionet, ligjet, rregulloret, ekonomike ose financiare, embargot tregtare ose masa të tjera kufizuese (përfshirë, në veçanti, por pa u kufizuar tek masat në lidhje me financimin e terrorizmit) të miratuara, administruara, implementuara dhe/ose të zbatuara herë pas here nga ndonjë nga sa vijon:

- (a) Kombet e Bashkuara, duke përfshirë, *ndër të tjera*, Këshillin e Sigurimit të Kombeve të Bashkuara
- (b) Bashkimi Evropian, duke përfshirë, *ndër të tjera*, Këshillin e Bashkimit Evropian dhe Komisionin Evropian, dhe çdo organ/institucion ose agjenci tjetër kompetente të Bashkimit Evropian;
- (c) Qeveria e Shteteve të Bashkuara të Amerikës dhe çdo departament, divizion, agjenci ose zyrë e saj, duke përfshirë, *ndër të tjera*, Zyrën e Kontrollit të Aseteve të Huaja (OFAC) të Departamentit të Thesarit të Shteteve të Bashkuara, Departamentin e Shtetit të Shteteve të Bashkuara dhe/ose Departamentin e Tregtisë të Shteteve të Bashkuara; dhe
- (d) Qeveria e Mbretërisë së Bashkuar dhe çdo departament, divizion, agjenci, zyrë ose autoritet, duke përfshirë, *ndër të tjera*, Zyrën e Zbatimit të Sanksioneve Financiare të Thesarit dhe Departamentit për Tregtinë Ndërkombëtare të Mbretërisë së Bashkuar të Madhërisë së Tij.

"Furnizimet"

janë furnizime të financuara nga Granti për të mbështetur Veprimin, siç specifikohet më tej në Aneksin 1 (*Përshkrimi i Veprimit*).

"Shërbimet"

janë shërbimet e financuara nga Granti, duke përfshirë Shërbimet e Asistencës Teknike për të mbështetur Veprimin, siç specifikohet më tej në Aneksin 1 (*Përshkrimi i Veprimit*).

"Letër Angazhim"

është letër angazhimi e kushteve të përgjithshme, e lidhur ndërmjet Bashkimit Evropian dhe Bankës.

"E drejta Sociale"

është:

- (a) E drejta e BE-së, përfshirë parimet dhe standardet, me përjashtim të ndonjë derogimi të pranuar nga Banka për qëllim të kësaj Kontrate, bazuar në çdo marrëveshje ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe BE-së.
- (b) ligjet dhe rregulloret kombëtare;
- (c) traktatet dhe konventat ndërkombëtare të nënshkruara dhe ratifikuara nga ose ndryshe të zbatueshme dhe të detyrueshme në Republikën e Shqipërisë;
- (d) çdo standard i ONP-së;
në çdo rast, objektivi kryesor i të cilit është mbrojtja ose përmirësimi i çështjeve sociale; dhe
- (e) çdo traktat, konventë ose pakt i Kombeve të Bashkuara për të drejtat e njeriut, i nënshkruar dhe ratifikuar nga ose ndryshe i zbatueshëm dhe që përbën detyrim ligjor për Republikën e Shqipërisë.

"Çështjet Sociale" janë të gjitha, ose ndonjë nga sa vijon:

- (a) puna dhe kushtet e punës;
- (b) shëndeti dhe siguria në punë;
- (c) të drejtat dhe interesat e grupeve vulnerabel;
- (d) të drejtat dhe interesat e popujve indigjenë;
- (e) barazia gjinore;
- (f) shëndeti publik, mbrojtja dhe siguria;
- (g) shmangia e dëbimeve me forcë dhe zbutja e vështirësive që rrjedhin nga zhvendosja e pavullnetshme; dhe
- (h) angazhimi i palëve të interesit.

"Transh" është çdo disbursim i bërë ose që do të bëhet nën këtë Marrëveshje.

"Shërbimet e Asistencës Teknike" janë shërbimet e asistencës teknike të financuara nga Granti

"Data e ndërprerjes" është data 8 (tetë) vjet pas datës në të cilën:

- (a) (i) Granti zbatohet dhe disbursohet plotësisht ndaj Veprimit sipas termave të kësaj Marrëveshjeje dhe (ii) Përfituesi nuk ka asnjë detyrim të prapambetur nën këtë Marrëveshje dhe të gjitha detyrimet e tij nën këtë Marrëveshjeje janë përfunduar plotësisht, sipas pritshmërisë së Bankës dhe (iii) Periudha e Zbatimit ka përfunduar; ose
- (b) kjo Marrëveshje ndërpritet në përputhje me Nenin 21 (*Ndërprerja*).

"Bashkimi" ose **"Bashkimi"** është Bashkimi Evropian.

"Emblema e Bashkimit" është logoja e Bashkimit Evropian me dymbëdhjetë yjet e verdhë në një sfond blu që përdoret nga të gjitha institucionet, organet, zyrat dhe agjencitë e Bashkimit Evropian në përputhje me *Udhëzuesin e stilit ndër-institucional* të Zyrës së Publikimeve të Bashkimit Evropian dhe *Përdorimin e Emblemës së BE-së në Kontekstin e Programeve të BE-së dhe në vendet jo anëtare të BE-së- Udhëzime për përfituesit dhe palët e treta të zhvilluara* nga Komisioni Evropian dhe të përditësuara herë pas here.

Këta udhëzues janë të disponueshëm në adresën:

http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/usage-emblem_en.pdf

"WBIF" është Korniza e Investimeve të Ballkanit Perëndimor.

"Punimet" janë punimet e financuara nga Granti për mbështetjen e Veprimit, siç përshkruhet më tej në Aneksin 1 (*Përshkrimi i Veprimit*).

- 1.2. Në rast se një termi me shkronjë të madhe i jepet kuptim tjetër në një Aneks të caktuar, ky përkufizim do të ketë kuptimin që i është dhënë në atë Aneks vetëm për qëllimet e atij Aneksi.
- 1.3. Titujt e përdorur në këtë Marrëveshje, dhe çdo referencë e bërë në titujt në fjalë, janë vetëm për lehtësi referimi dhe nuk do të merren parasysh në interpretimin e kësaj Marrëveshjeje.
- 1.4. Me përjashtim të rasteve kur konteksti e kërkon ndryshe, referencat në "Pika", "Nene", "Skedule" dhe "Aneks" dhe ndarje të tjera të kësaj Marrëveshjeje, përveç nëse parashikohet shprehimisht ndryshe, janë referenca për këto Pika, Nene, Skedule dhe Aneks ose ndarjet e kësaj Marrëveshjeje.
- 1.5. Referencat për "ligj" ose "ligje" nënkupton:

- (i) çdo ligj në fuqi dhe çdo traktat, kushtetutë, statut, legjislacion, dekret, akt normativ, rregull, rregullore, vendim, urdhër, vendim për lëshimin e urdhrit ekzekutiv, masë për sigurimin e padisë, përcaktim, shpërblim ose masë tjetër legjislative ose administrative ose vendim gjyqësor ose arbitrazhi në fuqi, në çdo juridiksion që është praktikë gjyqësore e detyrueshme ose e zbatueshme; dhe
 - (ii) E drejta e BE-së;
- 1.6 Referencat për "ligj të zbatueshëm" ose "juridiksion të zbatueshëm" janë:
- (i) një ligj ose juridiksion i zbatueshëm për Përfituesin, të drejtat dhe/ose detyrimet e tij (në çdo rast që lindin nga ose në lidhje me këtë Marrëveshje), cilësinë/kapacitetin dhe/ose asetet e tij dhe/ose Projektin ose Veprimin; dhe/ose, sipas rastit
 - (ii) një ligj ose juridiksion (duke përfshirë në çdo rast Statutin e Bankës) të zbatueshëm për Bankën, të drejtat, detyrimet, cilësinë/kapacitetin dhe/ose asetet e saj;
- 1.7 Referencat ndaj një dispozite të ligjit ose traktati, janë referenca ndaj asaj dispozite të ndryshuar ose ri-miratur;
- 1.8 Referencat për çdo marrëveshje ose instrument/dokument tjetër janë referenca për atë marrëveshje ose instrument/dokument tjetër të ndryshuar, rinovuar, plotësuar, zgjeruar ose ri-miratur;
- 1.9 Referencat për një organizatë publike do të përfshijnë pasuesit e saj, dhe nëse një organizatë publike pushon së ekzistuari ose pushon së kryeri funksionet e saj pa një pasues, referencat ndaj një organizate të tillë publike do të konsiderohen se përfshijnë një referencë për çdo organizatë publike ose ndonjë organizatë ose subjekt i cili ka marrë përsipër njërën ose të dyja funksionet dhe përgjegjësitë e një organizate të tillë publike.
- 1.10 Referencat që përmbajnë terma të tillë si "përfshin" dhe "përfshirë", nëse përdoren apo jo me fjalët "pa kufizim" ose "por pa u kufizuar në", nuk do të konsiderohen të kufizuara nga numërtimi specifik i zërave, por në të gjitha rastet do të konsiderohen të jenë pa kufizim dhe të interpretohen se do të thotë "përfshin pa kufizim" dhe "duke përfshirë pa kufizim".
- 1.11 Fjalëve të përgjithshme që janë vendosur ose që ndiqen nga fjala "tjetër" ose "përfshirë" ose "të tilla si" ose "në veçanti" nuk do t'u jepet një kuptim kufizues sepse ato ndiqen ose paraprihen (sipas rastit) nga shembuj të veçantë të synuar për të qenë në kuptimin e fjalëve të përgjithshme.
- 1.12 Përveç kur konteksti e kërkon ndryshe, kudo që përdoret në këtë Marrëveshje, shumësi përfshin njëjës, njëjës përfshin shumësin dhe secila gjini përfshin të gjitha gjinitë e tjera.
- 1.13 Kurdoherë që një dokument kërkohet i "certifikuar", një kërkesë e tillë do të nënkuptojë që dokumenti përkatës certifikohet si një kopje e vërtetë dhe e plotë e një dokumenti në fuqi dhe efekt të plotë, dhe i pandryshuar që nga data e kopjes përkatëse.

NENI 2

Objekti

- 2.1. Përfituesi do të zbatojë Veprimin nëpërmjet Subjektit Zbatues. Përfituesi do të ketë mbikëqyrjen e përgjithshme dhe përgjegjësinë për zbatimin e Veprimit.
- 2.2. Përfituesi duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues:
- (a) përdor grantin ekskluzivisht për financimin e kostove të pranueshme të bëra për punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet që zbatojnë Veprimin, nën përgjegjësinë e tij, në përputhje me GAF-in, dhe në përputhje me termat dhe kushtet e kësaj Marrëveshjeje dhe në bazë të të gjitha rregullave dhe rregulloreve në fuqi. Duke vepruar në këtë mënyrë, Përfituesi do të përmbushë detyrimet e tij me kujdesin, efikasitetin, transparencën dhe zellin e duhur, në përputhje me parimin e menaxhimit të mirë financiar dhe me praktikat më të mira në fushë;
 - (b) merr miratimin paraprak me shkrim të Bankës për çdo ndryshim në Veprimin ose ndryshim material në përshkrimin, projektimin, planin e zbatimit, koston, planet dhe programin e shpenzimeve të Projektit;
 - (c) zbaton dhe operon Veprimin në përputhje me Standardet Mjedisore dhe Sociale;

- (d) merr dhe mban miratimet e nevojshme mjedisore ose sociale për Projektin;
- (e) pajtohet me çdo miratim të tillë Mjedisor ose Social;
- (f) nuk e përdor Grantin në një mënyrë që ka si qëllim ose efekt të prodhojë një fitim për Përfituesin dhe/ose Subjektin Zbatues;
- (g) është në përputhje në të gjitha aspektet me të gjitha ligjet të cilave u nënshtrohet Përfituesi, ose Subjekti Zbatues ose Veprimi, nëse mospërputhja do të dëmtonte materialisht aftësinë e Përfituesit ose të Subjektit Zbatues për përmbushjen e detyrimeve të tij nën këtë Marrëveshje;
- (h) hap dhe mban Llogarinë e Disbursimit dhe Llogarinë e Projektit (sipas rastit) të synuara ekskluzivisht për Veprimin dhe veçimin e llogarive nga llogaritë dhe aktivitetet e tjera monetare të Përfituesve dhe Subjektit Zbatues;
- (i) nuk krijon ose lejon të ekzistojë asnjë tarifë, peng, barrë ose interes tjetër garancie që siguron ndonjë detyrim të ndonjë personi ose marrëveshje ose angazhim tjetër që ka një efekt të ngjashëm në Llogarinë e Disbursimit dhe/ose Llogarinë e Projektit;
- (j) siguron që informacioni i përfshirë në GAF nuk është në kundërshtim me termat e kësaj Marrëveshjeje; dhe
- (k) informon menjëherë Bankën për:
 - (i) çdo veprim ose protestë të iniciuar ose kundërshtim të ngritur nga ndonjë palë e tretë ose për ndonjë ankesë reale të marrë nga Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues që është material në lidhje me çështje mjedisore, sociale ose të tjera që prekin Veprimin;
 - (ii) çdo pretendim mjedisor ose social që në dijeninë e tij ka filluar, është në pritje ose paralajmërohet ndaj Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues;
 - (iii) çdo fakt ose ngjarje për të cilën Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues janë vënë në dijeni, që mund të cenojë ose ndikojë në mënyrë thelbësore në kushtet e ekzekutimit ose funksionimit të Veprimit;
 - (iv) çdo incident ose aksident në lidhje me Veprimin që ka ose mund të ketë një efekt negativ të konsiderueshëm në çështjet mjedisore ose sociale;
 - (v) çdo mospërputhje nga ana e Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues me ndonjë Standard Mjedisor dhe Social;
 - (vi) çdo pezullim, revokim ose modifikim material të ndonjë miratimi të çështjeve mjedisore ose sociale.

2.3. Përfituesi garanton, në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, se nuk është në asnjë nga rrethanat e mëposhtme:

- (a) nuk ka falimentuar, nuk është objekt i falimentimit ose në proces mbylljeje, çështjet e tij nuk administrohen nga një likuidues ose gjykata, nuk ka lidhur marrëveshje me kreditorët, nuk ka pezulluar aktivitetet e biznesit, nuk është objekt i procedimeve në lidhje me këto çështje, ose nuk është në ndonjë situatë të ngjashme që lind nga një procedurë e ngjashme e parashikuar në legjislacionin ose rregulloret kombëtare; ose
- (b) në 5 (pesë) vitet e fundit, nuk është dënuar me një vendim të formës së prerë apo vendim administrativ të formës së prerë, për shkelje të detyrimeve të tyre në lidhje me pagesën e taksave ose kontributeve të sigurimeve shoqërore në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe ku këto detyrime mbeten të papaguara përveçse kur është vendosur një marrëveshje që përbën detyrim ligjor për kryerjen e pagesës së tyre; ose
- (c) në 5 (pesë) vitet e fundit, vetë ose personat që kanë kompetenca përfaqësimi, vendimmarrjeje ose kontrolli mbi të nuk janë dënuar me vendim të formës së prerë, për një vepër penale në lidhje me sjelljen e tyre profesionale që do të ndikonte në aftësinë e tyre për të zbatuar Grantin dhe që është për një nga arsytet e mëposhtme;
 - (i) dhënie të informacionit çorientues në mënyrë të pakujdesshme, i cili mund të ketë një ndikim material ose keqinterpretim me mashtrim të informacionit të kërkuar për verifikimin

- e mungesës së arsyeve për përjashtim ose përmbushjen e kriterëve të përzgjedhjes ose në zbatimin e një kontrate ose marrëveshjeje;
- (ii) lidhje të marrëveshjeve me persona të tjerë me synim shtrembërimin e konkurrencës;
 - (iii) përpjekje për të ndikuar në mënyrë të padrejtë në procesin e vendimmarrjes së autoritetit kontraktor gjatë procedurës së dhënies së Kontratës;
 - (iv) përpjekje për të marrë informacion konfidencial që mund t'i japë atij avantazhe të panevojshme në procedurën e dhënies së Kontratës; ose
- (d) nuk ka qenë objekt i një vendimi për përjashtim, të përfshirë në bazën e të dhënave të sistemit të zbulimit të hershëm dhe përjashtimit, të ngritur nga Komisioni Evropian; ose
- (e) në 5 (pesë) vitet e fundit, vetë ose personat që kanë tagra përfaqësimi, vendimmarrjeje ose kontrolli mbi të nuk janë dënuar me një vendim të formës së prerë për mashttrim, sjellje të ndaluar, pjesëmarrje në një organizatë kriminale, pastrim parash ose financim të terrorizmit, vepra penale terroriste ose vepra penale të lidhura me aktivitete terroriste, ose nxitje, dhënie ndihme, mbështetje ose përpjekje për të kryer vepra penale të tilla; ose puna e fëmijëve dhe forma të tjera të trafikimit të qenieve njerëzore.

NENI 3

Financimi i Punimeve, Furnizimeve dhe/ose Shërbimeve

- 3.1. Granti do të përdoret ekskluzivisht për të mbuluar kostot e pranueshme të shkaktuara në lidhje me Punimet, Furnizimet dhe/ose Shërbimet, siç specifikohet në Nenin 7 (*Kostot e pranueshme*).
- 3.2. Në bazë të termave dhe kushteve të kësaj Marrëveshjeje, shuma maksimale e Grantit që do të vihet në dispozicion nga Banka për Përfituesin, është 60,453,160.00 EURO (gjashtëdhjetë milionë e katërqind e pesëdhjetë e tre mijë e njëqind e gjashtëdhjetë Euro), me kusht që shuma aktuale përfundimtare e Grantit që do të vihet në dispozicion për të financuar kostot e pranueshme, do të përcaktohet nga Banka pas përfundimit të Veprimit, në bazë të:
- (i) Faturave përfundimtare të lëshuara nga Kontraktorët, për kostot e pranueshme të përcaktuara në përputhje me Nenin 7, siç janë paguar nga Subjekti Zbatues gjatë zbatimit të Veprimit,
 - (ii) Normës së zbatueshme të bashkëfinancimit dhe kostove totale përfundimtare të Veprimit në përputhje me Nenin 3.3 më poshtë,
 - (iii) Raportit Përfundimtar të Zbatimit të miratuar nga Banka, dhe
 - (iv) Raportit Përfundimtar të Verifikimit të Shpenzimeve.
- 3.3. Pa cenuar Nenin 3.2, shuma totale e Grantit që do t'i vihet në dispozicion Përfituesit nga Banka sipas kësaj Marrëveshjeje, do të përcaktohet duke marrë parasysh Normën e Bashkëfinancimit të zbatueshme dhe kostot totale të pranueshme të Veprimit si më poshtë:
- (i) Shuma totale e Grantit që do të vihet në dispozicion në lidhje me Punimet dhe/ose Furnizimet nuk do të tejkalojë shumën më të vogël midis 55,433,457.00 EURO (pesëdhjetë e pesë milionë e katërqind e tridhjetë e tre mijë e katërqind e pesëdhjetë e shtatë euro), dhe (y) një shumë të përcaktuar nga Banka, duke shumëzuar Normën e Bashkëfinancimit të zbatueshme me kostot totale të pranueshme përfundimtare të Punimeve dhe/ose Furnizimeve; dhe
 - (ii) Shuma totale e Grantit që do të vihet në dispozicion në lidhje me Shërbimet, nuk do të tejkalojë shumën më të vogël midis 5,019,703.00 EURO (pesë milionë e nëntëmbëdhjetë mijë e shtatëqind e tre Euro), dhe (y) një shumë të përcaktuar nga Banka, duke shumëzuar Normën e Bashkëfinancimit të zbatueshme me kostot totale të pranueshme përfundimtare të Shërbimeve.
- 3.4. Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, ekuivalenti në EURO i faturave përfundimtare të përcaktuara në Valutën e Përshtatshme Jo-EURO, do të përcaktohet duke zbatuar Kursin e Valutës për datën e secilës faturë përkatëse.
- 3.5. Palët bien dakord që Banka ka të drejtë:

- (a) të zbresë nga shuma e Grantit, sipas rastit, çdo interes negativ në bilancin e mjeteve monetare të Llogarisë së Grantit të Bankës, i cili mund të rritet nga data e marrjes së fondeve nga Fondi deri në datën kur Banka i jep grantin Përfituesit; dhe
 - (b) të zbresë nga shuma e Grantit, çdo humbje ose kosto tjetër të shtuar në Llogarinë e Grantit të Bankës, duke përfshirë (por pa u kufizuar në) çdo tarifë bankare të aplikueshme në lidhje me mirëmbajtjen e Llogarisë së Grantit të Bankës dhe humbje ose kosto në lidhje me këmbimin e valutës.
- 3.6. Nëse kostoja totale e Projektit tejkalon shumën e parashikuar të përcaktuar në Përshkrimin e Veprimit, Përfituesi duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues të sigurojë, pa vonesë, financimin shtesë të kërkuar për të mbuluar koston e plotë të Projektit në mënyrë që të mundësojë që Projekti të përfundojë në përputhje me GAF-in, dhe t'i komunikojë Bankës në kohën e duhur, për konsultim paraprak, burimin e këtyre fondeve shtesë.

NENI 4 **Projektimi dhe Prokurimi**

- 4.1. Përfituesi do të sigurojë që Subjekti Zbatues të marrë përsipër të blejë Furnizimet, të sigurojë Shërbimet dhe të porosisë Punimet dhe/ose Furnizimet për Veprimin nëpërmjet procedurave të pranueshme të prokurimit që janë në përputhje, sipas pritshmërisë së Bankës, me politikën e Bankës siç përshkruhet në Udhëzuesin për Prokurimet.
- 4.2. Përfituesi do të sigurojë që Subjekti Zbatues të mbajë një mekanizëm efektiv për zgjidhjen e ankesave, të disponueshme për të çdo palë që ka pasur interes në marrjen e një kontrate të caktuar dhe që është dëmtuar ose rrezikon të dëmtohet nga një shkelje e supozuar, për të gjitha Kontratat që duhet të financohen vetëm nga Banka.
- 4.3. Përfituesi do të sigurojë që Subjekti Zbatues të përfshijë në dokumentet e tenderit për të gjitha kontratat që do të financohen tërësisht ose pjesërisht nga Granti një referencë për mekanizmin e lartpërmendur për shqyrtimin e ankesave në lidhje me procesin e prokurimit.
- 4.4. Përpara miratimit të çdo ndryshimi të një Kontrate, heqjes dorë nga ndonjë kusht i parashikuar në ndonjë Kontratë, ose bërjes së ndonjë ndryshimi tjetër në një Kontratë, si dhe për çdo vendim për pezullimin, anulimin, shfuqizimin ose ndryshe përfundimin e Kontratës, Përfituesi nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, duhet ose do të sigurojë që Subjekti Zbatues të informojë Bankën për zgjatjen, modifikimin, zëvendësimin, heqjen dorë, ndryshimin ose vendimin e propozuar dhe arsyet e tij, si dhe t'i japë atij, me kërkesë të Bankës, çdo dokumentacion përkatës, të paktën 30 (tridhjetë) ditë kalendarike para datës kur këto ndryshime synohen të bëhen të zbatueshme.

NENI 5 **Pagesa e Grantit**

- 5.1. Në lidhje me çdo kërkesë për disbursim, Përfituesi do t'i dërgojë Bankës (i) një formular identifikimi financiar të plotësuar, të nënshkruar dhe të vulosur sipas rregullave dhe (ii) një kërkesë për pagesë nga Përfituesi, kryesisht në formën e Aneksit 2 (*Model Kërkese për pagesën*), dhe konfirmimin e të gjitha elementeve dhe deklaratave të përfshira në të.
- 5.2. Në bazë të:
- (a) Neni 17 (*Pezullimi*);
 - (b) plotësimit të kushteve pararendëse të specifikuara në Nenet 6.1 dhe 6.2 (*Kushtet e disbursimit*); dhe
 - (c) kushteve të specifikuara në Nenin 7.1 (*Kostot e pranueshme*) përpara se të parashtrohet ndonjë kërkesë për pagesë në Bankë;
- Banka do të disbursojë grantin në Euro në llogarinë e disbursimit. Përfituesi do të transferojë shumën e Grantit nga llogaria e disbursimit në llogarinë e projektit.

- 5.3. Banka mund të disbursojë Transhin e kërkuar në Euro në llogarinë e disbursimit brenda 70 (shtatëdhjetë) ditëve kalendarike nga momenti kur janë përmbushur kushtet (a) dhe (b) më poshtë;
- (a) Banka të ketë marrë nga Fondi shumën që korrespondon me Transhin e kërkuar; dhe
 - (b) secili prej termave dhe kushteve të zbatueshme për Transhin e kërkuar të përcaktuar në Nenet 6.1 dhe 6.2 (*Kushtet e disbursimit*) më poshtë, të jetë përmbushur në formë dhe përmbajtje sipas pritshmërisë së Bankës.
- 5.4. Me përjashtim të Transhit të parë, shuma e secilit Transh do të jetë në një shumë minimale prej 500.000.00 Euro (pesëqind mijë Euro) ose (nëse më pak), për Transhin e fundit, shuma e Grantit në dispozicion.
- 5.5. Në çdo kohë, shuma kumulative e disbursimeve sipas Grantit nuk do të jetë më shumë se 100% (qind për qind) mbi shumën kumulative të disbursimeve sipas Kontratës Financiare.
- 5.6. Për qëllime të zbatimit të Kontratave, Përfituesi nëpërmjet Subjektit Zbatues, mund të kryejë një konvertim të çdo shume që korrespondon me Grantin. Për të gjitha shumat që nuk janë në Euro, norma FX do të zbatohet për konvertimin e këtyre shumave në Euro.

NENI 6

Kushtet e Disbursimit

6.1. Transhi i Parë

Disbursimi i Transhit të parë kushtëzohet me marrjen nga Banka, në formë dhe përmbajtje të pranueshme për Bankën, në ose përpara datës që është 5 (pesë) ditë pune para datës së kërkesës për disbursimin për Transhin e parë, të dokumenteve ose dëshmime të mëposhtme:

- (a) dëshmi se kjo Marrëveshje është nënshkruar sipas rregullave nga Palët;
- (b) dëshmi se ekzekutimi i kësaj Marrëveshjeje nga Përfituesi është autorizuar sipas rregullave dhe se personat që e nënshkruajnë këtë Marrëveshje në emër të Përfituesit janë të autorizuar sipas rregullave për ta bërë këtë, së bashku me nënshkrimin model të secilit person të tillë;
- (c) dëshmi se Përfituesi ose Subjekti Zbatues, sipas rastit, ka lëshuar ose marrë të gjitha Autorizimet e nevojshme të kërkuara në lidhje me hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje dhe Veprimit;
- (d) Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, i ka dhënë Bankës dokumentacionin mbështetës, në formë dhe përmbajtje të pranueshme për Bankën, që vërteton se të paktën 80% (tetëdhjetë për qind) e disbursimit të kërkuar do të përdoret efektivisht nga Subjekti Zbatues për zbatimin e Veprimit dhe pagesën e shpenzimeve të parashikuara në përputhje me Nenin 7 (*Shpenzimet e pranueshme*) brenda 180 (njëqind e tetëdhjetë) ditëve nga disbursimi i kërkuar;
- (e) dëshmi se Punimet, Furnizimet dhe/ose Shërbimet që do të paguhën nga të ardhurat e shumës së Grantit që do të disbursohen, janë në përputhje me kushtet e specifikuar në Nenet 7.1 dhe 7.2 (*Kostot e pranueshme*); dhe
- (f) Banka ka marrë një konfirmim me shkrim nga Përfituesi, në formë dhe përmbajtje të pranueshme për Bankën, që konfirmon:
 - (i) se ekzekutimi i kësaj Marrëveshjeje nga Përfituesi është autorizuar sipas rregullave dhe personat që e nënshkruajnë këtë Marrëveshje në emër të Përfituesit janë të autorizuar sipas rregullave dhe kanë zotësinë për ta bërë këtë;
 - (ii) detyrimet ligjore, të vlefshme, të detyrueshme dhe të zbatueshme të Përfituesit nën këtë Marrëveshje dhe konfirmimi se ekzekutimi, dorëzimi dhe përmbushja nga Përfituesi i kësaj Marrëveshjeje dhe detyrimeve të përfshira në të, nuk shkelin dhe nuk janë në kundërshtim me ligjet e Republikës së Shqipërisë dhe nuk shkaktojnë ndonjë shkelje materiale të ndonjë marrëveshjeje ose ndërmarrjeje me të cilën Përfituesi është i detyruar;

- (iii) nëse nuk kërkohet autorizim, konfirmimi se nuk kërkohet asnjë pëlqim, miratim, urdhër ose autorizim, ose regjistrim, deklarim ose paraqitje pranë ndonjë organi ose autoriteti qeveritar ose publik të Republikës së Shqipërisë për autorizimin, ekzekutimin ose përmbushjen e vlefshme nga Përfituesi të detyrimeve të tij nën këtë Marrëveshje dhe për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;
- (iv) zgjedhja e ligjeve të Dukatit të Madh të Luksemburgut dhe juridiksioni i Gjykatës së Drejtësisë të Bashkimit Evropian nën këtë Marrëveshje është një zgjedhje e vlefshme e ligjit dhe juridiksionit.

6.2. Të gjitha Transhet

Disbursimi i çdo Transhi, përfshirë Transhin e parë, do të jetë objekt i kushteve të mëposhtme:

- (a) Banka të ketë marrë, në formë dhe përmbajtje të pranueshme për të, në ose përpara datës që është 5 (pesë) ditë pune para datës së kërkesës për disbursim për Transhin e propozuar, dokumentet ose dëshmitë e mëposhtme:

- (i) një kopje të të gjitha Kontratave të ekzekutuara nga dhe ndërmjet subjektit zbatues dhe secilit kontraktor (nëse nuk janë në gjuhën angleze, të shoqëruara me një përkthim të certifikuar në gjuhën angleze);
 - (ii) një kopje të çdo autorizimi ose dokumenti tjetër, opinionit ose garancie që Banka ka njoftuar Përfituesin dhe/ose Subjektin Zbatues se është i nevojshëm ose i dëshirueshëm për: (1) lidhjen dhe kryerjen e transaksioneve të parashikuara nga kjo Marrëveshje ose ligjshmërinë, vlefshmërinë, efektin detyrues ose zbatueshmërinë e saj; dhe (2) përputhshmërinë me Nenin 16 (*Angazhimet e Integritetit*) të kësaj Marrëveshjeje nga Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues (siç zbatohet);
 - (iii) çdo dokument ose dëshmi tjetër që Banka ka njoftuar Përfituesin dhe/ose Subjektin Zbatues se është i nevojshëm ose i dëshirueshëm në formë dhe përmbajtje të pranueshme për Bankën;
 - (iv) të gjitha raportet që ishin të kërkueshme në bazë të Nenit 8 (*Informacioni dhe Raportimi*) përpara datës së kërkesës për disbursim; dhe
 - (v) dëshmi se Subjekti Zbatues ka bërë ose do të bëjë brenda 90 (nëntëdhjetë) OSE 180 (njëqind e tetëdhjetë) ditëve pas datës së planifikuar të disbursimit të Transhit përkatës, kostot e pranueshme në një shumë të paktën të barabartë me Transhin përkatës që do të disbursohet;
 - (vi) dëshmi, sipas Aneksit 2 (*Kërkesa Model për pagesë*) të kësaj Marrëveshjeje, se nuk ka kufizime të kontrollit të këmbimit ose nuk kërkohen pëlqime për të lejuar marrjen e të gjitha shumave që do të disbursohen nën këtë Marrëveshje në Llogarinë e Disbursimit dhe për të lejuar shlyerjen e Grantit dhe pagesën e interesit dhe çdo shume tjetër të pagueshme në bazë të Nenit 18 (*Rikuperimi*) të kësaj Marrëveshjeje, nëse është e zbatueshme;
 - (vii) me përjashtim të disbursimit të Transhit të parë; me kërkesë të Bankës, Përfituesi do të sigurojë që Subjekti Zbatues do t'i sigurojë Bankës dëshmi që tregon se norma e bashkëfinancimit është ruajtur dhe do të vazhdojë të mbahet pas Transhit të kërkuar.
 - (viii) Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, i ka dhënë Bankës dokumentacion mbështetës, në formë dhe përmbajtje të pranueshme për Bankën, që vërteton se të paktën 80% (tetëdhjetë për qind) të disbursimit menjëherë paraardhës; dhe (ii) 100% (njëqind për qind) të të gjitha disbursimeve të tjera (duke përfshirë disbursimin që i paraprin disbursimit të fundit), të cilat janë përdorur efektivisht nga Subjekti Zbatues për financimin e Punimeve, Furnizimeve dhe/ose Shërbimeve janë objekt i një angazhimi ligjor me Kontraktorët;
 - (ix) në lidhje me Transhet nga të cilat Punimet, Furnizimet dhe/ose Shërbimet financohen tërësisht ose pjesërisht, tregojnë se:
 - a. autoriteti kompetent për mjedisin ka dhënë pëlqimin e tij mjedisor ose vendimin e verifikimit për komponentin specifik; dhe
 - b. çdo risistemim i pavullnetshëm që mund të jetë i nevojshëm për komponentin është përfunduar në përputhje me një Plan për Blerjen dhe Risistemimin e Tokës që do të bihet dakord me Bankën, ku një plan i tillë të jetë në përputhje me Kornizën e Blerjes dhe Risistemimit të Tokës.
- 6.3. Pa cenuar Nenin 8.1 (*Informacioni dhe Raportimi*), për çdo disbursim, përfshirë transhin e parë, Banka rezervon të drejtën të kërkojë çdo informacion ose dokument shtesë në lidhje me pagesën, që mund ta çmojë të nevojshme për vendosjen e përshtatshmërisë të shumave të kërkuara. Për shmangien e dyshimit, kërkesa për disbursim nuk do të pranohet nëse nuk plotësohen një ose më shumë nga kërkesat thelbësore, siç përkufizohen në Nenin 5 (*Pagesa e grantit*) dhe Nenin 6 (*Kushtet e disbursimeve*).
- 6.4. Disbursimet e bëra nga Banka në bazë të këtij Neni 6 (*Kushtet e Disbursimit*) nuk do të nënkuptojnë njohjen e rregullsisë, ose të vërtetësisë, plotësisë dhe korrektësisë së dokumenteve dhe

informacionit të dhënë nga Përfituesi, sipas rastit, në mbështetje të kërkesave për pagesat që paraqet në Bankë.

NENI 7

Kostot e pranueshme

7.1. Në mënyrë që të konsiderohen si kosto të pranueshme në bazë të Grantit, kostot e mbuluara nga kërkesat për disbursim të paraqitura nga Përfituesi në bazë të Nenit 5 (*Pagesa e Grantit*), sipas gjykimit të Bankës:

- (a) duhet të lidhen me punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet që i jepen Kontraktuesit në përputhje me Nenin 4 (*Projektimi dhe Prokurimi*) të kësaj Marrëveshjeje dhe të ofruara aktualisht nga një Kontraktor në përputhje me kushtet e Kontratës përkatëse dhe të nevojshme për zbatimin e Veprimit. Për shmangien e dyshimit, kostot e mëposhtme janë të pranueshme: kostot e çdo shërbimi ndihmës të lidhur rreptësisht me punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet (të tilla si testimi, komisionimi, trajnimi i përdoruesit fundor etj) dhe të siguruara si pjesë e Kontratave;
- (b) duhet të shkaktohen nga Subjekti Zbatues gjatë Periudhës së Zbatimit. Për qëllimet e kësaj Marrëveshjeje, një kosto do të konsiderohet si "e shkaktuar" nga Subjekti Zbatues kur punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet, ose një pjesë e tyre, të cilës i korrespondon zbatohen nga një Kontraktor gjatë periudhës së zbatimit dhe pranohen nga Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues dhe konsiderohen të pranueshëm nga Banka, pas miratimit të raporteve operative dhe financiare përkatëse të dorëzuara në Bankë nga Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, për kryerjen e Punimeve dhe/ose Shërbimeve të financuara nga Granti.
- (c) duhet të jenë në përputhje me kërkesat e legjislacionit tatimor dhe social në fuqi;
- (d) duhet të jenë në përputhje me parimin e menaxhimit të mirë financiar, veçanërisht në lidhje me vlerën për para dhe efektivitetin e koston dhe përfshihen në buxhetin e vlerësuar për Veprimin e dakordësuar ndërmjet Palëve; dhe
- (e) duhet të jenë të identifikueshme dhe të verifikueshme, dhe në veçanti regjistrohen në regjistrat kontabël të Subjektit Zbatues dhe përcaktohen sipas standardeve të zbatueshme të kontabilitetit të Republikës së Shqipërisë dhe praktikave të zakonshme të kontabilitetit të koston të Përfituesit.

7.2. Në mënyrë që Banka të verifikojë shumën totale përfundimtare të kostove të pranueshme, Përfituesi, do të sigurojë që Subjekti Zbatues, ndër të tjera:

- (a) siguron që faturat e dorëzuara nga Kontraktorët për pagesat në bazë të Kontratave përfshijnë, minimalisht, informacionin e mëposhtëm:
 - (i) emrin dhe adresën e Kontraktorit;
 - (ii) titullin dhe çdo kod unik identifikimi të Kontratës;
 - (iii) shumën e kërkuar për pagesë, në Euro ekuivalente duke aplikuar normën FX, duke cituar veçmas shumën që korrespondon me çdo taksë, tarifë doganore dhe detyrim që mund të paguhet;
 - (iv) një identifikim të punimeve, furnizimeve dhe/ose shërbimeve që mbulohen nga fatura (dhe periudhës gjatë së cilës ato janë zbatuar) ose, nëse pagesa kërkohet si paradhënie, një deklaratë të qartë për këtë qëllim; dhe
- (b) siguron dhe përfshin terma për këtë qëllim në çdo Kontratë, që nëse termat dhe kushtet për pagesën e Kontraktorit të dakordësuar në Kontratë përfshijnë kategori ose zëra shpenzimesh që i paguhen Kontraktuesit me koston aktuale, kur një shpenzim i tillë kryhet nga Kontraktori në një valutë të ndryshme nga Euro, shumën e shpenzimeve të tilla që do të kërkohet për pagesë sipas Nenit 5 (*Pagesa e Grantit*) do të llogaritet duke

konvertuar në Euro shumën e bërë realisht nga Kontraktuesi në një valutë të ndryshme, në Normën FX të zbatueshme në datën e faturës përkatëse të lëshuar për Kontraktuesin.

7.3. Kostot e mëposhtme nuk do të çmohen të pranueshme për qëllimin e kësaj Marrëveshjeje:

- (a) kthimi në kapital;
- (b) borxhet dhe tarifat e shërbimit të borxhit;
- (c) provizionet për humbjet ose borxhet;
- (d) interesi që Përfituesi ose Subjekti zbatues i detyrohet: (i) Bankës bazuar në Kontratën financiare; ose (ii) ndonjë pale të tretë.
- (e) borxhet e dyshimta që Përfituesi ose Subjekti Zbatues i detyrohet ndonjë pale të tretë;
- (f) humbjet nga këmbimi i valutës, përveç nëse këto kosto dhe/ose humbje janë shkaktuar si rezultat i këmbimit në valuta vendase dhe/ose dollarë amerikanë dhe vetëm për qëllimet e zbatimit të Grantit;
- (g) çdo kosto të transfertave të Grantit që mund të faturohet nga banka (t) të përfshira në transfertë;
- (h) komisionet, tarifat e transaksionit ose kosto të tjera që duhet tu paguhen bankave të palëve të treta (duke përfshirë për shmangien e dyshimit në lidhje me Llogarinë e Disbursimit dhe Llogarinë e Projektit);
- (i) kostot e deklaruara nga Përfituesi në kuadrin e një veprimi tjetër që merr një grant të financuar nga buxheti i Bashkimit Evropian (duke përfshirë, nëpërmjet Fondit Evropian të Zhvillimit, dhe grantet e dhëna nga një shtet anëtar i Bashkimit Evropian dhe financuar nga buxheti i Bashkimit Evropian dhe grantet e dhëna nga organe të tjera përveç Komisionit Evropian për qëllime të zbatimit të buxhetit të Bashkimit Evropian);
- (j) zërat e financuar nga burime të tjera (përfshirë në bazë të Kontratës Financiare);
- (k) blerjet e tokës, ndërtesave ose aktivëve të përdorur;
- (l) kontributet në natyrë, në masën që janë llogaritur në koston totale të Grantit ose të Projektit;
- (m) shpenzime të tepërta ose të pamatura;
- (n) taksat (duke përfshirë por pa u kufizuar në tatimin mbi vlerën e shtuar), detyrimet dhe tarifat e pagueshme nga Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues, në masën që janë të rikuperueshme;
- (o) të gjitha kostot e bëra me stafin e Përfituesit dhe/ose të Subjektit Zbatues që zbaton Marrëveshjen;
- (p) kostot e shkaktuara gjatë dhe të lidhura me pezullimin e zbatimit të (pjesë të) kësaj Marrëveshjeje (me përjashtim që disa kosto minimale çmohen të nevojshme për të lejuar rifillimin e aktiviteteve të pezulluara pasi të lejohen kushtet (të tilla si, por pa u kufizuar tek kostot e shkaktuara për ruajtjen e sigurisë së vendndodhjes) mund të jenë të pranueshme); dhe
- (q) kostot e audituesit të jashtëm të pavarur për ofrimin e raportit të shpenzimeve të audituara, siç përmendet në Nenin 9.6 (*Informacioni dhe Raportimi*).
- (r) çdo kosto tjetër që është specifikuar si e papërshtatshme në dokumentacionin e thirrjes për propozime sipas të cilave është dorëzuar GAF-i.

NENI 8 Informacioni dhe Raportimi

8.1. Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, do t'i sigurojë Bankës menjëherë, kur kërkohet, të gjithë informacionin e nevojshëm të verifikueshëm dhe dokumentacionin mbështetës (duke përfshirë

pasqyrën financiare të audituar të shpenzimeve të përmendura në Nenet 8.6 dhe 8.7 (*Informacioni dhe Raportimi*)) që Banka të bindet se punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet që janë financuar nga Granti janë dorëzuar dhe se çdo shpenzim i deklaruar nga Subjekti Zbatues në lidhje me punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet, është paguar në përputhje me këtë Marrëveshje.

- 8.2. Përfituesi do të sigurojë që Subjekti Zbatues do të mbajë të dhëna të plota, të sakta dhe sistematike mbi zbatimin e secilës Kontratë dhe përdorimin e Grantit, në formë dhe detaje të tilla të nevojshme dhe të mjaftueshme për të përcaktuar me saktësi që aktivitetet janë kryer dhe kostoja e identifikuar në raportet e tij për Bankën, është bërë siç duhet për zbatimin e Veprimit, siç përshkruhet në Veprim, në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.
- 8.3. Të dhëna të tilla do të mundësojnë që të ardhurat dhe shpenzimet në lidhje me punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet të gjurmohen, identifikohen dhe verifikohen lehtësisht dhe do të mbahen nga Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, deri në datën e ndërprerjes dhe përfundimisht deri kur çdo proces gjyqësor ose ndjekje e kërkesës që rrjedh nga ose në lidhje me këtë Marrëveshje ose një Kontratë, të jetë disponuar. Ato janë lehtësisht të aksesueshme dhe depozitohen në mënyrë që të lehtësojnë shqyrtimin e tyre nga Banka, Organet e BE-së dhe Fondi në përputhje me këtë Marrëveshje.
- 8.4. Përfituesi duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do t'i japë Bankës informacion të plotë mbi zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet dhe çdo informacion shtesë, brenda 15 ditëve, me kërkesë të Bankës.
- 8.5. Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, do t'i japë Bankës (i) Raportin Vjetor të Zbatimit (RVZ) jo më vonë se 15 janari i çdo viti dhe (ii) një parashikim disbursimi të paktën dy herë në vit në qershor dhe në nëntor/dhjetor (ose në data të tjera të njoftuara Përfituesit nga Banka).
- 8.6. Nëse parashikimi i disbursimit ndryshon ndjeshëm, Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, duhet të informojë menjëherë Bankën dhe t'i dërgojë Bankës një parashikim të përditësuar brenda 15 ditëve pas kërkesës së Bankës, së bashku me çdo informacion përkatës siç kërkohet nga Banka.
- 8.7. Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, do t'i japë Bankës, në formë dhe përmbajtje të pranueshme për të:
 - (a) një raport vjetor verifikimi të shpenzimeve në lidhje me Grantin, i cili duhet të përgatitet nga një auditues i jashtëm i pavarur me reputacion ndërkombëtar. Banka do të njoftohet për audituesin që është zgjedhur dhe për çdo ndryshim të audituesit, dhe Banka mund të kundërshtojë zgjedhjen e audituesit. Audituesi i jashtëm do të shqyrtojë nëse kostot e deklaruara dhe të kërkuara për pagesë nga Granti në përputhje me Nenin 5 janë reale, të regjistruara saktë dhe të pranueshme sipas kësaj Marrëveshjeje. Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues:
 - (A) do të sigurojë që forma e raportit të verifikimit të shpenzimeve që do të përgatitet nga një auditues i tillë i jashtëm të jetë kryesisht në përputhje me modelin e publikuar nga Komisioni Evropian, i zbatueshëm në kohën e përgatitjes së çdo raporti të verifikimit të shpenzimeve; dhe
 - (B) do të bashkëpunojë plotësisht me këtë auditues të jashtëm dhe do të lehtësojë punën e tij. Raporti i parë i verifikimit të shpenzimeve do të mbulojë periudhën nga fillimi i Periudhës së Zbatimit deri më 31 dhjetor të vitit të Datës së Hyrjes në Fuqi, dhe duhet të dorëzohet më 31 mars të vitit pasues. Raportet pasuese të verifikimit të shpenzimeve duhet të mbulojnë secili një periudhë prej një (1) viti kalendarik (ose më pak në rastin e raportit të fundit të verifikimit të shpenzimeve) dhe duhet të dorëzohen maksimumi deri më 31 mars të vitit pas vitit raportues;
 - (b) një pasqyrë financiare të audituar nga jashtë që përbëhet nga një pasqyrë e plotë financiare e Llogarisë së Disbursimit dhe Llogarisë së Projektit, me informacion të detajuar të të gjitha lëvizjeve të kryera gjatë periudhës raportuese, duke përfshirë: (i) shumat, origjinën ose destinacionin dhe emrat e marrësve ose paguesve, (ii) bilancin fillestar dhe përfundimtar për periudhën raportuese, (iii) interesat pozitive dhe negative të grumbulluara të paraqitura veçmas; dhe (iv) tarifat bankare. Një pasqyrë e tillë financiare e audituar duhet të përgatitet mbi bazë vjetore dhe mund të përgatitet nga i njëjti auditues që po kryen verifikimin e kostove në përputhje me paragrafin (a) më sipër ose si një auditim i veçantë. Pasqyra e parë financiare e audituar duhet të mbulojë periudhën nga data e disbursimit të Transhit të parë sipas kësaj Marrëveshjeje deri më 31 dhjetor të vitit përkatës, dhe duhet të dorëzohet më 31 mars të vitit pasardhës;

Pasqyrat financiare pasuese të audituara duhet të mbulojnë secila një periudhë prej një (1) viti kalendarik (ose më pak në rastin e deklaratës së fundit financiare) dhe duhet të dorëzohen më së voni deri më 31 mars të vitit pasues të raportimit; dhe

- (c) jo më vonë se 3 (tre) muaj pas përfundimit të Periudhës së Zbatimit, Raporti Përfundimtar i Verifikimit të Shpenzimeve dhe Raporti Përfundimtar i Zbatimit. Raporti Përfundimtar i Verifikimit të Shpenzimeve do të auditohet nga një auditues i jashtëm i pavarur me reputacion ndërkombëtar, ku dispozitat e përcaktuara në Nenin 8.70 në lidhje me përzgjedhjen dhe bashkëpunimin me audituesin përkatës, si dhe formulari model i raportit, do të zbatohen *mutatis mutandis*.

8.8. Të gjitha raportet do t'i jepen Bankës nga Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, në format elektronik dhe me kërkesë të Bankës, edhe në format letre.

8.9. Banka mund të kërkojë sqarime, ndryshime ose informacione ose dokumente shtesë në lidhje me Veprimin dhe Grantin, i cili duhet të dorëzohet nga Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve kalendarike nga një kërkesë e tillë.

NENI 9

Sipërmarrja e Informacionit

9.1. Përfituesi duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do të informojë menjëherë Bankën për:

- (i) çdo rrethanë që mund të pengojë ose vonojë zbatimin e punimeve, furnizimeve dhe/ose shërbimeve ose të ndonjë prej detyrimeve të tij ose të Subjektit Zbatues nën këtë Marrëveshjeje.
- (ii) një pretendim të vërtetë ose ankesë ose informacion në lidhje me ndonjë Sjellje të Ndaluar ose Sanksion në lidhje me Veprimin dhe/ose Projektin;
- (iii) nëse merr dijeni për ndonjë fakt ose informacion që konfirmon ose sugjeron në mënyrë të arsyeshme se (a) ka ndodhur një sjellje e ndaluar në lidhje me Veprimin dhe/ose Projektin, ose (b) ndonjë nga fondet e investuara në kapitalin e tij aksioner (ose buxhetin sipas rastit) ose në Veprim ose Projekt është me origjinë të paligjshme.
- (iv) çdo shkelje të përfaqësimeve dhe garancive të dhëna sipas ose në lidhje me këtë Marrëveshjeje;
- (v) çdo pretendim, veprim, procedim, njoftim zyrtar ose hetim në lidhje me ndonjë sanksion në lidhje me Përfituesin, ose çdo Person Përkatës;
- (vi) përveç rasteve kur ndalohet me ligj, çdo çështje gjyqësore materiale, arbitrazhi, procedimi administrativ ose hetim i kryer nga një gjykatë, administratë ose autoritet i ngjashëm publik, i cili, sipas dijenisë së tij dhe në masën që beson, është aktual, i afërt ose në pritje ndaj Përfituesit ose Subjektit Zbatues, në lidhje me Sjelljen e Ndaluar lidhur me Veprimin dhe/ose Projektin;
- (vii) nëse Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues duhet të jetë në dijeni të ndonjë fakti ose informacioni që sugjeron kryerjen e ndonjë veprimi ose rasti të përmendur në Nenin 16 (*Angazhimet e integritetit*);
- (viii) çdo situatë që përbën ose mund të rezultojë në ndonjë konflikt interesi sipas Nenit 13 (Monitorimi dhe Vlerësimi) të kësaj Marrëveshjeje, gjatë periudhës së vlefshmërisë së kësaj Marrëveshjeje;
- (ix) çdo masë e marrë nga Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues, e ndaluar nga Neni 16 (*Angazhimet e Integritetit*) i kësaj Marrëveshjeje;

dhe të përcaktojë veprimet që duhen ndërmarrë në lidhje me çështje të tilla.

9.2. Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, do t'i dorëzojë Bankës çdo informacion të tillë ose dokument të mëtejshëm në lidhje me financimin, prokurimin, zbatimin, funksionimin dhe çështjet që lidhen me çështjet mjedisore ose sociale të ose për Veprimin, siç mund të kërkojë Banka në mënyrë të arsyeshme brenda një afati të arsyeshëm, me kusht që gjithmonë nëse një informacion ose dokument i tillë nuk i dorëzohet Bankës në kohë dhe Përfituesi nuk e korrigjon lëshimin brenda një afati të arsyeshëm të caktuar nga Banka me shkrim, Banka mund të korrigjojë mangësitë, në masën

e mundshme, duke përdorur stafin e saj, ose një konsulent ose palë tjetër të tretë, me shpenzimet e Përfituesit ose Subjektit Zbatues (në një rast të tillë Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, do të sigurojë që Subjekti Zbatues të mbulojë shpenzime të tilla) dhe Subjekti Zbatues do t'u japë këtyre personave të gjithë ndihmën e nevojshme për këtë qëllim.

NENI 10

Pronësia e rezultateve dhe të Drejtat e Pronësisë Intelektuale

- 10.1. Sipas ndonjë të drejte para-ekzistuese të pronësisë intelektuale të çdo personi fizik ose juridik, duke përfshirë ndonjë nga Palët, të Drejtat e Pronësisë Intelektuale në materialet e reja të përpiluara ose të përgatitura nga Kontraktorët në zbatimin e Kontratave në lidhje me Shërbimet, përfshirë të gjitha raportet dhe të dhënat dhe informacionet përkatëse të tilla si hartat, diagramat, planet, bazat e të dhënave, dokumentet e tjera dhe programet kompjuterike, të dhënat ose materialet mbështetëse, do t'i kalojnë Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues (sipas rastit).
- 10.2. Pa cenuar Nenin 10.1 (*Pronësia e Rezultateve dhe e Drejta e Pronësisë Intelektuale*) dhe sipas ndonjë kërkesë konfidenciale të zbatueshme, Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues (sipas rastit) i jep Bankës, Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim dhe Kontributorëve një licencë të parevokueshme, joekskluzive, pa honorare, të përhershme, me të drejta për të dhënë nënlicenca, në çdo të Drejtë të re të Pronësisë Intelektuale. Në veçanti, Banka, Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim dhe Kontributorët do të kenë të drejtën të përdorin lirisht, duke përfshirë ruajtjen, modifikimin, përkthimin, shfaqjen, riprodhimin me çdo procedurë teknike, publikimin ose komunikimin me çdo mjet, të gjitha dokumentet, duke përfshirë çdo raport në përputhje me Nenin 8 (*Informacioni dhe Raportimi*), që rrjedh nga kjo Marrëveshje dhe Kontratat që lidhen me Shërbimet, pavarësisht nga forma e tyre. Për këtë qëllim, Përfituesi do të sigurojë që Subjekti Zbatues do të sigurojë që të drejtat e dhëna Bankës, Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim dhe Kontributorëve në përputhje me këtë Nen 10.2 (*Pronësia e Rezultateve dhe të Drejtat e Pronësisë Intelektuale*) nuk janë të kufizuara thelbësisht nga ndonjë të drejtë të pronës intelektuale para-ekzistuese, duke përfshirë dhënien e një licence të tillë siç parashikohet në këtë Nen 10 (*Pronësia e Rezultateve dhe të Drejtat e Pronësisë Intelektuale*). Përfituesi duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do t'i sigurojë Bankës të gjithë informacionin e nevojshëm në lidhje me këtë sipas kërkesës.
- 10.3. Në rast se një individ i njohur përshkruhet në një fotografi ose film të prodhuar në lidhje me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, do të përfshijë në Raportin Përfundimtar të Zbatimit të dorëzuar në Bankë në përputhje me Nenin 8 (*Informacioni dhe Raportimi*) një deklaratë nga një individ i tillë, me anë të së cilës ai jep leje për një përdorim të tillë të imazhit të tij, duke kuptuar se një kërkesë e tillë nuk do të zbatohet në rastin e fotografive të marra ose filmave të shkrepur në vende publike ku anëtarë të rastësishëm të publikut janë të identifikueshëm vetëm hipotetikisht, ose të fotografive të marra ose filmave të shkrepur nga personat publikë që veprojnë në cilësinë e tyre publike.
- 10.4. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, do të sigurojë që Subjekti Zbatues të përfshijë në çdo Kontratë në lidhje me Shërbimet, dispozita që i kërkojnë Kontraktorit të përmbushë detyrimet e specifikuar në këtë Nen 10 (*Pronësia e Rezultateve dhe të Drejtat e Pronësisë Intelektuale*), sipas nevojës..
- 10.5. Pajisjet dhe furnizimet e paguara nga Granti do të jenë pronë e Përfituesit. Dëshmia dokumentuese e kësaj pasurie do të mbahet për verifikim së bashku me dokumentet e përmendura në Nenin 8.2 (*Informacioni dhe Raportimi*).

NENI 11**Vizibiliteti dhe Transparenca**

- 11.1. Përfituesi do të sigurojë që Subjekti Zbatues të bashkëpunojë dhe koordinojë aktivitetet e komunikimit dhe vizibilitetit të planifikuara dhe të zbatuara në lidhje me Projektin dhe Veprimin në çdo kohë me Bankën. Për këtë qëllim, Subjekti Zbatues do të udhëhiqet nga përdorimi nga BEI i udhëzuesit të logos dhe/ose çdo dokumenti tjetër pasues dhe/ose strategji/plan specifik të komunikimit të zhvilluar për Veprimin.
- 11.2. Përfituesi do të sigurojë që Subjekti Zbatues të dokumentojë dhe raportojë të gjitha aktivitetet e komunikimit dhe vizibilitetit të zbatuara në lidhje me Veprimin. Përfituesi, nëpërmjet Subjektit Zbatues, do t'i komunikojë Bankës çdo raport tjetër të progresit dhe situatës, publikime, njoftime për shtyp dhe përditësime të rëndësishme për këtë Marrëveshje, siç dhe kur ato lëshohen.
- 11.3. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë Kompetente, duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do të marrë të gjitha masat e duhura për të publikuar faktin se Veprimi dhe Kontratat kanë marrë financim nga Fondi në përputhje me Nenin 33 të GAF-it. Informacioni që i është dhënë shtypit, Kontraktuesve, të gjitha materialet publicitare, njoftimet zyrtare, raportet dhe publikimet pranojnë se Veprimi dhe Kontratat kryhen *“me ndihmën financiare të Fondit të Përbashkët Evropian për Ballkanin Perëndimor, sipas Kornizës së Investimeve të Ballkanit Perëndimor”* dhe do të shfaqin në mënyrë të përshatshme stemën e Unionit si dhe logon e Bankës.
- 11.4. Kur pajisjet ose automjetet dhe furnizimet kryesore janë blerë duke përdorur Grantin, Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do t'u kërkojë kontraktuesve që të përfshijnë pranimet e duhura për këto automjete, pajisje dhe furnizime kryesore, si dhe të sigurojë vizibilitet të BE-së dhe Bankës nëpërmjet promovimit në ambientet e jashtme (shfaqin tabelat e projektit, stenda afishimi, pllaka përkujtimore etj dhe përfshijnë kërkesat përkatëse të vizibilitetit për punimet (p.sh. minimumi banderolat/pllakat që duhen instaluar në çdo kantier ndërtimi).
- 11.5. Palët bien dakord t'i bëjnë ftesë Bankës, Komisionit Evropian dhe Delegacionit të BE-së në Republikën e Shqipërisë që të marrin pjesë në çdo dhe në të gjitha eventet që ndonjëri prej tyre mund të organizojë në lidhje me këtë Marrëveshje, Kontratat ose Veprimin, gjatë kohëzgjatjes së kësaj Marrëveshjeje. Evente të tilla mund të përfshijnë çdo takim pune të rregullt ose teknik ndërmjet Palëve në kontekstin e Veprimit të mbështetur nga Granti.
- 11.6. Aty ku janë planifikuar vizita të nivelit të lartë, Palët do të informojnë njëra-tjetrën dhe do të marrin në konsideratë koordinimin e këtyre vizitave dhe do të dakordësohen për mesazhe të përbashkëta.
- 11.7. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues të përfshijë në çdo Kontratë dispozita që i kërkojnë Kontraktorit të respektojë të njëjtat kërkesa për vizibilitet, siç specifikohet në Nenin 11.3 (*Vizibiliteti dhe Transparenca*).
- 11.8. Në bazë të rregullave të zbatueshme për konfidencialitetin, sigurinë dhe mbrojtjen e të dhënave personale, Përfituesi autorizon Bankën dhe Komisionin Evropian që të publikojnë, çdo vit, informacionin e mëposhtëm në lidhje me këtë Marrëveshje: titullin, natyrën dhe qëllimin e kësaj Marrëveshjeje dhe Veprimin, emrin, adresën dhe vendin e Përfituesit dhe Subjektit Zbatues, dhe shumën maksimale të ndihmës financiare të dhënë sipas kësaj Marrëveshjeje.
- 11.9. Nëse Përfituesi ose Subjekti Zbatues publikon në një faqe interneti ndonjë informacion në lidhje me këtë Marrëveshje ose Kontratat, Përfituesi ose Subjekti Zbatues, sipas rastit, do t'i japë Bankës adresën e kësaj faqeje interneti dhe autorizon publikimin e kësaj adrese në faqen e internetit të Bankës.

NENI 12**Konflikti i interesit**

- 12.1. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, merr përsipër të sigurojë që Subjekti Zbatues dhe çdo Kontraktor do të marrin të gjitha masat e nevojshme për të parandaluar, zbutur ose dhënë fund çdo konflikt interesi që rrjedh nga ose në lidhje me këtë Marrëveshje dhe Veprimin. Konflikti i interesit ekziston kur ushtrimi i paanshëm dhe objektiv i

funksioneve të çdo personi që zbaton këtë Marrëveshje rrezikohet (i) për arsye që përfshijnë familjen, jetën emocionale, afinitetin politik ose kombëtar, interesin ekonomik ose ndonjë interes tjetër të përbashkët me një palë tjetër të tretë ose (ii) në bazë të funksioneve dhe detyrave të TA-së, personi si anëtar i stafit ndaj punëdhënësit të tij.

- 12.2. Banka rezervon të drejtën që të verifikojë nëse ndonjë masë e vendosur nga Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues (sipas rastit) për të parandaluar, zbutur ose dhënë fund konflikteve të interesave janë të përshtatshme dhe mund të kërkojë marrjen e masave shtesë nëse është e nevojshme.
- 12.3. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, do të sigurojë që Subjekti Zbatues do të përfshijë në çdo Kontratë dispozita që i kërkojnë Kontraktorit të përmbushë çdo detyrim ose masë shtesë të specifikuar në këtë Nen 12 (*Konflikti i interesave*), sipas nevojës.

NENI 13

Monitorimi dhe Vlerësimi

- 13.1. Nëse Banka ose Komisioni Evropian që përfaqëson Bashkimin si Kontributor kryen një vlerësim ose mision monitorimi për Grantin, GAF-in, Projektin ose zbatimin e Kontratave, Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do t'u sigurojë përfaqësuesve të Bankës ose Komisionit Evropian, ose personave të autorizuar prej tyre, çdo dokument ose informacion që do të ndihmojë me misionin dhe do t'u japë atyre të drejtat e aksesit të specifikuar në Nenin 14 (*Verifikimi, Kontrolllet dhe Auditimet*).
- 13.2. Nëse një Palë kryen ose porosit një vlerësim të përdorimit të Grantit ose punimeve, furnizimeve dhe/ose shërbimeve, ajo duhet t'u japë palëve të tjera një kopje të raportit përkatës të vlerësimit. Banka rezervon të drejtën t'u japë një kopje të këtij raporti vlerësimi Kontributorëve.
- 13.3. Në rast se Komisioni Evropian ndërmerr ndonjë vlerësim në përputhje me Nenin 15.1 më sipër, Komisioni Evropian mund të ndajë me Kontributorët e tjerë çdo raport ose dokument të ngjashëm të prodhuar pas një vlerësimi të tillë, gjithmonë duke iu nënshtruar çdo marrëveshjeje ose kufizimi të zbatueshëm të konfidencialitetit.

NENI 14

Verifikimet, kontrolllet dhe auditimet

- 14.1. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues dhe çdo Kontraktor do të lejojnë organin përkatës të BE-së dhe çdo auditues të jashtëm të autorizuar nga paraardhësi, (i) që të verifikojnë, duke shqyrtuar dokumentet origjinale (përfshirë të drejtën për të bërë kopje të tyre) dhe me anë të kontrolleve në vend, zbatimin e Veprimit dhe/ose Projektit dhe ekzekutimin e Kontratave;
- (ii) të kryejnë një auditim të plotë, nëse është e nevojshme, në bazë të dokumenteve mbështetëse për llogaritë, dokumentet e kontabilitetit dhe çdo dokument tjetër që ka lidhje me financimin e punimeve, furnizimeve dhe/ose shërbimeve; (iii) të vizitojnë vendet, instalimet dhe punimet që përbëjnë Veprimin dhe/ose Projektin dhe të kryejnë kontrolle të tilla sipas dëshirës së tyre për qëllime që lidhen me këtë Marrëveshje dhe financimin e Veprimit; (iv) të intervistojnë përfaqësuesit e Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues dhe të mos pengojnë kontaktet me asnjë person tjetër të përfshirë ose të prekur nga Veprimi dhe/ose Projekti; dhe (v) të rishikojnë regjistrat dhe të dhënat e Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues në lidhje me ekzekutimin e Veprimit dhe/ose Projektit dhe të mund të marrin kopje të dokumenteve përkatëse në masën e lejuar nga ligji. Këto verifikime, kontrolle ose auditime mund të kryhen deri në datën e përfundimit.
- 14.2. Në bazë të Nenit 14.1 (*Verifikimet, Kontrolllet dhe Auditimet*), Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do t'i sigurojë organit përkatës të BE-së dhe çdo audituesi të jashtëm të autorizuar nga paraardhësi, ose do të sigurojë që atyre t'u jepet i gjithë akses i nevojshëm dhe asistencë për këtë qëllim. Akses i dhënë në përputhje me këtë Nen 14 (*Verifikimi, Kontrolllet dhe Auditimet*) do të bëhet në bazë të konfidencialitetit në lidhje me palët e treta, pa cenuar detyrimet e të drejtës publike ose të BE-së të cilës i nënshtrohen këto institucione ose organe dhe personeli, agjentët ose përfaqësuesit e autorizuar.

- 14.3. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, duhet dhe do të garantojë që Subjekti Zbatues do të lehtësojë hetimet nga Banka dhe/ose organet e BE-së në lidhje me çdo rast të supozuar ose të dyshuar të një sjelljeje të ndaluar ose shkelje të ndonjë sanksioni ose n akti ose rasti të përmendur në Nenin 16 (*Angazhimi i integritetit*) dhe do t'i japë Bankës dhe/ose organeve të BE-së, ose do të sigurojë që Bankës dhe ose organeve të BE-së t'i ofrohet e gjithë asistenca e nevojshme për qëllimet e përshkruara në këtë Nen 14 (*Verifikimi, kontrollet dhe auditimet*).
- 14.4. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor dhe/ose Subjektin Zbatues, do të garantojë, duke përfshirë parashikimin e termave për këtë qëllim në çdo Kontratë, se të drejtat e dhëna me këtë Nen 14 (*Verifikimet, Kontrollet dhe Auditimet*) do të zbatohen njësoj për çdo Kontraktor.
- 14.5. Përfituesi pranon dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues të pranojë se Banka mund të jetë e detyruar të zbulojë një informacion të tillë në lidhje me Përfituesin, Subjektin Zbatues, zbatimin e Veprimit, Projektin, këtë Marrëveshje dhe Kontratat (i) çdo organi të BE-së, siç është e nevojshme për kryerjen e detyrës së tyre, në përputhje me dispozitat përkatëse detyruese të së drejtës së BE-së dhe/ose (ii) për anëtarët e Asamblesë së Kontributorëve.

NENI 15

Mbrojtja e të dhënave personale

- 15.1. Kur Bankës i jepet informacion (përveç informacionit të thjeshtë të kontaktit në lidhje me personelin e Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues të përfshirë në menaxhimin e kësaj Marrëveshjeje ("**Detajet e Kontaktit**")) në lidhje me këtë Marrëveshje, Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues (sipas rastit) do të hartojnë ose ndryshe ndryshojnë atë informacion (sipas nevojës) në mënyrë që të mos përmbajë asnjë informacion në lidhje me individët e identifikuar ose të identifikueshëm ("**Informacioni Personal**"), përveç rasteve kur kjo Marrëveshje kërkon specifikisht, ose kur Banka kërkon specifikisht me shkrim, të zbulojë një informacion të tillë në formën e Informacionit Personal.
- 15.2. Përpara se t'i zbulojë Bankës ndonjë Informacion Personal (përveç Detajeve të Kontaktit) në lidhje me këtë Marrëveshje, Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues do të sigurojnë që çdo individ me të cilin lidhen këto informacione personale:
- (a) është informuar për dhënien e informacionit Bankës (duke përfshirë kategoritë e Informacionit Personal që do të zbulohet); dhe
 - (b) është këshilluar për informacionin e përfshirë në deklaratën e privatësisë së Bankës (ose i është dhënë një link i duhur) në lidhje me aktivitetet e saj të huadhënies dhe investimit, siç përcaktohet herë pas here në <https://www.eib.org/en/privacy/lending> (ose një adresë tjetër që Banka mund t'i njoftojë me shkrim herë pas here Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues).

NENI 16

Angazhimi i Integritetit

16.1. Sjellja e Ndaluar

- (a) Përfituesi duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues, sipas rastit, nuk do të përfshihet (dhe nuk do të autorizojë ose lejojë asnjë person tjetër që vepron në emër të tij të përfshihet) në ndonjë Sjellje të Ndaluar në lidhje me Veprimin dhe/ose Projektin, ndonjë procedurë tenderimi për Veprimin dhe/ose Projektin, ose transaksion të parashikuar nga kjo Marrëveshje.
- (b) Përfituesi duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do të marrë përsipër të ndërmarrë veprime të tilla që Banka do të kërkojë në mënyrë të arsyeshme të hetojë ose të ndërpresë çdo rast të supozuar ose të dyshuar të ndonjë Sjellje të Ndaluar në lidhje me Veprimin dhe/ose Projektin.
- (c) Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do të marrë përsipër të sigurojë që Kontratat e financuara nga Granti të përfshijnë dispozitat e nevojshme për t'i mundësuar Përfituesit të hetojë ose të përfundojë çdo rast të supozuar ose të dyshuar të ndonjë sjelljeje të ndaluar në lidhje me Veprimin dhe/ose Projektin.

16.2. **Sanksionet:** Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente për sektorin e transportit hekurudhor, nuk duhet dhe do të garantojë që Subjekti Zbatues, drejtpërdrejt ose tërthorazi:

- (a) nuk do të hyjë në një marrëdhënie biznesi me, dhe/ose nuk do të vendosë ndonjë fond dhe/ose burim ekonomik në dispozicion, ose për përfitim të ndonjë personi të sanksionuar në lidhje me Veprimin dhe/ose Projektin;
- (b) nuk do të përdorë të gjitha ose ndonjë pjesë të të ardhurave të këtij Granti ose nuk do të japë hua, kontribuojë ose t'i vendosë në dispozicion këto të ardhura ndonjë personi, në çfarëdo mënyre që do të rezultonte në një shkelje të ndonjë sanksioni nga vetë ai dhe/ose nga Banka;
- (c) nuk do të financojë të gjithë ose një pjesë të ndonjë pagese sipas kësaj Marrëveshjeje nga të ardhurat që rrjedhin nga aktivitetet ose bizneset me një person të sanksionuar, një person që shkel Sanksionet ose në çfarëdo mënyre që do të rezultonte në shkelje të ndonjë sanksioni nga vetë ai dhe/ose nga Banka.

Pranohet dhe bihet dakord që angazhimet e përcaktuara në këtë Nen 16.2 kërkohen dhe i jepen Bankës vetëm në masën që do të ishte e lejueshme në përputhje me çdo rregull të zbatueshëm kundër bojkotit të BE-së, siç është rregullorja (KE) 2271/96.

16.3. **Personat Relevantë:** Përfituesi merr përsipër dhe siguron që Subjekti Zbatues merr përsipër që të marrë, brenda një afati të arsyeshëm, masat e duhura në lidhje me çdo person përkatës i cili është objekt i një vendimi gjyqësor të formës së prerë dhe të përvokueshëm në lidhje me sjelljen e ndaluar të kryer gjatë ushtrimit të detyrave të tyre profesionale, në mënyrë që të sigurohet që ky person përkatës të përjashtohet nga ndonjë prej aktiviteteve të Përfituesit ose Subjektit Zbatues në lidhje me këtë Marrëveshje, Grant, Veprim dhe/ose Projekt.

16.4. **Përfaqësimet dhe Garancitë:** Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues, sipas rastit, përfaqëson dhe i garanton Bankës që në datën e hyrjes në fuqi:

- (a) asnjë nga Përfituesi, Subjekti Zbatues dhe/ose ndonjë Person Relevant nuk është person i sanksionuar, ose nuk është në shkelje të sanksioneve; pranohet dhe bihet dakord që përfaqësimet e përcaktuara në këtë paragraf (a) kërkohen dhe i jepen Bankës vetëm në masën që do të ishte e lejueshme në përputhje me çdo rregull të zbatueshëm kundër bojkotit të BE-së, siç është Rregullorja (KE) 2271/96;
- (b) nuk ka fonde të investuara në Veprim dhe/ose Projekt nga Përfituesi ose nuk janë me origjinë të paligjshme, duke përfshirë produkte të pastrimit të parave ose të lidhura ndryshe me financimin e terrorizmit;
- (c) as Përfituesi dhe as ndonjë Person Relevant nuk ka kryer (i) ndonjë Sjellje të Ndaluar në lidhje me Veprimin dhe/ose Projektin ose ndonjë transaksion të parashikuar nga Marrëveshja; ose (ii) ndonjë veprimtari ilegale ose e paligjshme në lidhje me financimin e terrorizmit ose pastrimin e parave;
- (d) Veprimi dhe/ose Projekti (duke përfshirë pa kufizime, negocimin, dhënie dhe zbatimin e Kontratave të financuara ose që do të financohen nga Granti) nuk ka përfshirë ose nuk ka shkaktuar ndonjë Sjellje të Ndaluar; dhe
- (e) është në përputhje me Nenin 2.2(c) më sipër dhe në dijeninë e tij më të mirë (pas kryerjes së një hetimi të duhur dhe të kujdesshëm) nuk është ngritur apo paralajmëruar asnjë pretendim mjedisor ose social ndaj tij ose ndonjë filiali përkatës në lidhje me Veprimin dhe/ose Projektin.

Përfaqësimet dhe garancitë konsiderohen të përsëritura në çdo datë të paraqitjes së një kërkesë për disbursim në Bankë, datën e disbursimit dhe në datën e përfundimit.

NENI 17 **Pezullimi**

17.1 Banka mund të pezullojë zbatimin e kësaj Marrëveshjeje dhe të pezullojë disbursimin e ndonjë pjese të padisbursuar të Grantit (përfshirë brenda afatit kohor për pagesat e specifikuar në Nenin 5 (Pagesa e Grantit)) duke njoftuar me shkrim Përfituesin nëse:

- (a) shumat e specifikuar në kërkesën për pagesë nuk është e saktë; ose

- (b) nuk është përmbushur asnjë kusht për një disbursim të tillë të përmendur në Nenin 6 (*Kushtet për Disbursimin*); ose
 - (c) zbulohen gabime sistematike që vënë në dyshim besueshmërinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm të Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues ose ligjshmërinë dhe rregullsinë e transaksioneve bazë;
 - (d) e gjykon të nevojshme që duhet të kryejë kontrolle të mëtejshme, duke përfshirë kontrollet në vend, për t'u siguruar që (i) shpenzimet e deklaruar janë të pranueshme, (ii) informacioni për të cilën vihet në dijeni nuk tregon mangësi të konsiderueshme në funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm të Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues, (iii) shpenzimet e deklaruar nga Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues nuk janë të lidhura me një parregullsi serioze dhe janë korrigjuar pas njoftimit të Bankës për pajtueshmëri, ose
 - (e) është e nevojshme të verifikohet nëse në dhënien ose zbatimin e ndonjë Kontrate dhe/ose zbatimin e Kontratave ose Veprimit kanë ndodhur gabime, parregullsi ose mashtrime të dyshuara ose të supozuara; ose
 - (f) pezullimi është i nevojshëm për të parandaluar dëme të konsiderueshme ndaj interesave financiare të Bankës ose Fondit ose Bashkimit;
 - (g) ka filluar një proces rikuperimi në përputhje me Nenin 18 (*Rikuperimi*) të kësaj Marrëveshjeje; ose
 - (h) Marrëveshja përfundon në përputhje me Nenin 21 (*Përfundimi*) të kësaj Marrëveshjeje ose nëse jepet njoftim për përfundimin në përputhje me Nenin 5.16 të Kushteve të Përgjithshme; ose
 - (i) Bankës i kërkohet të rikuperojë një pjesë ose të gjitha shumat e disbursuara Përfituesit në përputhje me Kushtet e Përgjithshme;
 - (j) Banka çmon, sipas gjykimit të saj, se dhënia e Kontratës (ve) dhe/ose zbatimi i Kontratës(ve) ose Veprimit është ndikuar nga gabime thelbësore, parregullsi ose mashtrime;
 - (k) Përfituesi ka shkelur ndonjë detyrim ose përfaqësim nën këtë Marrëveshje dhe/ose Kontratë Financiare;
 - (l) me miratimin nga Bashkimi të një vendimi që identifikon një shkelje të të drejtave të njeriut që e ndalon Bankën të përmbushë detyrimet e saj sipas kësaj Marrëveshjeje;
 - (m) sipas gjykimit të vetëm të Bankës, bëhet e paligjshme në çdo juridiksion të zbatueshëm, ose bëhet ose mund të bëhet në kundërshtim me ndonjë sanksion, që Banka të përmbushë ndonjë nga detyrimet e saj siç parashikohet në këtë Marrëveshje ose të financojë ose mbajë Grantin;
 - (n) ka ndodhur ose pritet të ndodhë një rast parapagimi ose një rast mospërmbushjeje (siç këto kushte përcaktohen në Kontratën Financiare) ose ndonjë rast tjetër i përcaktuar në Nenin 1.6.B të Kontratës Financiare;
 - (o) Banka merr nga Komisioni ose Kontributorët përkatës një njoftim pezullimi që cenon Marrëveshjen (përfshirë si rezultat i miratimit të një vendimi përkatës të Bashkimit që identifikon shkeljen e të drejtave të njeriut ose në raste të tilla siç është kriza që sjell ndryshimin e politikës së Bashkimit).
- 17.2 Ky pezullim do të hyjë në fuqi në datën kur Banka i dërgon njoftimin Përfituesit. Pa cenuar Nenin 21 (*Ndërprerja*), pezullimi do të përfundojë në datën në të cilën Banka informon me shkrim Përfituesin se arsyeja për një pezullim të tillë është trajtuar sipas pritshmërisë së Bankës. Nëse është pezulluar një afat kohor për disbursimin e Grantit, ky afat kohor për disbursimin do të fillojë nga data e dhënies së njoftimit nga Banka.
- 17.3 Përfituesi duhet dhe do të sigurojë që Subjekti Zbatues do të ofrojë çdo informacion, sqarim ose dokument të kërkuar nga Banka për të vlerësuar një pezullim të mundshëm sipas Nenit 17.1 (*Pezullimi*) brenda pesëmbëdhjetë (15) ditëve kalendarike nga marrja e një kërkesë nga Banka.
- 17.4 Nëse verifikime të tilla specifikojnë se ekzekutimi i punimeve, furnizimeve dhe/ose shërbimeve ose i një Kontrate ose Veprimi është ndikuar nga gabime thelbësore,

parregullsi ose mashtrime, ose shkelje të detyrimeve nga Përfituesi, Subjekti Zbatues ose ndonjë Kontraktues, Banka rezervon të drejtën të ndërpresë këtë Marrëveshje në përputhje me Nenin 21 (*Ndërprerja*) dhe të rikuperojë çdo shumë të disbursuar në masën që një disbursim është ndikuar nga gabime të tilla thelbësore, parregullsi, mashtrime ose shkelje të detyrimeve në përputhje me Nenin 18 (*Rikuperimi*).

- 17.5 Banka nuk do të jetë e detyruar t'i paguajë asnjë penaltitet, dëme ose kosto dhe nuk do të jetë e detyruar të dëmshpërblejë Përfituesin ose Subjektin Zbatues si pasojë e pezullimit të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje dhe çdo pjese të padisbursuar të Grantit sipas këtij Neni 17 (*Pezullimi*).
- 17.6 Subjekti Zbatues mund të pezullojë zbatimin e të gjitha ose një pjese të Kontratave, dhe Banka mund t'i kërkojë Përfituesit ose Subjektin Zbatues ta bëjë këtë, nëse rrethanat e bëjnë vazhdimin tejet të vështirë ose të rrezikshëm. Nëse vendimi për pezullimin e zbatimit duhet të merret nga Përfituesi ose Subjekti Zbatues, ai duhet të informojë Bankën pa vonesë dhe të japë të gjitha detajet e nevojshme. Nëse merret një vendim për të pezulluar zbatimin, Banka mund të ndërpresë këtë Marrëveshje në përputhje me dispozitat e Nenit 21 (*Ndërprerja*). Nëse kjo Marrëveshje nuk ndërpritet, Përfituesi dhe Subjekti Zbatues do të marrin të gjitha masat e nevojshme për të minimizuar kohën e pezullimit dhe do të rifillojnë zbatimin sapo ta lejojnë rrethanat, dhe do të informojnë Bankën në përputhje me rrethanat.

NENI 18 **Rikuperimi**

8.1. Nëse:

- (a) ndonjë shumë e Grantit është disbursuar në mënyrë të padrejtë nga Banka (në veçanti, nëse të ardhurat që do të disbursohen, në përputhje me Nenin 5 (*Pagesa e Grantit*) janë më shumë sesa shuma përfundimtare e kostove të pranueshme të shkaktuara nga Përfituesi ose Subjekti Zbatues, i përcaktuar në përputhje me Nenin 7 (*Kostot e Pranueshme*), ose përdoret nga Përfituesi ose Subjekti Zbatues në kundërshtim me këtë Marrëveshje; ose
- (b) Marrëveshja e Grantit ndërpritet për një arsye të përcaktuar në Nenin 21.2 (*Ndërprerja*); ose
- (c) Granti është përdorur në lidhje me Kontratat në lidhje me të cilat është përcaktuar se kontraktorët përkatës janë përfshirë në ndonjë sjellje të ndaluar, ose në shkelje të sanksioneve, në lidhje me zbatimin e Veprimit dhe/ose Projekti, ose
- (d) është deklaruar shprehimisht ndryshe në këtë Marrëveshje dhe/ose nëse rikuperimi justifikohet ndryshe në përputhje me këtë Marrëveshje, duke përfshirë (por pa u kufizuar në) pas dorëzimit të një raporti verifikimi të shpenzimeve të paraqitur në përputhje me Nenin 8.9 (*Informacioni dhe Raportimi*) ose si rezultat i ndonjë verifikimi, kontrolli ose auditimi të kryer në përputhje me Nenin 14 (*Verifikimi, Kontrolli dhe Auditimi*), Nenin 17 (*Pezullimi*),

Banka mund të kërkojë, duke i dërguar njoftim Përfituesit, shlyerjen e çdo shume të disbursuar të Grantit (i) plotësisht, në kontekstin e paragrafit (b) më sipër, ose (ii) pjesërisht, në kontekstin e paragrafëve (a), (c) dhe (d) më sipër, deri në shumën e kërkuar për të garantuar që çdo ngjarje ose rrethanë e përmendur në këta paragrafë (a), (c) dhe (d) më sipër ka pushuar së vazhduari ose është rikuperuar sipas pritshmërisë së Bankës. Përfituesi do t'i kthejë këto shuma Bankës, brenda tridhjetë (30) ditëve kalendarike nga marrja e njoftimit për rikuperim nga Banka që kërkon një shlyerje të tillë.

Përfituesi do të paguajë në Bankë në Euro këto shuma të kërkuara nga Banka, në llogarinë e njoftuar nga Banka në kërkesën e saj me shkrim, pa marrë parasysh ndonjë normë FX të aplikuar në kohën e pagesës fillestare të Grantit nga Banka për Përfituesin. Për shmangien e dyshimit, çdo shumë e disbursuar në mënyrë të parregullt nga Banka, ose e papërdorur ose e keqpërdorur nga Përfituesi ose Subjekti Zbatues, sipas rastit, dhe i transferuar përsëri në Bankë do të shprehet në EURO dhe është e barabartë me shumën përkatëse të shprehur në EURO të paguar fillimisht nga Banka për Përfituesin.

- 8.2. Nëse shuma përfundimtare e kostove të pranueshme të bëra nga Përfituesi ose Subjekti Zbatues sipas Kontratave, siç përcaktohet në Nenin 7 (*Kostot e pranueshme*), është më e ulët sesa shuma totale e Grantit të disbursuar nga Banka në përputhje me këtë Nen 5 (*Pagesa e Grantit*), shuma e Grantit e disbursuar mbi shumën përfundimtare të kostove të pranueshme të shkaktuara nga

Përfituesi ose Subjekti Zbatues do të rikuperohet nga Banka në përputhje me Nenin 18 (*Rikuperimi*) dhe do t'i kthehet Fondit.

- 18.3. Kërkesa me shkrim nga Banka në lidhje me shumën totale që duhet të shlyhet nga Përfituesi, përveç rastit të gabimit të dukshëm, do të jetë dëshmi përfundimtare e shumës së detyrimit dhe çdo tarifë bankare, çdo kosto ose humbje e këmbimit valutë ose taksa të tjera, çfarëdo qoftë e shkaktuar nga Përfituesi ose Subjekti Zbatues, sipas rastit, për shlyerjen e shumave që i detyrohen Bankës, do të mbulohet tërësisht nga Përfituesi.
- 18.4. Pa cenuar të drejtat e Palëve për të dakordësuar për shlyerjet me këste, nëse Përfituesi nuk shlyen ndonjë shumë deri në datën e kërkueshme, shuma do të mbartë interes në normën e aplikuar nga Banka Qendrore Evropiane për veprimet e saj të rifinancimit të principalit në EURO, siç është publikuar në serinë C të Fletores Zyrtare të Bashkimit Evropian në ditën e parë të muajit në të cilin duhet të kryhej pagesa, e rritur me tre pikë përqindje e gjysmë. Interesi do të paguhet për periudhën që kalon nga dita pas skadimit të afatit të shlyerjes, duke përfshirë, deri në ditën e pagesës, përjashtuar. Çdo pagesë e pjesshme fillimisht do të mbulojë interesin.

NENI 19 **Ndryshimet**

- 19.1. Çdo ndryshim i kësaj Marrëveshjeje duhet të specifikohet me shkrim në një dokument të nënshkruar nga Palët dhe do të hyjë në fuqi në bazë të termave të përcaktuara në marrëveshjen përkatëse të amendamentit. Dispozitat e këtyre ndryshimeve, të ekzekutuara në përputhje me këtë Nen 19, do të rregullojnë dhe do të kenë përparësi vetëm mbi ato dispozita specifike të kësaj Marrëveshjeje që janë ndryshuar shprehimisht prej saj.
- 19.2. Palët pranojnë dhe bien dakord që meqë GAF-i i miratuar nga Asambleja e Kontributorëve i është bashkëlidhur kësaj Marrëveshjeje si Aneks, GAF-i është një dokument i pavarur që mund të ndryshohet herë pas here:
- (i) me marrëveshjen e Bankës dhe Përfituesit, në përputhje me Kushtet e Përgjithshme dhe me rregullat dhe procedurat e përgjithshme të WBIF-it, rast në të cilin GAF-i i ndryshuar do të jetë menjëherë i detyrueshëm për Përfituesin, pa kërkuar ndonjë veprim të mëtejshëm, ose
 - (ii) si rezultat i paraqitjes në Fond nga Banka të një raporti vjetor zbatimi, për miratim në përputhje me Kushtet e Përgjithshme, ku në këtë rast GAF-i i ndryshuar do të jetë detyrues për Përfituesin në datën kur Banka i dërgon Përfituesit një kopje elektronike të një raporti të tillë.
- 19.3. Nëse ndonjë ndryshim i bërë në GAF kërkon ndryshime përkatëse në Përshkrimin e Veprimit, shumën e Grantit ose ndonjë dispozitë tjetër përkatëse të kësaj Marrëveshjeje, Palët bien dakord me anë të kësaj Marrëveshjeje që do të bashkëpunojnë për të lidhur një marrëveshje ndryshimi për të reflektuar ndryshimet e nevojshme në këtë Marrëveshje.
- 19.4. Ndryshimet e adresës ose detajeve të kontaktit thjesht mund t'u njoftohen Palëve të tjera me shkrim, në përputhje me Nenin 24 (*Njoftimet dhe Komunikimet e tjera*).

NENI 20 **Caktimi**

- 20.1. Me përjashtim të rasteve të parashikuara në Nenin 20.2 (*Caktimi*), një Palë nuk mund t'i caktojë ose transferojë një palë të tretë, ose ndryshe të disponojë, asnjë nga të drejtat ose detyrimet e saj nën këtë Marrëveshje pa pëlqimin paraprak me shkrim të Palëve të tjera.
- 20.2. Banka, mund t'i caktojë Komisionit Evropian, sipas gjykimit të saj dhe pa pëlqimin paraprak të Përfituesit, të drejtën për të rikuperuar çdo shumë të Grantit të disbursuar në mënyrë të padrejtë ose të pa përdorur në përputhje me këtë Marrëveshje, ose që ndryshe është e nevojshme / duhet të rikuperohet në përputhje me Nenin 18 (*Rikuperimi*).

NENI 21
Ndërprerja

- 21.1. Banka mund ta ndërpresë këtë Marrëveshje, pasi t'i dërgojë Përfituesit një njoftim me shkrim pesëmbëdhjetë (15) ditë kalendarike para, pa asnjë përgjegjësi për Bankën, nëse ndodh ndonjë nga situatat e mëposhtme:
- (a) Përfituesi ose Subjekti Zbatues, sipas rastit, nuk përmbush ndonjë nga detyrimet që u ngarkohen nën këtë Marrëveshje dhe, pasi i është dhënë njoftimi me shkrim për të përmbushur këto detyrime, ende nuk e përmbush (in) këtë brenda 30 (tridhjetë) ditëve kalendarike nga transmetimi i një njoftimi të tillë;
 - (b) Përfituesi, Subjekti Zbatues, ose çdo person me kompetenca përfaqësimi, vendimmarrje ose kontrolli në lidhje me Përfituesin ose Subjektin Zbatues, kryen ose shpallet fajtor për sjellje të papërshtatshme profesionale, ose i nënshtrohet procedurave që pretendojnë ndonjë vepër penale në lidhje me sjelljen e tij profesionale, ose ka kryer mashtrim, korrupsion, ose është përfshirë në një organizatë kriminale, sjellje të ndaluar, shkelje të ndonjë sanksioni ose aktivitet tjetër të paligjshëm që dëmton interesat financiare të Bashkimit Evropian ose të Fondit, ose është objekt i një pretendimi (përveç pretendimeve të cilat, sipas opinionit të arsyeshëm të Bankës, janë joserioze ose ngacmuese) në lidhje me pjesëmarrjen në një organizatë kriminale, mashtrim, sjellje të ndaluar ose shkelje të ndonjë sanksioni;
 - (c) nëse ndonjë informacion ose dokument i dhënë Bankës nga ose në emër të Përfituesit ose Subjektit Zbatues, sipas rastit, ose ndonjë përfaqësim, garanci ose deklaratë e bërë ose që konsiderohet të jetë bërë nga Përfituesi në ose në përputhje me këtë Marrëveshje ose në lidhje me negocimin ose zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, është ose rezulton të ketë qenë i/e pasaktë, i/e paplotë ose mashtrues/e;
 - (d) nëse Banka dakordësohet se rrethanat e bëjnë shumë të vështirë ose të rrezikshme vazhdimin e zbatimit të Marrëveshjes;
 - (e) Përfituesi ose Subjekti Zbatues (sipas rastit) i nënshtrohet ndonjë ndryshimi ligjor, financiar, teknik ose organizativ që, sipas opinionit të Bankës, mund të prekë në thelb këtë Marrëveshje ose të vendosë në dyshim vendimin e Fondit për të siguruar Grantin;
 - (f) për çfarëdo arsye Kontrata Financiare, GAF-i, Kushtet e Përgjithshme, Letra e Angazhimit ose Marrëveshja e Kontributeve, ndërpritet ose pushon së qeni e vlefshme dhe në fuqi dhe efekt të plotë ose GAF-i bëhet në kundërshtim me kushtet e kësaj Marrëveshjeje; ose
 - (g) bëhet e paligjshme në çdo juridiksion të zbatueshëm, ose bëhet ose Banka ka arsye të arsyeshme të presë që mund të bëhet në kundërshtim me ndonjë Sanksion, që Banka të përmbushë ndonjë nga detyrimet e saj siç parashikohet në këtë Marrëveshje ose të financojë ose mbajë Grantin;
 - (h) çdo përfaqësim ose garanci e përcaktuar në Nenin 1.5 ose në Nenin 16 (*Angazhimet e Integritetit*) rezulton mashtruese ose e pasaktë ose nëse Përfituesi ose Subjekti Zbatues nuk përmbush detyrimet e përcaktuara në Nenin 16 (*Angazhimet e Integritetit*); ose
 - (i) Subjekti Zbatues nuk mban të dhënat siç specifikohet në Nenin 7.3 (*Kostot e Pranueshme*).
- 21.2. Me dorëzimin ose marrjen e një njoftimi për ndërprerjen, Përfituesi do të ndërmarrë pa vonesë të panevojshme të gjithë hapat e nevojshëm për përfundimin e aktiviteteve në mënyrë të shpejtë dhe të rregullt dhe reduktimin e kostove të mëtejshme në minimum.
- 21.3. Pa cenuar Nenin 18 (*Rikuperimi*) dhe në bazë të Nenit 7 (*Kostot e Pranueshme*), Përfituesi do të ketë të drejtë të marrë vetëm pjesën e Grantit që korrespondon me kostot e pranueshme të bëra, në përputhje me këtë Marrëveshje, për punimet, furnizimet dhe/ose shërbimet e ekzekutuara deri në datën e përfundimit, duke përjashtuar kështu çdo kosto në lidhje me angazhimet ekzistuese që do të kryhen pas kësaj date të ndërprerjes.

NENI 22
Tarifat dhe shpenzimet

- 22.1. Përfituesi do të paguajë çdo taksë, tatim, tarifë dhe detyrime të tjera të çfarëdo natyre, përfshirë tarifën e pullës dhe tarifën e regjistrimit, të cilat mund të lindin nga ekzekutimi ose zbatimi i kësaj Marrëveshjeje në përputhje me ligjet e Republikës së Shqipërisë.

- 22.2. Përfituesi do të mbulojë çdo tarifë dhe shpenzim, duke përfshirë tarifat profesionale, bankare ose të këmbimit, që mund të shtojë në lidhje me përgatitjen, ekzekutimin, zbatimin dhe përfundimin e kësaj Marrëveshjeje ose çdo dokumenti të lidhur, duke përfshirë çdo ndryshim të saj, në përputhje me ligjet e Republikës së Shqipërisë.

NENI 23

Përgjegjësia dhe dëmshpërblimi

- 23.1. Banka, Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (si bashkë-menaxhuese e Fondit) ose Kontributorët (përfshirë, për efekt qartësie, Bashkimin Evropian) nuk mund të mbahen përgjegjës në asnjë rrethanë ose për çfarëdo arsye për dëmet ose dëmtimet e shkaktuara nga personeli ose prona e Përfituesit ose Subjektit Zbatues, sipas rastit, gjatë ekzekutimit të Kontratave, ose si pasojë e ndonjë Kontrate, duke përfshirë kur një dëm ose dëmtim i tillë është rezultat i ndonjë veprimi ose mosveprimi të një Kontraktuesi, ose mosarritjes së një Kontraktuesi për të ekzekutuar Punimet, Furnizimet dhe/ose Shërbimet në përputhje me Kontratën përkatëse.
- 23.2. Banka nuk do të jetë përgjegjëse për asnjë humbje ose dëm, duke përfshirë tarifat dhe shpenzimet e arsyeshme të këshillimit, që rezultojnë nga veprimet ose mosveprimet e saj për të vepruar sipas kësaj Marrëveshjeje, me përjashtim të ndonjë humbjeje ose dëmi që shkaktohet nga pakujdesia e saj e rëndë ose sjellja e gabuar e qëllimshme.
- 23.3. Përfituesi do të shkarkojë Bankën nga çdo dhe të gjitha përgjegjësitë që rrjedhin nga ndonjë pretendim ose veprim i ngritur si pasojë e shkeljes së ndonjë ligji, rregulli ose rregulloreje të zbatueshme nga Përfituesi, Subjekti Zbatues, kontraktorët, punonjësit ose individët e tyre për të cilët Përfituesi, kontraktorët e tyre ose punonjësit e tyre janë përgjegjës, ose si rezultat i shkeljes së të drejtave të një pale të tretë, duke përfshirë të drejtat e pronësisë intelektuale.
- 23.4. Pa cenuar ndonjë të drejtë tjetër të Bankës në bazë të kësaj Marrëveshjeje, Kontratës Financiare ose në bazë të ndonjë ligji në fuqi, Përfituesi do të dëmshpërblejë dhe do ta mbajë Bankën të padëmshme nga dhe ndaj çdo pretendimi, kërkesë, dëmshpërblimi, humbje, kosto, shpenzimi (përfshirë tarifat dhe shpenzimet e arsyeshme të këshillimit) dhe detyrimet e çdo lloji që Banka mund të mbajë ose të shkarkojë si rezultat i ndonjë veprimi ose mosveprimi të kryer nga Përfituesi dhe/ose Subjekti Zbatues, sipas rastit, ose nga mospërbushja nga ana e Përfituesit dhe/ose Subjektit Zbatues, sipas rastit, të ndonjë prej detyrimeve të tij siç përcaktohet në këtë Marrëveshje.
- 23.5. Përfituesi, nëpërmjet Ministrisë kompetente, do të sigurojë që Subjekti Zbatues të përfshijë në çdo Kontratë dispozita që i kërkojnë Kontraktorit të njohë dhe të dakordësohet mbi dispozitat e përgjegjësisë dhe dëmshpërblimit të përcaktuara në këtë Nen 23 (*Detyrimi dhe Dëmshpërblimi*).

NENI 24

Njoftimet dhe komunikimet e tjera

- 24.1. Çdo njoftim ose komunikim tjetër që do të jepet sipas kësaj Marrëveshjeje duhet të jetë me shkrim dhe duhet të tregojë kodin e identifikimit (Serapis n. 2017-0608 – FI n. 98364 dhe numrin WB: WB IG09 ALB TRA 01) dhe titullin ("*Marrëveshja e Grantit – LINJA HEKURUDHORE E KORRIDORIT VIII FAZA I – SHQIPËRI*") të kësaj Marrëveshjeje.
- 24.2. Çdo njoftim i dhënë në bazë të ose në lidhje me këtë Marrëveshje duhet të jetë në gjuhën angleze. Të gjitha dokumentet e tjera të dhëna në bazë të ose në lidhje me këtë Marrëveshje duhet të jenë në gjuhën angleze, ose, nëse nuk janë në gjuhën angleze, duhet të shoqërohen me përkthimin zyrtar në gjuhën angleze dhe, në këtë rast, përkthimi në gjuhën angleze do të ketë përparësi, përveç kur dokumenti është kushtetues, ligjor, ose dokument tjetër zyrtar i ngjashëm.
- 24.3. Me përjashtim të njoftimeve në lidhje me çështjet gjyqësore qofshin në pritje apo të paralajmëruara, të cilat do të dërgohen në adresat e specifikuar më poshtë ekskluzivisht me postë përmes letrës zyrtare me konfirmimin e marrjes, të gjitha njoftimet dhe korrespondencat në lidhje me këtë Marrëveshje, Veprimin, dhe Punimet, Furnizimet dhe /ose Shërbimet do të dërgohen me postë ose, në masën e rënë dakord nga Palët me shkrim, me e-mail ose mjete të tjera të komunikimit elektronik, në adresat e mëposhtme:

Për Bankën

Banka Evropiane e Investimeve
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950, Luxembourg
Në vëmendje të: GLO/-/EN
E-mail: contactline-98364@eib.org

Për Përfituesin

Ministria e Financave
Bulevardi Dëshmorët e Kombit, Nr. 3
Tiranë, Shqipëri,
Në vëmendje të: Ministrit të Financave
E-mail: sekretariamin@finance.gov.al

- 24.4. Çdo ndryshim i bërë në detajet e mësipërme të komunikimit do të ketë efekt vetëm pasi t'u jetë njoftuar me shkrim në letër ose në formë elektronike palëve të tjera në adresat e mësipërme.
- 24.5. Njoftimet dhe komunikimet e tjera konsiderohen se janë bërë kur janë marrë nga Pala pritëse.

NENI 25

Ligji në fuqi dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve

- 25.1 Kjo Marrëveshje dhe çdo detyrim jashtëkontraktual që lind nga ose në lidhje me të do të rregullohet nga ligjet e Luksemburgut.
- 25.2 Gjykata e Drejtësisë së Bashkimit Evropian ka juridiksion ekskluziv për të zgjidhur çdo mosmarrëveshje ("**Mosmarrëveshja**") që lind nga ose në lidhje me këtë Marrëveshje (duke përfshirë një mosmarrëveshje në lidhje me ekzistencën, vlefshmërinë ose përfundimin e kësaj Marrëveshjeje ose pasojat e pavlefshmërisë së saj) ose ndonjë detyrim jashtëkontraktual që rrjedh nga ose në lidhje me këtë Marrëveshje.
- 25.3 Palët bien dakord që Gjykata e Drejtësisë e Bashkimit Evropian është gjykata kompetente për të zgjidhur çdo mosmarrëveshje ndërmjet tyre dhe, në përputhje me rrethanat, se ato nuk do të argumentojnë të kundërtën.
- 25.4 Përfituesi heq dorë nga çdo imunitet ose e drejtë për të kundërshtuar juridiksionin e këtyre gjykatave. Një vendim i Gjykatës i dhënë në përputhje me këtë Nen do të jetë përfundimtar dhe detyrues për secilën Palë pa kufizime ose rezerva.

NENI 26

Mos-heqja dorë

- 26.1. Asnjë mospëmbushje apo vonesë nga ana e Bankës në ushtrimin e ndonjë prej të drejtave të saj nën këtë Marrëveshje nuk do të interpretohet si heqje dorë nga kjo e drejtë.
- 26.2. Asgjë në këtë Marrëveshje nuk do të konsiderohet të jetë një heqje dorë, e shprehur ose e nënkuptuar, nga privilegjet, imunitetet dhe përjashtimet që gëzojnë Banka, guvernatorët, drejtorët, zëvendësit e saj, zyrtarët, punonjësit ose ekspertët që kryejnë misione për Bankën.

NENI 27

Marrëveshja e plotë

Kjo Marrëveshje përbën një deklaratë të plotë dhe ekskluzive të termave të marrëveshjes ndërmjet palëve në lidhje me objektin e saj dhe zëvendëson të gjitha marrëveshjet e mëparshme ndërmjet palëve, qofshin ato të shprehura apo të nënkuptuara, në lidhje me të njëjtën çështje.

NENI 28
Pavlefshmëria

Nëse, në çdo kohë, ndonjë dispozitë e kësaj Marrëveshjeje është ose bëhet e paligjshme, e pavlefshme ose e pazbatueshme në çfarëdo aspekti sipas ndonjë ligji të ndonjë juridiksioni, as ligjshmëria, vlefshmëria ose zbatueshmëria e dispozitave të mbetura dhe as ligjshmëria, vlefshmëria ose zbatueshmëria e një dispozite të tillë sipas ligjit të çdo juridiksioni tjetër në çfarëdo mënyre nuk do të cenohet ose dëmtohet.

NENI 29
Gjuha angleze

Kjo Marrëveshje është hartuar në gjuhën angleze. Nëse kjo Marrëveshje përkthehet në një gjuhë tjetër, teksti në gjuhën angleze do të ketë përparësi.

Neni 30
Hyrja në fuqi

30.1. Përveç këtij Neni 30.1, i cili do të bëhet ligjërish efektiv dhe do të hyjë në fuqi dhe efekt të plotë në datën e nënshkrimit të kësaj Marrëveshjeje, kjo Marrëveshje do të bëhet ligjërish efektive dhe do të hyjë në fuqi dhe efekt të plotë pasi Banka t'i japë njoftim me shkrim Përfituesit (data e një njoftimi të tillë është "**Data e Hyrjes në Fuqi**"), të cilin Banka do ta bëjë pasi të jetë e bindur në mënyrë të arsyeshme se: (i) procedurat e brendshme ligjore që duhet të përmbushen nga Përfituesi, pas nënshkrimit të Marrëveshjes nga Palët, kanë përfunduar; dhe (ii) Marrëveshja e Kontributit është ekzekutuar dhe është bërë ligjërish efektive dhe çdo ndryshim i nevojshëm i lidhur me këtë Marrëveshje është ekzekutuar dhe, në përputhje me kushtet e saj, do të bëhet ligjërish efektiv së bashku me këtë Marrëveshje.

30.2. Nëse Data e Hyrjes në Fuqi nuk ndodh në ose para datës që është 18 (tetëmbëdhjetë) muaj pas datës së kësaj Marrëveshjeje, kjo Marrëveshje nuk do të hyjë në fuqi dhe nuk do të jetë i nevojshëm ose nuk do të kërkohej asnjë veprim i mëtejshëm.

NË DËSHMI TË KËSAJ, Palët e kësaj Marrëveshjeje kanë marrë masa që kjo Marrëveshje të ekzekutohet në emër të tyre në 3 (tre) origjinale në gjuhën angleze, nga të cilat 2 (dy) për Bankën dhe 1 (një) për Përfituesin.

Tiranë, 8 prill 2025

Për dhe në emër të
REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

/Nënshkrimi/
Zëvendëskryeministre
Znj. Belinda Balluku

Për dhe në emër të
BANKËS EVROPIANE TË INVESTIMEVE

/Nënshkrimi/
Lionel Rapaille
Drejtör

/Nënshkrimi/
Hazal Hatunoglu
Këshilltar Ligjor

Aneksi 1
PËRSHKRIMI I VEPRIMIT
PËRSHKRIMI TEKNIK

Qëllimi, Vendndodhja

Projekti lidhet me modernizimin e rreth 34 km të linjës hekurudhore me matës standard, me një binar, midis Durrësit dhe Rogozhinës në Korridorin VIII të Bërthamës së Zgjeruar Indikative, TEN-T Panevropian. Objektivat e projektit janë të garantojë përputhshmëri me standardet TEN-T për përdorim të kombinuar (pasagjerë dhe mallra) dhe ta bëjë linjën elastike ndaj ndryshimit klimatik.

Projekti ndodhet në pjesën qendrore të Shqipërisë.

Projekti është faza e parë e modernizimit dhe përfundimit në rritje të të gjithë linjës hekurudhore të Korridorit VIII në Shqipëri, duke u kryer në mënyrë të koordinuar me të njëjtën kohë përfundimi me faza të korridorit të linjës hekurudhore në anën e Maqedonisë së Veriut.

Përshkrimi

Projekti ka tre komponentë, siç përshkruhet më poshtë.

- 1) **Punimet kryesore, Komponenti i Infrastrukturës.** Modernizimi i rreth 34 km rrugë të përhershme midis km 1+860 dhe 35+384 për të arritur standardet e mëposhtme: ngarkesë boshti 22,5t, ngarkesë për metër linear prej 80 kN UIC D4, shpejtësi funksionimi deri në 120 km/orë, matës UIC GB dhe unaza kalimi 750 metra.

Punimet do të përfshijnë:

- Forcimin, zgjerimin në 6.6 metra dhe pak riorganizim vertikal/horizontal të formacionit, rindërtimin e drenazhit gjatësor;
- Rikonstruksionin e krahut të pashfrytëzuar të Trekëndëshit të Shkozetit;
- Zëvendësimin ose rikonstruksionin e 5 urave me gjatësi totale rreth 170 m plus rreth 64 struktura të tjera kulluese tërthore me gjatësi totale rreth 840 m;
- Rindërtimin dhe pak rikonstruksion të tunelit të Rogozhinës (380 m);
- Zëvendësimin e 44 km trase (33.5 km binar kryesor, 10.8 km shina anësore) të përbërë nga çakëll, traversa betoni, hekurudha e salduar vazhdimisht e standardit UIC 60, lidhëse moderne dhe 36 kthesa/kalime;
- Ndërtimin ose rikonstruksionin e 9 mbikalimeve për këmbësorët;
- Ndërtimin ose rikonstruksionin e 15 nënkalimeve, nga të cilat 5 vetëm për këmbësorë dhe 10 për automjete dhe këmbësorë;
- Ndërrimin e objekteve të ndërlidhjes së sinjalizimit në 4 stacione (Golem, Kavajë, Lekaj, Rogozhinë), në 1 ndalesë (Plazh) dhe në Trekëndëshin e Shkozetit;
- Modernizimin dhe konsolidimin e 16 vendkalimeve në nivel të pajisura me pajisje elektronike ndërlidhjeje;
- Instalimin e ETCS Niveli 1, GSM-R, nënsistemeve të telekomunikacionit (PIS&PAS, Ora, MPLS, mbikëqyrje me video) të prezantuara;
- Rikonstruksionin e 4 stacioneve hekurudhore për një total prej rreth 1200 m² ndërtesa, duke përmbushur standardet e PRM-së;
- Ndërtimin e 1 stacioni të ri në plazh, në një sipërfaqe prej 3,000 m²;
- Ndërtimin ose rindërtimin e rreth 1,650 m rrugë paralele të aksesit dhe mirëmbajtjes; dhe
- Masat e menaxhimit mjedisor dhe përshtatjes sipas kushteve klimatike.

- 2) **Punimet e Elektrifikimit, Komponenti i Infrastrukturës.**

Punimet lidhen me elektrifikimin e rreth 44 km të linjës kryesore dhe të stacionit, duke përfshirë:

- Lidhjen (t) në linjën e rrjetit të tensionit të lartë 110 kV;

- Ndërtimin e deri 2 nën-stacioneve dhe objekteve të nevojshme të seksioneve;
- Instalimin e sistemit të katenarisë së sipërme për 25kV, 50 Hz AC; dhe
- Punime të vogla të lidhura me Projektin.

- 3) **Komponenti i Menaxhimit të Projektit.** Ofrimi i shërbimeve dhe furnizimeve për përgatitjen e projektit, hartimin dhe rishikimin teknik, mbikëqyrjen, menaxhimin e projektit, menaxhimin e aseteve, monitorimin, procedurat mjedisore, prokurimin dhe administrimin dhe auditimin e kontratës.

Komponentët e infrastrukturës do të jenë në përputhje me standardet teknike të zbatueshme për ndërveprim (TSI).

Të gjitha punimet do të kryhen në përputhje me çdo kusht të vendosur nga Autoriteti Kompetent për Mjedisin në Republikën e Shqipërisë.

Kostoja e çdo blerjeje të tokës, ri-transferimit dhe taksat e nevojshme për të përfunduar Projektin, do të mbulohen nga Huamarrësi.

Kalendari

1) Punimet kryesore	nga viti 2026 deri në vitin 2028
2) Punimet e Elektrifikimit	nga viti 2027 deri në vitin 2028
3) Menaxhimi i Projektit	nga viti 2024 deri në vitin 2028

Aneksi 2
Modeli i Kërkesës për Pagesë

KËRKESË PËR PAGESË
[ME LETËR ME KOKË TË PËRFITUESIT]

[Përfituesi]

Data: [●]

Banka Evropiane e Investimeve
Në vëmendje të: [emri i personit të kontaktit]
[Emri i Shërbimeve përkatëse]
98-100 Boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

Lënda: [Marrëveshja e Grantit [numri WB] në lidhje me [Emri i Veprimit] ("Marrëveshja e Grantit" ose "Marrëveshja")]

[***Data e kërkesës për pagesë***]

Numri i kërkesës për pagesë: [●].

Periodha e mbuluar nga kërkesa për pagesë: [●]

I nderuar zotëri apo zonjë,

Ne i referohemi Marrëveshjes së Grantit në titull. Në përputhje me Nenin 5 (*Pagesa e Grantit*) të Marrëveshjes, ne kërkojmë pagesën nr. [●] në bazë të Marrëveshjes së lartpërmendur që mbulon koston e Punimeve [Furnizimeve] [dhe/ose Shërbimeve] të planifikuara për dorëzim gjatë periudhës nga [data] deri në [datë].

Shuma e kërkuar është [EURO] [Ju lutemi përmendni normën e aplikuar FX]

Ju lutemi gjeni bashkëlidhur dokumentet mbështetëse të mëposhtme:

- Fatura nr. [●] e [datës] e lëshuar nga [emri i Kontraktorit]
- [çdo dokument tjetër të kërkuar sipas Nenit 6 (*Kushtet për Disbursimin*)]

Pagesa duhet të bëhet në llogarinë e mëposhtme bankare: [●]²

Ne vërtetojmë se informacioni që ndodhet në këtë kërkesë për pagesë dhe dokumentacioni mbështetës i saj është i plotë, i besueshëm dhe i vërtetë, se kostot e shkaktuara mund të konsiderohen të pranueshme në përputhje me Marrëveshjen dhe Kontratën, dhe se kjo kërkesë për pagesë është e vërtetuar me dokumentet mbështetëse përkatëse që mund të kontrollohen.

Ne vërtetojmë më tej se kushtet e specifikuar në Nenin 6 (*Kushtet për Disbursimin*) dhe [●] të Marrëveshjes vazhdojnë të përmbushen.

Ne gjithashtu konfirmojmë, në përputhje me kërkesën në bazë të paragrafit 6.2 (*Të gjitha Transhet*) të Nenit 6 (*Kushtet për Rimbursimin*) të Marrëveshjes, se nuk ka kufizime për kontrollin e këmbimit ose nuk kërkohen pëlqime për të lejuar marrjen e të gjitha shumave që duhet të disbursohen si më poshtë për Shumën e Disbursimit dhe për të lejuar shlyerjen e Grantit dhe

² Numri i llogarisë i përcaktuar në Formularin e Identifikimit Financiar. Në rast ndryshimi të llogarisë bankare, bashkëlidhni formularin e rishikuar të identifikimit financiar.

pagesën e interesit dhe çdo shume tjetër të kërkueshme në bazë të Nenit 18 (Rikuperimi) të Marrëveshjes, sipas rastit.

[Për kërkesën për pagesën e transhit të fundit: Ne marrim përsipër t'i japim Bankës, brenda tridhjetë (30) ditëve kalendarike pas përfundimit të Periudhës së Zbatimit, të gjitha dëshmitë dhe dokumentacionin mbështetës që justifikon shumën dhe pranueshmërinë e kostove të mbuluara nga kjo kërkesë për pagesë, për qëllime të përcaktimit të shumës përfundimtare të Grantit.]

Me respekt,

Nënshkrimet e nënshkruesve të autorizuar sipas rregullave

Emri:

Titulli:

Data:

Aneksi 3 Të dhënat

Në lidhje me Nenin 8.2 (*Informacioni dhe Raportimi*), **Të dhënat** mund të përfshijnë, sipas rastit:

- (1) Raportet Vjetore të Zbatimit dhe Raportin Përfundimtar të Zbatimit të specifikuar në Nenin 8 (*Informacioni dhe Raportimi*);
- (2) Të dhënat kontabël (në kompjuter ose manuale) nga sistemi i kontabilitetit të Përfituesit, të tilla si regjistri i përgjithshëm, nën-regjistrat dhe llogaritë e listës së pagave, regjistrat e aktivëve të qëndrueshëm dhe informacione të tjera kontabël përkatëse, në përputhje me GAAP-in, siç është në fuqi herë pas here;
- (3) Dëshmi të procedurave të prokurimit të kryera, të tilla si dokumentet e tenderit, ofertat nga tenderuesit dhe raportet e vlerësimit, duke përfshirë çdo "mos-kundërshtim" ose marrëveshje të Bankës të kërkuar në përputhje me Nenin 4 (*Projektimi dhe Prokurimi*);
- (4) Dëshmi të angazhimeve ligjore, të tilla si Kontratat;
- (5) Dëshmi të dorëzimit të punimeve, furnizimeve dhe/ose shërbimeve, të tilla si certifikatat e pagesave të përkohshme, raportet e miratuara, fletët e orarit, biletat e transportit, dëshmi të pjesëmarrjes në seminare, konferenca dhe kurse trajnimi (duke përfshirë dokumentacionin përkatës dhe materialin e marrë, certifikatat) etj.;
- (6) Dëshmi të blerjeve, të tilla si faturat dhe vërtetime;
- (7) Dëshmi të pagesës, të tilla si pasqyrat e llogarive, njoftimet e debitit, dëshmi të shlyerjes nga Kontraktuesi;
- (8) Dëshmi që tatimet dhe/ose TVSH-ja që janë paguar nuk mund të rikthehen.

Të gjitha të dhënat do të jenë të disponueshme në formën origjinale, duke përfshirë në formën elektronike, ose si kopje e vërtetuar.

Aneksi 4

MODEL I RAPORTIT VJETOR TË ZBATIMIT (RVZ)

Korniza e Investimeve të Ballkanit Perëndimor (WBIF)

RAPORTI VJETOR I ZBATIMIT
për Projektet që përfitojnë nga Grantet WBIF-EWBJF

Periudha e raportimit:	Viti	Lloji i raportit:	(Së pari, e Përkohshme, Përfundimtare)
------------------------	------	-------------------	--

1	INFORMACION I PËRGJITHSHËM PËR GRANTIN		
Kodi i Grantit:	Kodi specifik i grantit WBIF, nga MIS	Kodi i projektit:	Kodi specifik i projektit WBIF, nga MIS
Institucioni kryesor financiar:	Nga GAF/MIS	Vendi (et) përfitues	Nga GAF/MIS
Sektori:	Nga GAF/MIS	Lloji i grantit:	TA, IG, IG+TA, IF
Data e miratimit të grantit (nga AoC):	Data nga MIS/GAF original	Data e fundit e rishikimit të GAF-it:	Data nga MIS e miratimit të fundit të procedurës me shkrim
Titulli i grantit:	Nga GAF/MIS		
Autoriteti (et) përgjegjës përfitues:	Nga GAF ose nga Marrëveshja e Grantit ndërmjet IFI-së dhe Përfituesit		
Subjekti (et) zbatues:	Nga GAF ose nga Marrëveshja e Grantit ndërmjet IFI-së dhe Përfituesit		
Dhënia e statusit të zbatimit të veprimit:	Nuk ka filluar/Aktiv/E përfunduar		
Përshkrimi i veprimit të TA-së (aktual):	Tekst bosh		
Përshkrimi i veprimit të IG-së (aktual):	Tekst bosh		

2	NDARJA E GRANTIT WBIF (EURO) (EURO, sipas GAF-it të fundit të miratuar)		
Veprimtaria e veprimit	Kostoja	Norma e bashkëfinancimit	Bashkëfinancimi maksimal
- Punimet dhe furnizimet, duke përfshirë rastet e paparashikuara	Nga GAF	Nga GAF	Nga GAF
- Kontingjencat	Nga GAF	Nga GAF	Nga GAF
- Asistenca teknike 1	Nga GAF	Nga GAF	Nga GAF
- Asistenca teknike 2	Nga GAF	Nga GAF	Nga GAF
- Komunikimi dhe vizibiliteti	Nga GAF	Nga GAF	Nga GAF
- Vlerësim/auditimi i posaçëm	Nga GAF	Nga GAF	Nga GAF
-	Nga GAF	Nga GAF	Nga GAF
Totali (pa tarifa):			

3	BUXHETI I PROJEKTIT DHE PLANI I FINANCIMIT (EURO, aktual)		
Komponentët e buxhetit të projektit	Kostoja	Kosto e pranueshme	Vërejtje
- Asistenca teknike 1			
- Asistenca teknike 2			
- Punime dhe Furnizime			
- Komunikimi dhe vizibiliteti			
- Vlerësim/auditim i posaçëm			
-			
Nëntotalet (para kontingjencave)			
- Kontingjencat			
Totalet			
Burimet e financimit	Shuma	% nga totali	Komente
- Granti 1			

Granti 2			
Huaja drejtuese e IFI-së			
Burimet e veta			
Totalet			
	Shuma	Shuma e përditësuar	Arsyet për ndryshim
Kostoja e projektit si GAF i miratuar së fundi	Nga GAF		Nëse është e zbatueshme, përshkruani ndryshimet në buxhetin e projektit në krahasim me buxhetin e miratuar të fundit GAF. Jepni edhe arsyet për ndryshimet.
Shuma e Huasë si GAF i miratuar së fundi	Nga GAF		Nëse është e zbatueshme, përshkruani ndryshimet në buxhetin e projektit në krahasim me buxhetin e miratuar të fundit GAF. Jepni edhe arsyet për ndryshimet.
Shuma e grantit si GAF i miratuar për herë të parë	Nga GAF		Nëse është e zbatueshme, përshkruani ndryshimet në buxhetin e projektit në krahasim me buxhetin e miratuar të fundit GAF. Jepni edhe arsyet për ndryshimet.

Shënim: çdo ndryshim i grantit siç përshkruhet në formularin e fundit të aprovuar të aplikimit për grant, do të trajtohet në përputhje me procedurat dhe kushtet e përcaktuara në Aneksin 5 të Vademecum WBIF, "Ndryshimet në Formularin e Aplikimit për Grant".

4	GRAFIKU KOHOR I ZBATIMIT TË VEPRIMIT TË GRANTIT		
Data e fillimit të prokurimit për TA-në	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim	Data e përfundimit të prokurimit për TA-në	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim
Data e fillimit të prokurimit për IG-në	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim	Data e përfundimit të prokurimit për IG-në	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim
Data e nënshkrimit të Marrëveshjes (ve) së Grantit	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim. Në rast se AT dhe IG kanë Marrëveshje Granti të veçanta, ju lutem specifikoni	Data e nënshkrimit të Marrëveshjes së Huasë	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim
Data e pritshme e fillimit të zbatimit të veprimit të TA-së (nga GAF i parë):	Nga GAF/MIS	Data e fillimit të zbatimit të veprimit për TA-në:	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim

Data e pritshme e fillimit të zbatimit të veprimit të IG-së (nga GAF i parë):	Nga GAF/MIS	Data e fillimit të zbatimit të veprimit për IG-në:	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim
Data e pritshme e përfundimit të zbatimit të veprimit të TA-së (nga GAF i parë):	Nga GAF/MIS	Data e përfundimit të zbatimit të veprimit TA:	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim
Data e pritshme e përfundimit të zbatimit të veprimit të IG-së (nga GAF i parë):	Nga GAF/MIS	Data e përfundimit të zbatimit të veprimit IG:	Nëse në të kaluarën nëse konsiderohet aktuale, nëse në të ardhmen konsiderohet parashikim
Arsyet e vonesës (s):		Jepni arsyet për vonesa, nëse ka, për të gjitha ngjarjet e mësipërme të projektit. Specifikoni nëse një vonesë në një fazë po ndikon apo jo në një tjetër	

5	KONTRATAT E NËNSHKRUARA PËR VEPRIMIN E GRANTIT						
Kontrata dhe amendamentet e nënshkuara nga subjekti(et) zbatues që gjeneron kosto për veprimin							
Referenca e Kontratës	Kontraktor/ Konsulent	Data e nënshkrimit	Lloji i Kontratës (p.sh. punimet, furnizimi, shërbimet)	Numri i amendamentit	Data e përfundimit të Kontratës	Vlera e Kontratës/ Amendamenti (EURO)	Prokurimi Çmimi Referenca (p.sh. OJEU)

6	PROGRESI FINANCIAR I VEPRIMIT TË GRANTIT	
Një shpenzim i kryer		
Komponentët e buxhetit të veprimit	Gjatë vitit raportues 01/01/20xx deri më 31/12/20xx	Kumulative nga fillimi i periudhës së ekzekutimit deri më 31/12/20xx
Asistenca teknike 1		
Asistenca teknike 2		
Punimet dhe furnizimet		
Komunikimi dhe vizibiliteti		
Vlerësimi/auditimi i posaçëm		
Nëntotali 1 (para kontingjencave)		
Kontingjencat (nëse ka)		
Nëntotali 2 (pas kontingjencave, nëse ka)		
Kostot totale të shkaktuara		

B Granti i disbursuar për Përfituesin		
	Gjatë vitit raportues 01/01/20xx deri më 31/12/20xx	Kumulative nga fillimi i periudhës së ekzekutimit deri më 31/12/20xx
C Interesi (i llogaritur)		
	Gjatë vitit raportues 01/01/20xx deri më 31/12/20xx	Kumulative nga fillimi i periudhës së ekzekutimit deri më 31/12/20xx
Interesat (negative ose pozitive)		
Komentet:		

Shënim 1: raportimi mbi shpenzimet e bëra të paraqitura siç përshkruhet në buxhetin e GAF-it (investime, AT, C&V, tarifë, etj.)

Shënim 2: kostot e shkaktuara të deklaruara në këtë pasqyrë nuk përfshijnë shpenzimet e papërshtatshme

Shënim 3: Interesat e shtuara (pozitive ose negative) gjatë vitit të kaluar dhe ato kumulative duhet të përmenden pasi duhet të përfshihen në Aneksin 2 të SIR.

Shënim 4: Kutia e komenteve - ju lutem tregoni veçmas interesin pozitiv dhe negativ të krijuar gjatë vitit raportues dhe kumulativin nga fillimi i zbatimit deri më 31/12/20

7	AKTIVITETET E GRANTIT TË KRYERA GJATË VITIT RAPORTUES	
Veprimtaria e veprimit	Përshkrimi	
Punimet dhe furnizimet (IG)	Tekst i lirë duke përfshirë pikat e mëposhtme: - Përshkrimi i aktivitetit: - Vështirësitë/risqet e hasura: - Masat lehtësuese:	
Asistenca Teknike (TA)	Njëlloj si më sipër	
Monitorimi i bashkëfinancuesve (TA)	Njëlloj si më sipër	
Shërbime të tjera	Njëlloj si më sipër	

8	AKTIVITETET E MONITORIMIT	
Data / periudha	Përshkrimi	
	Listoni çdo aktivitet monitorues që është zhvilluar gjatë periudhës, me një përmbledhje të shkurtër të gjetjeve dhe përfundimeve kryesore, tregoni çdo aktivitet monitorues të planifikuar për periudhën në vijim	

9	REZULTATET E PRITSHME			
	Përshkrimi (sipas GAF)	Vlera e pritshme (sipas GAF)	Statusi i vlerave të identifikuara në GAF në përfundim të projektit	Koment
Output standard 1	Nga GAF	Nga GAF	Siç ishte planifikuar / devijimi nga plani	Përshkruani arsyet për çdo devijim nga GAF
Output standard 2	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
...	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
Outputet standarde 1	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
Outputet standarde 2	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
...	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
Treguesit specifikë të projektit 1	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
Treguesit specifikë të projektit 2	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
...	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
Treguesit ndërsektorialë 1	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
Treguesit ndërsektorialë 2	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër
...	Nga GAF	Nga GAF	Si më sipër	Si më sipër

10	AKTIVITETET E KOMUNIKIMIT DHE VIZIBILITETIT	

Data / periudha	Përshkrimi

11	REZULTATET E ARDHSME QE PRITEN NË PERIUDHËN E ARDHSME TË RAPORTIMIT
	• Ngjarja speciale 1 • Ngjarja speciale 2 • Pika kryesore 1 • Pika kryesore 2 • Etj

Shtojca 1: Përmbledhja financiare e paaudituar e llogarisë së grantit

Shtojca 2: Raportet e auditimit/verifikimit të kostos në lidhje me përdorimin e grantit
Jepni gjithashtu një përmbledhje të auditimit dhe kontrolleve të kryera gjatë periudhës, duke përfshirë një përmbledhje të gabimeve dhe dobësive, nëse ka, me masat e propozuara korrigjuese.

Shtojca 3: Informacion/dokument shtesë (nëse ka)

Aneksi 5

MODELI PËRFUNDIMTAR I RAPORTIT TË ZBATIMIT

Korniza e Investimeve të Ballkanit Perëndimor (WBIF)

RAPORTI PËRFUNDIMTAR³
për Projektet që përfitojnë nga Grantet WBIF-EWBJF

Periudha e Raportimit ⁴ :	Nga data X deri në datën Y	Lloji i raportit:	FINAL
Data e dorëzimit fillestar:			
Rishikimet (sipas rastit)	Ju lutemi specifikoni nëse ky është një version i rishikuar i raportit të dorëzuar fillimisht dhe nëse po, numrin e këtij versioni		
Data e dorëzimit të raportit të rishikuar (sipas rastit)			

1	INFORMACION PËR GRANTIN E PËRGJITHSHËM		
Kodi i Grantit:	Kodi specifik i grantit WBIF, nga MIS	Kodi i Projektit:	Kodi (nën) specifik i projektit WBIF, nga MIS
Institucioni kryesor financiar:	Nga GAF/MIS	Shteti (et) Përfituesi	Nga GAF/MIS
Spektori:	Nga GAF/MIS	Lloji i grantit:	TA, IG, IG+TA, IF
Data e miratimit të grantit:	Data nga MIS/GAF fillestar	Data e fundit e rishikimit të GAF-it.	Data e miratimit të fundit të Bordit / Procedurës me shkrim
Titulli i grantit:	Nga GAF/MIS		
Autoriteti (et) përgjegjës përfitues	Nga GAF ose nga Marrëveshja e Grantit ndërmjet IFI-së dhe Përfituesit		
Subjekti (et) zbatues:	Nga GAF ose nga Marrëveshja e Grantit ndërmjet IFI-së dhe Përfituesit		
Përshkrimi i Projektit dhe Veprimit të Grantit:			

³ Ky raport mbulon vetëm pjesën e Veprimit të financuar nga Granti

⁴ Për Veprimet e financuara nga BE-ja, data e fillimit në parim është data pas nënshkrimit për AK-në, përveç nëse specifikohet ndryshe në Marrëveshjen e Kontributit

1) Përshkrimi pëmbledhës i Projektit dhe Veprimit të Grantit

2) Pasqyrë e përbledhur e çdo ndryshimi të vogël në Veprimin e Grantit gjatë zbatimit, përkatësisht nëse ka pasur rialokim ndërmjet zërave të buxhetit brenda IG-së ose TA-së. Ndryshime të vogla janë ato që nuk prekin qëllimin kryesor të Veprimit të Grantit dhe të cilat janë të kufizuara në 25% të shumës fillestare të përfshirë në çdo zë buxhetor.

2		NDARJA FINANCIARE FINALE E GRANTIT WBIF (EURO) (EURO, sipas GAF-it fillestar të miratuar, dhe nëse është e zbatueshme GAF-i I fundit i miratuar) ⁵ (krahasoni tabelën e detajuar në Shtojcën 1)		
Outputi financiar i Veprimit ⁶		Kostoja	Norma e bashkëfinancimit	Bashkë-financimi maksimal
-Punime dhe furnizime				
-Kontigjenca				
-Asistenca teknike 1				
-Asistenca teknike 2				
-Asistenca teknike 3				
-Komunikimi dhe vizibiliteti				
-Vlerësimi/auditimi i posaçëm				
-Nën-totali 1 (para kontigjencave)				
-Kontigjenca (nëse ka)				
-Nën-totali 2 (pas kontigjencave, nëse ka)				
Shuma Totale e Grantit (pa tarifa):				
-Shuma totale e grantit të miratuar:				
Disbursimet e Grantit				
Tarifat Bankare				
Interesi neto i llogaritur (kosto negative e shkaktuar ose fluks pozitiv i fituar)				
Kosto të tjera të pranueshme ⁷				
Disbursimet totale të Grantit				

⁵ Ju lutem shtoni rreshta shtesë, sipas nevojës

⁶ Kur është e zbatueshme, ju lutem jepni një përbledhje të çdo fondi të paguar në mënyrë të padrejtë ose të përdorur gabimisht, të cilat Organizata mundi ose nuk mundi t'i rikuperonte vetë

⁷ Nëse është e nevojshme, ju lutem jini specifik dhe tregoni kategorinë e koston në përputhje me Kushtet e Përgjithshme.

Kontributet totale të marra nga EWBJF	
Shuma totale përfundimtare e kostove të pësura të pranueshme	

⁴ Nëse është e nevojshme, ju lutemi jini specifik dhe tregoni kategorinë e kostos në përputhje me Kushtet e Përgjithshme.

Kursimet totale (të kthehen në JF) (Shënim: Kursimet totale llogariten si [Kontributet totale të marra plus vlerën neto të interesave të grumbulluara] minus [Kostot totale të shkaktuara plus tarifat e zbatimit])	
Komente, nëse ka:	

3 BUXHETI I PROJEKTIT dhe PLANI I FINANCIMIT (EURO, aktual)				
Komponentët e buxhetit të projektit (siç është paraqitur në GAF-in e fundit të miratuar) (seksioni i buxhetit të projektit dhe planit të financimit)		Kostoja	Kosto e pranueshme	Komente
- Asistencë teknike 1				
- Asistencë teknike 2				
- Punimet dhe furnizimet				
- Komunikimi dhe vizibiliteti				
- Vlerësim/auditim i posaçëm				
-				
Nëntotalet				
:		E pazbatueshme		
Totalet				
Burimet e financimit		Shuma	% nga totali	Komente
- Granti 1				
- Granti 2				
- Huaja drejtuese e IFI-së				
- ...				
- Burimet e veta				
Totalet				
	Shuma si GAF i miratuar së fundi	Shuma përfundimtare		
Kostoja e projektit				
Shuma e Huasë				
Shuma e Grantit				
Arsyet për ndryshimet në shumat e projektit/huasë/grantit (sipas rastit)				

4	GRAFIKU KOHOR I ZBATIMIT TË VEPRIMIT TË GRANTIT		
Data e nënshkrimit të Marrëveshjes së Grantit (s)		Data e nënshkrimit të Marrëveshjes së Huasë	
Data e fillimit të veprimit TA ⁸ :	Data e nënshkrimit të Kontratës së Konsulencës	Data e përfundimit të veprimit TA	Data kur janë përfunduar aktivitetet dhe kostot e shkaktuara.
Data e fillimit të veprimit IG ⁹ :	Data e nënshkrimit të Kontratës (të parë) së punimeve	Data e përfundimit të veprimit IG:	Data kur janë përfunduar aktivitetet dhe kostot e shkaktuara.
Përshkrimi i funksionimit dhe mirëmbajtjes së infrastrukturës nga përfituesi përfundimtar			

(Nëse është e nevojshme dhe për të informuar nëse burimet dhe kapaciteti për mirëmbajtje që ishin planifikuar në fillim, janë zbatuar në përfundim):

5	KONTRATAT E NËNSHKRUARA PËR VEPRIMIN E GRANTIT						
Kontrata dhe amendamentet e nënshkruara nga subjekti (et) zbatues/e që gjeneron kosto ¹⁰ për veprimin							
Referenca e Kontratës	Kontraktori/ Konsulenti	Data e nënshkrimit	Lloji i Kontratës (mundet vetëm Shërbimet)	Vlera fillestare e Kontratës	Data e përfundimit të Kontratës	Vlera përfundimtare e Kontratës pas Ndryshimeve (EURO)	Referenca e Dhënies së Prokurimit (p.sh. OJEU)
Komentet, nëse ka:							
Kontrata dhe amendamentet e nënshkruara drejtpërdrejt nga drejtuesi i IFI-së që gjenerojnë kosto ¹¹ për veprimin							
Referenca e Kontratës	Kontraktori/ Konsulenti	Data e nënshkrimit	Lloji i Kontratës (mundet vetëm Shërbimet)	Vlera fillestare e Kontratës	Data e përfundimit të Kontratës	Vlera përfundimtare e Kontratës pas Ndryshimeve (EURO)	Referenca e Dhënies së Prokurimit (p.sh. OJEU)

⁸ Duhet të jetë brenda periudhës së zbatimit siç përcaktohet në CA

⁹ Duhet të jetë brenda periudhës së zbatimit siç përcaktohet në CA

Komentet, nëse ka:							

Marrëveshja (et) e Grantit (eve) e nënshkruar nga IFI-ja kryesore				
Referenca e Kontratës	Njësia (të) nënshkruese	Data e nënshkrimit	Shuma e nënshkruar	Komente
Komentet, nëse ka:				

6 AKTIVITETET E GRANTIT TË KRYERA GJATË ZBATIMIT (nga data e fillimit deri në fund)	
Veprimtaria e Veprimit	Përshkrimi
Punimet dhe furnizimet (IG)	Tekst i lirë, duke përfshirë pikat e mëposhtme: - përshkrimin e aktiviteteve të zbatuara nga data e fillimit të Veprimit IG deri në datën e përfundimit të zbatimit të Veprimit IG. - vështirësitë/risqet e hasura gjatë zbatimit dhe masat zbutëse. Të përfshihen arsyet për vonesa në zbatim nëse ka, p.sh. rritje të kostos së projektit, ri-negocim të Kontratës, Covid 19 etj.
Asistenca Teknike (TA)	- përshkrimin e aktiviteteve të zbatuara nga data e fillimit të Veprimit(ve) TA deri në datën e përfundimit të zbatimit të Veprimit TA. Përfshin: - Aktivitetet e përgatitjes, zbatimit dhe mbikëqyrjes së projektit; - TA-në të ofruar nga bashkëfinancuesit (nëse ka); - shërbime të tjera (nëse ka); - vështirësitë/risqet e hasura gjatë zbatimit dhe masat zbutëse. Të përfshihen arsyet që kanë shkaktuar vonesa, nëse ka ndonjë, p.sh. rritje e kostos së projektit, rinegocim i Kontratës, Covid 19 etj.

Monitorimi i aktiviteteve dhe kontrolleve	Lista e auditimeve të misionëve monitoruese të kryera, nëse ka ndonjë, duke përfshirë çdo verifikim të shpenzimeve/Misionit të orientuar drejt rezultateve të BE-së, kontrollet në vend, p.sh. Gjykata Evropiane e Audituesve dhe nëse është kërkuar ndonjë veprim vijues (p.sh. rikuperimi i kostove të pranueshme); Detajet mbi humbjet negative të interesit nëse ka pasur ndikim negativ në qëllimin e Veprimit në çfarëdo aspekti material dhe që i është raportuar Asamblesë së Kontributorëve.
---	---

7	REZULTATET QE JANE ARRITUR ¹²					
	Përshkrimi (sipas GAF përfundimtar)	Vlera bazë	Vlera e pritshme (sipas GAF përfundimtar)	Vlerat aktuale të arritura (Shënim 1)	Koment	Burimi dhe mjetet e verifikimit
Outputi standard 1	Nga GAF	Nga GAF				
Outputi standard 2	Nga GAF	Nga GAF				
...	Nga GAF	Nga GAF				
Outputet standarde 1	Nga GAF	Nga GAF				
Outputet standarde 2	Nga GAF	Nga GAF				
...	Nga GAF	Nga GAF				
Treguesit specifikë të projektit 1	Nga GAF	Nga GAF				
Treguesit specifikë të projektit 2	Nga GAF	Nga GAF				
...	Nga GAF	Nga GAF				
Treguesit ndërsektorial 1	Nga GAF	Nga GAF				
Treguesit ndërsektorial 2	Nga GAF	Nga GAF				
...	Nga GAF	Nga GAF				
Numri i Përfutuesve	Nga GAF, nëse ishte e parashikuar	Nga GAF, nëse ishte e parashiku ar				
Ndikimi i përgjithshëm i Veprimit, duke përfshirë çdo rregullim të dakordësuar gjatë zbatimit të Veprimit. Një përmbledhje e ekzekutimit të projektit me një specifikim cilësor nëse projekti ka arritur qëllimet e tij. Lista e faktorëve që ndikuan në rezultatet e projektit.						

¹² Kjo tabelë-model duhet t'i përshtatet matricës së rezultateve, siç është miratuar në GAF-i për Veprimet e raportuara në këtë Raport Përfundimtar.

--	--	--

Shënim (1): Vlerat më të fundit të disponueshme në momentin e dorëzimit të raportit përfundimtar

8	KOMENTE PËRFUNDIMTARE (nëse ka)	
	p.sh. mësimet e nxjerra dhe rekomandimet për projekte të reja të ngjashme - informacione të rëndësishme për vazhdimin e projektit	

9	AKTIVITETET E KOMUNIKIMIT ¹³ DHE VIZIBILITETIT
	- Përmbledhje e aktiviteteve të komunikimit dhe vizibilitetit të kryera gjatë zbatimit të Veprimit të Grantit duke përfshirë: - Kalendarin e ngjarjeve të nisjes/fillimit/përfundimit, ceremonitë e nënshkrimit. - Përmbledhje të publikimeve/deklaratat për shtyp të lëshuara/media të tjera sociale sipas rastit. - Aktivitete të tjera, sipas rastit, të financuara nga granti i WBIF-it.

¹³ Zbatohet vetëm për GAF-të ku buxheti dhe aktivitetet e komunikimit janë miratuar paraprakisht.

10

AUDITIMI DHE VERIFIKIMI I SHPENZIMEVE

Auditimi përfundimtar i llogarisë së Grantit

Përmbledhja e kontrolleve të kryera dhe raportet përfundimtare të disponueshme të auditimit në përputhje me politikën e Organizatës për zbulimin e këtyre kontrolleve dhe raporteve të auditimit.

Aty ku janë identifikuar gabime dhe dobësi në sisteme, një analizë e natyrës dhe shtrirjes së tyre, si dhe informacion mbi masat korrigjuese të marra.

Shtojca 1: Përmbledhja financiare e pa audituar e llogarisë së grantit

Shtojca 2: Pasqyra financiare e audituar/raporti i verifikimit të kostos për Grantin (siç zbatohet).

Shtojca 3: Dokumentet e komunikimit (nëse ka)

Shtojca 4: Informacion/dokument shtesë (nëse ka)

Shtojca 1: Përmbledhja financiare e pa-audituar e llogarisë së grantit

Pasqyra përmbledhëse e Lëvizjeve në Llogarinë N° xxxx në emër të (emri i llogarisë)

Kontributi i Llogarisë së Posaçme me (emri i IFI-së Drejtues)
për periudhën nga data e fillimit deri në fund të datës së zbatimit (në EURO)

Shtojca 2: Pasqyra Financiare e Audituar/Raporti i verifikimit të kostos për Grantin (sipas rastit)

Shtojca 3: Dokumentet e komunikimit (nëse ka)

Shtojca 4: Informacion/dokument shtesë (nëse ka)

Shtojca 5 e zbatueshme për raportimin e rezultateve të IPA III

	<i>Zinxhiri i rezultateve</i>	<i>Treguesi</i>	<i>Baza (Vlera dhe viti i referencës)</i>	<i>Synimi (Vlera dhe viti i referencës)</i>	<i>Vlera aktuale ¹⁴</i>	<i>Burimi dhe mjetet e verifikimit</i>	<i>Supozimet</i>
Ndikimi	Objektivi i përgjithshëm:						
Rezultatet (Objektivat specifike)	Objektiva specifike:	<i>Dhënia e kontributit në objektivin specifik 1:</i>					
	(1)	Treguesi i rezultatit 1: Treguesi i rezultatit 2:					
	(2)	<i>Dhënia e kontributit në objektivin specifik 2:</i> Treguesi i rezultatit 3: Treguesi i rezultatit 4:					
	(3)	<i>Dhënia e kontributit në objektivin specifik 3:</i> Treguesi i rezultatit 5: Treguesi i rezultatit 6:					
	(1)	<i>Dhënia e kontributit për Output-in 1</i> Treguesi i Output-it 1:					
	(2)	<i>Dhënia e kontributit për Output-in 2:</i> Treguesi i Output-it 2:					
Outputet	(3)	<i>Dhënia e kontributit për Output-in 3:</i> Treguesi i Output-it 3:					

¹⁴ Vlerat më të fundit të disponueshme në momentin e dorëzimit të raportit përfundimtar

Contract Number (FI N°) 98364

Operation Number (Serapis N°) 2017-0608

CORRIDOR VIII RAIL PHASE I – ALBANIA

GRANT AGREEMENT

WB-IG09-ALB-TRA-01

between the

Republic of Albania

and the

European Investment Bank

Tirana, 8 April 2025

<i>ARTICLE 1 Definitions and Interpretation.....</i>	<i>5</i>
<i>ARTICLE 2 Subject.....</i>	<i>13</i>
<i>ARTICLE 3 Financing of the Works, Supplies and/or Services.....</i>	<i>15</i>
<i>ARTICLE 4 Design and Procurement.....</i>	<i>16</i>
<i>ARTICLE 5 Payment of the Grant.....</i>	<i>16</i>
<i>ARTICLE 6 Conditions of Disbursement.....</i>	<i>17</i>
<i>ARTICLE 7 Eligible Costs</i>	<i>19</i>
<i>ARTICLE 8 Information and Reporting</i>	<i>21</i>
<i>ARTICLE 9 Information Undertaking</i>	<i>22</i>
<i>ARTICLE 10 Ownership of Results and Intellectual Property Rights</i>	<i>23</i>
<i>ARTICLE 11 Visibility and Transparency.....</i>	<i>24</i>
<i>ARTICLE 12 Conflict of Interests</i>	<i>25</i>
<i>ARTICLE 13 Monitoring and Evaluation.....</i>	<i>25</i>
<i>ARTICLE 14 Verifications, Controls and Audits.....</i>	<i>25</i>
<i>ARTICLE 15 Data Protection</i>	<i>26</i>
<i>ARTICLE 16 Integrity Commitment.....</i>	<i>27</i>
<i>ARTICLE 17 Suspension</i>	<i>28</i>
<i>ARTICLE 18 Recovery.....</i>	<i>29</i>
<i>ARTICLE 19 Amendments.....</i>	<i>30</i>
<i>ARTICLE 20 Assignment.....</i>	<i>31</i>
<i>ARTICLE 21 Termination.....</i>	<i>31</i>
<i>ARTICLE 22 Charges and Expenses.....</i>	<i>32</i>
<i>ARTICLE 23 Liability and Indemnity</i>	<i>32</i>
<i>ARTICLE 24 Notices and Other Communications</i>	<i>32</i>
<i>ARTICLE 25 Governing Law and Dispute Settlement.....</i>	<i>33</i>
<i>ARTICLE 26 Non-waiver.....</i>	<i>33</i>
<i>ARTICLE 27 Entire Agreement.....</i>	<i>34</i>
<i>ARTICLE 28 Invalidity</i>	<i>34</i>
<i>ARTICLE 29 English Language.....</i>	<i>34</i>
<i>ARTICLE 30 Effectiveness</i>	<i>34</i>
<i>Annex 1 DESCRIPTION OF THE ACTION.....</i>	<i>36</i>
<i>Annex 2 Model Request for Payment.....</i>	<i>38</i>
<i>Annex 3 Records.....</i>	<i>40</i>
<i>Annex 4 ANNUAL IMPLEMENTATION REPORT (AIR) TEMPLATE</i>	<i>41</i>
<i>Annex 5 FINAL IMPLEMENTATION REPORT TEMPLATE.....</i>	<i>48</i>

THIS INVESTMENT GRANT AGREEMENT IS MADE BETWEEN:

The Republic of Albania, represented by the Ministry of Finance, acting through the Deputy Prime Minister, Ms Belinda Balluku, (the **"Beneficiary"**), and

THE EUROPEAN INVESTMENT BANK, a financial institution established by the Treaty on the Functioning of the European Union, having its seat at 100, boulevard Konrad Adenauer, L-2950 Luxembourg, Luxembourg, represented by Director, Lionel Rapaille, and Legal Counsel, Hazal Hatunoglu, (the **"Bank"**),

each individually a **"Party"** and together the **"Parties"**.

WHEREAS:

- A. The Beneficiary has stated that, through the Implementing Entity, it is undertaking a project for the modernization of 34 km of single track rail line between the port of Durres and Rrogozhine in central Albania, lying on multi-modal Corridor VIII which connects the southern Italian ports, Albania, North Macedonia and Bulgaria (the "**Project**"), as more particularly described in the technical description (the "**Technical Description**") set out in Schedule A of the Finance Contract. The parts/components of the Project that will be financed from the Grant, provided that they are eligible in accordance with Article 7 (*Eligible Costs*), are described in the description of the Action set out in Annex 1 hereto (the "**Action**") and the GAF (as defined below).

Pursuant to a finance contract dated 8 April 2025 entered into between the Beneficiary and the Bank (the "**Finance Contract**"), the Bank has made available to the Beneficiary, in its capacity as Borrower a loan in a maximum principal amount of EUR 30,000,000.00 (thirty million euros) (the "**Loan**") in order to support financing of the Project.

- B. In order to complete the Project, and to cover part of the costs of the Project, the Beneficiary has requested the support of the Bank for obtainment of funding from the European Western Balkan Joint Fund (the "**Fund**").
- C. In accordance with the General Conditions, on 8 December 2023 the Assembly of Contributors of the Fund approved the Action as eligible to benefit from grant support from the resources of the Fund. Under the terms of this Agreement, and having regard to the statements and facts cited in these Recitals, the Bank will make available to the Beneficiary a grant in a maximum amount of EUR 60,453,160.00 (sixty million four hundred fifty-three thousand one hundred sixty euros) (the "**Grant**") for the financing of the eligible costs of the Works, Supplies and Services of the Action. The purpose of this Agreement is to set out the rights and obligations of the Parties in relation to the use of the Grant for the implementation of the Works, Supplies and/or Services of the Action.
- D. On 5 February 1998, the Republic of Albania and the Bank signed a framework agreement governing the Bank's activities in the territory of the Republic of Albania, which is in full force and effect and shall continue to be in full force and effect during the term of this Agreement (the "**Framework Agreement**"). The financing of the Project (including the Grant) falls within the scope of the Framework Agreement.
- E. The Beneficiary is duly authorised to receive the Grant on the terms and conditions set out in this Agreement. The Beneficiary shall make available the proceeds of the Grant to the Implementing Entity through a channelling agreement between the Beneficiary and the Implementing Entity.
- F. The Bank considers that access to information plays an essential role in the reduction of environmental and social risks, including human rights violations, linked to the projects it finances and has therefore established its transparency policy, the purpose of which is to enhance the accountability of the Bank (and its subsidiaries) towards its stakeholders and the citizens of the Union in general.
- G. The Bank supports the implementation of international and EU standards in the field of anti-money laundering and countering the financing of terrorism and promotes tax good governance standards. It has established policies and procedures to avoid the risk of misuse of its funds for purposes which are illegal or abusive in relation to applicable laws. The Bank's group statement on tax fraud, tax evasion, tax avoidance, aggressive tax planning, money laundering and financing of terrorism is available on the Bank's website and offers further guidance to the Bank's contracting counterparties.¹
- H. The Bank has established an overarching policy framework that allows the Bank's Group to focus on sustainable and inclusive development, committing to a just and fair transition and supporting the transition to economies and communities that are climate and disaster resilient, low carbon, environmentally sound and more resource-efficient. The policy framework includes the EIB Group Environmental and Social Policy and the EIB Environmental and Social Standards. The EIB Group Environmental and Social Policy and the EIB Environmental and Social Standards are available on the Bank's website and offers further guidance to the Bank's contracting counterparties.

¹ <http://www.eib.org/about/compliance/tax-good-governance/index.htm?f=search&media=search>

NOW THEREFORE it is hereby agreed as follows:

ARTICLE 1 Definitions and Interpretation

1.1. Wherever used in this Agreement, the following terms shall have the following meanings:

“Action”	has the meaning given to it under Recital A.
“Annual Implementation Report (AIR)”	means the report in form and substance satisfactory to the Bank, as currently set out in Annex 4 (<i>Annual Implementation Report (AIR) Template</i>) of this Agreement, as maybe amended from time to time at the discretion of the Bank and communicated to the Beneficiary, covering the annual implementation of the Action for the calendar year preceding the report provided that the first report shall cover the period from the start of the Implementation Period until the end of that calendar year.
“Agreement”	means this grant agreement, including its Recitals, its Schedule and its Annexes, as may be supplemented, amended or restated from time to time.
“Assembly of Contributors”	means the governing body of the Fund that consists of representatives of the Contributors.
“Authorisation”	means an authorisation, permit, consent, approval, resolution, licence, exemption, filing, notarisation or registration.
“Bank’s Grant Account”	means the Euro denominated account opened and maintained by the Bank in accordance with the General Conditions, through which the amounts corresponding to the Grant will be transferred to the Beneficiary and deployed exclusively for the payment of the eligible costs.
“Business Day”	means a day (other than a Saturday or Sunday) on which the Bank and commercial banks are open for general business in Luxembourg.
“Co-Financing Rate”	means the applicable percentage rate set out in the Description of the Action.
“Confidential Information”	means any document, information or other material, <i>provided</i> in connection with or pursuant to this Agreement, and which is, cumulatively, in written or other permanent (including electronic) form, and clearly and conspicuously identified as “Confidential Information”.
“Contract”	means an agreement entered into between the Implementing Entity and a Contractor pursuant to a public procurement procedure, as prescribed in Article 4 (<i>Design and Procurement</i>) for the delivery of the Works, Supplies and/or Services.
“Contractor”	means the natural or legal person, or an association thereof – whether formal or informal – with which the Implementing Entity concludes a Contract.
“Conversion”	means either the purchase of an amount in one currency in exchange for the sale of an amount in another currency, or the calculation of the currency equivalent of an amount denominated in another currency by the Bank or by any third party, such as the Beneficiary, the Implementing Entity, and/or the Contractors at the FX Rate in respect of any amounts committed or payable from the Grant.

"Contribution Arrangement"

means the agreement entered into between a Contributor, EBRD and the Bank in relation to resources contributed to the Fund.

"Contributor"

means, in accordance with the General Conditions, (i) one or multiple EBRD member state(s) represented by any public entity of that/those member state(s), (ii) any bilateral financial institution of an EBRD member state or (iii) any international or intergovernmental organisation that has made a financial contribution to the Fund, including the Bank and the European Commission provided that any state or entity mentioned in (i), (ii) or (iii) above have been accepted by the board of the WBIF and the Assembly of Contributors as a contributor to the Fund.

"Disbursement Account"

the Euro denominated account opened and maintained by the Beneficiary with the Bank of Albania in its name used for the purpose of receiving the Grant funds for the Action, and through which the Grant funds for the Action will be deployed to the Project Account for the payment by the Implementing Entity of the corresponding eligible costs to the Contractors.

"Effective Date"

has the meaning given in Article 30.1 of this Agreement.

"EIB Environmental and Social Standards"

means the EIB Environmental and Social Standards of 2022 which are published on the Bank's website and which describe the environmental and social requirements that all EIB-financed projects must meet and the responsibilities of the various parties, including the Beneficiary and the Implementing Entity.

"Environment"

means the following:

- (a) fauna and flora, living organisms including the ecological systems;
- (b) land, soil, water (including marine and coastal waters), air, climate and the landscape (natural or man-made structures, whether above or below ground);
- (c) cultural heritage (natural, tangible and intangible);
- (d) the built environment; and
- (e) human health and wellbeing.

"Environmental and Social Impact Assessment Study"

means the report dated February 2022, as may be amended in agreement with the Bank, which documents the outcome of the environmental and social impact assessment identifying and assessing the likely significant environmental and social impacts and/or risks associated with the proposed project and recommending measures to avoid, minimise and/or remedy any impacts and/or risks.

"Environmental and Social Documents"

means (a) the Environmental and Social Impact Assessment Study; (b) Environmental and Social Management Plan, (c) Land Acquisition and Resettlement Framework, (d) Land Acquisition and Resettlement Plan, and (e) Stakeholder Engagement Plan.

"Environmental and Social Standards"

means:

- (a) Environmental Laws and Social Laws applicable to the Action or the Beneficiary;
- (b) the EIB Environmental and Social Standards;

(c) the Environmental and Social Documents.

"Environmental Law" means:

- (a) EU Law, including principles and standards save for any derogation accepted by the Bank for the purpose of this Agreement based on any agreement between the Republic of Albania and the EU;
- (b) national laws and regulations; and
- (c) international treaties and conventions signed and ratified by or otherwise applicable and binding on the Republic of Albania ,

in each case of which a principal objective is the preservation, protection or improvement of the Environment.

"Environmental or Social Approval" means any Authorisation required by an Environmental Law or a Social Law.

"Environmental or Social Claim" means any claim, proceeding, formal notice or investigation by any person in respect of any breach or alleged breach of any Environmental and Social Standards.

"EU Body" or "EU Bodies" means the Bank, the agents of the Bank, the European Court of Auditors, the European Commission (including OLAF and external agents engaged by the European Commission), the European Public Prosecutor's Office or any other European Union institution or European Union body which is entitled to verify the use of the Grant and any other duly authorised body under applicable law to carry out audit or control activities when required under applicable law.

"EU Law" means the *acquis communautaire* of the European Union as expressed through the Treaties of the European Union, the regulations, directives, delegated acts, implementing acts, and the case law of the Court of Justice of the European Union.

"Final Implementation Report" means a report in form and substance satisfactory to the Bank, as currently set out in Annex 5 (*Final Implementation Report Template*) of this Agreement, as amended from time to time at the discretion of the Bank and communicated by the Bank to the Beneficiary, providing, amongst others, a detailed description of the Grant financed activities carried out during the full Implementation Period and verifying the final amount of the Grant that was actually utilised to cover eligible costs of the Action. This report shall be drafted in English, financial information shall be consolidated in EUR.

"Finance Contract" has the meaning given to it in Recital A.

"Financial Identification Form" means a document identifying the Disbursement Account and respectively the Project Account into which the disbursements of the Grant under this Agreement are made.

"Financing of Terrorism" means the provision or collection of funds, by any means, directly or indirectly, with the intention that they should be used or in the knowledge that they are to be used, in full or in part, in order to carry out any of the offences listed in the Directive (EU) 2017/541 of the European Parliament and of the Council of 15 March 2017 on combating terrorism and replacing Council Framework Decision 2002/475/JHA and amending Council Decision 2005/671/JHA (as amended, replaced or re-enacted from time to time).

"Framework Agreement"	has the meaning given to it in Recital D.
"Fund"	has the meaning given to it in Recital B.
"FX Rate"	means the foreign exchange reference rate displayed by the European Central Bank from time to time on its website and which is based on the daily consultation procedure between central banks within and outside the European System of Central Banks or, if such rate is not or no longer available at the relevant time, the relevant foreign exchange reference rate displayed by the relevant national central bank, or if such rate is not or no longer available at the relevant time, or economically unreasonable at the relevant time as solely determined by the Bank, any replacement to such rate such as determined in a reasonable commercial manner by the Bank, or the relevant third party (as solely determined by the Bank) which may include an actionable quotation for a currency exchange rate as of the relevant day of such conversion obtained by the entity conducting the conversion from an independent leading dealer in the relevant currency selected by the latter in good faith and in a commercially reasonable manner.
"GAAP"	means generally accepted accounting principles in the Republic of Albania, including IFRS.
"GAF"	means the Grant Application Form submitted by the Beneficiary pursuant to a WBIF call for proposals and on the basis of which the Grant was approved by the Assembly of Contributors on 8 December 2023, and as amended or updated from time to time with the agreement of the Bank.
"General Conditions"	means the General Conditions of the Fund adopted by the Assembly of Contributors and the Managers of the Fund on 7 November 2006 and subsequently amended on 2 October 2009, on 16 June 2016 and on 6 September 2023.
"Grant"	has the meaning given to it in Recital C.
"Guide to Procurement"	means the Guide to Procurement published on the Bank's website that informs the promoters of projects financed in whole or in part by the Bank of the arrangements to be made for procuring Works, Supply and Services required for the Action.
"IFRS"	means international accounting standards within the meaning of IAS Regulation 1606/2002 to the extent applicable to the relevant financial statements.
"ILO"	means the International Labour Organisation.
"ILO Standards"	means any treaty, convention or covenant of the ILO signed and ratified by or otherwise applicable and binding on the Republic of Albania, and the Core Labour Standards (as defined in the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work).
"Implementation Period"	means the period from the Effective Date until the earlier of (i) the end date of the Contribution Arrangement or (ii) the date on which the Works, Supplies and/or Services financed in whole or in part by the Grant have been fully delivered and accepted by the Implementing Entity, to the satisfaction of the Bank (as amended from time to time).
"Intellectual Property Rights"	means any copyright and related rights, rights in designs, database rights, rights in computer software, domain names, trademarks,

service marks, patents, trade names or any applications for any of the foregoing, rights in confidential information (including know-how and trade secrets) or similar rights or obligations, moral rights, in each case whether registered or unregistered and including all applications (or rights to apply) for, and renewals or extensions of, such rights and all similar or equivalent rights or forms of protection which may now or in the future subsist in any part of the world.

"Implementing Entity" means Hekurudha Shqiptare sh.a., or any its legal successor or transferee, which is responsible for the implementation of the Action.

"Loan" has the meaning given to it in Recital A.

"Land Acquisition and Resettlement Framework" means the report dated September 2021, as may be amended in agreement with the Bank, that sets out the framework to avoid, mitigate, manage and compensate any involuntary resettlement or community impacts that may arise as a result of the Project.

"Land Acquisition and Resettlement Plan" means a report to be prepared by the Implementing Entity and agreed with the Bank, that sets out the detailed management measures designed to avoid, mitigate, manage and compensate any involuntary resettlement or community impacts that may arise as a result of the Action.

"Money Laundering" means:

- (a) the conversion or transfer of property, knowing that such property is derived from criminal activity or from an act of participation in such activity, for the purpose of concealing or disguising the illicit origin of the property or of assisting any person who is involved in the commission of such activity to evade the legal consequences of his action;
- (b) the concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement, rights with respect to, or ownership of property, knowing that such property is derived from criminal activity or from an act of participation in such activity;
- (c) the acquisition, possession or use of property, knowing, at the time of receipt, that such property was derived from criminal activity or from an act of participation in such activity; or
- (d) participation in, association to commit, attempts to commit and aiding, abetting, facilitating and counselling the commission of any of the actions mentioned in the foregoing points.

"Personal Data" has the meaning given to it in Article 3 of Regulation (EU) 2018/1725 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2018 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data by the Union institutions, bodies, offices and agencies and on the free movement of such data, and repealing Regulation (EC) No 45/2001 and Decision No 1247/2002/EC (OJ L 295, 21.11.2018, p.39-98), as amended, supplemented and consolidated from time to time.

"Project" has the meaning given to it in Recital A.

"Project Account" means the Euro denominated account opened and maintained by the Implementing Entity in its name at a financial institution acceptable to the Bank for the exclusive purpose of receiving the Grant funds channelled by the Beneficiary from the Disbursement Account in order

to be deployed exclusively for the payment of the corresponding eligible costs to the Contractors.

"Project Implementation Unit" or "PIU"

means the project implementation unit established by the Implementing Entity, comprising professional and support staff with the necessary administrative powers as well as physical and financial resources necessary to implement the Project.

"Prohibited Conduct"

means any Financing of Terrorism, Money Laundering or Prohibited Practice.

"Prohibited Practice"

means any:

- (a) Coercive Practice, meaning the impairing or harming, or threatening to impair or harm, directly or indirectly, any party or the property of a party to influence improperly the actions of a party;
- (b) Collusive Practice, meaning an arrangement between two or more parties designed to achieve an improper purpose, including to influence improperly the actions of another party;
- (c) Corrupt Practice, meaning the offering, giving, receiving or soliciting, directly or indirectly, of anything of value by a party to influence improperly the actions of another party;
- (d) Fraudulent Practice, meaning any act or omission, including a misrepresentation, that knowingly or recklessly misleads, or attempts to mislead, a party in order to obtain a financial (including, for the avoidance of doubt, taxation related) or other benefit or to avoid an obligation; or
- (e) Obstructive Practice, meaning in relation to an investigation into a Coercive, Collusive, Corrupt or Fraudulent Practice in connection with the Action or the Project, (a) deliberately destroying, falsifying, altering or concealing of evidence material to the investigation; and/or threatening, harassing or intimidating any party to prevent it from disclosing its knowledge of matters relevant to the investigation or from pursuing the investigation, or (b) acts intending to materially impede the exercise of the contractual rights of audit or access to information;
- (f) A theft which means the misappropriation of property belonging to another party;
- (g) Tax Crime, meaning all offences, including tax crimes relating to direct taxes and indirect taxes and as defined in the national law of the Republic of Albania, which are punishable by deprivation of liberty or a detention order for a maximum of more than one year;
- (h) Misuse of EIB Group Resources and Assets, meaning any illegal activity committed in the use of the EIB Group's resources or assets (including the funds lent under this Agreement) knowingly or recklessly.

"Records"

has the meaning given to it in Annex 3 (*Records*).

"Relevant Person"

means with respect to the Beneficiary and Implementing Entity, which is:

- (a) any ministries, other central executive government bodies,

- central bank or other governmental sub-divisions, or any of their officials or representatives, or any other person acting for any of them, on its behalf or under its control, having the authority to manage and/or supervise the Action or the Project; and
- (b) any member of its management bodies; or any other person acting for it, on its behalf or under its control, having the power to give directions and/or exercise control with respect to the Action or the Project.

"Sanctioned Person" means any individual or entity (for the avoidance of doubt, the term entity includes, but is not limited to, any government, group or terrorist organisation) who is a designated target of, or who is otherwise a subject of, Sanctions (including, without limitation, as a result of being owned or otherwise controlled, directly or indirectly, by any individual or entity, who is a designated target of, or who is otherwise a subject of, Sanctions).

"Sanctions" means the economic or financial sanctions laws, regulations, trade embargoes or other restrictive measures (including, in particular, but not limited to, measures in relation to the financing of terrorism) enacted, administered, implemented or enforced from time to time by any of the following:

- (a) the United Nations including, *inter alia*, the United Nations Security Council;
- (b) the European Union including, *inter alia*, the Council of the European Union and the European Commission, and any other competent bodies/institutions or agencies of the European Union;
- (c) the government of the United States of America, and any department, division, agency, or office thereof, including, *inter alia*, the Office of Foreign Asset Control (OFAC) of the United States Department of the Treasury, the United States Department of State and/or the United States Department of Commerce; and
- (d) the government of the United Kingdom, and any department, division, agency, office or authority including, *inter alia*, the Office of Financial Sanctions Implementation of His Majesty's Treasury and the Department for International Trade of the United Kingdom.

"Supplies" means the supplies financed from the Grant to support the Action as further specified in Annex 1 (*Description of the Action*).

"Services" means the services financed from the Grant including the Technical Assistance Services to support the Action as further specified in Annex 1 (*Description of the Action*).

"Side Letter" means the Side Letter to the General Conditions entered into between the European Union and the Bank.

"Social Law" means:

- (a) EU law, including principles and standards save for any derogation accepted by the Bank for the purpose of this Contract based on any agreement between the Republic of Albania and the EU;
- (b) national laws and regulations;

	(c) international treaties and conventions signed and ratified by or otherwise applicable and binding on, the Republic of Albania; (d) any ILO Standards; in each case of which a principal objective is the protection or improvement of Social Matters; and (e) any United Nations treaty, convention or covenant on human rights signed and ratified by or otherwise applicable and binding on the Republic of Albania.
"Social Matters"	means all, or any of, the following: (a) labour and working conditions; (b) occupational health and safety; (c) rights and interests of vulnerable groups; (d) rights and interests of indigenous peoples; (e) gender equality; (f) public health, safety and security; (g) avoidance of forced evictions and alleviation of hardship arising from involuntary resettlement; and (h) stakeholder engagement.
"Tranche"	means each disbursement made or to be made under this Agreement.
"Technical Assistance Services"	means technical assistance services financed from the Grant.
"Termination Date"	means the date falling 8 (eight) years after the date on which: (a) (i) the Grant is applied and disbursed in full towards the Action under the terms hereof, and (ii) the Beneficiary does not have any liability outstanding under this Agreement and all its obligations under this Agreement have been performed in full, to the satisfaction of the Bank and (iii) the Implementation Period has ended; or (b) this Agreement is terminated in accordance with Article 21 (<i>Termination</i>).
"Union" or "European Union"	means the European Union.
"Union Emblem"	means the logo of the European Union with the twelve yellow stars on a blue background as being used by all the institutions, bodies, offices and agencies of the European Union in accordance with <i>The Interinstitutional style guide</i> of the Publications Office of the European Union and <i>The Use of the EU Emblem in the Context of EU Programmes and in Non-EU Countries – Guidelines for beneficiaries and other third parties</i> as developed by the European Commission and as updated from time to time. These guidelines are available at: http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf
"WBIF"	means the Western Balkan Investment Framework.
"Works"	means the works financed from the Grant to support the Action as further described in Annex 1 (<i>Description of the Action</i>).

- 1.2. In the event that a different meaning is given to a capitalized term in a particular Annex, such definition will have the meaning given to it in that Annex solely for the purposes of that Annex.
- 1.3. The headings used in this Agreement, and any references made to the said headings, are for convenience of reference only and will not be taken into consideration in the interpretation of this Agreement.
- 1.4. Except where the context requires otherwise, references to specific "Recitals", "Articles", "Schedules" and "Annexes", and other divisions of this Agreement are, save if explicitly stipulated otherwise, references to such Recitals, Articles, Schedules and Annexes to, or divisions of this Agreement.
- 1.5. References to any "law" or "laws" mean:
 - (i) any applicable law and any applicable treaty, constitution, statute, legislation, decree, normative act, rule, regulation, judgement, order, writ, injunction, determination, award or other legislative or administrative measure or judicial or arbitral decision in any jurisdiction which is binding or applicable case law; and
 - (ii) EU Law;
- 1.6. References to "applicable law", "applicable laws" or "applicable jurisdiction" mean:
 - (i) a law or jurisdiction applicable to the Beneficiary, its rights and/or obligations (in each case arising out of or in connection with this Agreement), its capacity and/or assets and/or the Project or the Action; and/or, as applicable
 - (ii) a law or jurisdiction (including in each case the Bank's Statute) applicable to the Bank, its rights, obligations, capacity and/or assets;
- 1.7. References to a provision of law or a treaty are references to that provision as amended or re-enacted;
- 1.8. References to any other agreement or instrument are references to that other agreement or instrument as amended, novated, supplemented, extended or restated;
- 1.9. References to a public organisation will include its successors, and if a public organisation ceases to exist or ceases to perform its functions without a successor, references to such public organisation will be deemed to include a reference to any public organisation or any organisation or entity which has taken over either or both the functions and responsibilities of such public organisation.
- 1.10. References containing terms such as "includes" and "including", whether or not used with the words "without limitation" or "but not limited to", will not be deemed limited by the specific enumeration of items but will, in all cases, be deemed to be without limitation and construed and interpreted to mean "includes without limitation" and "including without limitation".
- 1.11. General words introduced or followed by the word "other" or "including" or "such as" or "in particular" will not be given a restrictive meaning because they are followed or preceded (as the case may be) by particular examples intended to fall within the meaning of the general words.
- 1.12. Unless the context otherwise requires, wherever used herein the plural includes the singular, the singular includes the plural, and each gender include all other genders.
- 1.13. Whenever a document is required to be "certified", such requirement will mean that the relevant document is certified as a true and complete copy of an instrument in full force and effect, and un-amended as of the date of the relevant copy.

ARTICLE 2

Subject

- 2.1. The Beneficiary shall implement the Action through the Implementing Entity. The Beneficiary shall have general supervision of and oversight for the implementation of the Action.
- 2.2. The Beneficiary shall and shall procure that the Implementing Entity shall:

Corporate Use

- (a) use the Grant exclusively for the financing of the eligible costs incurred for the Works, Supplies and/or Services implementing the Action under its own responsibility in accordance with the GAF, and in line with the terms and conditions of this Agreement and pursuant to all applicable rules and regulations. In so doing, the Beneficiary shall fulfil its obligations with the requisite care, efficiency, transparency and diligence, in line with the principle of sound financial management and with the best practices in the field;
- (b) obtain the Bank's prior written approval to any changes to the Action's, or material changes to the Project's description, design, implementation schedule, cost, plans and expenditures programme;
- (c) implement and operate the Action in compliance with the Environmental and Social Standards;
- (d) obtain and maintain requisite Environmental or Social Approvals for the Project;
- (e) comply with any such Environmental or Social Approvals;
- (f) not use the Grant in a manner which has as purpose or effect to produce a profit for the Beneficiary and/or the Implementing Entity;
- (g) comply in all respects with all laws to which the Beneficiary, or the Implementing Entity or the Action is subject if failure so to comply would materially impair the ability of the Beneficiary or the Implementing Entity to perform its obligations under this Agreement;
- (h) open and maintain the Disbursement Account and the Project Account (as applicable) exclusively dedicated to the Action and ring fenced from other Beneficiary's and the Implementing Entity's accounts and monetary activity;
- (i) not create or permit to subsist any charge, pledge, lien or other security interest securing any obligation of any person or any other agreement or arrangement having a similar effect over the Disbursement Account and/or the Project Account;
- (j) ensure that the information comprised in the GAF do not contradict the terms of this Agreement; and
- (k) promptly inform the Bank of:
 - (i) any action or protest initiated or any objection raised by any third party or any genuine complaint received by the Beneficiary and/or the Implementing Entity which is material with regard to environmental, social or other matters affecting the Action;
 - (ii) any Environmental or Social Claim that is to its knowledge commenced, pending or threatened against the Beneficiary and/or the Implementing Entity;
 - (iii) any fact or event known to the Beneficiary and/or the Implementing Entity, which may substantially prejudice or affect the conditions of execution or operation of the Action;
 - (iv) any incident or accident relating to the Action which has or is likely to have a significant adverse effect on the Environment or on Social Matters;
 - (v) any non-compliance by the Beneficiary and/or the Implementing Entity with any Environmental and Social Standards;
 - (vi) any suspension, revocation or material modification of any Environmental or Social Approval.

2.3. The Beneficiary represents, on the date of entry into force of this Agreement, that it is not in any of the following circumstances:

- (a) bankrupt, subject to insolvency or being wound up, has its affairs administered by a liquidator or the courts, has entered into arrangement with creditors, has suspended business activities, is the subject of proceedings concerning those matters, or is in any analogous situation arising from a similar procedure provided for in national legislation or regulations; or
- (b) in the past 5 (five) years, has been the subject of a final judgment or final administrative decision for being in breach of their obligations relating to the payment of taxes or social security contributions in accordance with the applicable law and where such obligations remain unpaid unless a binding arrangement has been established for payment thereof; or

- (c) in the past 5 (five) years, itself or persons having powers of representation, decision-making or control over it have been convicted of an offence concerning their professional conduct by a final judgment, which would affect their ability to implement the Grant and which is for one of the following reasons;
- (i) negligently providing misleading information that may have a material influence or fraudulently misrepresenting information required for the verification of the absence of grounds for exclusion or the fulfilment of selection criteria or in the performance of a contract or an agreement;
 - (ii) entering into agreements with other persons aimed at distorting competition;
 - (iii) attempting to unduly influence the decision-making process of the contracting authority during the award procedure;
 - (iv) attempting to obtain confidential information that may confer upon it undue advantages in the award procedure; or
- (d) it has been subject to a decision on exclusion contained in the published early detection and exclusion system database set up by the European Commission; or
- (e) in the past 5 (five) years, itself or persons having powers of representation, decision-making or control over it have been the subject of a final judgment for fraud, Prohibited Conduct, participation in a criminal organisation, Money Laundering or the Financing of Terrorism, terrorist offences or offences linked to terrorist activities, or inciting, aiding, abetting or attempting to commit such offences; or child labour and other forms of trafficking in human beings.

ARTICLE 3

Financing of the Works, Supplies and/or Services

- 3.1. The Grant shall be used exclusively to cover eligible costs incurred in respect of Works Supplies and/or Services, as specified in Article 7 (*Eligible Costs*).
- 3.2. Under the terms and conditions of this Agreement, the maximum Grant amount that shall be made available by the Bank to the Beneficiary is EUR 60,453,160.00 (sixty million four hundred fifty-three thousand one hundred sixty euros), provided that the actual final Grant amount that shall be made available to finance eligible costs shall be determined by the Bank after the completion of the Action, on the basis:
- (i) the final invoices issued by the Contractors, for eligible costs determined in accordance with Article 7, as paid by the Implementing Entity in implementing the Action,
 - (ii) the applicable Co-Financing Rate and final total costs of the Action in accordance with Article 3.3 below,
 - (iii) the Final Implementation Report approved by the Bank, and
 - (iv) the Final Expenditure Verification Report..
- 3.3. Without prejudice to Article 3.2, the total amount of the Grant that shall be made available by the Bank to the Beneficiary under this Agreement shall be determined by taking into account the applicable Co-Financing Rate and the final total eligible costs of the Action as follows:
- (i) the total amount of the Grant that shall be made available in respect of Works and/or Supplies shall not exceed the lesser of EUR 55,433,457.00 (fifty-five million four hundred thirty-three thousand four hundred fifty-seven euros), and (y) an amount determined by the Bank by multiplying the applicable Co-Financing Rate by the actual final total eligible costs of the Works and/or Supplies; and
 - (ii) the total amount of the Grant that shall be made available in respect of Services shall not exceed the lesser of EUR 5,019,703.00 (five million nineteen thousand seven hundred three

euros), and (y) an amount determined by the Bank by multiplying the applicable Co-Financing Rate by the actual final total eligible costs of the Services.

- 3.4. For the purposes of this Agreement, the EUR equivalent of final invoices denominated in the Eligible Non-EUR Currency shall be determined by applying the FX Rate for the date of each relevant invoice.
- 3.5. The Parties agree that the Bank has the right to:
 - (a) deduct from the Grant amount, if applicable, any negative interest on the cash balance of the Bank's Grant Account, which may accrue from the date of receipt of funds from the Fund up until the date when the Bank disburses the Grant to the Beneficiary; and
 - (b) deduct from the Grant amount, any other loss or costs incurred on the Bank's Grant Account, including (but not limited to) any applicable bank charges relating to the maintenance of the Bank's Grant Account and loss or costs relating to exchange of currency.
- 3.6. If the total cost of the Project exceeds the estimated amount set out in the Description of the Action, the Beneficiary shall or shall ensure that the Implementing Entity shall secure, without delay, the additional financing required to cover the full cost of the Project so as to enable the Project to be completed in accordance with the GAF, and shall communicate to the Bank in a timely manner, for prior consultation, the source of such additional funds.

ARTICLE 4

Design and Procurement

- 4.1. The Beneficiary shall ensure that the Implementing Entity undertakes to purchase the Supplies, secure the Services and order the Works and/or the Supplies for the Action by acceptable procurement procedures complying, to the Bank's satisfaction, with the Bank's policy as described in the Guide to Procurement.
- 4.2. The Beneficiary shall ensure that the Implementing Entity shall maintain an effective mechanism for the remedy of complaints available to any party having had an interest in obtaining a particular contract and who has been or risk being harmed by an alleged infringement, for all contracts to be financed solely by the Bank.
- 4.3. The Beneficiary shall ensure that the Implementing Entity includes in the tender documents for all contracts to be financed in whole or in part by the Grant a reference to the above-mentioned mechanism for reviewing complaints related to the procurement process.
- 4.4. Before enacting any modification of a Contract, waiving any conditions stipulated in any Contract, or making any other changes to a Contract, as well as on any decisions to suspend, cancel, rescind or otherwise terminate a Contract, the Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall or shall procure that the Implementing Entity shall inform the Bank of the proposed extension, modification, substitution, waiver, change, or decision, and the reasons thereof, as well as supply to it, upon the Bank's request, any relevant documentation, at least 30 (thirty) calendar days in advance of the date when such changes are intended to become applicable.

ARTICLE 5

Payment of the Grant

- 5.1. In respect of each disbursement request, the Beneficiary shall send to the Bank (i) a duly completed, signed and stamped Financial Identification Form and (ii) a request for payment from the beneficiary,

substantially in the form of Annex 2 (*Model Request for payment*), and confirmation of all elements and statements contained therein.

5.2. Subject to:

- (a) Article 17 (*Suspension*);
- (b) the fulfilment of the conditions precedent specified in Articles 6.1 and 6.2 (*Conditions of Disbursement*); and
- (c) the conditions specified in Article 7.1 (*Eligible Costs*) being met before submitting any request for payment to the Bank;

the Bank shall disburse the Grant in euros into the Disbursement Account. The Beneficiary shall transfer the Grant amount from the Disbursement Account into the Project Account.

5.3. The Bank may disburse the requested Tranche in euros into the Disbursement Account within 70 (seventy) calendar days from when the conditions (a) and (b) below have been fulfilled;

- (a) the Bank has received from the Fund the amount corresponding to the requested Tranche; and
- (b) each of the terms and conditions applicable to the requested Tranche set out in Articles 6.1 and 6.2 (*Conditions of Disbursement*) below have been fulfilled in form and substance to the satisfaction of the Bank.

5.4. Except for the first Tranche, the amount of each Tranche shall be in a minimum amount of EUR 500,000.00 (five hundred thousand euros) or (if less), for the last Tranche, the available Grant amount.

5.5. At all times, the cumulative amount of disbursements under the Grant shall be no more than 100% (hundred per cent) above of the cumulative amount of disbursements under the Finance Contract.

5.6. For the purpose of implementing the Contracts, the Beneficiary, through the Implementing Entity, may carry out a conversion of any amount corresponding to the Grant. For all amounts that are not in euros, the FX Rate shall be applied for the conversion of such amounts to euros.

ARTICLE 6 Conditions of Disbursement

6.1. **First Tranche**

The disbursement of the first Tranche is conditional upon receipt by the Bank, in form and substance satisfactory to it, on or before the date falling 5 (five) Business Days before the date of the disbursement request for the first Tranche of the following documents or evidence:

- (a) evidence that this Agreement has been duly signed by the Parties;
- (b) evidence that the execution of this Agreement by the Beneficiary has been duly authorised and that the persons signing this Agreement on behalf of the Beneficiary are duly authorised to do so;
- (c) evidence that the Beneficiary or the Implementing Entity, as the case may be, has issued or obtained all necessary Authorisations required in connection with the entry into force of this Agreement and the Action;
- (d) the Beneficiary, through the Implementing Entity, has provided the Bank with supporting documentation, in a form and substance satisfactory to the Bank, substantiating that at least 80% (eighty percent) of the requested disbursement will be effectively employed by the Implementing Entity for the implementation of the Action and the payment of the forecasted expenses in accordance with Article 7 (*Eligible Costs*) within 180 (one hundred and eighty) days from the requested disbursement;

- (e) evidence that the Works, Supplies and/or Services to be paid out of the proceeds of the Grant amount to be disbursed comply with the conditions specified in Articles 7.1 and 7.2 (*Eligible Costs*); and
- (f) the Bank has received a written confirmation by the Beneficiary, in form and substance satisfactory to the Bank, confirming:
 - (i) that the execution of this Agreement by the Beneficiary has been duly authorised and the persons signing this Agreement on behalf of the Beneficiary are duly authorised and have the capacity to do so;
 - (ii) the legal, valid, binding and enforceable obligations of the Beneficiary under this Agreement and confirmation that the execution, delivery and performance by the Beneficiary of this Agreement and the obligations contained therein, do not violate nor are in breach of the laws of the Republic of Albania and shall not cause any material breach of any agreement or undertaking by which the Beneficiary is bound;
 - (iii) if no Authorisation is required, confirmation that no consent, approval, order or Authorisation of, or registration, declaration or filing with any governmental or public body or authority of the Republic of Albania is required for the valid authorisation, execution or performance by the Beneficiary of its obligations under this Agreement and for the enforcement of this Agreement; and
 - (iv) the choice of laws of the Grand Duchy of Luxembourg and jurisdiction of the Court of Justice of the European Union under this Agreement is a valid choice of law and jurisdiction.

6.2. All Tranches

The disbursement of each Tranche, including the first Tranche, shall be subject to the following conditions:

- (a) that the Bank has received, in form and substance satisfactory to it, on or before the date falling 5 (five) Business Days before the date of the disbursement request for the proposed Tranche, the following documents or evidence:
 - (i) a copy of all Contracts executed by and between the Implementing Entity and each Contractor (if not in English, together with a certified English translation);
 - (ii) a copy of any other authorisation or other document, opinion or assurance which the Bank has notified the Beneficiary and/or Implementing Entity is necessary or desirable in connection with: (1) the entry into and performance of, and the transactions contemplated by, this Agreement or the legality, validity, binding effect or enforceability of the same; and (2) compliance with Article 16 (*Integrity Commitments*) of this Agreement by the Beneficiary and/or the Implementing Entity (as applicable);
 - (iii) any other documentation or evidence which the Bank has notified the Beneficiary and/or Implementing Entity is necessary or desirable in form and substance satisfactory to the Bank;
 - (iv) all the reports which were due pursuant to Article 8 (*Information and Reporting*) prior to the date of the disbursement request; and
 - (v) evidence that the Implementing Entity has incurred already, or will incur within 90 (ninety) OR 180 (one hundred and eighty days following the scheduled disbursement date of the relevant Tranche, eligible costs in an amount at least equal to the relevant Tranche to be disbursed;
 - (vi) evidence, as per Annex 2 (*Model Request for payment*) of this Agreement, that no exchange control restrictions are in place or consents are required in order to permit the receipt of all amounts to be disbursed hereunder on the Disbursement Account and to permit the repayment of the Grant and the payment of interest and any other amounts due under Article 18 (*Recovery*) of this Agreement, if applicable;

- (vii) except for the disbursement of the first Tranche; upon request of the Bank, the Beneficiary shall procure that the Implementing Entity will, provide the Bank with evidence demonstrating that the applicable Co-financing Rate has been maintained and shall continue to be maintained after the requested Tranche,
 - (viii) the Beneficiary, through the Implementing Entity, has provided the Bank with supporting documentation, in a form and substance satisfactory to the Bank, substantiating that: at least 80% (eighty percent) of the immediately preceding disbursement; and (ii) 100% (one hundred percent) of all other disbursements (including the disbursement preceding the last disbursement); have been effectively employed by the Implementing Entity for the financing of the Works, Supplies and/or Services are subject to a legal commitment with Contractors;
 - (ix) in relation to the Tranches by which the Works, Supplies and/or Services are financed in whole or in part, evidence that:
 - a. the competent authority for the Environment has issued its environmental consent or screening out decision for the specific component; and
 - b. any involuntary resettlement that may be necessary for the component has been substantially completed in accordance with a Land Acquisition and Resettlement Plan to be agreed with the Bank, such plan to be consistent with the Land Acquisition and Resettlement Framework.
- 6.3. Without prejudice to Article 8.1 (*Information and Reporting*), for any disbursement, including the first tranche, the Bank reserves the right to request any additional information or documents related to the payment as it may deem necessary for establishing the eligibility of the amounts requested. For the avoidance of doubt, the disbursement request shall not be admissible if one or more of the essential requirements, as defined in Article 5 (*Payment of the Grant*) and Article 6 (*Conditions of Disbursements*), are not met.
- 6.4. The disbursements made by the Bank pursuant to this Article 6 (*Conditions of Disbursement*) shall not imply recognition of the regularity, or of the authenticity, completeness and correctness of the documents and information provided by the Beneficiary or the Implementing Entity, as applicable, in support of the requests for payments it submits to the Bank.

ARTICLE 7 Eligible Costs

- 7.1. In order to be considered as eligible costs under the Grant, the costs covered by the requests for disbursement submitted by the Beneficiary pursuant to Article 5 (*Payment of the Grant*) must, at the discretion of the Bank:
- (a) relate to the Works, Supplies and/or Services awarded to a Contractor in accordance with Article 4 (*Design and Procurement*) of this Agreement and actually provided by a Contractor in accordance with the terms of the relevant Contract and necessary for the implementation of the Action. For the avoidance of doubt, the following costs are eligible: the costs of any ancillary services strictly linked to the Works, Supplies and/or Services (such as testing, commissioning, end-user training, etc.) and procured as part of the Contracts;
 - (b) be incurred by the Implementing Entity during the Implementation Period. For the purposes of this Agreement, a cost shall be considered as "incurred" by the Implementing Entity when the Works, Supplies and/or Services, or part thereof, to which it corresponds are implemented by a Contractor during the Implementation Period and accepted by the Implementing Entity and considered eligible by the Bank, after approval of relevant operational and financial reports submitted to the Bank by the Beneficiary, through the Implementing Entity, on the implementation of the Works and/or Services financed by the Grant.
 - (c) comply with the requirements of applicable tax and social legislation;
 - (d) comply with the principle of sound financial management, in particular regarding value for money and cost-effectiveness and be included in the estimated budget for the Action agreed between the Parties; and

- (e) be identifiable and verifiable, and in particular be recorded in the accounting records of the Implementing Entity and be determined according to the applicable accounting standards of the Republic of Albania and to the usual cost accounting practices of the Beneficiary.

7.2. In order for the Bank to verify the final total amount of the eligible costs, the Beneficiary shall ensure that the Implementing Entity shall, *inter alia*:

- (a) ensure that the invoices submitted by the Contractors for payments under the Contracts include, as a minimum, the following information:
 - (i) the name and address of the Contractor;
 - (ii) the title and any unique identification code of the Contract;
 - (iii) the amount requested for payment, in euros equivalent applying the FX Rate, quoting separately the amount corresponding to any taxes, customs and duties that may be payable;
 - (iv) an identification of the Works, Supplies and/or Services that are covered by the invoice (and the period during which they were implemented) or, if the payment is requested as an advance, a clear statement to this effect; and
- (b) ensure, and include terms to this effect in each Contract, that if the terms and conditions for payment of the Contractor agreed in the Contract include categories or items of expenditure that are paid to the Contractor at actual cost, when such expenditure is incurred by the Contractor in a currency other than Euro the amount of such expenditure to be claimed for payment under Article 5 (Payment of the Grant) shall be calculated by converting into Euro the amount actually incurred by the Contractor in a different currency, at the FX Rate applicable on the date of the relevant invoice issued to the Contractor.

7.3. The following costs shall not be considered eligible for the purpose of this Agreement:

- (a) return on capital;
- (b) debts and debt service charges;
- (c) provisions for losses or debts;
- (d) interest owed by the Beneficiary or the Implementing Entity: (i) to the Bank under the Finance Contract; or (ii) to any third party.
- (e) doubtful debts owed by the Beneficiary or the Implementing Entity to any third party;
- (f) currency exchange losses except if such costs and/or losses have been incurred as a result of exchange into local currencies and/or US Dollars and only for the purposes of implementing the Grant;
- (g) any costs of transfers of the Grant that may be charged by the bank(s) involved in the transfer;
- (h) commissions, transaction charges or other costs to be paid to third party banks (including for the avoidance of doubt in respect of the Disbursement Account and Project Account);
- (i) costs declared by the Beneficiary in the framework of another action receiving a grant financed from the European Union budget (including through the European Development Fund, and grants awarded by a European Union member state and financed from the European Union budget and grants awarded by other bodies than the European Commission for the purposes of implementing the European Union budget);
- (j) items already financed from other sources (including under the Finance Contract);
- (k) purchases of land, buildings, or second-hand assets;
- (l) contributions in kind, to the extent they have been accounted for in the total cost of the Grant or the Project;
- (m) excessive or reckless expenditures;

- (n) taxes (including but not limited to value added tax), duties and charges payable by the Beneficiary and/or the Implementing Entity, to the extent that they are recoverable;
- (o) all cost incurred with the Beneficiary's and/or the Implementing Entity's staff implementing the Agreement;
- (p) costs incurred during and related to the suspension of the implementation of (part of) this Agreement (with the exception that certain minimum costs considered necessary to allow for the resumption of the suspended activities once the conditions allow (such as, but not limited to, costs incurred for maintaining the security of the site) may be eligible); and
- (q) the cost of independent external auditor for the provision of audited expenditure report as referred to in Article 9.6 (*Information and Reporting*).
- (r) any other costs which are specified as ineligible in the documentation of the call for proposals under which the GAF has been submitted.

ARTICLE 8 **Information and Reporting**

- 8.1. The Beneficiary, through the Implementing Entity, shall promptly provide the Bank, when requested, with all necessary verifiable information and supporting documentation (including the audited financial statement of expenditure referred to in Articles 8.6 and 8.7 (*Information and Reporting*)) for the Bank to satisfy itself that any Works, Supplies and/or Services which has been financed by the Grant has been delivered, and that any expenditure declared by the Implementing Entity in connection with the Works, Supplies and/or Services has actually been paid in accordance with this Agreement.
- 8.2. The Beneficiary shall ensure that the Implementing Entity shall keep full, accurate and systematic Records on the implementation of each Contract and the use of the Grant, in such form and detail as is necessary and sufficient to establish accurately that the activities have been carried out and the cost identified in its reports to the Bank have been duly incurred for the implementation of the Action, in accordance with the provisions of this Agreement.
- 8.3. Such Records shall enable the income and expenditure related to the Works, Supplies and/or Services to be easily traced, identified and verified, and shall be kept by the Beneficiary, through the Implementing Entity, until the Termination Date and ultimately until any on-going litigation or pursuit of claim, arising out of or in connection with this Agreement or a Contract has been disposed of. They shall be easily accessible and filed so as to facilitate their examination by the Bank, the EU Bodies and the Fund in accordance with this Agreement.
- 8.4. The Beneficiary shall and shall ensure that the Implementing Entity shall provide the Bank with full information on the implementation of this Agreement, the Works, Supplies and/or Services and any additional information within 15 days on the Bank's request.
- 8.5. The Beneficiary, through the Implementing Entity, shall provide to the Bank (i) the Annual Implementation Report (AIR) no later than 15th January of each year and (ii) a disbursement forecast at least twice per year in June and in November/December (or on such other dates as notified by the Bank to the Beneficiary).
- 8.6. Should the disbursement forecast change substantially, the Beneficiary, through the Implementing Entity, shall promptly inform the Bank and send an updated forecast to the Bank within 15 days upon the Bank's request, together with any relevant information as requested by the Bank.
- 8.7. The Beneficiary, through the Implementing Entity shall provide the Bank, in form and substance satisfactory to it, with:
 - (a) an annual expenditure verification report related to the Grant, to be prepared by an internationally reputable independent external auditor. The Bank shall be notified about the auditor that is selected and of any change of the auditor, and the Bank may oppose the choice of auditor. The external auditor shall examine whether the costs declared and claimed for payment from the Grant pursuant to Article 5 are real, accurately recorded and eligible according to this Agreement. The Beneficiary through the Implementing Entity shall: (A)

procure that the form of the expenditure verification report to be prepared by such external auditor is substantially aligned to the template published by the European Commission applicable at the time of preparation of each expenditure verification report; and (B) fully cooperate with such external auditor and facilitate its work. The first expenditure verification report shall cover the period from the commencement of the Implementation Period to 31 December of the year of the Effective Date, and is due on 31 March of the following year. Subsequent expenditure verification reports shall each cover a period of one (1) calendar year (or less in the case of the last expenditure verification report) and shall be submitted no later than 31 March of the year following the reporting year;

- (b) an externally audited financial statement consisting of a complete financial statement of the Disbursement Account and the Project Account, with detailed information of all movements performed during the reporting period, including: (i) amounts, origin or destination and names of recipients or payors, (ii) the beginning and ending balance for the reporting period, (iii) positive and negative interests accrued displayed separately; and (iv) bank charges. Such audited financial statement shall be prepared on an annual basis and may be prepared by the same auditor that is conducting the verification of costs in accordance with paragraph (a) above or as a separate audit. The first audited financial statement shall cover the period from the date of disbursement of the first Tranche under this Agreement to 31 December of the respective year, and is due on 31 March of the following year; Subsequent audited financial statements shall each cover a period of one (1) calendar year (or less in the case of the last financial statement) and shall be submitted no later than 31 March of the year following the reporting year; and
 - (c) no later than 3 (three) months after the end of the Implementation Period, the Final Expenditure Verification Report and the Final Implementation Report. The Final Expenditure Verification Report shall be audited by an internationally reputable independent external auditor whereby the provisions as set out in Article 8.70 relating to selection of and cooperation with the respective auditor, as well as the template form of report, shall apply mutatis mutandis.
- 8.8. All reports shall be provided by the Beneficiary, through the Implementing Entity, to the Bank in electronic format and upon request of the Bank, in paper format as well.
- 8.9. The Bank may request clarifications, alterations or additional information or documents in relation to the Project and the Grant, which must be supplied by the Beneficiary, through the Implementing Entity, within fifteen (15) calendar days of such request.

ARTICLE 9 Information Undertaking

- 9.1. The Beneficiary shall, and shall procure that the Implementing Entity, as applicable, will inform the Bank immediately of:
- (i) any circumstances likely to hamper or delay the implementation of the Works, Supplies and/or Services or of any of its or of the Implementing Entity's obligations under this Agreement.
 - (ii) a genuine allegation or complaint or information with regard to any Prohibited Conduct or any Sanction related to the Action and/or the Project;
 - (iii) should it become aware of any fact or information confirming or reasonably suggesting that (a) any Prohibited Conduct has occurred in connection with the Action and/or the Project, or (b) any of the funds invested in its share capital (or budget as applicable) or in the Action or the Project was derived from an illicit origin;
 - (iv) any breach of the representations and warranties given under or in connection with this Agreement;
 - (v) any claim, action, proceeding, formal notice or investigation relating to any Sanctions concerning the Beneficiary, or any Relevant Person;

- (vi) unless prohibited by law, any material litigation, arbitration, administrative proceedings or investigation carried out by a court, administration or similar public authority, which, to the best of its knowledge and belief, is current, imminent or pending against the Beneficiary or the Implementing Entity or any Relevant Person in respect of the Beneficiary or the Implementing Entity in connection with Prohibited Conduct related to the Action and/or the Project;
- (vii) if the Beneficiary and/or the Implementing Entity should become aware of any fact or information suggestive of the commission of any act or event referred to in Article 16 (*Integrity Commitments*);
- (viii) any situation constituting or likely to lead to any conflict of interests as per Article 13 (*Monitoring and Evaluation*) of this Agreement, during the period of validity of this Agreement;
- (ix) any measure taken by the Beneficiary and/or the Implementing Entity prohibited by Article 16 (*Integrity Commitments*) of this Agreement;

and set out the action to be taken with respect to such matters.

- 9.2. The Beneficiary, through the Implementing Entity, shall deliver to the Bank any such information or further document concerning the financing, procurement, implementation, operation and matters relating to Environment or Social Matters of or for the Action, as the Bank may reasonably require within a reasonable time, provided always that if such information or document is not delivered to the Bank on time, and the Implementing Entity does not rectify the omission within a reasonable time set by the Bank in writing, the Bank may remedy the deficiency, to the extent feasible, by employing its own staff or a consultant or any other third party. at the Beneficiary's or the Implementing Entity's expense (in which case the Beneficiary, through the Ministry competent for the rail transport sector, will ensure that the Implementing Entity covers such expense) and the Implementing Entity shall provide such persons with all assistance necessary for the purpose.

ARTICLE 10

Ownership of Results and Intellectual Property Rights

- 10.1. Subject to any pre-existing Intellectual Property Rights of any individual or legal entity, including any of the Parties, the Intellectual Property Rights in new materials compiled or prepared by the Contractors in the performance of the Contracts related to the Services, including all reports and relevant data and information such as maps, diagrams, plans, databases, other documents and software, supporting records or material, shall vest in the Beneficiary and/or the Implementing Entity (as applicable).
- 10.2. Without prejudice to Article 10.1 (*Ownership of Results and Intellectual Property Rights*) and subject to any applicable confidentiality requirements, the Beneficiary and/or the Implementing Entity (as applicable) hereby grants to the Bank, the European Bank for Reconstruction and Development and to the Contributors an irrevocable, non-exclusive, royalty-free, perpetual licence, with rights to grant sub-licences, in any new Intellectual Property Rights. In particular, the Bank, the European Bank for Reconstruction and Development and the Contributors shall have the right to use freely, including to store, modify, translate, display, reproduce by any technical procedure, publish or communicate by any medium, all documents, including any reports pursuant to Article 8 (*Information and Reporting*), deriving from this Agreement and the Contracts related to the Services, whatever their form. To this effect, the Beneficiary shall procure that the Implementing Entity will ensure that the rights granted to the Bank, the European Bank for Reconstruction and Development and to the Contributors pursuant to this Article 10.2 (*Ownership of Results and Intellectual Property Rights*) are not substantially restricted by any pre-existing Intellectual Property Rights, including granting such license as foreseen by this Article 10 (*Ownership of Results and Intellectual Property Rights*). The Beneficiary shall procure that the Implementing Entity will provide the Bank with all the necessary information in this respect upon request.

- 10.3. In case a recognisable individual is depicted in a photograph or film produced in connection with the implementation of this Agreement, the Beneficiary, through the Implementing Entity, shall include in the Final Implementation Report submitted to the Bank in accordance with Article 8 (*Information and Reporting*) a statement from such individual whereby he gives permission for such use of his image, it being understood that such requirement shall not apply in case of photographs taken or films shot in public places where random members of the public are identifiable only hypothetically, or of photographs taken or films shot of public persons acting in their public capacity.
- 10.4. The Beneficiary, through the Ministry competent for the rail transport sector, shall procure that the Implementing Entity will include in each Contract related to the Services, provisions requiring the Contractor to comply with the obligations specified in this Article 10 (*Ownership of Results and Intellectual Property Rights*), as necessary.
- 10.5. The equipment and supplies paid for by the Grant shall be the property of the Beneficiary. The documentary proof of such property shall be kept for verification along with the documents mentioned in Article 8.2 (*Information and Reporting*).

ARTICLE 11 Visibility and Transparency

- 11.1. The Beneficiary shall ensure that the Implementing Entity cooperate and coordinate the communication and visibility activities planned and implemented in relation to the Project and the Action at all times with the Bank. For this purpose, the Implementing Entity will be guided by the EIB use of logo guide and/or any other succeeding document and/or specific communication strategy/plan developed for the Action.
- 11.2. The Beneficiary shall ensure that the Implementing Entity document and report all communication and visibility activities implemented in relation to the Action. The Beneficiary, through the Implementing Entity, shall communicate to the Bank any other progress and situation reports, publications, press releases and updates relevant to this Agreement, as and when they are issued.
- 11.3. The Beneficiary, through the competent Ministry, shall and shall ensure that the Implementing Entity will take all appropriate measures to publicise the fact that the Action and the Contracts have received funding from the Fund in accordance with section 33 of the GAF. Information given to the press, to the Contractors, all related publicity material, official notices, reports and publications, shall acknowledge that the Action and the Contracts are carried out "with the financial assistance of the European Western Balkans Joint Fund under the Western Balkans Investment Framework" and shall display in an appropriate way the Union Emblem as well as the Bank's logo.
- 11.4. Where equipment or vehicles and major supplies have been purchased using the Grant, the Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall and shall ensure that the Implementing Entity shall require Contractors to, include appropriate acknowledgments on such vehicles, equipment and major supplies as well as ensure EU and Bank visibility through outdoor promotion (display project boards, billboards, commemorative plaques etc. and include relevant visibility requirement for Works (e.g. as a minimum the banners / plaques that need to be installed at each construction site)).
- 11.5. The Parties agree to extend an invitation to the Bank, the European Commission and to the Delegation of the EU to the Republic of Albania to participate in any and all events any of them may organise in relation to this Agreement, the Contracts or the Action, over the duration of this Agreement. Such events may include any regular or technical working meetings between the Parties in the context of the Action supported by the Grant.
- 11.6. Where high-level visits are planned, the Parties will inform each other and consider coordinating these visits and agreeing on joint messages.
- 11.7. The Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall and shall ensure that the Implementing Entity shall include in each Contract provisions requiring the Contractor to respect the same visibility requirements as specified in Article 11.3 (*Visibility and Transparency*).
- 11.8. Subject to the applicable rules on confidentiality, security and protection of personal data, the Beneficiary authorise the Bank and the European Commission to publish, on an annual basis, the

following information in relation to this Agreement: the title, nature and purpose of this Agreement and the Action, the name, address and country of the Beneficiary and the Implementing Entity, and the maximum amount of the financial assistance provided under this Agreement.

- 11.9. If the Beneficiary or the Implementing Entity publishes on a website any information in relation to this Agreement or the Contracts, the Beneficiary or the Implementing Entity, as the case may be, shall provide the Bank with the address of such website and hereby authorises the publication of such address on the Bank's website.

ARTICLE 12 Conflict of Interests

- 12.1. The Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector undertakes to ensure that the Implementing Entity and each Contractor will take all necessary precautions to prevent, mitigate or end any conflict of interests arising out of or in connection with this Agreement and the Action. There is a conflict of interest where the impartial and objective exercise of the functions of any person implementing this Agreement is compromised (i) for reasons involving family, emotional life, political or national affinity, economic interest or any other shared interest with another third party or (ii) by virtue of that person's duties and tasks as a member of staff towards his employer.
- 12.2. The Bank reserves the right to verify that any measures put in place by the Beneficiary and/or the Implementing Entity (as applicable) to prevent, mitigate or end conflicts of interests are adequate, and may require additional measures to be taken if necessary.
- 12.3. The Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall ensure that the Implementing Entity will, include in each Contract provisions requiring the Contractor to comply with any obligations or additional measure specified in this Article 12 (*Conflict of Interests*), as necessary.

ARTICLE 13 Monitoring and Evaluation

- 13.1. If the Bank or the European Commission representing the Union as Contributor carries out an evaluation of, or a monitoring mission for, the Grant, the GAF, the Project or the implementation of the Contracts, the Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall and shall ensure that the Implementing Entity will provide the representatives of the Bank or the European Commission, or persons authorised by them, with any document or information which will assist with the mission, and shall grant them the access rights specified at Article 14 (*Verifications, Controls and Audits*).
- 13.2. If a Party carries out or commissions an evaluation of the use of the Grant or the Works, Supplies and/or Services, it must provide to the other Parties a copy of the corresponding evaluation report. The Bank reserves the right to provide a copy of such evaluation report to the Contributors.
- 13.3. In case the European Commission undertakes any evaluations pursuant to Article 15.1 above, the European Commission may share with the other Contributors any report or similar document produced following such evaluation, subject always to any applicable confidentiality agreements or restrictions.

ARTICLE 14 Verifications, Controls and Audits

- 14.1. The Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall, and shall ensure that the Implementing Entity and each Contractor will, allow the relevant EU Body and any external auditor authorised by the preceding, (i) to verify, by examining the original documents (including the

right to make copies thereof) and by means of on-the-spot checks, the implementation of the Action and/or the Project and the execution of the Contracts; (ii) to conduct a full audit, if necessary, on the basis of supporting documents for the accounts, accounting documents and any other document which is relevant to the financing of the Works, Supplies and/or Services; (iii) to visit the sites, installations and works comprising the Action and/or the Project and to conduct such checks as they may wish for purposes connected with this Agreement and the financing of the Action; (iv) to interview representatives of the Beneficiary and/or the Implementing Entity and not obstruct contacts with any other person involved in or affected by the Action and/or the Project; and (v) to review the Beneficiary's and/or the Implementing Entity's books and records in relation to the execution of the Action and/or the Project and to be able to take copies of related documents to the extent permitted by the law. Such verifications, controls or audits may take place until the Termination Date.

- 14.2. Pursuant to Article 14.1 (*Verifications, Controls and Audits*), the Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall, and shall ensure that the Implementing Entity will, provide the relevant EU Body and any external auditor authorised by the preceding, or ensure that they are provided, with all necessary access and assistance for this purpose. Access given in accordance with this Article 14 (*Verifications, Controls and Audits*) shall be on the basis of confidentiality with respect to third parties, without prejudice to the obligations of public or EU Law to which these institutions or bodies and their staff, agents or authorised representatives are subject.
- 14.3. The Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall, and shall ensure that the Implementing Entity will, facilitate investigations by the Bank and/or the EU Bodies in connection with any alleged or suspected occurrence of a Prohibited Conduct or violation of any Sanctions or any act or event referred to in Article 16 (*Integrity Commitment*) and shall provide the Bank and/or the EU Bodies, or ensure that the Bank and/or the EU Bodies is provided, with all necessary assistance for the purposes described in this Article 14 (*Verifications, Controls and Audits*).
- 14.4. The Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector and/or the Implementing Entity shall procure, including by foreseeing terms to this effect in each Contract, that the rights granted in accordance with this Article 14 (*Verifications, Controls and Audits*) shall be equally applicable to each Contractor.
- 14.5. The Beneficiary acknowledges, and shall ensure that the Implementing Entity acknowledges, that the Bank may be obliged to divulge such information relating to the Beneficiary, the Implementing Entity, the implementation of the Action, the Project, this Agreement and the Contracts to (i) any EU Body as are necessary for the performance of their task, in accordance with the relevant mandatory provisions of EU Law and/or (ii) to the members of the Assembly of Contributors.

ARTICLE 15 Data Protection

- 15.1. When disclosing information (other than mere contact information relating to the Beneficiary's and/or the Implementing Entity's personnel involved in the management of this Agreement ("**Contact Details**")) to the Bank in connection with this Agreement, the Beneficiary and/or the Implementing Entity (as applicable) shall redact or otherwise amend that information (as necessary) so that it does not contain any information relating to identified or identifiable individuals ("**Personal Information**"), except where this Agreement specifically requires, or the Bank specifically requests in writing, to disclose such information in the form of Personal Information.
- 15.2. Before disclosing any Personal Information (other than the Contact Details) to the Bank in connection with this Agreement, the Beneficiary and/or the Implementing Entity shall ensure that each individual to whom such Personal Information relates:
 - (a) has been informed of the disclosure to the Bank (including the categories of Personal Information to be disclosed); and
 - (b) has been advised on the information contained in, (or has been provided with an appropriate link to), the Bank's privacy statement in relation to its lending and investment activities as set out from time to time at <https://www.eib.org/en/privacy/lending> (or such other address as the Bank may notify to the Beneficiary and/or the Implementing Entity in writing from time to time).

ARTICLE 16 Integrity Commitment

16.1. Prohibited Conduct

- (a) The Beneficiary shall, and shall procure that the Implementing Entity as applicable shall, not engage in (and shall not authorise or permit any other person acting on its behalf to engage in) any Prohibited Conduct in connection with the Action and/or the Project, any tendering procedure for the Action and/or the Project, or any transaction contemplated by this Agreement.
- (b) The Beneficiary shall, and shall procure that the Implementing Entity shall, undertake to take such actions as the Bank shall reasonably request to investigate or terminate any alleged or suspected occurrence of any Prohibited Conduct in connection with the Action and/or the Project.
- (c) The Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall, and shall procure that the Implementing Entity shall, undertake to ensure, that Contracts financed by the Grant include the necessary provisions to enable the Beneficiary to investigate or terminate any alleged or suspected occurrence of any Prohibited Conduct in connection with the Action and/or the Project.

16.2. Sanctions: The Beneficiary through the Ministry competent for the rail transport sector shall not and shall procure that the Implementing Entity shall not, directly or indirectly:

- (a) enter into a business relationship with, and/or make any funds and/or economic resources available to, or for the benefit of, any Sanctioned Person in connection with the Action and/or the Project;
- (b) use all or any part of the proceeds of this Grant or lend, contribute or otherwise make available such proceeds to any person, in any manner that would result in a breach by itself and/or by the Bank of any Sanctions;
- (c) fund all or part of any payment under this Agreement out of proceeds derived from activities or businesses with a Sanctioned Person, a person in breach of the Sanctions or in any manner that would result in a breach by itself and/or by the Bank of any Sanctions;

It is acknowledged and agreed that the undertakings set out in this Article 16.2 are only sought by and given to the Bank to the extent that to do so would be permissible pursuant to any applicable anti-boycott rule of the EU such as Regulation (EC) 2271/96.

16.3. Relevant Persons: The Beneficiary undertakes, and shall procure that the Implementing Entity undertakes to take within a reasonable timeframe appropriate measures in respect of any Relevant Person who is the subject of a final and irrevocable court ruling in connection with Prohibited Conduct perpetrated in the course of the exercise of their professional duties, in order to ensure that such Relevant Person is excluded from any of the Beneficiary's or the Implementing Entity's activities in relation to this Agreement, the Grant, the Action and/or the Project.

16.4. Representations and Warranties: The Beneficiary and/or the Implementing Entity, as applicable, represents and warrants to the Bank that at the Effective Date:

- (a) none of the Beneficiary, the Implementing Entity and/or any Relevant Person is a Sanctioned Person, or is in breach of Sanctions; it is acknowledged and agreed that the representations set out in this paragraph (a) are only sought by and given to the Bank to the extent that to do so would be permissible pursuant to any applicable anti-boycott rule of the EU such as Regulation (EC) 2271/96;
- (b) no funds invested in the Action and/or the Project by the Beneficiary or are of illicit origin, including products of Money Laundering or otherwise linked to the Financing of Terrorism;
- (c) neither the Beneficiary, nor any Relevant Person has committed (i) any Prohibited Conduct in connection with the Action and/or the Project or any transaction contemplated by the Agreement; or (ii) any illegal or unlawful activity related to the Financing of Terrorism or Money Laundering;

- (d) the Action and/or the Project (including without limitation, the negotiation, award and performance of contracts financed or to be financed by the Grant) has not involved or given rise to any Prohibited Conduct; and
- (e) it is in compliance with Article 2.2(c) above and to the best of its knowledge and belief (having made due and careful enquiry) no Environmental or Social Claim has been commenced or is threatened against it or any relevant affiliate in relation to the Action and/or the Project.

The representations and warranties are deemed repeated on each date of submission of a request for disbursement to the Bank, a date of disbursement and on the Termination Date.

ARTICLE 17 Suspension

17.1 The Bank may suspend the implementation of this Agreement and suspend the disbursement of any undisbursed portion of the Grant (including within the time limit for payments specified in Article 5 (*Payment of the Grant*)) by notifying in writing the Beneficiary if:

- (a) the amount indicated in the request for payment is not correct; or
- (b) any condition for disbursement of such referred to in Article 6 (*Conditions for Disbursement*) has not been fulfilled; or
- (c) systemic errors are detected which call into question the reliability of the internal control systems of the Beneficiary and/or the Implementing Entity or the legality and regularity of the underlying transactions;
- (d) it deems necessary that it needs to conduct further checks, including on-the-spot checks, to make sure that (i) the expenditure declared is eligible, (ii) the information comes to its notice do not indicate a significant deficiency in the functioning of the internal control systems of the Beneficiary and/or the Implementing Entity, (iii) the expenditure declared by the Implementing Entity is not linked to a serious irregularity and has been corrected after the Bank's notice to comply; or
- (e) it is necessary to verify whether suspected or alleged substantial errors, irregularities or fraud have occurred in the award or implementation of any Contract and/or implementation of the Contracts or the Action; or
- (f) the suspension is necessary to prevent significant damage to the financial interests of the Bank or the Fund or the Union;
- (g) a recovery process is started pursuant to Article 18 (*Recovery*) of this Agreement; or
- (h) the Agreement is terminated pursuant to Article 21 (*Termination*) of this Agreement or if a termination notice is served pursuant to Article 5.16 of the General Conditions; or
- (i) the Bank is requested to recover part or all amounts already disbursed to the Beneficiary pursuant to the General Conditions;
- (j) the Bank, in its sole discretion, considers the award of the Contract(s) and/or implementation of the Contract(s) or the Action has been affected by substantial errors, irregularities or fraud;
- (k) the Beneficiary breached any obligation or representation under this Agreement and/or the Finance Contract;
- (l) upon the adoption by the Union of a decision identifying a violation of human rights which prohibits the Bank from performing its obligations under this Agreement;
- (m) in the Bank's sole discretion, it becomes unlawful in any applicable jurisdiction, or it becomes or is likely to become contrary to any Sanctions, for the Bank to perform any of its obligations as contemplated in this Agreement or to fund or maintain the Grant;
- (n) a Prepayment Event or an Event of Default (as these terms are defined in the Finance Contract) or any other event set out in Article 1.6.B of the Finance Contract has occurred or is pending;

- (o) the Bank receives from the Commission or the relevant Contributors a suspension notice which affects the Agreement (including as a result of the adoption of a relevant Union decision identifying a violation of human rights or in cases such as crisis entailing a change of Union policy).

- 17.2 Such suspension shall take effect on the date when the notification is sent by the Bank to the Beneficiary. Without prejudice to Article 21 (*Termination*), the suspension shall end on the date on which the Bank informs the Beneficiary in writing that the reason for such suspension is addressed to the satisfaction of the Bank. If a time limit for the disbursement of the Grant was suspended, such time limit for the disbursement shall start running again from such date of notification by the Bank.
- 17.3 The Beneficiary shall, and shall ensure that the Implementing Entity shall, provide any information, clarification or document requested by the Bank in order to assess a potential suspension under Article 17.1 (*Suspension*) within fifteen (15) calendar days of receipt of a request by the Bank.
- 17.4 If such verifications indicate that the execution of the Works, Supplies and/or Services or a Contract or the Action has been affected by substantial errors, irregularities or fraud, or breach of obligations by the Beneficiary, the Implementing Entity or any Contractor, the Bank reserves the right to terminate this Agreement in accordance with Article 21 (*Termination*) and recover any amounts already disbursed to the extent that a disbursement was affected by such substantial errors, irregularities, fraud or breach of obligations in accordance with Article 18 (*Recovery*).
- 17.5 The Bank shall not be obliged to pay any penalty, damages or costs to and shall not be obliged to indemnify the Beneficiary or the Implementing Entity as a consequence of suspension of the implementation of this Agreement and any undisbursed portion of the Grant under this Article 17 (*Suspension*).
- 17.6 The Implementing Entity may suspend the implementation of all or part of the Contracts, and the Bank may request the Beneficiary or the Implementing Entity to do so, if circumstances make it too difficult or dangerous to continue. If the decision to suspend implementation belongs to the Beneficiary or the Implementing Entity, it shall inform the Bank without delay and provide all the necessary details. If a decision to suspend implementation is taken, the Bank may terminate this Agreement in accordance with the provisions of Article 21 (*Termination*). If this Agreement is not terminated, the Beneficiary and the Implementing Entity shall take all necessary measures to minimise the time of suspension and shall resume implementation once circumstances allow, and shall inform the Bank accordingly.

ARTICLE 18 Recovery

18.1. If:

- (a) any amount of the Grant is unduly disbursed by the Bank (in particular, if the proceeds to be disbursed, pursuant to Article 5 (*Payment of the Grant*), are in excess of the final amount of eligible costs incurred by the Implementing Entity, determined in accordance with Article 7 (*Eligible Costs*)), or is used by the Beneficiary or the Implementing Entity in breach of this Agreement; or
- (b) the Grant Agreement is terminated for a reason set out in Article 21.2 (*Termination*); or
- (c) the Grant has been used in relation to Contracts with respect to which it has been determined that the relevant Contractors have been involved in any Prohibited Conduct, or in breach of Sanctions, in connection with the implementation of the Action and/or the Project, or
- (d) otherwise expressly stated in this Agreement and/or if recovery is otherwise justified in accordance with this Agreement, including (but not limited to) following the submission of an expenditure verification report submitted in accordance with Article 8.9 (*Information and Reporting*) or as a result of any verifications, controls or audits carried out pursuant to Article 14 (*Verifications, Controls and Audits*), Article 17 (*Suspension*),

the Bank may, by notice to the Beneficiary demand repayment of any disbursed amount of the Grant (i) in full, in the context of paragraph (b) above, or (ii) in part, in the context of paragraphs (a), (c) and (d) above, up to the amount required to ensure the any of event or circumstance referred to in these paragraphs (a), (c) and (d) above has ceased to continue or has been remedied to the Bank's

satisfaction. The Beneficiary shall repay such amounts to the Bank, within thirty (30) calendar days from receiving the recovery notice from the Bank requesting such repayment. The Beneficiary shall make payments of such amount requested by the Bank to the Bank in Euro, into the account notified by the Bank in its written request, without taking into account any FX rate applied at the time of the initial payment of the Grant by the Bank to the Beneficiary. For the avoidance of doubt, any amount unduly disbursed by the Bank, or unused or misused by the Beneficiary or the Implementing Entity, as the case may be, and transferred back to the Bank shall be denominated in EUR and equal to the corresponding amount denominated in EUR initially paid by the Bank to the Beneficiary.

- 18.2. If the final amount of the eligible costs incurred by the Implementing Entity under the Contracts, as set out in Article 7 (*Eligible Costs*), is lower than the total amount of the Grant already disbursed by the Bank in accordance with this Article 5 (*Payment of the Grant*), the amount of the Grant disbursed in excess of the final amount of eligible costs incurred by the Implementing Entity shall be recovered by the Bank pursuant to Article 18 (Recovery) and shall be returned to the Fund.
- 18.3. The written request from the Bank as to the aggregate amount due to be repaid by the Beneficiary shall, save in the case of manifest error, be conclusive evidence of the amount due, and any bank charges, any foreign exchange cost or loss or other taxes whatsoever incurred by the Beneficiary or the Implementing Entity, as applicable for the repayment of the amounts due to the Bank shall be borne entirely by the Beneficiary.
- 18.4. Without prejudice to the rights of the Parties to agree to repayments in instalments, if the Beneficiary fails to repay any amount by its due date, the sum shall bear interest at the rate applied by the European Central Bank to its principal refinancing operations in EUR, as published in the C series of the Official Journal of the European Union on the first day of the month in which payment was due, increased by three and a half percentage points. The interest shall be payable for the period elapsing from the day following expiry of the time limit for repayment, inclusive, up to the day of payment, exclusive. Any partial payment shall first cover the interest.

ARTICLE 19 Amendments

- 19.1. Any amendments to this Agreement, must be set out in writing in an instrument signed by the Parties, and shall become effective on the terms set out in the relevant amendment agreement. The provisions of such amendments, executed in accordance with this Article 19, shall govern and take precedence only over those specific provisions of this Agreement that are expressly amended thereby.
- 19.2. The Parties acknowledge and agree that while the GAF approved by the Assembly of Contributors is annexed to this Agreement, the GAF is a standalone document that may be amended from time to time:
- (i) with the agreement of the Bank and the Beneficiary, in accordance with General Conditions and with the overall rules and procedures of WBIF, in which case the amended GAF will be immediately binding on the Beneficiary without any further action being required, or
 - (ii) as a result of the submission by the Bank of an annual implementation report to the Fund for approval in accordance with the General Conditions, in which case the amended GAF will be binding on the Beneficiary, on the date the Bank sends to the Beneficiary an electronic copy of such report.
- 19.3. If any amendments made to the GAF require corresponding amendments to the Description of the Action, the amount of the Grant, or any other relevant provisions of this Agreement, the Parties hereby agree that they shall cooperate to enter into an amendment agreement to reflect the necessary amendments into this Agreement.
- 19.4. Changes of address or of contact details may simply be notified to the other Parties in writing, in accordance with Article 24 (*Notices and Other Communications*).

ARTICLE 20 Assignment

- 20.1. Except as provided in Article 20.2 (*Assignment*), a Party may not assign or transfer to a third party, or otherwise dispose of, any of its rights or obligations under this Agreement without the prior written consent of the other Parties.
- 20.2. The Bank may, at its sole discretion and without the prior consent of the Beneficiary, assign to the European Commission the right to recover any amounts of the Grant unduly disbursed or not used in compliance with this Agreement, or that would otherwise need / have to be recovered in accordance with Article 18 (*Recovery*).

ARTICLE 21 Termination

- 21.1. The Bank may, after serving a fifteen (15) calendar days' written notice to the Beneficiary terminate this Agreement without any liability for the Bank, if any of the following situations occurs:
- (a) the Beneficiary or the Implementing Entity, as applicable fail(s) to fulfil any of the obligations incumbent on them under this Agreement and, after being given written notice to comply with those obligations, still fail(s) to do so within 30 (thirty) calendar days of transmittal of such notice;
 - (b) the Beneficiary, the Implementing Entity, or any person with powers of representation, decision-making or control in relation to the Beneficiary or the Implementing Entity, commits or is found guilty of gross professional misconduct by a final court decision, or is subject to proceedings alleging any offence concerning its professional conduct, or has committed fraud, corruption, or is involved in a criminal organisation, Prohibited Conduct, violation of any Sanctions or any other illegal activity detrimental to the European Union's or the Fund's financial interests, or is subject to an allegation (other than allegations which are, in the reasonable opinion of the Bank, frivolous or vexatious) in respect of participation in a criminal organisation, fraud, Prohibited Conduct or violation of any Sanctions;
 - (c) if any information or document given to the Bank by or on behalf of the Beneficiary or the Implementing Entity, as applicable, or any representation, warranty or statement made or deemed to be made by the Beneficiary in or pursuant to this Agreement or in connection with the negotiation or performance of this Agreement is or proves to have been incorrect, incomplete or misleading;
 - (d) if the Parties agree that the circumstances make it too difficult or dangerous to continue the implementation of the Agreement;
 - (e) the Beneficiary or the Implementing Entity (as applicable) undergoes any legal, financial, technical or organisational changes that might, in the opinion of the Bank, affect this Agreement substantially, or to call into question the decision of the Fund to provide the Grant;
 - (f) for any reason whatsoever the Finance Contract, the GAF, the General Conditions, the Side Letter or the Contribution Arrangement, is terminated or ceases to be valid and in full force and effect or the GAF becomes inconsistent with the terms of this Agreement; or
 - (g) it becomes unlawful in any applicable jurisdiction, or it becomes or the Bank has reasonable cause to expect that it may become contrary to any Sanctions, for the Bank to perform any of its obligations as contemplated in this Agreement or to fund or maintain the Grant;
 - (h) any representation or warranty set out in Article 1.5 or in Article 16 (*Integrity Commitments*) proves misleading or incorrect or if the Beneficiary or the Implementing Entity fails to comply with the obligations set out in Article 16 (*Integrity Commitments*); or
 - (i) the Implementing Entity fails to maintain the Records as specified in Article 7.3 (*Eligible Costs*).
- 21.2. Upon serving or receiving a termination notice, the Beneficiary shall take without undue delay all steps necessary to bring the activities to a close in a prompt and orderly manner, and to reduce further costs to a minimum.

- 21.3. Without prejudice to Article 18 (*Recovery*) and subject to Article 7 (*Eligible Costs*), the Beneficiary shall be entitled to receive only the part of the Grant corresponding to eligible costs incurred, in accordance with this Agreement, for Works, Supplies and/or Services executed up to the date of termination, thus excluding any costs relating to existing commitments that are due to be performed after such date of termination.

ARTICLE 22

Charges and Expenses

- 22.1. The Beneficiary shall pay any taxes, duties, fees and other impositions of whatsoever nature, including stamp duty and registration fees, which may arise out of the execution or implementation of this Agreement in accordance with the laws of the Republic of Albania.
- 22.2. The Beneficiary shall bear any charges and expenses, including professional, banking or exchange charges, which it may incur in connection with the preparation, execution, implementation and termination of this Agreement or any related document, including any amendment thereto, in accordance with the laws of the Republic of Albania.

ARTICLE 23

Liability and Indemnity

- 23.1. The Bank, the European Bank for Reconstruction and Development (as co-manager of the Fund) or the Contributors (including, for clarity, the European Union) cannot under any circumstances or for any reason whatsoever be held liable for damage or injury sustained by the staff or property of the Beneficiary or the Implementing Entity, as applicable while the Contracts are being executed, or as a consequence of any Contract, including when such damage or injury is the result of any act or omission of a Contractor, or of the failure of a Contractor to execute the Works, Supplies and/or Services in accordance with the relevant Contract.
- 23.2. The Bank shall not be liable for any loss or damage, including reasonable counsel fees and expenses, resulting from its actions or omissions to act hereunder, except for any loss or damage arising out of its own gross negligence or wilful misconduct.
- 23.3. The Beneficiary shall discharge the Bank of any and all liability arising from any claim or action brought as a result of an infringement of any applicable laws, rules or regulations by the Beneficiary, the Implementing Entity, their contractors, employees, or individuals for whom the Beneficiary, their contractors or their employees are responsible, or as a result of a violation of a third party's rights, including Intellectual Property Rights.
- 23.4. Without prejudice to any other rights of the Bank under this Agreement, the Finance Contract or under any applicable law, the Beneficiary shall indemnify and hold the Bank harmless from and against any and all claims, demands, damages, losses, costs, expenses (including reasonable counsel fees and expenses) and liabilities of any kind which the Bank may sustain or incur as a result of any act or omission committed by the Beneficiary and/or the Implementing Entity, as applicable or from the failure of the Beneficiary and/or the Implementing Entity, as applicable to comply with any of its obligations as set out in this Agreement.
- 23.5. The Beneficiary through the competent Ministry shall procure that the Implementing Entity will include in each Contract provisions requiring the Contractor to acknowledge and agree on the liability and indemnity provisions set out in this Article 23 (*Liability and Indemnity*).

ARTICLE 24

Notices and Other Communications

- 24.1. Any notice or other communication to be served under this Agreement must be in writing and shall state the identification code (Serapis n. 2017-0608 – FI n. 98364 and WB number: WB IG09 ALB

TRA 01) and the title ("Grant Agreement – CORRIDOR VIII RAIL PHASE I – ALBANIA") of this Agreement.

- 24.2. Any notice given under or in connection with this Agreement must be in English. All other documents provided under or in connection with this Agreement must be in English, in or, if not in English, accompanied by its official translation into English and, in this case, the English translation shall prevail unless the document is a constitutional, statutory or other similar official document.
- 24.3. Except for notices relating to litigation whether pending or threatened, which shall be served at the addresses specified below exclusively by post through official letter with confirmation of receipt, all notices and correspondence in relation to this Agreement, the Action, and the Works, Supplies and/or Services shall be sent by post or, to the extent agreed by the Parties in writing, by e-mail or other means of electronic communication, to the following addresses:

For the Bank	European Investment Bank 98-100, boulevard Konrad Adenauer L-2950, Luxembourg Attention: GLO/-/EN E-mail: contactline-98364@eib.org
--------------	--

For the Beneficiary	Ministry of Finance Boulevardi Deshmoret e Kombit, No 3 Tiranë, Albania Attention: Minister of Finance E-mail: sekretariamin@finance.gov.al
---------------------	---

- 24.4. Any change made to the above communication details shall have effect only after it has been notified in writing in paper or electronic form to the other Parties at the above addresses.
- 24.5. Notices and other communications are deemed to have been made when they are received by the receiving Party.

ARTICLE 25

Governing Law and Dispute Settlement

- 25.1 This Agreement and any non-contractual obligations arising out of or in connection with it shall be governed by the laws of Luxembourg.
- 25.2 The Court of Justice of the European Union has exclusive jurisdiction to settle any dispute (a "**Dispute**") arising out of or in connection with this Agreement (including a dispute regarding the existence, validity or termination of this Agreement or the consequences of its nullity) or any non-contractual obligation arising out of or in connection with this Agreement.
- 25.3 The parties agree that the Court of Justice of the European Union is the competent court to settle any disputes between them and, accordingly, that they will not argue to the contrary.
- 25.4 The Beneficiary hereby waives any immunity from or right to object to the jurisdiction of these Court. A decision of the Court given pursuant to this Article shall be conclusive and binding on each Party without restrictions or reservations.

ARTICLE 26

Non-waiver

- 26.1. No failure or delay by the Bank in exercising any of its rights under this Agreement will be construed as a waiver of such right.
- 26.2. Nothing in this Agreement will be deemed to be a waiver, express or implied, of the privileges, immunities and exemptions enjoyed by the Bank, its governors, directors, alternates, officers, employees or experts performing missions for the Bank.

Corporate Use

ARTICLE 27 Entire Agreement

This Agreement constitutes a complete and exclusive statement of the terms of the agreement between the Parties with respect to its subject matter, and supersedes all prior agreements between the Parties, whether express or implied, with respect to the same matter.

ARTICLE 28 Invalidity

If, at any time, any provision of this Agreement is or becomes illegal, invalid or unenforceable in any respect under any law of any jurisdiction, neither the legality, validity or enforceability of the remaining provisions nor the legality, validity or enforceability of such provision under the law of any other jurisdiction will in any way be affected or impaired.

ARTICLE 29 English Language

This Agreement is drawn up in the English language. If this Agreement is translated into another language, the English language text shall prevail.

ARTICLE 30 Effectiveness

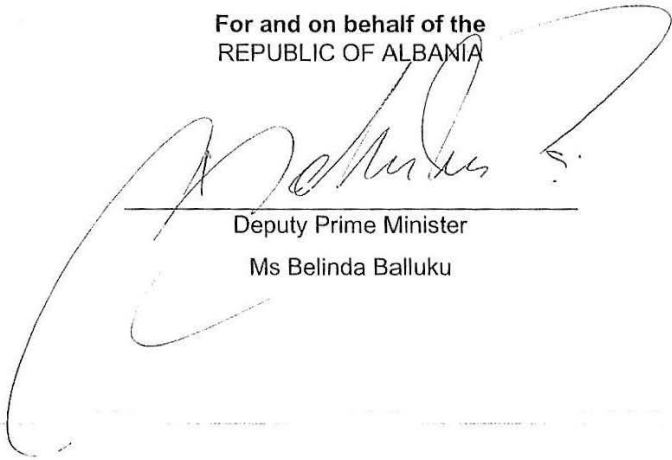
- 30.1 Other than this Article 30.1, which will become legally effective and enter into full force and effect upon the date of signature of this Agreement, this Agreement will become legally effective and enter into full force and effect upon the Bank giving written notice to the Beneficiary (the date of such notice being the "**Effective Date**") which the Bank shall do upon being reasonably satisfied that: (i) the internal legal procedures to be fulfilled by the Beneficiary, following the signature of the Agreement by the Parties, have been completed; and (ii) the Contribution Arrangement has been executed and has become legally effective and any related necessary amendment to this Agreement has been executed and will, in accordance with its terms, become legally effective together with this Agreement.
- 30.2 If the Effective Date does not occur on or prior to the date falling 18 (eighteen) months after the date of this Agreement, this Agreement shall not enter into force and no further action shall be necessary or required.

IN WITNESS WHEREOF the Parties hereto have caused this Agreement to be executed on their behalf in 3 (three) originals in the English language, of which 2 (two) for the Bank, and 1 (one) for the Beneficiary.

Tirana, 8 April 2025

For and on behalf of the
REPUBLIC OF ALBANIA

Deputy Prime Minister
Ms Belinda Balluku

For and on behalf of the
EUROPEAN INVESTMENT BANK

Lionel Rapaille
Director

Hazal Hatunoglu
Legal Counsel

Annex 1 DESCRIPTION OF THE ACTION TECHNICAL DESCRIPTION

Purpose, Location

The Project concerns modernization of about 34 km of standard gauge, single track rail line between Durrës and Rogozhinë on the Indicative Extended Core TEN-T, Pan European Corridor VIII. The Project objectives are to ensure conformity with TEN-T standards for mixed use (passengers and freight) and make the line resilient to climate change.

The Project is located in central Albania.

The Project is the first phase of the incremental modernization and completion of the whole of Corridor VIII rail in Albania, being performed in a coordinated manner with the concurrent phased completion of the rail corridor on the North Macedonian side.

Description

The Project has three components as described below.

- 1) **Main Works, Infrastructure Component.** Modernization of about 34 km of permanent way between km 1+860 and 35+384 to achieve the following standards: 22.5t axle load, load per linear metre of 80kN UIC D4, up to 120 km/hr operating speed, UIC GB Gauge and 750 metre passing loops.

Works will include:

- Strengthening, widening to 6.6 metres, and minor vertical/horizontal realignment of the formation, reconstruction of longitudinal drainage;
- Reconstruction of disused arm of Shkozë Triangle;
- Replacement or reconstruction of 5 bridges with aggregate length of about 170m plus about 64 other cross drainage structures with aggregate length of about 840m;
- Minor realignment and reconstruction of Rogozhina tunnel (380m);
- Replacement of 44 km of track (33.5 km main track, 10.8 km side tracks) consisting of ballast, concrete sleepers, continuously welded rail of UIC 60 standard, modern fasteners and 36 turnouts/crossings;
- Construction or reconstruction of 9 overpasses for pedestrians;
- Construction or reconstruction of 15 underpasses, of which 5 for pedestrians only and 10 for vehicles and pedestrians;
- Replacement of Signalling interlocking facilities in 4 stations (Golem, Kavaja, Lekaj, Rogozhinë), in 1 stop (Plazh) and in Shkozë Triangle;
- Modernization and consolidation of 16 level crossings equipped with electronic interlocking devices;
- Installation of ETCS Level 1, GSM-R, Telecommunications subsystems (PIS&PAS, Clocks, MPLS, Video Surveillance) introduced;
- Reconstruction of 4 railway stations for a total of about 1,200 m² of buildings, meeting PRM standards;
- Construction of 1 new stop at Plazh, in an area of 3,000 m²;
- Construction or reconstruction of about 1,650m of parallel access and maintenance roads; and
- Environmental management and climate adaption measures.

- 2) **Electrification Works, Infrastructure Component.**

Works concern the electrification of about 44 km of main and station lines including:

- Connection(s) to High Voltage grid 110 kV line;
 - Construction of up to 2 substations and requisite sectioning facilities;
 - Installation of overhead catenary system for 25kV, 50 Hz AC; and
 - Related minor works.
- 3) **Project Management Component.** Services and supplies for project preparation, design and technical review, electrification design supervision, project management, asset management, monitoring, environmental procedures, procurement and contract administration and audit.

The infrastructure components will be compliant with the applicable Technical Standards for Interoperability (TSI).

All works shall be implemented in compliance with any conditions imposed by the Competent Authority for the Environment in Albania.

The cost of any land acquisition, resettlement and taxes necessary to complete the Project shall be borne by the Borrower.

Calendar

1) Main Works	from 2026 to 2028
2) Electrification Works	from 2027 to 2028
3) Project Management	from 2024 to 2028

Annex 2
Model Request for Payment

REQUEST FOR PAYMENT
[ON LETTERHEAD OF THE BENEFICIARY]

[Beneficiary]

Date: [●]

European Investment Bank
For the attention of: [contact person name]
[Name of the relevant Services]
98-100 Boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

Subject: [Grant Agreement [WB number] in respect of [Name of the Action] ("Grant Agreement" or "Agreement")]

[***Date of the request for payment***]

Request for payment number: [●].

Period covered by the request for payment: [●]

Dear Sir or Madam,

We refer to the Grant Agreement in caption. In accordance with Article 5 (*Payment of the Grant*) of the Agreement, we hereby request payment no.[●] under the Agreement mentioned above, covering the cost of the Works [Supplies] [and/or Services] expected to be delivered during the period from [date] to [date].

The amount requested is [EUR] [Please mention the FX Rate applied]

Please find attached the following supporting documents:

- Invoice no.[●] of [date] issued by [name of Contractor]
- [any other documents requested under Article 6 (*Conditions for Disbursement*)]

The payment should be made to the following bank account: [●]²

We hereby certify that the information contained in this request for payment and its supporting documentation is complete, reliable and true, that the costs incurred can be considered eligible in accordance with the Agreement and the Contracts, and that this request for payment is substantiated by adequate supporting documents that can be checked.

We further certify that the conditions specified in Article 6 (*Conditions for Disbursement*) and [●] of the Agreement continue to be met.

We also confirm, in accordance with the requirement under paragraph 6.2(*All Tranches*) of Article 6 (*Conditions for Disbursement*) of the Agreement that no exchange control restrictions are in place or consents are required in order to permit the receipt of all amounts to be disbursed hereunder on the Disbursement Account and to permit the repayment of the Grant and the payment of interest and any other amounts due under Article 18 (*Recovery*) of the Agreement, if applicable.

² Account number shown on the Financial Identification Form. In the event of change of bank account, attach a revised Financial Identification Form.

[For the request for payment of last tranche: We undertake to provide the Bank, within thirty (30) calendar days after the end of the Implementation Period, with all supporting evidence and documentation justifying the amount and the eligibility of the costs covered by this payment request, for the purposes of establishing the final amount of the Grant.]

Yours faithfully,

Signatures of duly authorised signatories

Name: _____

Title: _____

Date: _____

Annex 3 Records

In relation to Article 8.2 (*Information and Reporting*), the **Records** may include, as applicable:

- (1) the Annual Implementation Reports and the Final Implementation Report specified in Article 8 (*Information and Reporting*);
- (2) Accounting records (computerised or manual) from the accounting system of the Implementing Entity, such as general ledger, sub-ledgers and payroll accounts, fixed assets registers and other relevant accounting information, in accordance with GAAP as in effect from time to time;
- (3) Proof of procurement procedures carried out, such as tendering documents, bids from tenderers and evaluation reports, including any "no objection" or agreement of the Bank required in accordance with Article 4 (*Design and Procurement*);
- (4) Proof of legal commitments, such as Contracts;
- (5) Proof of delivery of the Works, Supplies and/or Services such as interim payment certificates, approved reports, time sheets, transport tickets, proof of attending seminars, conferences and training courses (including relevant documentation and material obtained, certificates) etc.;
- (6) Proof of purchase such as invoices and receipts;
- (7) Proof of payment such as bank statements, debit notices, proof of settlement by the Contractor;
- (8) Proof that taxes and/or VAT that have been paid cannot actually be reclaimed.

All Records shall be available either in the original form, including in electronic form, or as a certified copy.

Annex 4 ANNUAL IMPLEMENTATION REPORT (AIR) TEMPLATE

Western Balkans Investment Framework (WBIF)

ANNUAL IMPLEMENTATION REPORT for Projects benefiting from WBIF-EWBJF Grants

Reporting period:	Year	Type of report:	(First, Interim, Final)
-------------------	------	-----------------	-------------------------

1	GENERAL GRANT INFORMATION		
Grant Code:	WBIF specific grant code, from MIS	Project code:	WBIF specific project code, from MIS
Lead Financial Institution:	From GAF/MIS	Beneficiary Country(ies)	From GAF/MIS
Sector:	From GAF/MIS	Type of grant:	TA, IG, IG+TA, IF
Grant approval date (by AoC):	Date from MIS/original GAF	Latest GAF revision date:	Date from MIS of last Written Procedure approval
Grant title:	From GAF/MIS		
Beneficiary responsible Authority(ies):	From GAF or from Grant Agreement between IFI and Beneficiary		
Implementing Entity(ies):	From GAF or from Grant Agreement between IFI and Beneficiary		
Grant action implementation status:	Not started/Active/Completed		
Description of TA action (actual):	Free text		
Description of IG action (actual):	Free text		

2	WBIF GRANT BREAKDOWN (EUR) (EUR, as per last approved GAF)		
Action activity	Cost	Co-funding rate	Maximum co-funding
- Works and supplies, including contingencies	From GAF	From GAF	From GAF
- Contingencies	From GAF	From GAF	From GAF
- Technical assistance 1	From GAF	From GAF	From GAF
- Technical assistance 2	From GAF	From GAF	From GAF
- Communication and visibility	From GAF	From GAF	From GAF
- Special evaluation/audit	From GAF	From GAF	From GAF
-	From GAF	From GAF	From GAF
Totals (without fees):			

3	PROJECT BUDGET AND FINANCING PLAN (EUR, actual)		
Project budget components	Cost	Eligible cost	Remarks
- Technical assistance 1			
- Technical assistance 2			
- Works and supplies			
- Communication and visibility			
- Special evaluation/audit			
-			
Sub-totals (before contingencies)			
- Contingencies			
Totals			
Sources of funding	Amount	% of total	Remarks
- Grant 1			
- Grant 2			
- Lead IFI loan			
- Own resources			
Totals			

	Amount	Updated amount	Reasons for change
Project cost as last approved GAF	From GAF		If applicable, describe changes in project budget in comparison to budget of the last approved GAF. Also provide reason for the changes
Loan amount as last approved GAF	From GAF		If applicable, describe changes in project budget in comparison to budget of the last approved GAF. Also provide reason for the changes
Grant amount as first approved GAF	From GAF		If applicable, describe changes in project budget in comparison to budget of the last approved GAF. Also provide reason for the changes

Note: any amendment to the grant as described in the last approved Grant Application Form, shall be dealt with in accordance with the procedures and conditions established in Annex 5 to the WBIF Vademecum, "Amendments to the Grant Application Form".

4 IMPLEMENTATION TIMETABLE of GRANT ACTION			
Procurement start date for TA	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast	Procurement end date for TA	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast
Procurement start date for IG	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast	Procurement end date for IG	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast
Date of signature of Grant Agreement (s)	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast. In case TA and IG have separate Grant Agreements, please specify	Date of signature of Loan Agreement	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast
Expected start date of TA action implementation (from first GAF):	From GAF/MIS	Start date of TA action implementation:	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast
Expected start date of IG action implementation (from first GAF):	From GAF/MIS	Start date of IG action implementation:	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast
Expected end date of TA action implementation (from first GAF):	From GAF/MIS	End date of TA action implementation:	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast
Expected end date of IG action implementation (from first GAF):	From GAF/MIS	End date of IG action implementation:	If in the past if considered actual, if in the future is considered forecast
Reasons for delay(s):	Provide reasons for delays, if any, for all above project events. Specify whether or not a delay to one phase is having an impact on another		

5	CONTRACTS SIGNED FOR THE GRANT ACTION
Contract and amendments signed by Implementing Entity(ies) generating costs for the action	

Contract reference	Contractor/ Consultant	Signature date	Type of Contract (e.g. Works, Supply, Services)	Amendment number	Contract end date	Value of Contract/ Amendment (EUR)	Procurement Award Reference (e.g. OJEU)

6	FINANCIAL PROGRESS OF GRANT ACTION		
A Incurred Expenditure			
Action budget components	During Reporting Year 01/01/20xx to 31/12/20xx	Cumulative from start of execution period to 31/12/20xx	
Technical assistance 1			
Technical assistance 2			
Works and supplies			
Communication and visibility			
Special evaluation/audit			
Sub-total 1 (before contingencies)			
Contingencies (if any)			
Sub-total 2 (after contingencies, if any)			
Total costs incurred			
B Grant disbursed to Beneficiary			
	During Reporting Year 01/01/20xx to 31/12/20xx	Cumulative from start of execution period to 31/12/20xx	
C Interest (accrued)			
	During Reporting Year 01/01/20xx to 31/12/20xx	Cumulative from start of execution period to 31/12/20xx	
Interests (negative or positive)			
Comments:			

Note 1: reporting on incurred expenditure presented as described in the GAF's budget (investment, TA, C&V, fees, etc)

Note 2: costs incurred declared in this statement do not include ineligible expenditure

Note 3: The interests accrued (positive or negative) during the past year and cumulative should be mentioned as they have to be included in the Annex 2 of the SIR

Note 4: Comment box - please indicate separately the positive and the negative interest incurred during the Reporting Year and Cumulative from the start of the implementation to 31/12/20y

7	GRANT ACTIVITIES CARRIED OUT DURING THE REPORTING YEAR	
Action activity	Description	
Works and supplies (IG)	Free text including the following points: • Description of activities: • Difficulties encountered/risks: • Mitigating measures:	
Technical Assistance (TA)	• Same as above	

Co-financiers' monitoring (TA)	• Same as above
Other Services	• Same as above

8	MONITORING ACTIVITIES
Date / period	Description
	• List any monitoring activity that has taken place during the period, with a brief summary of key findings and conclusions, indicate any monitoring activity already planned for the following period

9	EXPECTED RESULTS			
	Description (as per GAF)	Expected value (as per GAF)	Status of values identified in the GAF at project completion	Comment
Standard Output 1	From GAF	From GAF	As planned / deviation from planned	Describe reasons for any deviation from GAF
Standard Output 2	From GAF	From GAF	As above	As above
...	From GAF	From GAF	As above	As above
Standard Outcomes 1	From GAF	From GAF	As above	As above
Standard Outcomes 2	From GAF	From GAF	As above	As above
...	From GAF	From GAF	As above	As above
Project specific indicators 1	From GAF	From GAF	As above	As above
Project specific indicators 2	From GAF	From GAF	As above	As above
...	From GAF	From GAF	As above	As above
Cross sector indicators 1	From GAF	From GAF	As above	As above
Cross sector indicators 2	From GAF	From GAF	As above	As above
...	From GAF	From GAF	As above	As above

10	COMMUNICATION AND VISIBILITY ACTIVITIES
Date / period	Description

11	FUTURE MILESTONES EXPECTED IN NEXT REPORTING PERIOD
	• Special event 1 • Special Event 2 • Major milestone 1 • Major Milestone 2 • Etc

Appendix 1: Unaudited financial summary of grant account

Appendix 2: audit / cost verification reports related to grant utilization

Also provide a summary of audit and controls carried out during the period, including a summary of errors and weaknesses, if any, with proposed corrective measures.

Appendix 3: Supplementary information/document (if any)

Annex 5 FINAL IMPLEMENTATION REPORT TEMPLATE

Western Balkans Investment Framework (WBIF)

FINAL REPORT³ for Projects benefiting from WBIF-EWBJF Grants

Reporting Period⁴:	From X date to Y date	Type of report:	FINAL
Initial submission date:			
Revisions (if applicable)	Please indicate if this is a revised version of the originally submitted report and if yes, the number of this version		
Submission date of the revised report (if applicable)			

1 GENERAL GRANT INFORMATION			
Grant Code:	WBIF specific grant code, from MIS	Project code:	WBIF specific (sub) project code, from MIS
Lead Financial Institution:	From GAF/MIS	Beneficiary Country(ies)	From GAF/MIS
Sector:	From GAF/MIS	Type of grant:	TA, IG, IG+TA, IF
Grant approval date:	Date from MIS/original GAF	Latest GAF revision date:	Date of last Board / Written Procedure approval
Grant title:	From GAF/MIS		
Beneficiary responsible Authority(ies):	From GAF or from Grant Agreement between IFI and Beneficiary		
Implementing Entity(ies):	From GAF or from Grant Agreement between IFI and Beneficiary		
Description of the Project and Grant Action:			
1) Summary description of the Project and the Grant Action 2) Short overview of any minor changes to the Grant Action during implementation namely if there was reallocation between budget headings <u>within</u> the IG or TA. Minor changes are those that do not affect the main purpose of the Grant Action, and which are limited to 25% of the initial amount entered in each budget heading.			

³ This report covers only the Grant-funded part of the Action

⁴ For EU funded Actions, the starting date in principle is the day after the signature for the CA, unless specified otherwise in the Contribution Arrangement

--	--

2	WBIF GRANT FINAL FINANCIAL BREAKDOWN (EUR) (EUR, as per initial approved GAF, and if applicable last approved GAF) ⁵		
	(cf detailed table in appendix 1)		
Action financial outturn ⁶	Cost	Co-funding rate	Maximum co-funding
- Works and supplies			
- Contingencies			
- Technical assistance 1			
- Technical assistance 2			
- Technical assistance 3			
- Communication and visibility			
- Special evaluation/audit			
- Sub-total 1 (before contingencies)			
- Contingencies (if any)			
- Sub-total 2 (after contingencies, if any)			
Total Grant Amount (without fees):			
- Total grant amount approved:			
Grant Disbursements			
Bank Charges			
Net Interest Accrued (negative cost incurred or positive flow earned)			
Other eligible costs ⁷			

⁵ Please add additional lines, as necessary.

⁶ Where applicable, please present an overview of any funds unduly paid or incorrectly used which the Organisation could or could not recover itself

⁷ If relevant, please be specific and indicate the cost category in line with the General conditions.

Total Grant Disbursements	
Total Contributions Received from EWBIF	
Total final amount of <i>eligible</i> incurred costs	
Total Savings (to be returned to the JF) (Note: Total Savings are calculated as [Total Contributions Received plus net value of interests accrued] minus [Total incurred costs plus implementation fees])	
Comments, if any:	

3 PROJECT BUDGET and FINANCING PLAN (EUR, actual)			
Project budget components (as presented in the last approved GAF) (Project Budget and financing Plan section)	Cost	Eligible cost	Remarks
- Technical assistance 1			
- Technical assistance 2			
- Works and supplies			
- Communication and visibility			
- Special evaluation/audit			
-			
Sub-totals			
:	n.a.		
Totals			
Sources of funding	Amount	% of total	Remarks
- Grant 1			
- Grant 2			
- Lead IFI loan			
- ...			
- Own resources			
Totals			
	Amount as last approved GAF	Final amount	
Project cost			
Loan amount			
Grant amount			
Reasons for changes to project/loan/grant amounts (as applicable)			

4 IMPLEMENTATION TIMETABLE of GRANT ACTION			
Date of signature of Grant Agreement (s)		Date of signature of Loan Agreement	
Start date of TA action ⁸ :	Date of consultancy contract signed	End date of TA action	Date when activities were completed and costs incurred.

⁸ It should be within the implementation period as defined in the CA

Start date of IG action ⁹ :	Date of (first) works contract signed	End date of IG action:	Date when activities were completed and costs incurred.
Description of the Operation and maintenance of the infrastructure by the final beneficiary (If relevant and to inform if the resources and capacity for maintenance that were planned at inception are implemented at completion):			

5	CONTRACTS SIGNED FOR THE GRANT ACTION						
Contract and amendments signed by Implementing Entity(ies) generating costs ¹⁰ for the action							
Contract reference	Contractor/ Consultant	Signature date	Type of Contract (likely only Services)	Initial Value of Contract	Contact end date	Final Value of Contract after Amendments (EUR)	Procurement Award Reference (e.g. OJEU)
Comments, if any:							
Contract and amendments signed directly by lead IFI generating costs ¹¹ for the action							
Contract reference	Contractor/ Consultant	Signature date	Type of Contract (likely only Services)	Initial Value of contract	Contact end date	Final Value of Contract after Amendments (EUR)	Procurement Award Reference (e.g. OJEU)

⁹ It should be within the implementation period as defined in the CA

¹⁰ All costs should exclude VAT

¹¹ All costs should exclude VAT

Comments, if any:							
Grant(s) Agreement(s) signed by lead IFI							
Contract reference	Signing entity(ies)		Signature date		Signed amount		Remarks
Comments, if any:							

6	GRANT ACTIVITIES CARRIED OUT DURING IMPLEMENTATION (from start to end date)	
Action activity	Description	
Works and supplies (IG)	Free text including the following points: - description of activities implemented from the start date of IG Action until the end of implementation date of IG Action. - difficulties/risks encountered during implementation and mitigation measures introduced. Include reasons for delays in implementation if any e.g. project cost rises, contract re-negotiation, Covid 19 etc.	
Technical Assistance (TA)	- description of activities implemented from the start date of TA Action(s) until the end of implementation date of TA Action. Includes: - project preparation, implementation and supervision activities; - TA provided by co-financiers (if any); - other services (if any); - difficulties/risks encountered during implementation and mitigation measures introduced. Include reasons for delays if any e.g. project cost rises, contract re-negotiation, Covid 19 etc.	

Monitoring activities and controls	List of monitoring missions audits carried out, if any, including on any EU verification of expenditure/Results Oriented Mission, Spot Checks e.g. European Court of Auditors and if any follow up actions were required (e.g. recovery of ineligible costs); Details on negative interest losses if there was a negative impact on the purpose of the Action in any material respect and which was reported to the Assembly of Contributors.
------------------------------------	---

7	RESULTS ACHIEVED ¹²					
	Description (as per final GAF)	Baseline value	Expected value (as per final GAF)	Actual Achieved Values (Note 1)	Comment	Source and means of verification
Standard Output 1	From GAF	From GAF				
Standard Output 2	From GAF	From GAF				
...	From GAF	From GAF				
Standard Outcomes 1	From GAF	From GAF				
Standard Outcomes 2	From GAF	From GAF				
...	From GAF	From GAF				
Project specific indicators 1	From GAF	From GAF				
Project specific indicators 2	From GAF	From GAF				
...	From GAF	From GAF				
Cross sector indicators 1	From GAF	From GAF				
Cross sector indicators 2	From GAF	From GAF				
...	From GAF	From GAF				
Number of Beneficiaries	From GAF, if was foreseen	From GAF, if was foreseen				
Overall impact of the Action, including any adjustments agreed during implementation of the Action. A summary of the project execution with a qualitative specification if the project has achieved its goals. List of factors that influenced the project results.						

¹² This template table is to be adapted to the results matrix as approved in the GAF for the Action reported on in this Final Report.

--	--	--

Note (1) : Latest values available at the time of submission of the final report

8	FINAL COMMENTS (if any)	
	e.g. lessons learned and recommendations for similar new projects - information relevant for continuation of the project	

9	COMMUNICATION¹³ AND VISIBILITY ACTIVITIES
	- Summary of the communication and visibility activities carried out during the implementation of the Grant Action including: - Calendar of launch/kick-off/completion events, signing ceremonies. - Summary of publications/press releases issued /other social media as applicable. - Other activities, as applicable, financed by the WBIF grant.

¹³ Only applies to the GAFs where the budget and communication activities were pre-approved

10	AUDIT AND EXPENSES VERIFICATION
Final audit of the Grant account Summary of controls carried out and available final audit reports in line with the Organization's policy on disclosure of such controls and audit reports. Where errors and weaknesses in systems were identified, an analysis of their nature and extent, as well as information on corrective measures taken.	

Appendix 1: Unaudited financial summary of grant account

Appendix 2: Audited financial statement / cost verification report for the Grant (as applicable).

Appendix 3: Communication documents (if any)

Appendix 4: Supplementary information/document (if any)

Appendix 1: Unaudited financial summary of grant account

Summary Statement of Movements on Account N° xxxx in the name of (name of account)

Special Account Contribution with the (Lead IFI name)
for the period from inception date to end of implementation date (in EUR)

Appendix 2: Audited Financial Statement / cost verification report for the Grant (as applicable)**Appendix 3: Communication documents (if any)****Appendix 4: Supplementary information/document (if any)**

Appendix 5 applicable to IPA III results reporting

	<i>Results chain</i>	<i>Indicator</i>	<i>Baseline (value & reference year)</i>	<i>Target (value & reference year)</i>	<i>Current value¹⁴</i>	<i>Source and means of verification</i>	<i>Assumptions</i>
<i>Impact</i>	Overall objective:						
<i>Outcomes (Specific objective(s))</i>	Specific Objectives:	<i>Contributing to Specific Objective 1:</i>					
	(1)	Outcome Indicator 1:					
		Outcome Indicator 2:					
	(2)	<i>Contributing to Specific Objective 2:</i>					
		Outcome Indicator 3:					
		Outcome Indicator 4:					
<i>Outputs</i>	(3)	<i>Contributing to Specific Objective 3:</i>					
		Outcome Indicator 5:					
		Outcome Indicator 6:					
	(1)	<i>Contributing to Output 1</i>					
		Output Indicator 1:					
	(2)	<i>Contributing to Output 2:</i>					
		Output Indicator 2:					
	(3)	<i>Contributing to Output 3:</i>					
		Output Indicator 3:					

¹⁴ Latest values available at the time of submission of the final report

DEKRET
Nr. 495, datë 18.12.2025

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 70/2025, “Për ratifikimin e marrëveshjes së grantit ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Bankës Evropiane për Investime për projektin ‘Infrastruktura hekurudhore e Korridorit VIII, faza I – Shqipëri’”.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj**

LIGJ
Nr. 78/2025

**PËR NJË NDRYSHIM NË LIGJIN NR.
8454, DATË 4.2.1999, “PËR AVOKATIN E
POPULLIT”, I NDRYSHUAR**

Në mbështetje të neneve 81, pikat 1 e 2, shkronja “a”, dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozim të një deputeti,

**KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

VENDOSI:

Në ligjin nr. 8454, datë 4.2.1999, “Për Avokatin e Popullit”, të ndryshuar, bëhet ndryshimi si më poshtë:

Neni 1

Neni 28 ndryshohet si më poshtë:

“Neni 28

1. Raporti vjetor dhe raportet e veçanta të Avokatit miratohen nga Avokati i Popullit dhe më pas publikohen në faqen zyrtare të institucionit të Avokatit të Popullit. Raportet e miratuara dhe të

publikuara depozitohen menjëherë pranë Kuvendit për shqyrtim.

2. Raporti vjetor i Avokatit të Popullit shqyrtohet në Kuvend brenda 3 (tre) muajve nga depozitimi.

3. Raportet e veçanta të Avokatit të Popullit diskutohen në Kuvend brenda 2 (dy) muajve nga depozitimi.

4. Në çdo rast të shqyrtimit të këtyre raporteve nga Kuvendi, Avokati i Popullit publikon, gjithashtu, rezolutën e Kuvendit.”.

Neni 2
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 4.12.2025.

**Shpallur me dekretin nr. 486, datë 17.12.2025,
të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bajram Begaj**

DEKRET
Nr. 486, datë 17.12.2025

PËR SHPALLJE LIGJI

Në mbështetje të nenit 84, pika 1, dhe nenit 93 të Kushtetutës,

DEKRETOJ:

Shpalljen e ligjit nr. 78/2025, “Për një ndryshim në ligjin nr. 8454, datë 4.2.1999, ‘Për Avokatin e Popullit’, i ndryshuar”.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Bajram Begaj**

Formati 61x86/8

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2025

Adresa: Rr. “Nikolla Jorga”, Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 992 lekë

Vulosur elektronikisht nga Qendra e
Botimeve Zyrtare
Date: 2025/12/23 14:47:57 +02'00'
930c9896d86b4267b64efad9691661c9